

**С.Ҳ. ҲАБИБОВ, Ҳ.Н. ФАҚЕРОВ
М.Ҷ. ҶАМШЕДОВ**

**ЛУҒАТИ
ИСТИЛОҲОТИ
ИҚТИСОДӢ**

(РУСИ – ТОЧИКӢ)

**ҲАБИБОВ С.Ҳ., ФАҚЕРОВ Ҳ.Н.
ҶАМШЕДОВ М.Ҷ.**

**ЛУҒАТИ
ИСТИЛОҲОТИ
ИҚТИСОДӢ**

(РУСИ – ТОЧИКӢ)

**Душанбе
«Ирфон»
2010**

ББК 46. 2. 3.

УДК 801. 316. 4 = 82 = 915. 50 : 33

Кумитаи истилоҳоти Тоҷикистон тавсия кардааст

Зери назари доктори илми филология
Мирзо Ҳасани Султон

Муқарризон:

Умаров Х. - доктори илми иқтисод, профессор;

Исоматов Б. - номзади илми иқтисод, профессор;

Ҳочиев А. - номзади илми филология

Ҳабибов С., Фақеров Ҳ., Ҷамшедов М.

К 46 *Лугати истилоҳоти иқтисодӣ (русӣ - тоҷикӣ)*. Нашри 2-м бо баъзе тағйиру иловаҳо. - Душанбе: «Ирфон», 2010.-323 сах.

Лугатномаи мазкур дар шакли нисбатан фасеҳу мукамал омода гардида, зиёда аз 15 ҳазор калимаву ибора ва истилоҳоти умдатарину заруртарину соҳаи иқтисодро фаро гирифта, асосан ба шарҳу тавзеҳи мухтасари иқтисоди бозорӣ, ки имрӯз ҳамчун омиле ба сӯи муҳиму бунёди таъмиши истиқлолияти қилми миллӣ мо ба ҳисоб меравад, бахшида шудааст.

Лугати истилоҳоти иқтисодӣ (русӣ-тоҷикӣ) барои истифодаи васеи ниёзмандон, бахусус, толибилмони макотиби таҳсилоти ҳамагонӣ, литсею гимназияҳо, ҳунарстонҳо, донишҷӯёни ихтисосҳои иқтисодии мактабҳои олии касбӣ, аспирантҳои мутахассисони соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқи кишвар пешкаш карда мешавад.

4602030000 - 368

К----- 2010

М (501) 12 - 2010

ББК 46.2.3

ISBN 978 - 999 47 - 0 - 006 - 6

© Ҳабибов С., Фақеров Ҳ.,
Ҷамшедов М. 2010

*Ба ифтохори соли миориф ва фарҳанги
техникӣ нашр мешавад*

Хонандагони арҷманд!

Барои мутолиа ва истифодаи Шумо нашри дуҷумлаи лугати истилоҳоти иқтисодӣ (русӣ – тоҷикӣ) бо баъзе тағйироту илова, ки дар шакли нисбатан фасеҳу муқаммал омода гардидааст, пешкаш мегардад. Ин лугатнома бештар аз 15 ҳазор калимаву вожа ва истилоҳоти умдатарину заруртарини соҳаи иқтисодро фаро гирифта, асосан ба шарҳу тавзеҳи мухтасари иқтисоди бозорӣ, ки имрӯз ҳамчун омили бисе муҳиму бунёдӣ таъмини истиқлолияти комили миллӣ мо ба шумор меравад, бахшида шудааст.

Иқтисод ва боло бурдани сатҳи он муҳимтарин шартҳои пешрафти мамлакат ва беҳбудии зиндагии мардуми он мебошад. Барои он ки нақшу мақоми иқтисод дар роҳи баланд бардоштани ҳаёти мардум боз ҳам назаррас гардад, моро месазад, ки пеш аз ҳама нозуқӣ ва мушкilotи ин соҳа, яъне иқтисоди бозориро, ки ҳоло дар марҳилаи ташаккулёбӣ қарор дорад, ҳамачонибаву пайваста мавриди омӯзиш қарор бидиҳем. Ба омӯзиши илми иқтисод мактабиёну толибилмони зинаҳои гуногуни таҳсилот, роҳбарони корхонаю ташкилотҳо, соҳибкорон, мутахассисон ва умуман аҳли ҷомеа ҳамаша эҳтиёҷ доранд. Қобили зикр аст, ки то солҳои 90-уми қарни XX адабиёти иқтисодӣ асосан ба забони русӣ таълиф мегардид. Аз ин хотир, мо қарор додем лугатномае таҳия намоем, ки барои таълифи китобҳои иқтисодӣ ба забони давлатӣ-тоҷикӣ то як андоза заминаи воқеӣ фароҳам оварад.

Дар мураттаб сохтани лугатнома, ки кӯшиши муаллифон баҳри дар шакли комил гирд овардани истилоҳоти иқтисоди бозорӣ мебошад, аз лугатҳои гуногуни ба нашр расидаи русию тоҷикӣ, аз ҷумла «Лугати русӣ – тоҷикӣ» (зери таҳрири узви вобастаи

АИ ИҶШС М.С. Осимӣ. – М.: «Русский язык», 1985), «Вожданомаи мухтасари бозаргонӣ» (муаллифон: С. Ҳабибов ва Ҷ. Исматуллоев, Душанбе, 1992), «Фарҳанги мухтасари истилоҳоти коргузорӣ» (русӣ – тоҷикӣ), (таълифи С.Назарзода, зери назари академики АИ Ҷумҳурии Тоҷикистон М. Шакурӣ, Душанбе, «Симург», 1993), «Фарҳанги тоҷикӣ ба русӣ» (Зери таҳрири Д. Саймиддинов, С. Холматова, С. Каримов. Душанбе, 2006) ва ғ., муҳимтар аз ҳама таҷрибаи дарозмуддати илмию омӯзгории мо дар ин соҳа ва мақолаю адабиёти иқтисодӣ истифода шудааст.

Мо бар онем, ки иқтисодиёт дар рӯзгори мо бо суръат тағйир меёбад ва рӯ ба инкишоф дорад. Аз ин рӯ, пӯшида нест, ки ибораю истилоҳҳои нав вобаста ба тақозои ҳаёти иқтисодии кишвар пайдо мешаванд ва имкон дорад баъзе истилоҳоти тоҷикие, ки дар ин луғатнома омадаанд, шояд мақбули завқи зебописанди соҳибназарони арҷманд наафтад, бинобар ба маслиҳату машварат ва дархёсту пешниҳодоти Шумо – азизон ниёзмандем.

Ба муҳарриру муқарризони иззатманд ва ба ҳамаи ононе, ки дар роҳи омода кардани ин луғатнома ба мо дастӣ ёри бегаразонаи хешро дароз намуда, сахмашонро арзонӣ доштанд, самимона сипосгузorem.

Нишони мо: *ш. Душанбе, Донишгоҳи давлатии тибқорати Тоҷикистон, кафедраи иқтисод ва ташкили соҳибкорӣ, кӯчаи Деҳотӣ, бинои 1/2.*

КАЛИДИ ДАРИ ИЛМИ ИҚТИСОД

Шубҳае нест, ки миллати фарҳангзои мутамаддини мо ба раванди дарозои таърихи давлатдориву шаҳршиноии хеш дар самти илми иқтисод нақши омӯзандаро ниғаҳдорӣ мекард. Фарзандони фарзонааш мисли Имоми Аъзам аз ин суннатҳои арзишманд ин самтро ба оламиён муаррифӣ намуда, тичораташ намунае аз тичорати сиддиқӣ ва ҳадафаш аз он нафъ расонидан ба мардум будааст.

Дар рӯзгори соҳибистиклолиямон илми иқтисод, хоса иқтисоди бозорӣ дар миёни тамоми илмҳо нақши муҷаллои пештозиро дорад. Чунон ки мебинем, ин илм тозабунёду беамина набуда, балки бузургтарини давлатҳои мутараққии дунё мисли Амрикову Чину Ҷопон агарчи зоҳиран аз «Капитал» ном намебурданд, вале маънавиян аз он дурандешонаву комёбона саршор истифода бурда, мардумонашонро кайҳост, ки ба соҳили мурод расонидаанд. Мардумони мо, ба хусус мугахассисонамон солиёни дароз тавассути иқтисодшиносии умумишуравӣ, ки андар шинохти чунин фарҳанги азими умумибашарӣ аз «Капитал» булбулвор нағмасароӣ мекарданд, вале ба гарди домани Маркс намерасиданд, ки дар ин ҷода навомӯзе беш набуда, тайи ҳафтад сол ба ҳукми шогирдӣ арзи ҳастӣ менамуданд.

Баробари дамидани субҳи мурод-ба даст омадани истиқлоли худододи миллӣ, ки кӯки чашми уммеди умедворон андар роҳаш ба густаан моил гардида буд, нерӯи тозае дар рамаки ҷони азизон бидамид. Дар тамоми соҳаҳои зиндагӣ, ба хусус иқтисоди бозорӣ, қи қарнҳо дар маҷмӯъ зимни "Ғадири манзил", ёд мегардид, талаботи фавқулода волае ҷеъ омад. Биноан донишмандону фозилон ва аҳли зиёи ин соҳаи ҳаётан

муҳим баҳри қонё гардонидани талаботи рӯзафзуни моддиву маънавии кишвар ҳарчи бештар дар ин замина кӯшиш ба ҳарч медиханд, то гавҳари мақсуд ба даст ояд. Яъне дар рӯзгори кунунӣ ҳар кас ба ҳасби ҳиммати хеш хирфаеро анҷом медиҳад, то ҳиссае ба нафъи умум расонида бошад.

Ёдовар мегардем, ки густаришу равнақи муносибатҳои бозорӣ тайи қарнҳо андар миёни мардумони мо маслаке буда, басо паҳнгардидаву пурхашамат ва бонизому манфиатбор. Аз ин рӯ, пажӯҳишу тадқиқу таҳқиқи он аз дидгоҳи соҳибназарони асри миёна то ба Инкилоби ҳечбудагон саҳафоти осори иҷтимоиву иқтисодии ватандоронамонро рангин медошт, ки дар ин маврид ба овардани се далел чун муште аз хирвор иқтифо мекунам: аввал Имом Абӯҳанифа дар Куфа мағозаи умдафурӯшӣ дошт. Бештар баззозӣ мекард ва афродеро ҷихати хариду фурӯш ба мусофират мефиристод. Аз лиҳози садоқат ва ростӣ дар муомилаи хосу ом машхур буд. Агар айбе дар порча ва колое мебуд, нахуст айби онро изҳор медошт ва ба суди андак қаноат мекард. Дигар аз файласуфони закитабъ Закариёи Розӣ: «мақсади солеҳ аз иқтисод он аст, ки дахл бо микдори ҳарч баробар бошад» ва дигаре аз Шайх Саъдӣ: «Бозаргонеро дидам, ки саду панҷох шугур бор дошт ва ҷиҳил бандаву хидматгор. Шабе дар ҷазираи Кеш маро ба хучраи хеш даровард. Ҳама шаб наёрамид аз суҳанҳои парешон гуфтан, ки фалон анборам ба Туркистон аст ва фалон бизоат ба Ҳиндустон ... Саъдиё сафари дигар дар пеш аст. Гуфтам: Он кадом сафар аст?

Гуфт: Гугирди порсӣ хоҳам бурдан ба Чин, ки шунидам, кимате азим дорад ва аз он ҷо косаи чинӣ ба Рум оварам ва дебои Рум ба Ҳинд ва фулоди Ҳинд ба Ҳалаб ва обгинаи ҳалабӣ ба Яман ва бурди Яманӣ ба Порс ва з-он пас тарки тиҷорат кунаму ба дуконе биншинам." Ҳамин тавр сарнавишти илми иқтисоди

бозорӣ, ки умдатан онро "Тадбири манзил" унвон бурдаанд, ба қисмату сарнавишти халқи бостонии мо дар раванди дарозои таърих душодуши ҳамдигар ривоч дошта, тайи ҳазорсолаҳо барои ҳамнавбону бегонагон тавассути «Роҳи абрешим» нақши роҳнамоеро ба мавриди иҷро мерасонид.

Бояд гуфт, ки муҳимтарин тақозои марҳилаи ҳассоси замони гузариш бевосита ба савияи донишу биниши фарҳанги иқтисодии мардумонамон, ба хусус иқтисоди бозорӣ вобастагии ногузастанӣ дорад. Гузашта аз ин истиқлоли миллиро, ки такаюғи асосиву умдааш худогоҳиву худшиносии миллист, бе дониши дақиқу амиқи фарҳанги иқтисодӣ ривочу раванг доштани амрест бе барору иқдомест бе низом. Биноан дар замони соҳибхитиёрии Тоҷикистони азиз рушду нумӯ ва густариши илми иқтисод нахустин ва умдатарин нуктаи барномаи ислоҳоти иқтисодии кишвар ба шумор рафта, тибқи талаботу тақозои он мебояд барои сатҳи донишҳои иқтисодии мардумро ганӣ гардонидан ибтидо адабиёти иқтисодиро ба забони давлатӣ мунташир сохт. Дар амри ин вазифаи ҳаётан муҳим қабл аз ҳама тарҷума ва таҳқиқи истилоҳоти иқтисодӣ дар ҳамоҳангии вожаҳо ва муштақоти ватании он қарор мегирад. Яъне, то истилоҳоти мавҷудаи русиву англисии ин соҳа мукаммалан ба забони давлатӣ баргардон нагардад, фароҳам омадану дастрасии адабиёти ин соҳа чандон манфиатбор нахоҳад буд. Албатта, чунон ки дар боло ёдрас гардидем, ду иллати ноҳинҷори азим: яке чорҷӯбаи маҳдуди қабулгардидаи он рӯзгорон, дигаре нисбати забонҳои миллии баргарӣ доштани забони абарқудрат боиси ниёзмандиву носаҳеҳӣ ва норасогии истилоҳоти иқтисодии кишварҳои ҳамқисмат, ба хусус Тоҷикистони мо буд.

Гузашта аз ин тафаккури интиқоли ба фарҳангиёни маслакии мо сабаби шефтагиву пойбандӣ ба "вақту замон"-и сиёсати пешгирифтаи давлати ҳамагонист, ки воқеан дар ҷомеа зиндагӣ намуда, берун аз он ҷода роҳ паймудан имконнопазир буд. Чун истиқлоли худододи миллӣ фаро расид, ниёзмандии мардумонамон баҳри ба забони давлатӣ иброз намудани калимоту таркибот ва истилоҳоти сараву ноби иқтисоди бозорӣ ҳарчи бештар эҳсос гардид.

Ҳамин гуна ниёзмандии мардумро дар назар дошта, гурӯҳи олимони Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон, профессорон Ҳабибов С., Фақеров Ҳ. ва дотсент Ҷамшедов М., ки донишмандони пурқор ва дар илми хеш қорварзида мебошанд, чунин тақозои зиндагии навинро ба инобат гирифта, баҳри рафъи мушкилоти рӯзафзуни мактабиёну донишҷӯён, мутахассисону хоҷатмандон камари Ҳиммат барбастанд. Эшон дар заминаи илму амали иқтисоди бозории кишвари кӯҳансоламон лугати нисбатан қалонҳаҷми истилоҳоти иқтисодиро дар ҳаҷми зиёда аз 15 ҳазор калимаву ибора ва истилоҳот дастраси аҳли басират гардониданд.

Барои ҷомеаи амал пӯшидани чунин нияти хайр муаллифон ба мероси пургановати гузаштагонамон, ки шуҳрати ҷаҳониро дорост, даст ёзонида, то андозае муштақоти истилоҳоти иқтисодӣ, ба хусус иқтисоди бозориро содаву фасеҳ ва ноб иброз намудаанд. Қобили зикр аст, ки ба осори иқтисодии гузаштагону муосиронамон така задани муаллифони лугати мазкур нишони дилбастагӣ ва муносибати некбинонаву меҳри саршор доштани эшон нисбати тақдирномаи халқи азизамон аст. Гузашта аз ин дастандаркории онро дар роҳи худшиносии миллӣ, ки бар заминаи густариши илм дар бораи дахлу ҳарчи илми иқтисод равобити бозаргониву умури молии афроди мамлакат

ва бунгоҳҳои саноативу бозорӣ ва ривочу равнақи молии кишвари соҳибтамаддунамон баҳс мекунад, ба тарзи муъҷазу саҳеҳ истилоҳоташиро дастачамъона пешкаши хонанда гардонидаанд.

Ба назари ин ҷониб лугати нави истилоҳоти иқтисодии дар даст дошта агарчи аз навоқис ҳолӣ набошад ҳам, вале чанд сифати судманду андарзпазирро молик мебошад.

Нахуст ин, ки лугати тозанашри мазкур кори дастачамъонаи нисбатан мукаммали ин соҳаи муҳим аст.

Сониян, он фарогирандаи муҳимтарину умдатарин истилоҳоту вожаҳо ва ибораҳои иқтисодӣ бозорӣ, ки ҳамарӯза ба назар бармеҳуранд, шарҳу тафсири худро дарёфтаанд.

Дигар ин, ки муаллифон аз тамоми осори иқтисодии мавҷуда, ба хусус аксаран аз мероси гаронбаҳои гузаштагону муосиронамон истифода намуда, силсилаи муштақоти истилоҳоти ин соҳаро сахеху сара иброз намудаанд.

Дигар ин ки лугати мазкур барои ба вучуд овардани Қомуси азими соҳаи иқтисод заминаи муътамаде хоҳад гардид.

Дигар саҳми ин лугат дар дарки илми иқтисод ва рафъи навоқиси он яке аз заминаҳои амику дақиқи худшиносии миллӣ, намунаи нишонраси ҳамхел-писандиву ҳудафрӯзии афроди дилоғоҳи миллатамонро мунъакис месозад.

Дигар ин, ки умеди муаллифин аз тарҷумаву шарҳу тафсири истилоҳоти номбурда на худнамоиву шухратёбии зоҳирӣ, балки ворастагӣ аз истилоҳоти бегонаву фуру ҳамидан ба водии беканори фарҳанги азими миллӣ.

Аз ҳама муҳим ҳамсадоиву ҳамоҳангии муаллифон ба суҳанрониҳои Роҳбари давлатсозии миллати тоҷик Эмомалӣ Раҳмон ва як навъ саҳмирии воқеӣ дар амали сохтан ва таъбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» (8 октябри соли 2009 № 553) мебошад.

Қурбон Восеъ
доктори илми филология, профессор

А

Абзац - сарсаг; банд

Абитурант - довталаб; дохилшаванда

Абсолютный - мутлак, комил, том; **~ый прирост населения** - афзоиши мутлақи аҳоли; **~ое большинство** - аксарияти том; **~ый нуль** - сифри мутлак; **~ая величина** - бузургии мутлак; **~ый показатель** - нишондиҳандаи мутлак; **намудори мутлак**; **~ое значение** - қимати мутлак; **~ые экономические показатели** - нишондиҳандаҳои мутлақи иқтисодӣ; **~ая рента** - рентаи мутлак; **~ое преимущество** - афзалияти мутлак; **~ые активы** - воситаҳои фаъоли мутлак; **~ая бедность** - қашшоқии мутлак; **~ое изменение** - тағйироти мутлак; **~ое отклонение** - фарқияти (тафовути) мутлак

Абстрактный - зехнӣ, номушаххас, тачридӣ, мавҳум, абстракт; **~ая истина** - ҳақиқати номушаххас; **~ая живопись** - наққошии тачридӣ, **~ое мышление** - тафаккури абстракт; **~ое рассуждение** - мулоҳизаи абстракт

Абстракция - тачрид

Абсурд - сафсата, ёва, ҳарза; бемаънӣ, хамҳамаи беъмаънӣ; **довести до ~а** - то ба дараҷаи сафсата расондан; **~ный** - бемаънӣ, ҳарза; **~ый вывод** - хулосаи бемаънӣ

Абсцисса - абсисса

Авангард - пешоҳанг, пешсаф, пешқадам

Аванс - пешпардохт, пешмузд, пешбаҳо, байёна; **получить ~** - пешмузд гирифтан; **~овый отчет** - ҳисоботи пешмузд, ҳисоботи байёна; **~овый платеж** - маблағи пешпардохт

Авансирование - пешпардохтдиҳӣ, пешпардохт кардан

Авансовый - пешпардохт, пешпардохтӣ, пешмуздӣ

Авиакомпания - ширкати ҳавопаймой

Авизо - авизо, ёддошт (огахинома дар бобати фиристодани пул, мол ва ғ.)

Автобаза - муассисаи автомобилӣ, пойгоҳи автомобилҳо

Автобиография - тарҷумаи ҳол, шарҳи ҳол, ҳолнома

Автолавка - дӯкони сайёр

Автоматизация - худкорсозӣ; ~ **процесса производства** - худкорсозии раванди истехсолот; ~ **банка данных** - худкорсозии бонки иттилоот; ~ **изированная система управления (АСУ)** - низоми идоракунии худкор

Автомобильная промышленность - саноати мошинсозӣ

Автомобильный транспорт - нақлиёти автомобилӣ

Автономия - худмухторӣ, мухторият

Автоперевозка - боркашии автомобилӣ, ҳамлу нақли автомобилӣ

Автор - муаллиф, мусанниф; ~ **произведения** - муаллифи асар; ~ **ство** - муаллифӣ, муаллиф будан; ~ **ский гонорар** - ҳаққи қалам, ҳаққи амали муаллиф

Автореферат - фишурдаи рисолаи илмӣ, автореферат

Авторитет - обрӯ, эътибор, нуфуз; шахси обрӯманд, боэътибор, мӯътабар

Авторитарный - худкома

Авторское право - ҳуқуқи муаллиф

Авторучка - калами худранг

Авуары - авуарҳо, маблағ, кулли маблағ (маҷмӯи маблағҳои бонк дар якҷоягӣ бо арзи хориҷӣ ва пасандозҳои пулии шахсонӣ воқеӣ ва корхонаҳо)

Агент (лицо уполномоченное другим лицом действовать от своего имени) - вакил, намоянда, агент

(шахсе, ки аз номи шахси дигар ваколатдор буда бо номи худаш баромад мешимояд); агент **промышленный** ~ - намояндаи саноатӣ

Агенство - агентӣ, ошонӣ; ~ по финансовому контролю и борьбе с коррупцией Республики Таджикистан - Агенгии назорати молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон

Агитация - ташвиқ, таблиғ

Аграрн||ый - кишоварзӣ, ... и зироат, аграрӣ; ~ая реформа - ислоҳоти кишоварзӣ, ислоҳоти аграрӣ; ~ые страны - кишварҳои кишоварзӣ

Агропромышленный - кишоварзию саноатӣ; ~комплекс - мучтамаи кишоварзию саноатӣ

Агропромкомбинаты - муассисаҳои кишоварзию саноатӣ, корхонаҳои кишоварзию саноатӣ

Адабтация - мувофиқсозӣ, мутобиқнамоӣ, мутобиқгардонӣ, созгоршавӣ; ~ платежного баланса - мутобиқсозии тавозуни пардохт

Адвалорные пошлины - боҷҳои адвалорӣ

Адвокат - ҳимоятгар, додвар; ~ура - додвархона, додварӣ

Адекватн||ый - баробар, яқсон, комилан мувофиқ, айнан яқхела, мусовӣ; ~ый обмен - мубодилаи мусовӣ; **быть ~ым** - мусовӣ будан

Адрес - нишонӣ; ~ное кредитование - қарзи ҳадафманд, қарзӣ маълум; ~ное планирование - нақшагирии ҳадафманд

Администр||атор - маъмур; ~ация - маъмурият, идора; ~ативный - маъмурӣ; ~ативное наказание - ҷазои маъмурӣ; ~ативные барьеры - монеаҳои маъмурӣ; ~ативно-территориальное устройство - марзбандии маъмурӣ; ~ативно управленческие расходы - хароҷоти маъмурию идорӣ

Администрация - маъмурият, мудирият

Ажиотаж - хангома, гавго; **~ный спрос** - тақозои пурхангома

Азартные игры - киморбозӣ

Азбука - алифбо, китоби алифбо; асос, ибтидо

Азиатский - ... и Осиё, Осиёй; **~ материк** - қитъаи Осиё; **~ банк развития** - Бонки рушди Осиё

Азиатско-тихоокеанское экономическое сотрудничество (АТЭС) - ҳамкориҳои иқтисодии кишварҳои минтақаи Осиё ва Укениси Ором

Академия наук (АН) - Академияи илмҳо (АИ), фарҳангистони улум; **~ международного бизнеса** - академияи соҳибкориҳои байналмилалӣ

Аккорд - авҷ; созиш, аҳд

Аккордный - паймонкорӣ, паймонӣ, байъона, яклухт; **~ая оплата** - музди паймонӣ, музди яклухт, музди корбайъ; **~ая работа** - паймонкорӣ, кори яклухт, аз рӯи байъ кор қардан; **~ая оплата труда** - пардохти яклухти музди кор; **~ые налоги** - андозҳои аҳдноқ

Аккредитив - эътиборнома, аккредитив; **~ный** - аккредитивӣ; **~ная форма расчета** - тарзи бо аккредитив ҳисоббарорӣ қардан, шакли ҳисоббарориҳои эътиборномавӣ

Аккредитивная форма расчетов - шакли эътиборномавии ҳисоббаробаркунӣ

Аккредитование - ваколатдорӣ

Акт - санад, аҳд, таъйиднома; амал; **~ законодательный** - санади қонунгузорӣ; **~ коммерческий** - аҳдномаи тиҷоратӣ

Актив - дорой (пул, мол, даромад ва ашёи мавҷуда ва ё ба қарзодашудаи ягон муассиса), актив; фаъол, комёбӣ, бурд; фаъолон; **~ баланса** - қисмати фаъоли тавозун; **~ы длительного пользования** - дороиҳои истифодаи дуру дароз; **~изировать** - фаъол қардан, тезондан; **~ироваться** - фаъол шудан, ба ҳаракат омадан; **~но** - фаъолона, бо ҷидду ҷаҳд; **~но**

действовать - бо чидлу чаҳд амал кардан; ~ участвовать в чем - л.- дар коре фаёлона иштирок кардан; ~ность - фаёолият, фаёолиятмандӣ; проявлять ~ - фаёолият нишон додан; политическая ~ масс - фаёолияти сиёсии омма; Экономическая ~ность предпринимателей - фаёолияти иқтисодии соҳибкорон; ~ный - фаёол; ~ый баланс - тавозуни фаёол; ~ый доход - даромади фаёол; ~ый торговый баланс - тавозуни фаёоли савдо (чамъбасте, ки дар он дахл аз харҷ зиёд бошад); ~ая политика в денежной сфере - сиёсати фаёол дар соҳаи пул, ~ в фискальной сфере - сиёсати фаёол дар хазинадории давлатӣ; ~ы ликвидные -- дороиҳои пардохтпазир; ~ы -- нетто - дороиҳои холис

Активн||ая - фаёол; ~ая часть основных фондов - қисмати фаёоли фондҳои асосӣ

Актальный зал - маҷлисоғоҳ

Актуаль||но - доғ, рӯзмарра, муҳим; ~ность - бисёр муҳим будан, муҳиммият; ~ность темы - муҳимияти мавзӯ

Акцент - аксент; пазира (1. кабули шартҳои аҳднома 2. нақдпардохт; тарзи бо пули нақд баробар кардани ҳисоб баъни корхонаву ширкатҳо 3. розигӣ барои додани пул дар асоси ҳуҷжат)

Акцентант - пазиरो; нақдпардоз; аксенткунанда; шахси иҷрокунандаи ҳисоби пазираи (аксентгӣ)

Акцентн||ый - пазираи; аксентгӣ; ~ая форма расчетов - шакли ҳисоббаробарии пазираи

Акцентовать - нақдпардохт, нақд пардохтан; аксент кардан

Акцентоваться - нақдпардохт; аксент карда шудан

Акциз - изофаандоз, андози гайримустақим аз фуруши навъҳои алоҳидаи молҳои мавриди истеъмол (арак, коняк, сигор ва ғ.), ки пурра ба бучети давлат ворид мегардад

Акцизн||ый - изофаандоз, аксиз; **~ый сбор** - боци аксиз, пули изофаандоз; **~ый налог** - андози аксиз, изофаандоз

Акционер - сахмиядор, сахмдор (шарики муассисаи сахомӣ)

Акционерн||ый - сахомӣ; **~ый капитал** - сармоия сахомдорӣ; **~ое общество** - ҷамъияти сахомӣ; **~ая компания (фирма)** - ширкати сахомӣ; **~ый сертификат** - тасдиқномаи сахомӣ; **~ое общество закрытого типа** - ҷамъияти сахомии пӯшида; **~ая собственность** - моликияти сахомӣ

Акционирование - сахомӣ кардан, сахомигардонӣ

Акци||я - сахмия, сахм (коғазӣ қиматнок, ки ҷамъияти (ширкати) сахомӣ мебарорад ва ин коғаз ба дорандаи он барои аз ғоидаи ҷамъияти сахомии ҳисса гирифтани ҳуқуқи меҳнадорӣ); **~и именные** - сахмияи исмӣ; **~и привилегированные** - сахмияҳои имтиёздор; **~и обыкновенные** - сахмияҳои муқаррарӣ, одӣ; **~и предприятия** - сахмияҳои корхона; **~и трудового коллектива** - сахмияҳои коллективи меҳнатӣ; **~и корпорации** - сахмияи ширкатҳо; **держатели ~и** - соҳибони сахмия, дорандагони сахмия

Алкоголь - машруботи спиртдор, арақ

Алфавит - алифбо; **арабский ~** - алифбои арабӣ; **таджикский ~** - алифбои тоҷикӣ

Алфавитн||ый - алифбой, тартиби ҳуруфи алифбо, алифбо; **~ указатель** - феҳристи алифбой

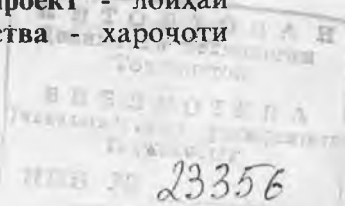
Алюминий - арзиз

Алюминиевый - арзизӣ

Альпар - алпар, баробарӣ, комилан баробар будани нархи пулҳои коғазӣ ва арз

Альтернатива - роҳи ҳал, алтернатив

Альтернативн||ый - ихтиёрӣ, алтернатив; **на ~ой основе** - бар асоси ихтиёрӣ; **~ый проект** - лоиҳаи алтернатив; **~ые издержки производства** - хароҷоти

альтернативии истехсолот; ~ая стоимость - арзиши
альтернатив; ~ые экономические системы - низоми
иктисодии мувофиқ

Альянс – иттифоқ, иттиҳод

Амбар - анбор, хазина

Американец — амеркой, амрикой

Американский амеркой, амрикой

Американская ассамблея университетских школ
бизнеса - Маҷмааи амрикоии мактабҳои бозаргонии
донишгоҳӣ

Амортизационный - истехлокӣ; ~ый срок -
муҳлати истехлокӣ; ~ые отчисления - маблағи пардохти
истехлокӣ; ~ое отчисление на реновацию - маблағи
пардохти истехлокӣ барои аз нав барқарорсозӣ; ~ые
средства – воситаҳои истехлокӣ; ~ый фонд - бунёди
истехлокӣ

Амортизация - истехлок (1. аз сабаби кӯҳна
шуданашон тадричан кам шудани арзиши мошинҳо,
биноҳо ва ғ. 2. ба нархи маҳсулот кам-кам зам кардани
арзиши мошинҳо, биноҳо ва ғ.); ~ основных фондов
(средств) - истехлоки фондҳои (воситаҳои) асосӣ

Анализ – таҳлил, таҷзия; количественный ~ -
таҳлили миқдорӣ; качественный ~ - таҳлили сифатӣ;
предварительный ~ - таҳлили пешакӣ; оперативный ~ -
таҳлили фаврӣ (очил, таъчилӣ); текущий ~ - таҳлили
ҷорӣ; сравнительный ~ - таҳлили муқоисавӣ, таҳлили
қиёсӣ; выборочный ~ таҳлили интихобӣ; комплексный
~ таҳлили маҷмӯӣ; тематический ~ - таҳлили мавзӯӣ;
функционально-стоимостной ~ - таҳлили вазоифию
арзишӣ; системный ~ таҳлили низомманд; ~ отраслевой
- таҳлили соҳавӣ; ~ рынка - таҳлили бозор; ~ процесса
обращения - таҳлили раванди муомилот; ~ спроса -
таҳлили тақозо; ~ маркетинговых затрат - таҳлили
хароҷоти бозоршиносӣ; ~ хозяйственной деятельности
предприятия - таҳлили фаъолияти хоҷагии корхона;

корреляционный ~ - таҳлили вобастагӣ; **экономический** ~ - таҳлили иқтисодӣ; ~ **финансовых результатов** - таҳлили натиҷаҳои фаъолияти молиявӣ; ~ **доходов** - таҳлили даромад; ~ **прибыли** - таҳлили фоида; ~ **текущих затрат** - таҳлили хароҷоти ҷорӣ; ~ **издержек обращения** - таҳлили хароҷоти муомилот; ~ **издержек производства** - таҳлили хароҷоти истеҳсолот; **факторный** ~ - таҳлили омилӣ; ~ **социального развития трудового коллектива** - таҳлили рушди иҷтимоии коллективи меҳнатӣ; ~ **транспортных расходов** - таҳлили хароҷоти нақлиёт; ~ **ликвидности (платежеспособности)** - таҳлили қобилияти пардохт, таҳлили пардохтгавонӣ; ~ **численности работников** - таҳлили шумораи (теъдоди) кормандон; ~ **данных** - таҳлили нишондиҳандаҳо; ~ **выполнения плана** - таҳлили иҷрои нақша; ~ **статистических данных** - таҳлили иттилооти оморӣ; ~ **товарных запасов и товарооборачиваемости** - таҳлили захираҳои мол ва бозгардони мол; ~ **рациональности перевозок товаров** - таҳлили самаранокии боркашонӣ; **локальный** ~ - таҳлили маҳаллӣ; **регрессионный** ~ - таҳлили ганаззулӣ; ~ **безубыточной деятельности** - таҳлили фаъолияти беэиён (безарар); ~ **розничного товарооборота** - таҳлили гардиши чаканаи мол; ~ **емкости рынка** - таҳлили гунҷоиши бозор; ~ **неиспользованных резервов** - таҳлили захираҳои истифоданашуда; ~ «**издержки-выгоды**» - таҳлили «хароҷоту фоида»

Анализировать - таҳлил кардан

Аналитик - таҳлилгар (мутахассисе, ки кори таҳлилро амалӣ мегардонад); ~ **математик** - таҳлилгари риёзидон

Аналитический - таҳлилӣ, қобили таҳлил; ~**ий ум** - ақли қобили таҳлил; ~**ие весы** - тарозуи таҳлил; ~**ая работа (деятельность)** - фаъолияти таҳлилгарӣ

Аналогия - ҳамто, қиёс, ҳаммонандӣ, шабоҳат

Анархия - бетартибӣ, беҳокимиятӣ, ҳарчу марҷ, бесарусомонӣ, бесарӣ; ~ **производства** - ҳарчу марҷи истеҳсолот

Английский – англисӣ, ингилисӣ

Анкета - пурсишнома, саволнома; **заполнить** ~у - саволнома пур кардан; **анкетирование** - қорбурди пурсишнома барои муқаммал омӯхтани ин ё он масоили рӯзмарра

Анкетный - ... и саволнома, ... и пурсишнома; ~ый **опрос населения** - пурсиши аҳоли бо истифодаи саволнома; ~ый **данные** - маълумоти пурсишнома

Аннотация - баёоти мухтасар, муаррифинома, фишурда; ~ **книги** – муаррифиномаи китоб

Аннулирование - бекор (лағв) кардан, аз эътибор соқит кардан; ~ **долгов** - аз эътибор соқит кардани қарзҳо

Антикварный магазин - атиқафурӯшӣ

Антимонопольный – зиддиинҳисорӣ

Антиинфляционная стратегия и тактика – тактика ва стратегияи зиддитаваррум; ~ная **политика** – сиёсати зиддитаваррум

Антинаучный - зиддиилмӣ, муқодиди илм

Антипатия - танаффур

Антисанитарный - ғайрибеҳдоштӣ, вазъи нопок

Антитезис - акси тезис, зидди тезис

Антитрестовая политика - сиёсати зиддитрест, бар зидди трест

Античный – атиқа; ~ная **литература** – адабиёти атиқа; ~ность – аҳди атиқа; ~ные **памятники** – осори атиқа

Антогонизм - ҳамзиддӣ, зиддияти оштинопазир, зиддият

Апелляция - мурочиат, арз; ~ **к общественному мнению** - мурочиат ба афкори умум

Аппарат - дастгоҳ; **государственный** ~ дастгоҳи давлатӣ; **научный** ~ бандубасти илмӣ

Аппаратура - сомонолот

Аппетит - иштиҳо

Аппетитный - иштиҳоовар

Апробация - татбиқ, дар амал татбиқ кардан; ~ **учебных программ** - тасдиқи барномаҳои таълим

Апробировать - татбиқ кардан, санчида ба тасвиб расонидан, донистан

Аптечная торговля - савдои доруворӣ

Арбитр - ҳакам, довар

Арбитраж - ҳакамият, доварӣ; **~ый суд** - додгоҳи ҳакамият

Аргумент - далел, бурҳон, санад, асос; **убедительный** ~ бурҳони қотъ; **приводить ~ы** - далел овардан; ~ **экономический** - далели иқтисодӣ

Аргументировать - далел овардан, асос (хуччат) нишон додан, бо далелу бурҳон исбот кардан

Аренд||а - иҷора, киро; **долгосрочная ~а** - иҷораи дарозмуддат; **сдать в ~у** - ба иҷора додан; **взять в ~у** - (ба) иҷора гирифтан; ~ **с выкупом** - иҷора бо харидорӣ оид; **~ная плата** - иҷорабаҳо, иҷоранули

Аренд||атор - иҷорагир; иҷорадор; иҷоранишин; **~аторский** - иҷорагир, иҷоранишин; **~ный** - иҷоравӣ, иҷора; **~ый договор** - иҷоранома, шартномаи иҷора; **~ый срок** - муҳлати иҷора; **~ый подряд** - пудрати иҷоравӣ; **~ование** - иҷорагирӣ; **~овать** - иҷора кардан, ба иҷора гирифтан; **~оваться** - иҷора карда шудан; **~одатель** - иҷорадиҳанда

Аристократия - ашроф

Аромат - накҳат, хушбӯӣ

Ароматный - хушбӯ(ӣ), мушкбӯ(ӣ), муаттар

Ароматические вещества - атриёт

Артикул - модда, банд, навъи мол

Археолог - бостоншинос

Археология - бостоншиносӣ

Архив - бойгонӣ

Асимметрический - нобаробар, номутаносиб, но-
муназзам

Асимметрично - номутаносиб, номуназзам, ноба-
робар

Асимметричность - номутаносибӣ, номуназзамӣ,
нобаробарӣ

Ассимиляция - маҳлулшавии маънавӣ

Асимметрия - номутаносибӣ, номуназзамӣ, но-
баробарӣ

Аспект - ҷиҳат, ҷанба, нуқтаи назар

Аспирант - аспирант, омодашаванда, тайёр-
шаванда, ба дифои рисолаи илмӣ

Аспирантур||а - аспирантура; **учеба в ~е** - таҳсили
аспирантура

Ассамблея - маҷмаъ, маҷлиси умумӣ; **Генеральная
ассамблея Организации Объединенных Наций** - Маҷмаи
умумии Созмони Милали Муттаҳид

Ассигнация - пули коғазӣ, искинос, ассигнатсия

Ассигнования - пулдиҳӣ, пулчудоқунӣ, маблағи
чудошуда; **~на рекламу** - хароҷоти реклом (таблиғот)

Ассигновать - пул додан, пул чудо қардан

Ассистент - ёвар, (1. ёвари профессор ё пизишк 2.
вазифаи хурди муаллими мактабҳои олий), дастёр

Ассистировать - ёварӣ қардан, ёри қардан

Ассортимент - анвоъ, таснифот, номгӯӣ, хелҳои
мол; **богатый ~ тканей** - навъҳои гуногуни матоъ;
производственный ~ - анвои тавлидотӣ; **торговый ~** -
анвои (колои) фуруҳташаванда; **~ продукции** - номгӯи
маҳсулот

Ассоциаци||я - иттиҳод, иттиҳодия, ҷамъият,
ширкат; **научная ~** ҷамъияти илмӣ; **~ производителей** -
анҷумани истеҳсолкунандагон; **~ стран Юго-Восточной
Азии** - иттиҳодияи мамлакатҳои Осиёи Ҷанубу Шарқӣ;

~и **предприятий малого бизнеса** - ассотсиатсияи корхонаҳои соҳибкории хурд (бизнеси хурд)

Атлас - атлас I (маҷмӯаи харитаҳои ҷуғрофӣ, маҷмӯаи суратҳо); ~ **мира** - атласи ҷаҳон

Атлас - атлас II (маҷмӯаи абрешимӣ, шохӣ)

Атласи||ый - ...и атлас; ~**ое платье** - куртаи атлас

Аттестат-шаҳодатнома, **гувоҳнома**, **тахсилнома**; ~ **о среднем образовании** - шаҳодатномаи маълумоти миёна; ~ **зрелости** - номаи камол

Аттестационн||ый - тавсиякунанда, ...и аттестатсия; ~**ое свидетельство** - шаҳодатнома; ~**ая комиссия** - комиссияи аттестатсионӣ

Аттестация (аттестовать) - тавсия кардан, санҷидан, баҳо додан, аттестатсия; ~ **сотрудников** - санҷиши кормандон

Аудитория - дарсхона, синфхона; шунавандагон, сомеон, хозирон

Аудит - санҷиш, аудит; таҳлили молиявӣ

Аудиторы - санҷишгарон, аудиторҳо, мутахассисони соҳаи санҷиш

Аудиторская служба - хадамоти санҷишгарӣ; ~ **фирма** - ширкати санҷишгарӣ

Аукцион - музояда, музоида; **продавать с ~а** - дар музояда фуруҳтан, ба музояда гузоштан

Аукционист - музоядакор, музоядабар, аукционист, мутахассиси савдои музояда

Аукционер - музоядакор

Афгани - афгонӣ (воҳиди пули миллии Афғонистон)

Афиша - эълоннома, эълон

Афишировать - намоиш додан; таъриф кардан

Африканский банк развития - Бонки рушди Африқо

Аэровокзал - фурудгоҳ, аэровокзал

Аэропорт - фурудгоҳ

Б

Багаж - бағоҷ, бор; сдать вещи в багаж - бағоҷ кардан; отправить ~ом - бағоҷ карда фиристодан; перевозка ~а, переноска ~а - бағоҷкашонӣ; савияи дониш, маълумот, дараҷаи маълумот; умственный ~ захираи дониш

Багажник - бордон, борбанд, бағоҷмонак

Багажн||ый - бор; ~ый вагон - қатораи борқаш; ~ые ремни - тасмаи борбандӣ

База - асос, поя, бунёд; экономическая ~ - асоси иқтисодӣ; на базе повышения производительности труда - дар асоси баланд бардоштани ҳосилнокии меҳнат; манбаъ; сырьевая ~ - манбаи ашёи хом; анбор, пойгоҳ, марказ, муассиса; маълумот, асоси дониш; у него хорошая экономическая ~ - ӯ маълумоти хуби иқтисодӣ дорад; ~ данных - асоси нишондиҳандаҳо

Базар - бозор

Базарн||ый - бозорӣ, бозор; ~ый день - рӯзи бозор; ~ая площадь - бозорҷой, хиёбони бозор; ~ая торговля - бозор; ~ый торговец - бозорӣ; ~ые цены - нархҳои бозорӣ

Базирование - ҷойгиршавӣ, ҷойгирӣ; район ~я - мавқеи ҷойгирӣ

Базировать - барпо кардан, асоснок гардонидан, дар заминаи чизе ташкил кардан; ~ промышленность на местное сырьё - саноатро дар заминаи ашёи хоми маҳаллӣ ташкил кардан

Базирова||ться - асос ёфтан, дар асоси чизе қарор гирифтан, асос овардан, таъя кардан; ~ться на фактах - дар асоси далелҳо; ҷойгир шудан, воқеъ шудан; здесь ~лась оптовая база - дар ин ҷо анбори яқлухтфурӯшӣ ҷой гирифта буд

Базис - асос, зербино, поя; ~ная цена - нархи қиёсӣ, нархи бунёдӣ

Базисные условия поставки – шартҳои поягии (бунёдии) таҳвил

Базовая цена -- нархи (бунёдӣ, ибтидоӣ) поягӣ

Бакалавр - бакалавр (дараҷаи поёнии илмӣ дар донишгоҳҳои қадим ва Ингилистони муосир: дар Фаронсаи кунунӣ - шаҳсе, ки мактаби миёнаро тамом кардааст). Дар шароити имрӯзаи Тоҷикистон яке аз дараҷаҳои, ки пас аз чор-панҷ соли таҳсил дар мактабҳои олии ба хатмкунандагон дода мешавад. Пас аз ин онҳо 1,5 - 2 соли дигар дар зинаи магистратура таҳсил намуда, соҳиби дараҷаи магистр мегарданд

Бакалейный - баққол, баққоли; **~ые товары** - молҳои баққоли

Бакалейщик - баққол

Бакалея – баққоли, молҳои баққоли, мағозаи (фурушгоҳи, дӯкони) баққоли

Баланс - тавозун, тарознома, мувозина (ҷамъбасти маблағҳои дахлу харҷ); **годовой** ~ - тавозуни солана; **подвести** ~ - тарозбандӣ кардан; ~ **народного хозяйства** - тавозуни хоҷагии халқ; **активный** ~ - тавозуни фаъл; **торговый** ~ - тавозуни савдо; **~овый отчет** - ҳисоботи тавозунӣ; **~ спроса и предложения товаров** - мувозинаи талабот ва пешниҳодоти молҳо, тавозуни арза ва тақозои молҳо; ~ **трудовых ресурсов** - тавозуни захираҳои меҳнатӣ; ~ **денежных доходов и расходов населения** - тавозуни дахлу харҷи пулии аҳоли; **~ая прибыль** - ғоидаи тавозунӣ; **~ы валовых ресурсов сельскохозяйственных продуктов** - тавозуни захираҳои умумии маҳсулоти кишоварзӣ; ~ **доходов и расходов торговых предприятий** - тавозуни дахлу харҷи корхонаҳои тиҷоратӣ; **материальный** ~ - тавозуни молдӣ; **товарный** ~ - тавозуни молӣ; **межотраслевой** ~ - тавозуни байнисоҳавӣ; **стоимостной** ~ - тавозуни пулӣ; **~ расчета потребности в квалифицированных рабочих и специалистов** - тавозуни эҳтиёт ба коргарони

баландихтисос (дорои маълумоти касбӣ) ва мутахассисони варзида; ~ розничного товарооборота - тавозуни гардиши чаканаи мол; ~ нетто - тавозуни холис

Балансировка - мувозина

Балансов||ая - тавозунӣ, мувозинатӣ; ~ая увязка - мувофиқати мувозина, алоқамандии тавозунӣ; ~ая стоимость автомобиля - арзиши тавозуни автомобил

Бандероль - баста; заказная ~ - бастаи фармоишӣ; ценная ~ - бастаи муайянбаҳо; ~ с уведомлением - бастаи оғаҳидор

Банк - бонк; **Национальный** ~ Таджикистана - Бонки миллии Тоҷикистон; **коммерческий** ~ - бонки тичоратӣ; **акционерный** ~ - бонки саҳомӣ; **сберегательный** ~ - бонки амонатгузорӣ; **специальный** ~ - бонки махсус; **центральный** ~ - бонки марказӣ; **банковская система** - низоми бонкӣ; **ипотечный** ~ - бонки гаравкор; **частный** ~ - бонки хусусӣ; ~ **корреспондента** - бонки муросил; ~ **эмитент** - бонки пулбарор; **всемирный** ~ - бонки ҷаҳонӣ; ~ **кредитных гарантий** - бонки қарзҳои кафолатнок

Банка - зарф, қутгӣ; **стеклянная** ~ зарфи шишагӣ; ~ для варенья - қуттии мураббо; **консервная** ~ - қуттии консерва

Банкир - бонкдор

Банкнот||а - пули қоғазӣ

Банковск||ий - бонк; ~ое дело - умури бонкӣ, ~ая деятельность - фаъолияти бонкӣ, бонкдорӣ; ~ые операции - амалиёти бонкӣ

Банковск||ий кредит - қарзи бонкӣ; ~ие служащие - кормандони бонк, хизматчиёни бонк; ~ **контроль** - назорати бонкӣ; ~ **процент** - фоизи бонкӣ, фоизи қарз; ~ **резерв** - захираи бонкӣ; ~ое банкротство - варшикастагии бонк, муфлис шудани бонк; ~ие депозиты - амонатҳои бонкӣ

Банкрот - варшикаст, варшикаста, муфлис
Банкротство - варшикастагӣ, муфлисшавӣ,
муфлисӣ, муфлис шудан

Баранка - ҳалқакулча; **связка баранок** - ҳамели
ҳалқакулча

Барбарис - зирк, зилол, буттаи зирк

Баржа - баржа (киштии боркаш, ки онро киштии
дигар мекашад)

Бартер - табодули амвол, додугирифт, ивази мол
бо мол, молтабдил

Бартерная торговля - мубодилаи амвол, савдои
таъвизи мол; ~ **экономика** - иқтисоди мубодилаи амвол

Барьер||ы - монеа, сад(д), душвори, мушкилӣ;
таможенные ~ы - монеаҳои гумрукӣ, сад(д)и гумрукӣ

Бассейн - ҳавз, ҳавза, обанбор; в ~е **Ваҳша** - дар
ҳавзаи Ваҳш; **угольный** ~ ҳавзаи ангишт

Бат - бат (воҳиди пули миллии Таиланд)

Бахчевод - обчакор; ~ство - обчакорӣ

Бахчевые культуры - захираҳои полизӣ

Бедн||ый - бебизоат, бечораҳол, тангдаст,
камбағал; ~яқ - бебизоат; ~ый человек - одами
тангдаст, одами камбағал

Бедность - камбағалӣ, бенавой, бечорагӣ, фақирӣ,
камбизоатӣ

Беднота ниг. **бедность**

Бедстви||е - бадбахтӣ, бало, мусибат, офат
фалокат; **стихийное** ~ - офати табиӣ

Бедств||овать - мӯҳточӣ (бенавой, тангдастӣ)
кашидан; **жить не** ~уя - бе мӯҳточӣ зиндагӣ қардан

Безалкогольн||ые - ғайриспиртӣ; ~ые напитки -
нушоқиҳои ғайриспиртӣ

Безапелляционно - бо қатъият, қатъӣ

Безапелляционность - шикоятнопазирӣ, раднопа-
зирӣ, қатъият

Безбоязненн||о - бебокона; ~ый - бебок

Безвластие – беҳокимиятӣ
Безвкусный – бемаза, бетаъм
Безвозвратн||о – бебозгашт; **~ый** -- бебозгашт
Безвозмездно - муфт, ройгон, бепул, маҷҷонӣ,
 беподош; **~е передача основных средств (фондов)** -
 ройгон додани воситаҳои (фондҳои) асосӣ
Безвредн||ость - безарарӣ, безиёнӣ, безарар (безиён)
 будан; **~ый** – безарар; **~ый человек** – одами безарар
Безвыходность - беилоҷӣ, ноилоҷӣ, ночорӣ
Безграмотность - бесаводӣ, нодонӣ, ҷаҳолат
Безграничность - беҳаддӣ, беканорӣ, беҳудудӣ,
 бепоёнӣ -
Бездарный – беистеъдод, беҳунар
Бездействие - бефаъолиятӣ, беамалӣ, беҳаракатӣ
Бездействующий - беистифода, бекорхобида; **~ее
 оборудование** - таҷҳизоти беистифода
Безделье – бекорӣ, бекорхӯчагӣ
Бездельник -- бекор, бекорхӯча
Бездельничанье - бекорхӯчагӣ
Бездельничать - бекорхӯчагӣ
Бездефектный - бенақс, бенуксон
Бездефицитность - бекасрӣ, пуррагӣ
Бездефицитный бюджет - буҷети бекаср
Бездеятельный - бефаъолият, бегайрат, беҳавсала,
 бепарво
Бездоходный - бедаромад, бефоида
Беззаконие - бенизомӣ, беконунӣ
Беззаконн||ые - ғайриқонунӣ, аз қонун берун; **~ые
 действия** - амалҳои ғайриқонунӣ
Безнаказанность - бечазой, бечазо мондан
Безналичн||ый - ғайринақдӣ, бе пули нақд; **~ый
 расчет** - ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ
Безопасность - амонӣ, амният

Безответствен||ость - бемасъулиятї, масъулиятношиносї; **~ый** - масъулиятношинос; **~ое лицо** - шахси масъулиятношинос

Безотлагательн||ый - бетаъхир, таъхирнопазир, фаврї; **принять ~ые меры** - чораҳои (тадбирҳои) фаври андешидан

Безотходн||ый - бепартов; **~ое производство** - истехсолоти бепартов

Безотчетность - беназоратї, беназорат будан

Безотчетн||ый - беҳисобу китоб, беҳисобот; **~ое ведение хозяйства** - хоҷагидории беҳисобот; **~ость** - безарарї

Безошибочность - сахех, беҳато, бесаҳв

Безработица - бекорї

Безработный - бекор, бекормонда

Безубыточн||ый - безарар, безиён; **~ая точка** - нуқтаи безиёнї; **~ость** - безарарї, безиёнї; **~ый уровень** - сатҳи безиёнї; **~ое производство** - истехсолоти безиён

Безусловн||о - мутлако, бегуфтуғу, бечуну чаро; **~ый** - баҳснопазир; **~ость** - баҳснопазирї

Белая зависть - хавас

Бережлив||ый - сарфакор, сириштакор, эҳтиёткор, басомон, босаришта; **~о** - босаришта

Бескризисный - бебуҳрон

Бесплатный - муфт, ройгон;

Бесповоротн||о - бебезгашт; **~ый** - бебезгашт

Бесподобн||о - бекиёс, бемонанд; **~ый** - бекиёс, беҳамто

Бесперывный - муттасил, пайваста

Бесследный - бенишон

Беспошлин||ый - бе боҷ; **~ый ввоз товаров** - воридсозии бебоҷи мол

Беспорн||ый - имконнопазир, ошкор, баҳснопазир; **~ость** - баҳснопазирї

Бесправн||ый - беҳуқуқ; **~ие** - беҳуқуқї

Бесприбыльный - бефоида

Беспримесный – асил

Беспристрастность – бегаразй, холисона (бегаразона) будан (и)

Бессрочный - бемӯхлат

Бесстрашный – бебок, нотарс

Бизнес - соҳибкорй, бозаргонй, бизнес; ~мен – соҳибкор; - **бизнес-план** - накшаи соҳибкорй; ~ **центры** – маркази соҳибкорй; ~ **школы** – мактаби соҳибкорй; ~ **инкубаторы** – соҳибкориинкубаторй

Билет - чипта, барг, гузарнома, чойнома

Биржа - бозор, биржа (муассисаест барои бастаникарордодҳои молиявӣ ва тичоратӣ); **товарная** ~ - биржаи мол; **фьючерсная** ~ - биржаи фьючерсӣ, таваккалӣ; **универсальная** ~ - биржаи умумӣ; **специализированная** ~ - биржаи махсус; ~ **инновации** - биржаи навоарӣ; ~ **ценных бумаг** - биржаи коғазҳои қиматнок; **играть на бирже** - дар биржа муомила кардан; ~ **труда** - бозори мардикор, биржаи кор, биржаи меҳнат; **лесная** ~ - биржаи ҷӯбу тахта; **акционерная** ~ - биржаи саҳомӣ; **черная** ~ - бозори сиёҳ

Биржавик - даллоли биржа, корманди биржа

Биржевой - биржавӣ; ~**ая сделка** - муомилаи биржавӣ; **доду гирифтӣ биржавӣ**; ~**ая торговля** - савдои биржавӣ; ~**ая цена** - нархи биржавӣ; ~**ая пошлина** – боҷи биржавӣ; ~**ая прибыль** - фоидаи биржавӣ; ~**ая котировальная комиссия** - комиссияи нархгузорӣ; ~**ая котировка** - нархгузориинбиржавӣ; ~**ый бюллетень** - баргаи биржа; ~**ой совет** - шӯрои биржа; ~**ый курс** - нарх, қимати биржавӣ; ~**ая сессия** давраи кори биржа; ~**ые спекулянты** - ҷаллобони биржа

Бирюза - фирӯза

Благо - неъмат

Благодатный - бобаракат

Благополучно - бахубӣ

Благородный - асил, бошараф

Благосостояние - некӯаҳволӣ; **материальное** ~
народа - некӯаҳволии моддии аҳоли

Благодетельность - хайрия, эхсонкорӣ

Благоустройство - ободӣ

Бланка - сарбарг; ~ **строгой отчетности** - сарбарги
ҳисобу китоби масъулиятдор, сарбарги ҳисобдихии
қатъӣ

Блюда - таом, табак, хӯрок; **обед из трёх блюд** - се
павъ таом; **порции блюда** - табаки таом

Богарн||ый - лалмӣ, лалмикорӣ; ~ое земледелие -
лалмикорӣ

Богатство - сарват, дорой, боигарӣ, мулкдорӣ,
бизоат, бисот, амвол, ганҷ, давлат; **государственное** ~ -
боигарии давлатӣ

Богат||ый - сарватманд, ганӣ; ~ый **опыт** -
таҷрибаи ганӣ, ~ая **долина Вахша** - водии зарҳези Вахш

Богач - мулкдор, пулдор

Бойня - саллохжона, куштангоҳ

Большое строение - иморати, манзили (сохтмони)
кашон

Бонус - подоши **изофӣ**, таҳфифи **изофӣ**, бонус, чак,
чинта, қоғази пулҳои бекор

Бонификация - **изофабаҳо** (зиёд кардани пули
иловагии молӣ дар шартнома нешниходшуда)

Борьба - мубориза, талош

Боязнь криминальных структур - тарсу ҳарос
(ваҳм, хавф) аз сохторҳои криминалӣ

Брак - нуксон, иллат, сақат

Бракодел - сақаткор

Браслет - дастпона

Время - бор, вазнинӣ, гаронӣ

Время государственного долга - гаронии қарзи
давлатӣ, бори вазнини қарзи давлатӣ

Бреттон-Вудская система - низоми Бреттон-Вудск (мархалаи инкишофи низоми арзӣ, ки бо қарори конфонси Бреттон-Вудск алоқаманд аст)

Брокер - даллол, брокер; агент (который сводит две стороны и дает возможность заключить контракт-мутахассисет, ки тарафҳоро бо ҳам оварда имконияти бастанӣ қарордодро ба миён меоварад) ~ская комиссия - комиссияи брокерӣ

Брошюра - рисола, китобча, чузва

Брутто - вазни ғайрихалис; ~ эффект налогообложения - самараи андозгирии вазни ғайрихалис

Брэнд - брэнд (шиори корхонаҳои рекламнигориро одатан брэнд меноманд)

Бумажный свёрток - коғазпеч; ~ пакет - коғазхалта; ~ мешок - коғазхалта

Бум экономического цикла - авҷи давраи иқтисодӣ, марҳилаи авҷ дар инкишофи иқтисодӣ

Буфет - чевон, ҷои фурӯши ғизои саридастӣ

Бухгалтер - муҳосиб, ҳисобдор; главный ~ - сармуҳосиб

Бухгалтерия - ҳисобдорӣ, муҳосиба

Бухгалтерский - ҳисобдорӣ; ~ая отчетность - ҳисоботи муҳосибавӣ; ~ие книги - дафтарҳои ҳисобдорӣ, дафтарҳои муҳосиба; ~ учет - ҳисобдорӣ; ~ий баланс по основной деятельности - тавозуни ҳисобдории фаъолияти асосӣ; ~ий документ - санади ҳисобдорӣ, санади муҳосиба

Бывший - пешин, собиқ, муқаддам

Бык - далоли биржавӣ

Быт - маишат, тарзи зиндагӣ

Бытов||ой - ҳаёти, маишӣ; ~ое обслуживание - хизмати маишӣ; ~ая отрасль экономики - соҳаи хизматрасонии маишии иқтисодиёт

Бюджет - бучет; потребительский ~ - бучети истеъмолӣ; государственный ~ - бучети давлатӣ;

местный ~ - бучети махаллӣ; ~ предприятия - бучети корхона; ~ семьи - бучети оила;

Бюджетн||ый - бучетӣ; ~ые ассигнования - чудо кардани маблағ аз бучет; ~ый год - соли бучетӣ; ~ая дисциплина - интизоми бучет; ~ая политика - сиёсати бучетӣ; ~ый дефицит - касри бучет; ~ое финансирование - тамвили бучетӣ; ~ый процесс - раванди бучетӣ; ~ое регулирование - танзими бучет; ~ая линия - хати бучет

Бюллетень - иттилоия; барг, варақа, хабарнома; ~ биржевой - хабарномаи биржа; ~ курсов иностранной валюты - курбномаи хоричӣ

Бюро пропусков - дафтари гузарномадиҳӣ

Бюрократ - коғазбоз, расмиятпараст; девонсолор

В

Вагон - вагон

Важн||ый - муҳим, зарур, мубрам; ~ый вопрос - масъалаи муҳим; ~ое сообщение - хабари муҳим, бузург, обрӯманд, муътабар; ~ое лицо - шахси бузург, шахси муътабар

Ваза - гулҷом, гулдон; ~ для цветов - гулдон

Вакансия - ҷои холӣ

Вакантн||ый - холӣ; ~ая должность - вазифаи холӣ

Валов||ой - маҷмӯъ, умумӣ, ноҳолис, кул(л), якҷоя; ~ой доход - даромади умумӣ; ~ая продукция - маҳсулоти умумӣ, маҷмӯи маҳсулот; ~ой внутренний продукт (ВВП) - маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ (ММД); ~ой национальный продукт (ВНП) - маҷмӯи маҳсулоти миллӣ (МММ); **ВНП на душу населения** - МММ ба ҳар шафара аҳолӣ; ~ой доход в торговле - даромади умумӣ дар савдо; ~ой доход в массовом питании - даромади умумӣ дар муассисаҳои хӯроки омма; ~ой доход в подготовке сельскохозяйственной продукции - даромади умумии таҳияи маҳсулоти кишоварзӣ; ~ой доход в

промышленности - даромади умумии корхонаҳои истеҳсоли (саноатӣ); **~ой доход в транспорте** - даромади умумии муассисаҳои нақлиётӣ; **~ая прибыль** - фоидаи умумӣ; **~ые издержки** - хароҷоти умумӣ; **~ой внутренний продукт в рыночных ценах** - маҷмуи маҳсулоти дохилӣ (ММД) бо нархҳои бозорӣ; в т.ч.: - аз он ҷумла: **расходы на конечное потребления:** а) **домашних хозяйств** - хоҷагии хонаводагӣ (хонаводаҳо); б) **государственных учреждений** - муассисаҳои давлатӣ; в) **некоммерческих организаций** - ташкилотҳои ғайриқарорӣ

Вальвация - валватсия (муайян кардани арзиши арзи хориҷӣ нисбат ба воҳиди пули миллий)

Валюта - пул, арз, асёр; **устойчивая (твердая) ~** арзи устувор, арзи собит; **свободно - конвертируемая ~ (СКВ)** - арзи комилан қобили табдил, арзи комилан қобили мубодила; **национальная ~** пули миллий, арзи миллий; **иностранная ~** - асёри хориҷӣ; **замкнутая ~** арзи маҳдуд; **неконвертируемая ~** арзи ғайриқобили табдил, арзи ғайриқобили мубодила; **золотая ~** арзи тилло; **обменный пункт** ~ - маркази (нуқтаи) мубодилаи арз;

Валютный - арзӣ, ...и асёр; **~ый рынок** - бозори пул; **~ый курс** - курби арз, нархи асёр; **~ый фонд** - захираи арз, захираи асёр; **~ый бюджет**; **~буҷети арзӣ**; **~ые операций** - амалиёти арзӣ, муомилоти арзӣ; **~ые ресурсы** - сарватҳои арзӣ; **~ый коридор** - роҳрави арзӣ; **~ая политика** - сиёсати арзӣ; **~ые инвестиции** - сармоягузории арзӣ; **~ый риск** - таваккалқориҳои арзӣ; **~ые резервы** - имкониятҳои арзӣ; **~ый арбитраж** - ҳақамияти арзӣ, додгоҳи арзӣ; **~ый кризис** - бӯҳрони арзӣ; **~ая корзона** - сабасти асёр, сабасти арз; **~ая лицензия** - иҷозатномаи асёрӣ (арзӣ)

Варант - варанг, замонатнома (хуччатест, ки хангоми ба анбор супурдани мол ба шахсони мутасаддӣ дода мешавад)

Варен||ый - пухта, пухтагӣ, чӯшондагӣ; ~ое мясо - гӯшти обпаз

Вареные - мураббо

Вариант - гуна, нусхаи тафовутдор; **бизнес - план в нескольких ~ах** - якчанд гунаи нақшаи соҳибкорӣ

Варить пищу - ош пухтан

Вариация - тағйироти чузъӣ (тобишҳои гуногуни як мавзӯ ё масъала), вариатсия

Ваучер - ваучер; ~ный - ваучерӣ

Введение - муқаддима, сарсухан, дебоча; чорӣ кардан, даровардан; ~ **о рынке** - муқаддимаи бозор; ~ **о маркетинге** - муқаддимаи бозоршиносӣ; ~ **в специальность** - муқаддимаи ихтисос

Ввод - даровардан, ба кор даровардан; ~ **в действие новых предприятий** - ба кор андохтани корхонаҳои нав; ~ **в действие основных фондов** - ба кор даровардани фондҳои асосӣ

Вводн||ый - ворида, муқаддимавӣ, муқаддима; ~ая статья - мақолаи муқаддимавӣ

Ввоз - воридот, воридсозӣ; ~ **товаров** - воридоти молҳо; ~ **денег** - воридоти пул

Ведомость - варақаи маош; ~ **на получения зарплаты** - варақаи маош; наشري ахбор ва иттилоот; **Ведомость Маджлиси Оли Республики Таджикистан - Ахбори Маджлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Ведомственн||ый - идорӣ, идора, тобеъ, тобеи корхона (муассиса); ~ые **архивы** - бойғониҳои идорӣ; ~ое **подчинение** - тобеияти идорӣ (соҳавӣ)

Ведомство - идора, муассиса; **коммерческое (торговое) ~** - идораи тичоратӣ (савдо)

Ведущий - асосӣ, пешбар, баранда, роҳнамо; пешрав, пешоҳанг, асосӣ, роҳбар, роҳбаллад; **~ая отрасль промышленности** - соҳаи асосии саноат

Вексель - барот, баротнома, васиқа, вексел (хуччати ўҳдадорие, ки аз рӯи он маблағи муайяни пул одатан дар як муддати муайян пардохта мешавад); **~ на предъявителя** - бароти беном; **протест ~** - эътирози вексел (мачбуран ситонидани пул аз рӯи вексел); **платить по ~** пардохтани барот; **погасить ~** - векселро пардохтан; **учесть ~** векселро ба ҳисоб (ба эътибор) гирифтган

Векселедатель - векселдиханда, васикадиханда

Векселедержатель - векселдор, васикадор

Вексельный - васиқа, аз рӯи васиқа; **~ое обязательство** - ўҳдадорӣ аз рӯи васиқа; **~ый риск** - таваккали (хафу хатари) васиқа

Величина - қимат, андоза, миқдор, вусъат; **~ спроса** - андозаи тақозо; **~ предложения** - андозаи арза; **абсолютная ~** - андозаи мутлақ; **бесконечно малая ~** - андозаи беҳад хурд; **постоянная ~** - қимати доимӣ; **переменная ~** қимати тағйирёбанда; **пропорциональная ~** - қимати мутаносиб; **шахси намоён** (номдор, машҳур); **он большая ~ в национальной экономической науке** - вай дар илми иқтисоди миллӣ машҳур аст

Великая депрессия - таназзули (касоди) бузург

Венок - гулчанбар

Венчурные операции - амалиёти венчурӣ, таваккалкорӣ, эҳтимолияти зиёди таваккал, амалиёт бо хатари зиёди нокомӣ; **~ые фирмы** - ширкатҳои венчурӣ (таваккалкорӣ)

Вера - эътиқод, боварӣ

Верительная грамота - эътиборнома, ваколатнома

Верификация - верификатсия (назорати хуччатҳо, ҳисобу китоб ва ғайра)

Вероятность - эҳтимол, эҳтимолият

Вертикаль - амуд

Вертикальн||ый - амудй; **~ый рынок** - бозори амудй; **~ая ось графики** - мехвари амудии чадвал; **~ая маркетинговая система** - низоми бозорёбий амудй

Вертикальная справедливость - адолати амудй

Верхнее платье - болопуш

Верхняя и нижняя одежда - либоси рӯ ва таг (рӯлибос ва тахлибос)

Верхний и нижний трикотаж - либоси кашбофии рӯ ва таг

Верхний передел цен - ҳадди болоии нарх

Верховенство - волоият; **~ закона** - волоияти қонун

Верховн||ый - олий; **~ая власть** - хокимияти олий;

Верховный суд РТ - додгоҳи (Суди) Олии ҚТ

Вес - вазн; **этибор, обрӯ, нуфуз**; **~ом в одну тонну** - вазнаш як тонна; **~ брутто** - вазни ноҳолис; **чистый ~**, **~ нетто** - вазни холис; **человек с ~ом** - одами баобрӯ, одами бонуфуз; **на ~ золота** - ба тилло баробар; **живой ~** - вазни зинда; **удельный ~** - вазни хос, вазни қиёсӣ, ҳисса; **чистый ~** - вазни холис (соф)

Вести - ахбор

Вестник - пайк, қосид; хабарнома

Вес||ы - тарозу; **взвесить на ~ах** - дар тарозу баркашидан

Ветеринарные свидетельства - шаҳодатномаи байторӣ

Вещев||ой - шайъӣ, молӣ; **~ое снабжение** - таъмини ашё; **~ой склад** - анбори мол; **~ой мешок** - борхалта

Веществ||о - модда; **питательные ~а** - моддаҳои ғизодеҳ; **обмен ~** - мубодилаи моддаҳо

Вещь - чиз

Вещи - ашё; **редкостные ~** - ашёи нодир; **домашние ~** - асбобу ашё, молу ашё

Взаимозаменяемость - бадалшавандагӣ

Взаимодействие спроса и предложения – ҳамкори
арза ва тақозо

Взаимоотношения – равобити мутақобила,
равобити тарафайн

Взгляд - назар, нигоҳ, чашм, раъй; **мимолетний** ~
мулоҳиза, ақида; **политические ~ы** - ақидаҳои сиёсӣ;
разделять чьи - либо ~ы - ҳамфикри қасе шудан; **на мой**
~ - ба назарам, ба назари (ба ақидаи) ман

Взима||ть - ситонидан, рӯёнидан; **~ть штраф** -
ҷарима ситондан; **~ние налога** – андозгирӣ; **~ние подати**
– андозгирӣ; **~ние пошлины** - боҷгирӣ

Взнос - ҳисса, ҳаққи узвият, ҳақгузорӣ; **членские**
~ы - ҳаққи узвият; **~ страховой** - ҳаққи узвияти бима

Взятие в долг – қарзгирӣ, вомгирӣ

Взятка - ришва, пора

Вид - навъ, хел, чинс, зот; **вид рекламы** - навъи
рекләм; **~ы планов** - навъи нақшаҳо; **~ы товарных**
запасов - шаклҳои захираи молҳо; **~ы контроля** – навъи
назорат

Виза - раводид

Вилла – бӯстонсаро

Вино – шароб, май, машрубот; **продавец ~а** –
майфуруш, шаробфуруш, машруботфуруш

Виноград - ангур; **чёрный бескосточковый** ~ -
ангури бедонаи сиёҳ; **~ный сок** – афшураи ангур

Виски – виски

Висяч||ный – овеза, овезон; **~ая лампа** – ҷароғи овеза

Витамин - витамин; **~изация** – витаминдор қардан;
~озный – витаминдор; **~ный** - витаминӣ

Вице - президент - ноиб раис, ноиб-президент

Вклад - пасандоз, супурда, амонат; **бессрочные ~ы**
- амонати бемӯхлат; **срочные ~ы** - амонати мӯхлатдор
(фаврӣ); **сберегательный вклад** - бонки амонатгузорӣ;
ҳисса, саҳм; **внести ценный ~ в науку** - ба ҳазинаи илм
саҳми арзанда гузоштан

Вкладчик - амонатгузор

Вкладыш - варакаи иловагӣ, изофаварак

Вкус - маза, таъм; завқ, салиқа, табъ; шавқ, ҳавас, рағбат; услуб, усул, тарз

Вкусно - лазиз, болаззат, бомазза, хуштаъм; это блюда было очень ~ - ин таом хеле бомазза буд

Влага - нам, рутубат

Влагомер - намсанҷ, рутубатсанҷ

Влагонепроницаем||ый - обногузар, обнодаро, намногузар

Влагостойк||ий - намбардор; ~ие материалы - масолеҳи намбардор

Владелец - соҳиб, молик, доранда; ~ предприятия - соҳиби корхона

Владение - мулк, мулкият, мулкдорӣ, тасарруф; ~ земельной собственностью - мулкдорӣ, тасарруфи моликияти замин

Влажность - намӣ, тарӣ, рутубат; ~ муки - намии орд; ~ воздуха - рутубати ҳаво

Власть - ҳокимият; законодательная власть - ҳокимияти конунбарор; исполнительная ~ - ҳокимияти иҷроия; маъмурият, ҳукумат; местные власти - ҳукуматҳои маҳаллӣ; ҳукм; қувва, иқтидор, ихтиёр, қувват; ~ слова - қувваи сухан; ваша ~ - ихтиёр доред, майл, майли шумост; в моей ~ - дар ихтиёри ман; ~ на рынке - ҳокимият дар бозор

Влияние - асар, таъсир; ~ объема товарооборота - таъсири ҳаҷми гардиши мол; ~ производительности труда - таъсири ҳосилнокии меҳнат; ~ средней заработной платы - таъсири миёнаи музди меҳнат; ~ я факторов - таъсири омилҳо

Влиятельный - бонуфуз,

Вложить денежные средства - маблағгузорӣ кардан

Вложение капитала - сармоягузорӣ

Вне - берун аз, дар беруни; ~ **города** - дар беруни шаҳр; ~ **очереди** - бе навбат; ~ **закона** - гайри қонун

↓ **Внебюджетный** - берун аз буҷет, гайрибуҷет

Внедрение - қорӣ қардан, қойгир намудан, татбиқ; ~ **новых методов** - қорӣ намудани усулҳои нав (ҷадид); ~ **результатов науки в производство** - татбиқи илм дар истеҳсолот

Внедрить в производстве - дар истеҳсолот қорӣ қардан

Внезапно - ногаҳон

Внеконкурсный - берун аз озмун; ~ **приём студентов** - берун аз озмун қабул намудани донишҷӯён

Внеочередной - ғайриқонунӣ, гайриқонунӣ; ~ **ая сессия Маджлиси Оли РТ** - ҷаласаи гайриқонунӣ Маҷлиси Олии ҚТ

Внеплановый - берун аз нақша, гайринақшавӣ

Внепроизводственные расходы - хароҷоти гайриистеҳсолӣ

Внерыночные - гайрибозорӣ; ~ **операции** - амалиёти гайрибозорӣ; ~ **фонды** - бунёди гайрибозорӣ

Внесение - даровардан, дохил қардан; ~ **изменений в Конституцию Республики Таджикистан** - дохил қардани тағйирот ба Қонуни асосии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Внеслужебный - гайрихидматӣ, берун аз хизмат

Внешний - савдои хориҷӣ (берунӣ); ~ **связи** - равобити савдои хориҷӣ (берунӣ); ~ **ый дефицит** - касри савдои хориҷӣ (берунӣ); ~ **е экономический** - иқтисодӣ хориҷӣ (берунӣ); ~ **е экономический баланс** - тавозуни иқтисодӣ берунӣ; ~ **ие эффекты** - самараи берунӣ; ~ **ий рынок** - бозори хориҷӣ (берунӣ); ~ **я торговля** - савдои хориҷӣ (берунӣ); ~ **ий долг** - қарзи хориҷӣ (берунӣ); ~ **е экономическая деятельность** - фаъолияти иқтисодӣ хориҷӣ; ~ **е экономические связи** - равобити иқтисодӣ хориҷӣ; ~ **е торговая реклама** -

рекломи савдои берунӣ, ташвиқоти савдои берунӣ; ~ие платежи - пардохтҳои берунӣ (масрафи арз барои харидани мол ва хадамот аз мамлакатҳои хориҷӣ)

Внешний вид - зоҳир, ваҷҳ, шакли зоҳирӣ, берунӣ;
~ие факторы - омилҳои берунӣ; ~ий долг-қарзи берунӣ;
~ие совместители - ҳамкории берунӣ

Вносить ясность - возеҳ кардан, равшан намудан

Внутренний - дарун, дохилӣ, дарунӣ; ~ие займы - вомҳои дохилӣ; ~ий долг-қарзи давлатӣ; ~ий государственный долг - қарзи дохилии давлат; ~ий рынок - бозорӣ дохилӣ; **внутриотраслевая торговля** - савдои дохилисоҳавӣ; ~ие фактори - омилҳои дохилӣ

Вовлечение - ҷалб кардан

Водный транспорт - нақлиёти обӣ

Водонепроницаемый - обногузар

Водооталкивающий - обногузар

Возбуждение - ангезиш, ангехтан

Возвратные отходы - партовҳои баргашта

Возводить - баровардан

Воздействие - таъсир

Воздействие рекламы - таъсири реқлом

Воздушный транспорт - нақлиёти ҳавоӣ

Воздухонепроницаемый - ҳавоногузар

Возмездие - подош, сазо

Возмещение - ҷуброн, подош, товон, ~ потери - ҷуброни талаф, ҷуброни зарар

Возможность - имкон, имконият, захира;
материальная ~ - имкониятҳои моддӣ, захираҳои моддӣ

Вознаграждение - муқофотдиҳӣ, подош; **денежное** ~ - муқофоти пулӣ; ~ за труд - подоши хизмат

Возникновение - пайдоиш

Возобновление - таҷдид

Возражение - эътироз

Возрождение - эҳё, барқароршавӣ; **эпоха** ~ - давраи

Воля – ирода, раъй

Волонтёр - довталаб

Вона – вона (воҳиди пули миллии Ҷумҳурии
Корея, ҚМДК)

Воображение - тахайюл

Вооруженность - таъмин будан, мусаллах кардан,
мусаллах шудан; **техническая** ~ **предприятия торговли** -
аз таҷҳизоти техникӣ таъмин будани корхонаи савдо
(тиҷоратӣ); **фондо**~ **предприятия** - бо фондҳо таъмин
будани корхона

Вооружить - мусаллах кардан, мучахҳаз, таъмин
кардан, таҷҳизонидан; ~ **промышленность современной
техникой** - саноатро бо техникаи ҳозиразамон
таҷҳизонидан; ~ **передовой теорией** - бо назарияи
пешқадам мусаллах кардан

Воплощение - таҷассум

Воспитание - тарбия, парвариш, одоб, тамиз,
фаросат, маърифат; **эстетическое** ~ - тарбияи
зебошиносӣ, парвариши (завки) зебописандӣ

Восприимчивость - идрок, фаросат, хушзеҳнӣ;
таъсирпазири

Восприятие - идрок

Воспроизводство - таҷдиди тавлид, тавлиди мучад-
дад, такрористеҳсол; **простое** ~ - такрористеҳсоли одӣ;
расширенное ~ - такрористеҳсоли васеъ

Восток - шарқ, машриқ, машриқзамин

Восточный – шарқӣ, ... и шарқ, машриқӣ; **житель
стран Востока** - машриқӣ; ~ **человек** - машриқӣ

Восстановительный - азнавбарқарорӣ, барқарор-
созӣ, таҷдид

Восстановление – барқароршавӣ

Вред - офат

Временный - муваққат; ~**ные скидки** – тахфифи
муваққатӣ; **в этой комнате я живу временно** – дар ин
хона ман муваққат зиндагӣ дорам.

Время - вақт, соат, фурсат, лаҳза, хангом, фасл, мавсим, давра, замон, аҳд; ~ **работы магазина, часов** - вақти кории мағоза, соат; ~ **товарного обращения** - давраи муомилоти мол

Всего - ҳамагӣ, ҷамъан

Всемирный - ҷаҳонӣ, оламшумул, байналмилалӣ

Всесторонний - ҳаматарафа, ҳамаҷониба; ~ **ее обсуждение** - муҳокимаи ҳамаҷониба; ~ **ее развитие** - инкишофи ҳаматарафа

Встречный - мутақобил, ҷавобӣ; ~ **ое планирование маркетинга** - тарҳрези пешниҳодии бозоршиносӣ; ~ **ая торговля** - савдои мутақобил; ~ **ые закупки** - хариди мутақобил

Вступить - вуруд, даромадан, дохил шудан, ворид шудан; ~ **в новую стадию развития** - ба давраи нави инкишоф ворид шудан; ~ **в силу** - қонунӣ шудан, эътибор пайдо кардан

Вступительный - муқаддимавӣ, вурудӣ, дохилшавӣ

Вступление - вурудшавӣ

Вторичная информация - иттилооти дубора, маълумоти ҳосила

ВУЗ (высшее учебное заведение) - мактаби оӣ, донишгоҳ, донишкада ва ғайра

Входящие - воридшаванда, дохилшаванда; ~ **потоки денежных средств** - маҷмуи маблағҳои пулии воридшаванда

Выбор - интиҳоб, интиҳобот; ~ **ка** - иқтибос

Выбор решения - интиҳоби қарор; ~ **целевых сегментов рынка** - интиҳоби банду басти мақсадноки бозор; ~ **маркетинговых средств** - интиҳоби воситаҳои бозоршиносӣ

Выборочный анализ - таҳлили интиҳобӣ; ~ **ое распределение** - тақсими интиҳобӣ; ~ **ые опросы** - нурсиши интиҳобӣ

Выбыло работников – аз кор рафтани (баромадани) кормандон; ~ **всего** - аз кор рафтани (баромадани) кормандон – хамагӣ; **в том числе** – аз он чумла: ~ **в связи с сокращением** - аз кор рафтани (баромадани) кормандон бо сабаби ихтисор намудан (ихтисоршавӣ); ~ **по собственному желанию** - аз кор рафтани (баромадани) кормандон бо хохиши худ; ~ **по другим причинам** - аз кор рафтани (баромадани) кормандон бо сабабҳои дигар

Выбытия ветхих зданий – аз ҳисоб берун кардани иморати фарсуда; аз эътибор сикит намудани бинои фарсуда

Выведение - барориш

Выверка - санчиш, муқоиса

Вывеска - лавҳа, овеза; ~ **магазина** - лавҳаи мағоза (фурӯшгоҳ)

Вывод – хулоса, натиҷагирӣ

Выводить - баровардан

Вывоз - содирот, баровардан, барориш; ~ **товаров за границу** - ба хориҷа баровардани мол; ~ **капитала** - содироти сармоя, судури сармоя

Вывозить - баровардан, ба хориҷа баровардан

Выговор - танбех

Выгода - манфиат, баҳра, нафъ, суд; ~**ы** – бозёфт; **извлечь** ~ - фоида бурдан; ~ **от реализации государственных проектов** - манфиат аз фурӯши лоихаҳои давлатӣ;

Выгодный - камхарҷ, муфид

Выгоды внешней торговли - самараи савдои берунӣ;

Выгонять – баровардан, пеш кардан

Выгрузить - бор холи кардан, бор фаровардан

Выгрузка - борфурорӣ

Выгружающий груз - борфурор

Выдержка - бардошт

- Выжимки** - афшура
- Выкуп** - харида гирифтан, харид, пасхарид, бозхарид
- Выкупать** - бозхаридан
- Вынимать** - баровардан
- Выносливость** - бардошт
- Выносить товар на рынок** - молро ба бозор баровардан; **важные вопросы государственной жизни** ~ятыся на всенародное обсуждение - масъалаҳои муҳими ҳаёти давлат ба муҳокимаи умумихалқӣ пешниҳод мешаванд
- Выпечка** - пухтан, пухту паз; ~ **хлеба** - пухтани нон, нонпазӣ
- Выписка** - нусха, беруннавис, иқтибос
- Выплат**||**ы** - пардохтҳо; ~**а пособия** - пардохти ёрдампулӣ; ~**а ссуды** - пардохти қарзҳо; ~**а дивидендов** - пардохти фоидаи сахмия
- Выплатить** - пул додан; ~ **зарплату** - маош додан, пардохтан; ~ **долг** - қарз пардохтан
- Выполнение** - иҷро, анҷом додан, пешбурд, адо; ~ **плана оптовой реализации товаров** - иҷрои нақшаи фурӯши яқлукти молҳо; ~ **плана розничного товарооборота** - иҷрои нақшаи гардиши чаканаи мол; ~ **производственной программы** - иҷрои барномаи истехсолӣ
- Выполнимый** - анҷомпазир, иҷропазир
- Выполнить** - иҷро кардан, анҷом додан, адо кардан
- Выпуск** - барориш, интишор; ~ **продукции** - барориши маҳсулот
- Выработка** - коркард, истехсол, таҳия
- Вырабатывать** - сохтан, истехсол кардан, баровардан
- Выразительный** - фасеҳ, гуё

Выручка - дахл, даромад; ~ от реализации - пули фуруши мол

Вырывать - баровардан

Высок||ий - баланд, зиёд, олій; ~ие ставки налогов - меъёри (мизони) баланди андозҳо

Высокодходн||ый - сердаромад; ~ое предприятие - корхонаи сердаромад

Высококачественн||ый - хушсифат, аълосифат, олисифат, баландсифат; ~ая продукция - маҳсулоти хушсифат

Высококвалифицированный - баландихтисос, корозмуда; ~ специалист - мутахассиси баландихтисос

Высокооплачиваемый - зиёдмузд, дорои дастмузди зиёд; ~ труд - кори зиёдмузд, меҳнати дорои дастмузди зиёд

Высокопродуктивн||ый - пурҳосил, пурбаҳра, сермаҳсул; ~ое животноводство - чорводории пурбаҳра, чорводории сермаҳсул

Высокопроизводительный - сермаҳсул, пурмаҳсул; ~ труд - кори сермаҳсул, ҳосилнокии баланди меҳнат

Высокоразвит||ый - мутараққӣ, хеле инкишофёфта, ба дараҷаи олій тараққикарда; ~ ая промышленность - саноати ба дараҷаи олій тараққикарда

Высокорентабельн||ый - серфоида; ~ое предприятие - корхонаи серфоида ё фоиданокиаш баланд

Высокосортн||ый - баландсифат, аълосифат, навъи аъло; ~ая пшеница - гандуми аълосифат

Высокотовари||ый - сермол, дорои маҳсулоти зиёд; ~ое хозяйство - хоҷагии сермол, сермаҳсулот

Высокоэффективный - пурсамар; ~ метод - усули пурсамар

Выставка - намоишгоҳ, намоиш; ~ товара - намоишгоҳи мол

Высш||ий - баланд; олій, аъло; ~ие государственные органы - мақомоти олии давлатӣ

Выгаскивать – берун кашидан, баровардан

Вытеснение - барҳам задан, аз миён бурдан; ~
частных инвестиций - аз миён бурдани сармоягузории
хусусӣ

Вытяжка - афшура

Выход - баромадгоҳ; место ~а - баромадгоҳ

Выход на пенсию - (ба) нафақа баромадан

Вычесть – баровардан ; ~ из десяти пять - аз даҳ
панҷро баровардан

Вычислен||ие - ҳисоб, ҳисоб кардан, ҳисоббарорӣ;
~ стоимости - ҳисоби арзиш; натиҷа, натиҷаи ҳисоб;
опубликовать свои ~ия - натиҷаи ҳисобро интишор
кардан

Вычислительн||ый - ҳисоб; ~ые работы - ҳисобу
китоб; ~ые машины - мошинҳои ҳисобгар; ~ый центр -
маркази ҳисоббарӣ

Вышеизложен||ый - дар боло баёншуда, дар боло
зикршуда, мазкур

Вышеназванный - мазкур, номбаршуда

Вышесказанный - гуфташуда, мазкур

Вышестоящ||ий – болоӣ, воломақом; ~ие
организации - ташкилотҳои болоӣ; ~ий орган- мақоми
болоӣ

Вышеуказанный - дар боло ишорашуда, мазкур

Вышеупомянутый - мазкур, фавқуззикр, ёдшуда,
пешгуфта

Выюк – бор

Вязальный – бофандагӣ

Вязалщик - бофанда

Г

Габарит - андоза, ҳаҷм; ~ вагона - андозаи вагон

Газета – рӯзнома, ҷарида

Галантерейный - чарчинворӣ, чарчинфурушӣ;
~ые товары - молҳои чарчинворӣ

Галантерея - чарчинворӣ; **кожанная** ~ - чарчинвории чармин

Галерея - долон, тим, роҳрав; **нигористон**, **нигорхона**

Галопирующая инфляция (около 200 % в год) - таварруми чахишноқ (бошитоб) (кариб 200 % дар як сол)

Гарант - кафил, зомин

Гарантийный - бокафолат, кафолатдиҳанда, замонатӣ; ~ договор - шартномаи кафолат; ~ срок - муҳлати кафолат; ~ое письмо - кафолатнома

Гарантированный - кафолатдор, замонатдор, ҳатмӣ, таъминшуда; ~ая заработная плата - музди ҳатмии қор, музди таъйини меҳнат; ~ый доход - даромади кафолатнок; ~ый сервис-хизмати кафолатнок

Гарантия - кафолат, замонат; **без ~и** - бе кафолат, бе замонат; **в этом ~я нашего успеха** - гавари муваффақияти мо дар ҳамин аст; **международные ~и** - кафолати байналмилалӣ

Гардероб - 1. ҷойлибос, ҷомаҳона, либосҳона, 2. маҷмуи либосҳои шахсӣ 3. либосҳонаи идора, муассиса, театр ва ғайра; **это весь мой ~** - ҳамаи либосҳои ман ҳамин аст

Гармонически - мувофиқ, мутаносиб, ҳамоҳанг

Гармонический - мутаносиб; ~ развитие человеческой личности - инкишофи мутаносиби шахсияти инсон

ГАТТ (Генеральное соглашение о тарифах и торговле) - Созишномаи кулл оид ба савдо ва таърифаҳо

Гектар - гектар

Гендер - гендер

Генезис - пайдоиш, таърихи пайдоиш

Генеральн||ый - асосӣ, кул(л), умумӣ; **~ый прокурор** - додситони кул(л); **Генеральная Ассамблея Организации Объединенных Наций** - Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид; **~ая карта** - харитаи умумӣ; **~ое соглашение о тарифах и торговле (ГАТТ)** - созишномаи умумии савдо ва таърифаҳо, созишномаи кулл оид ба савдо ва таърифаҳо; **~ый агент** - агенти кулл

Гений - нобиға, донишманд, бузург

Географ - чуғрофиядон, чуғрофияшинос, мутахассиси чуғрофия; муаллими чуғрофия

Географическ||ий - чуғрофӣ; **~ая карта** - харитаи чуғрофӣ; **~ие открытия** - кашфиёти чуғрофӣ; **~ое положение страны** - вазъияти чуғрофии мамлакат; **~ая среда** - муҳити чуғрофӣ; **~ый регион** - минтақаи чуғрофӣ; **~ая сегментация** - банду басти чуғрофӣ

Географи||я - чуғрофия; **физическая ~я** - чуғрофияи табиӣ; **экономическая ~я** - чуғрофияи иқтисодӣ; **социальная ~я** - чуғрофияи иҷтимоӣ; **учить ~ю** - чуғрофияро омӯхтан; **учебник ~и** - китоби дарсии чуғрофия

Геометрия - ҳандаса; **аналитическая ~** - ҳандасаи таҳлилӣ

Гераниев||ый - анчибар, гули шамъдонӣ; **~ое масло** - равғани анчибар

Герб - нишон; **Государственный ~ Республики Таджикистан** - Нишони Давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Гибк||ий - мавзун, нарм, чандир, чобук, зудбадал, гиро будан; **~ий валютный курс** - қурби зудбадали арз; **~ая цена** - нархи мавзун; **~ая технологическая линия** - хати технологияи зудбадал

Гибрид - пайванд, дураға

Гигант - бузург, азим, қалон; **первые индустриальные ~ы** - аввалин иншооти азими саноатӣ;

~ мысли - мутафаккири бузург; ~ науки - олими бузург, нобиғаи мил

Гид - рохбалад, рохнамо

Гильдия - иттиҳодия, гилдия (иттиҳоди савдогарон ва ҳунармандон)

Гиперинфляция (ежемесячный рост более 50 %) - бекурбгардии шадид, бекурбшавии бошитоби пул, афзоиши босуръати нарх, авчи таваррум (афзоиши ҳармоҳаи зиёда аз 50 %)

Гипотеза - фарзия

Глава - боб, бахш; садр, сарвар

Главн||ый - асосӣ, муҳим, умда; марказӣ; ~ ая книга - дафтари асосӣ; ~ый бухгалтер - сармуҳосиб; ~ редактор - сардабир; ~ ое управление - идораи кулл, саридора; ~ ое экономическое управление - саридораи иқтисодӣ, идораи кулли иқтисодӣ

Гласность - ошқорбаёнӣ

Глобализация - ҷаҳонгароӣ, ҷаҳонишавӣ, томгароӣ

Глобальн||ый - умумӣ, фарогир, том, кулӣ; ~ые расчеты - ҳисобу китоби том; ~ ая компания - ширкати умумӣ; ~ ая конкуренция - рақобати том; ~ ая стратегия - стратегияи фарогир

Глубина - жарфо, умқ, амиқӣ; ~ товарной номенклатуры - амиқии таснифоти мол

Говядина - гӯшти гов; вареная ~ - гӯшти пухтаи гов; тушёная ~ гӯшти дампухтаи гов

Говяж||ий - гӯшти гов; ~ий жир - равғани гов; ~е мясо - гӯшти гов

Годов||ой - солона, яқсола, сол; ~ отчет - ҳисоботи солона; ~ план - нақшаи яқсода; ~ ая выработка на 1-го работника - тавлиди миёнаи солона ба 1 нафар корманд

Голландский аукцион - музоядаи Ҳолландӣ

Головной убор - каппапӯн, кулоҳ

Голос - овоз, раъй

Голосование - раъидихӣ, овоздихӣ; **всенародное** ~ раъидихии умумӣ (умумихалқӣ)

Гонорар - ҳаққи қалам, ҳаққи амал; **авторский** ~ - ҳаққи таълиф

Горизонт - уфук

Горизонтальн||ый - уфуқӣ, уфук; ~**ая линия** - хати уфуқӣ; ~**ое положение** - ҳолати уфуқӣ; ~ **экспансия** - забти уфуқӣ; ~ **рынок** - бозори уфуқӣ; ~**ая маркетинговая система** - низоми бозорёбии уфуқӣ

Горнодобывающ||ий - истихроҷи маъдан; ~**ая промышленность** - саноати истихроҷи маъдан

Городское потребительское общество (ГорПо) - чамъияти матлуботи шаҳрӣ

Господство - ҳукмронӣ, ҳокимият, бартарӣ, тасаллут

Гостинец - дастовез, савғот

Государственн||ый - давлатӣ, давлат; ~**ый аппарат** - дастгоҳи давлатӣ; ~**ый банк** - бонки давлатӣ; ~**ый бюджет** - бучети давлатӣ; ~**ый заказ** - супориши давлатӣ; ~**ый контроль** - назорати давлатӣ; ~**ый комитет по имуществом** - кумитаи давлатии амвол; ~**ый кредит** - қарзи давлатӣ; ~**ые льготы** - имтиёзҳои давлатӣ; ~**ые органы** - мақомоти давлатӣ; ~**ая поддержка** - дастгирии давлатӣ; ~**ая политика** - сиёсати давлатӣ; ~**ая пошлина** - боҷи давлатӣ; ~**ое страхование** - сугуртаи давлатӣ, бимаи давлатӣ; ~**ая торговля** - савдои давлатӣ; ~**ое учреждение** идораи давлатӣ; ~**ые субсидии** - мусоидаи давлатӣ; ~**ые услуги** - ҳадамоти давлатӣ; ~**ая власть** - ҳокимияти давлатӣ; ~**ый долг** - қарзи давлатӣ; ~**ое вмешательство** - даҳолати давлатӣ; ~**ый Герб** - Нишони давлатӣ; ~**ый Гимн Республики Таджикистан** - Суруди Миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон; ~**ый жилой фонд** - захираи давлатии манзил

Государство - давлат; **интересы** ~**а** - манфиати давлат; **правовое** ~ давлати ҳуқуқбунёд

Госучреждение - муассисаи давлатӣ
Готовая продукция - маҳсулоти тайёр
Гофброкер - сарброкер, сардаллол, брокери калон
Гражданин - шаҳрванд, табаа; ~ **иностранного государства** - шаҳрванди давлати хориҷӣ
Гражданск||ий - шаҳрвандӣ; ~ий иск - даъвои шаҳрвандӣ; ~ий кодекс - кодекси шаҳрвандӣ; ~ое право - ҳукуқи шаҳрвандӣ; ~ая свобода - озодии шаҳрвандӣ
Гражданственность - ҳисси шаҳрвандӣ
Гражданств||о - шаҳрвандӣ, табаият
Грамм – грам, гром
Грамотность - савод, саводноқӣ, босаводӣ; ~ населения - саводноқии аҳоли; ~ изложения - баёноти босаводона; ~ проекта - пухтагии лоиҳа; **техническая** ~ - саводи техникӣ
Граница - марз, сарҳад
Графа - сутун; қисмат
График - ҷадвал, тартиб, низом, реча, тақсими вақт; ~движения поездов - ҷадвали ҳаракати қаторраҳо; **работат по ~у** - аз рӯи тартиб (низом, реча) кор кардан
Графически - ба воситаи нақша, қаламӣ
Графическ||ий - ҷадвалӣ; ба воситаи нақша ифодашуда; ~ий метод решения задачи - усули ба воситаи нақша ҳал кардани масъала; ~ое изображение - акси нақшавӣ, қаламӣ
Гречка - сиёҳгандум, марҷумак; ~ая крупа - ярмаи марҷумак; ~ая каша - шавлаи марҷумак
Гривна - гривна (воҳиди пули миллии Украина); зеби гардан
Гриф - мӯҳр
Груз - бор; тяжёлый ~ - бори вазнин; мол; пароход с ~ом - киштии пурбор
Грузовик - автомобили боркаш

Грузов||ой - боркаш; ~ **транспорт** - нақлиёти боркаш; ~**ая машина** - мошини боркаш; ~**ая декларация** - изҳорномаи (эълomiaи) боркашонӣ

Грузовладелец - соҳиби бор, борфирист

Грузоперевозки - боркашонӣ, борбарӣ

Грузополучатель - боргир, боргиранда

Грузоподъемность - қобилияти борбардорӣ, иқтидори борбардорӣ; ~ **машины (судна)** - иқтидори борбардории мошин (киштӣ)

Грузопоток - силсилаи боркашонӣ, чараёни бор

Грузчик - борбар, борбардор, ҳаммол

Группи||а - гурӯҳ; ~ **студентов** - гурӯҳи донишҷӯён

Группировать - гурӯҳбандӣ, ба гурӯҳҳо чудо кардан

Группов||ой - гурӯҳӣ, гурӯҳ, гурӯҳҳо; ~**ые занятия** - машғулиятҳои гурӯҳӣ

Группировки статистические - гурӯҳбандии оморӣ

Грюндерн - грюндерн (созмондиҳандагони чамъияти саҳомӣ)

Гужевой транспорт - аспу ароба, аробакашӣ

Гужом - бо ароба, бо чана; қатор - қатор, паи ҳамдигар

Гульден - гулден (воҳиди пули миллии Нидерландия, пули тилло, баъдтар арзи нуқраи баъзе мамлакатҳои Аврупои Марказӣ дар асрҳои 15-19)

Гуманизм - башардӯстӣ

Гумани||ю - башардӯстона; ~**ый** - башардӯстона

Гуманист - башардӯст

Гуманитарн||ый - башардӯстона, башардӯстӣ, инсонгарой; ~**ые науки** - улуми инсонӣ; ~**ая помощь** - ёрии башардӯстона

Гуманное обращение - муомилаи инсондӯстона

Д

Давност||ь - қадимӣ, деринагӣ, мурури замон;
исковая ~ - мурури замони даъво; **ерок** ~и - мӯхлати мурур; за ~ью лет - бино бар гузашти замон

Данные - рақамҳо, маълумот, мушаххасот

Дастархан - дастархон, суфра

Дари - дарӣ; **язык** ~ - забони дарӣ

Даровой - муфт, ройгон; ~ доход - даромади муфт

Дата - таърих, рӯз, сана

Дата поставки товара - таърихи таҳвили мол, рӯзи таҳвили мол

Дача - бӯстонсаро

Движение - ҳаракат, гардиш, чунбиш, наҳзат;
народное ~ - ҳаракати (чунбиши) мардумӣ

Движимость - моли манқул, манқулот (яке аз навъҳои моли манқуле, ки дар ҳуқуқи шахрвандӣ мустақилона ё бо таъсири қувваҳои бегона (беруна) ҷои худаширо иваз мекунад)

Движущийся - мутаҳаррик

Движим||ый - манқула, ба ҳаракат овардашаванда; ба пеш бурдашаванда; манқул; ~ое имущество - молу амволи манқул

Двоевластие - дуҳоқимиятӣ

Двойн||ой - дучониба; ду баробар зиёд, дучанд; ~ая плата - музди ду баробар зиёд; ~ой расход - харочоти (дахли, масрафи) ду баробар зиёд, масрафи (дахлу харчи) дучанд; ~ая запись (дар соҳаи ҳисобдорӣ) - усули махсуси ҳисобу китоб ба ҳисоб меравад, ки дахлу харч ду бор: аввал дар тарафи дебит ва дувум дар тарафи кредити ҳисобномаи ҳисобдорӣ ба қайд гирифта мешавад, яъне ин усул сабти дутарафаи баробар нишон додани амалиёти ҳисобдориро ифода менамояд.

Дебаты - музокирот, мубоҳисот

Дебет - дебит

Дебитор - қарздор, бидеҳкор (корхона ё шахсони воқеӣ, ки аз бонк қарз гирифтаанд ва онро бояд ҳатман баргардонад); **~ская задолженность** - қарзи дебиторӣ, қарздории бидеҳкорӣ

Девальвация - девалватсия, ислоҳи пулӣ, беқурбшавии арзи мӣллӣ (ислоҳоти пул, ки аз ҷаҳат гардидани қурби тиллоии воқиди арз ва фаровардани баҳои пули қоғазӣ иборат аст)

Девзира - девзира (яке аз навҳои бехтарини биринҷ)

Девиза - девиза (вексел бо арзи хориҷӣ ва дигар воситаҳои пардохт, чак, аккредитив ва ғ.)

Деградация - таназзул

Дегустатор - чошнигар, санчишгари таом; **~ запахов** - бўшинос

Дегустация - чошнигарӣ (муайян кардани сифати маҳсулот дар истеҳсолот)

Дегустировать - чошнӣ гирифтан; **~ вино** - гирифтани чошнии май

Дедуктивный - дедуктивӣ, дедуксия; **~ метод** - усули дедуктивӣ

Дедукция - дедуксия (усули мулоҳиза, ки мувофиқи он аз нуктаҳои чузъ ба кулл меоянд)

Дежурный магазин - мағозаи (фурӯшгоҳи) навбатдор, шабонарӯзӣ

Дезинформация - дурӯғпароканӣ, таҳрифи ахбор (иттилоот)

Действие - амал, амалиёт; эътибор; **~ закона** - эътибори қонун, амали қонун

Действительность - воқеият, ҳақиқат, дар ҳақиқат, ҳақиқатан; муҳит, ҳаёт, зиндагӣ; **современная** - ҳаёти ҳозира, воқеияти имрӯзӣ, воқеияти муосир

Действительный - ҳақиқӣ, воқеӣ; **аслӣ**; эътиборнок, бозътибор; **билет действителен в течение трех часов** - чипта се соат эътибор дорад; **~ый залог** -

замонати воқеъӣ; ~ое число - адади ҳақиқӣ; ~ый член Академия наук - узви ҳақиқии Академияи илмҳо, узви пайвастаи Академияи илмҳо

Действовать - кор (рафтор, амал) кардан, эътибор доштан, таъсир (асар) кардан, ҳаракат кардан; **закон действует со дня его опубликования** - қонун аз рӯзи дар матбуот нашр гардиданаш эътибор пайдо мекунад

Действующий - амалкунанда; чорӣ; ~ие законы - қонунҳои чорӣ, қонунҳои амалкунанда

Декада - даҳа, даҳрӯза; **первая ~ месяца** - даҳаи якуми моҳ

Декадный - даҳрӯза, даҳа; **в ~ый срок** - дар муддати даҳ рӯз; ~ое задание - супориши даҳрӯза

Декалитр - даҳ литр, декалитр

Декан - декан, сарвар; ~ **коммерческого факультета** - декани факултети тиҷоратӣ; ~ **экономического факультета** - декани факултети иқтисодӣ; ~ **факультета экономики и менеджмента** - декани факултети иқтисод ва менеҷмент; ~ **факультета коммерции и таможенное дело** - декани факултети тиҷорат ва фаъолияти гумрук; ~ **факультета мировой экономики и права** - декани факултети иқтисоди ҷаҳон ва ҳуқуқ;

Деканат - деканат, дафтари сарвар, дафтари роҳнамои шогирдон; **по распоряжению ~а** - мувофиқи фармоиши деканат, идораи деканат

Декларация - эълومия, изҳорнома, изҳорот, баёнот (1. баёноти расмӣ оид ба чизе 2. баёноти расмӣ, ки кулли даромадҳои пулии шахсони воқеиро тасдиқ менамояд 3. эълумияи (изҳорномаи) расмӣ, ки дар вақти аз сарҳади давлат бо ягон молу пул гузаштан пур карда, ба идораҳои мутасаддии давлатӣ (гумрук) месупуранд); ~ **прав человека** - Эълумияи ҳуқуқи башар; ~ **налоговая** - изҳорномаи андоз; ~ **таможенная** - эълумияи гумрукӣ; ~ **валютного контроля** - эълумияи назорати аъор

Декларирование - расман эълон кардан

Декодирование - ғайрирамзӣ

Декрет – маншур, фармон; ~ **о земле** – маншури замин

Делегат – вакил, намоянда; ~ **съезда** – вакили анчуман

Делегация - хайат (-и намояндагӣ), хайати вакилон; **иностранная** ~ - хайати вакилони хоричӣ; **торговая** ~ - хайати вакилони тичоратӣ

Делегировать - вакил кардан; ~ **представителя** - намоянда фиристодан

Деление - таксим, таксим кардан, ба хиссаҳо чудо кардан; таксимгардӣ, чудошавӣ; дараҷа

Делец - корчаллон, **крупный** ~ - корчаллони калон; **тёмный** ~ - корчаллони қаллоб

Деликатес - гули хӯрок, таоми хушхӯр, лазиз (дар соҳаи хӯроки омма ба қатори чунин таомҳо тухми моҳӣ, моҳии бо дуд бугкардашуда, харчангҳои баҳрӣ, ҳасиб, қазӣ, бедонакабоб, қабки пӯхта ва ғ. дохил мешаванд)

Дел||о - кор; парванда; ~ **кипит** - кор дар авҷ аст; **важное** ~а кори муҳим; **общественное** ~о - кори ҷамъиятӣ; ~а - машғулият, корҳо; **государственные** ~а - корҳои давлатӣ; **хозяйственные** ~а - корҳои хоҷагӣ; **текущие** ~а - корҳои ҷорӣ; **по ~ам службы** - бо корҳои хидматӣ; **Министерство иностранных дел** - Вазорати корҳои хоричӣ; кирдор, рафтор

Делов||ой - корӣ, амалӣ; ~а**я критика** - танқиди ҷиддӣ; **кордон**, **ӯҳдабаро**, **пухтакор**; ~ой **человек** - одами кордон; ~ой **подход к работе** - муносибати пухтакорона ба кор; тичоратӣ, тичорат; ~ые **круги** - аҳли тичорат ва саноат; **корой**; ~а**я древесина** - ҷуби корой; ~а**я переписка** – муқотибаи расмӣ; ~ой **протокол** - суратчаласаи (протоколи) расмӣ; ~ые **отношения**

муносибати расмӣ; ~ых отношениях – муносибатҳои расмӣ

Деловитость - кордонӣ

Делопроизводитель - коргузор, дафтардор

Делопроизводственный - коргузорӣ, дафтардорӣ

Делопроизводство (ниг. делопроизводственный) – дафтардорӣ; ~ и **корреспонденции** - дафтардорӣ ва муросилот, амалиёти коргузорӣ тавассути ҳуҷҷатҳои расмӣ

Демограф||ия - аҳоли, нуфус, демография, (соҳаи омор, ки таркиб, миқдор ва афзоиши аҳолиро меомӯзад); ~ической политики - сиёсати демографӣ

Демократия - демократия, ҳокимияти халқ

Демократизация – демократӣ кардан

Демократический – демократӣ

Демократ – демократ

Демаркетинг - бозаргонии суствардон (услуги бозаргонии паст намудани талабот дар бозор бо роҳи тағйир додани сатҳи нархи мол)

Демпинг - демпинг, шикасти нарх, арзонфурӯшӣ (бо нархи хеле арзон фурӯхтани мол дар бозори хориҷа бо мақсади шикаст додани ҳарифон; аз арзиши аслии паст фурӯхтани маҳсулот дар хориҷа)

Демонополизация - ғайриинҳисорӣ, ғайриинҳисорият; ~ экономики - ғайриинҳисорӣ кардани иқтисод, аз инҳисорият озод намудани иқтисод

Денонсация - денонсатсия, қатъи қарордод, лағви созишнома (изҳороти давлатӣ дар бораи бекор карда шудани ягон шартномаи дучониба ё байналмилалӣ)

Деньги - пул, маблағ, сармоя; **бумажные** ~ - пули қоғазӣ; **серебрянные** ~ - пули нуқра, танга; **разменять** ~ - майда кардани пул

Денеж||ный . доход - даромади пулӣ; ~ое **обязательство** – уҳдадорӣ пулӣ; ~ая **эмиссия** – интишори пул; ~ая масса – бузургии пул; ~ый рынок –

бозори пул; ~ые агрегаты (M1, M2, M3) – агрегатҳои пулӣ (M1, M2, M3); ~ое вознаграждение - подоши пулӣ; ~ое обращение - муомилоти пулӣ; ~ый начет – ҷаримаи пулӣ ~ые сбережения - пасандозҳои (амонатҳои) пулӣ; ~ые средства – воситаҳои пулӣ; ~ые средства в пути - воситаҳои пулии норасида (дар роҳбуда); ~ый пай – саҳми пулӣ; ~ый взнос – ҳаққи пулӣ; ~ый перевод – интиқоли пул, ҳаволаи пул; ~ый поток – маҷмуи (анбӯҳи) маблағҳо, маблағҳои бисёр;

Деноминация - деноминатсия, тағйири қурби пул (иваз намудани нишонаҳои пули беқурбшудаи барориши солҳои гузашта бо пулҳои нав)

Департамент – департамент (1. шӯъбаи вазорат ё идораи олии давлатӣ 2. номи вазорат дар Швейсария ва ИМА 3. минтақаи маъмурӣ дар Фаронса)

Депозит - супурда, амонат, сармояи дар ихтиёри бонк буда (1. пул ё қоғазҳои киматбаҳо, ки барои ба қарздиҳанда додан ё нигоҳ доштан ба муассисаҳои қарзӣ супурда мешаванд. 2. як тарзи муваққатан нигоҳ доштани пули шахсонӣ ҳуқуқӣ ва воқеӣ дар бонкҳо, ки ба соҳиби пул дар шакли фоиз даромади иловагӣ меорад 3. ҷузъи таркибии авуарҳо буда, маблағи пасандози аҳоли, корхонаю ташкилотхоро дар ин ё он бонк нишон медиҳад)

Депозитный сертификат - тасдиқномаи супурда, тасдиқномаи амонат

Депонент (депозитор) - амонатгузор (шахсест, ки ба гирифтани пуле, ки ягон корхона ё идора бо сабабе дар мӯҳлати таъиншуда ба ӯ надодааст, ҳақ дорад)

Депонирование - ба амонат гузоштани пул ва қоғазҳои киматнок, музди қори таваккуф гузошташудаи қормандон

Депорт - ханноти биржа, депорт (тахфиф аз қурби муайяншуда)

Депрессия - таназзул, касодӣ (- и иқтисодӣ), рукул

Деревенск||ий - кишлокӣ, дехотӣ, рустой; **~ий житель** - сокини деҳа

Дерево целей - дарахти мақсадҳо

Деревянная зубочистка - мисвок

Дестабилизация - суботзудой, бесуботӣ; **~ экономики** - бесуботии иқтисод; суботзудои иқтисодӣ

Десятая часть - даҳяк; **~ доля чего-л.** - даҳяк

Десятикратный - даҳкарата

Детское питание - хӯроки кӯдакон (- и ширхора)

Дефект - нуқсон, айб, иллат

Дефицит - каср, камбуд, камёфт, камчинӣ, танқисӣ, зиёд будани харочот нисбат ба даромад, нарасидани мол ё пул дар иқтисод; **увеличение бюджетного ~а** - афзудани касри буҷет; **~ в топливе** - камчинии сузишворӣ; **~ торгового баланса** - касри тавозуни савдо; **~ бензина** - камчинии бензин

Дефицитн||ый - камёб, танқисӣ, камчин; **~ый товар** - моли камёб

Дефляция - дефлятсия (1. паст шудани сатҳи умумии нарх дар иқтисоди кишвар, ки бо роҳи кам кардани миқдори пули қоғазӣ бо мақсади баланд бардоштани қурби он амалӣ карда мешавад 2. усули устуворсозии муомилоти пул бо роҳи аз муомилот гирифтани пулҳои қоғазии барзиёд)

Деформация - тағйири шакл, қатъгардӣ, дигар кардани шакл

Дехканск||ий - дехқонӣ, дехқон; **~ое хозяйство** - хоҷагии дехқонӣ

Децентрализация - гайримарказӣ кардан, гайримутамарказ кардан, суст кардани марказият

Децентрализованные - гайримутамарказ; **~ источники** - манбаъҳои гайримутамарказ

Дециметр - детсиметр, даҳяки метр

Дешеве||сть - арзон шудан; **товары ~ют** молҳои арзон мешаванд

Дешевизна - арзонӣ; ~ **продуктов** - арзонию озукаворӣ

Дешево - арзон; ~ **купить** - арзон харидан; **осон**, ба осонӣ; **продать** ~ - арзон фуруҳтан

Дешовъий - арзон, арзонбаҳо; ~**ое издание** - нашрияи арзон; **купить по~ой цене** - бо нархи арзон харидан

Деятельность - фаъолият, амалиёт; **общественная** ~ - фаъолияти ҷамъиятӣ; **научная** ~ - фаъолияти илмӣ; **педагогическая** ~ - фаъолияти омӯзгорӣ; **кипучая** ~ - фаъолияти пурҷӯшу хуруш

Джоббер - дилер, **который на свой страх и риск, самостоятельно покупает и продает товар** - миёнараве, ки тавассути хавфу хатараш мустақилона молро мехарад ва мефурушад

Диагностика банкротства - таҳқиқи муфлисшавӣ

Диаграмма - намура (нақшае, ки таносуби ягон афзоиш ё камшавиро нишон медиҳад); ~ **роста розничного товарооборота** - намураи афзоиши гардиши ҷаҳонаи мол

Диалектика - диалектика; ~**ий метод** - усули диалектикӣ; ~ **природы** - диалектикаи табиат

Диалог - муколама

Диверсификация - диверсификация, афзоиши анвоъ, воридгарӣ ба соҳаи ғайр (васеъ намудани соҳаи фаъолият дар бозори молҳои нав, ки ба истеҳсолоти асосӣ алоқамандӣ надорад); ~ **производства** - афзоиши анвои истеҳсолот

Дивиденд - дивиденд, ҳаққи саҳм, суди саҳмия, суди саҳом (1. **фоидаи саҳмдорон**, ки мувофиқи сармояи худ аз ширкат мегиранд ё як ҳиссаи фоидаи корхона, ки дар байни саҳмдорон ҳамчун фоиз аз саҳмия илова мегардад 2. як ҳиссаи фоидае, ки дар байни саҳмдорон тақсим мегардад)

Дист||а - парҳез; **соблюдать ~у** - парҳез кардан

Дизайн - ороиш, ороишгарӣ, тарроҳии зинатӣ

Дилер (лицо, которое заключает от своего имени сделки на фондовой бирже, товарный коммерсант) - миёнарав, дилер (маклери биржавӣ), савдогар (шахсе, ки аз номи худаш ба ҳайси савдогар дар биржаи фонди амалиёт мегузарад)

Дилерский - дилерӣ, миёнаравӣ; ~ **центр** - маркази дилерӣ; ~ **франчайзинг** - миёнарави франчайзингӣ

Динамика - ӯяндагӣ, пӯёӣ, ҳаракат, динамика; ~ **экономического показателя** - пӯёии нишондиҳандаҳои иқтисодӣ; **динамическое развитие** - рушди пӯёӣ.

Динамический - пӯёӣ, динамикӣ

Динар - динор (пули нуқраи тиллои Рими қадим ва воҳиди пули миллии як қатор кишварҳои Шарқӣ ва Югославия, Македония; пули тиллоӣ баъзе мамлакатҳои Шарқи Қадим.)

Диплом - гувоҳнома, диплом; ~ **с отличием** - дипломи аъло; **поёномаи таҳсилӣ**

Дипломат - дипломат

Дипломатия - дипломатия

Дипломатический - дипломатӣ

Дипломный - дипломӣ; ~**ая работа** - кори (рисолаи) дипломӣ; **написание ~ой работы** - дипломнависӣ, навиштани поёномаи таҳсилӣ

Дирам - дирам (воҳиди пули майдаи Чумхурии Тоҷикистон)

Директор - мудир, раис, сарвар; ~ **предприятия** - сарвари муассиса

Дирхам - дирҳам, дирам (1. танга, пули нуқра 2. воҳиди пули миллии баъзе мамлакатҳои Шарқ)

Дисконт - таҳфиф, дисконт (1. қайду ҳисоби вексел 2. фоизи, ки дар вақти қайди вексел нигоҳ дошта мешавад 3. фоизи ҳисоби бонкӣ, ки аз амалиёти векселӣ ба даст омадааст; фарқи байни нархи ҳадди ақали коғазҳои қиматнок ва қурби биржавӣ)

Дисконтёр - дисконтёр (1. шахс ё идорае, ки дар шакли вексел пул медиҳад 2. шахси дисконткунанда, ки ҳисобу китоби векселро ба ӯҳда дорад 3. шахсе, ки пулро майда мекунад)

Дискриминация - таъбиз, маҳдудсозии (поймол-созии) ҳуқуқ

Дискуссия - мубоҳиса, мунозира, баҳс; **вступить в дискуссию** - дар мубоҳиса иштирок кардан, баҳс кардан

Дискуссионный - баҳсталаб

Диспаша - диспаша (ҳисобу китоби зиёни иқтисодӣ бо сабабҳои гуногун)

Диспашер - тақсимгар

Диспетчер - танзимгар

Диспропорциональность - номутаносибӣ, номутаносиб будан

Диссертация - дисертатсия, рисолаи илмӣ; **защищать ~ю** - рисолаи илмиро ҳимоя (дифоъ) кардан

Дистанционный - фосилавӣ

Дистрибьютер - дистрибутор, миёнарав (шахси мустақиле, ки нақши миёнаравиро дар савдои яқлухти мол ба ӯҳда дорад)

Дистрибьютор (независимый посредник, который специализируется на доведение говаров и услуг, предлагаемых производителями, до потребителя) – дистрибутор, миёнарав (*миёнарави мустақилест, ки дар бурда расонидани молу хизматрасонӣ, аз истеҳсолкунандагон то ба истеъмолгарон маҳсус гардонидашудааст*)

Дифферент - тафовути нарх, дифферент (фарқи нархи молест, ки дар ҳолати дарҳост ва гирифтани он имконияти воқеӣ пайдо мегардад)

Дифференциация - фарқгузорӣ, чудо кардан, чудокорӣ, тафовут;

Дифференцированный - чудагона, хамачониба; ~ый маркетинг - бозорёбии тафриқавӣ; ~ая продукция - чудокории маҳсулот, тафриқаи маҳсулот

Дисциплина - илм, интизом

Дисциплинированный - боинтизом, ботартиб, басомон; ~ студент - донишҷӯи боинтизом

Диспач - диспач (мукофоте, ки соҳиби киштӣ ба кироқунандаи он барои зуд холи кардани киштӣ медахад)

Длина - дарозӣ, тӯл, қад, муддат; ~ рабочего дня - муддати рӯзи кор

Длительность - давомнокӣ, дарозӣ

Дневник - рӯзнома, дафтар, хотира (ёддошт), рӯзнома; **путевой** ~ - сафарнома; ~ **работы** - дафтари кайди кори харӯза; **вести** ~ - дафтари кайд доштан

Дневной - рӯзона. рӯз; ~ые занятия - машғулияти рӯзона; ~ой **заработок** - музди кори якрӯза; ~ая **нормы выработки** - меёри кори якрӯза, меёри истехсоли якрӯза

Дни периода - рӯзҳои давра

Добавка - илова, изофа

Добавление - илова

Добавочная - иловагӣ, изофагӣ; ~ый **капитал** - сармояи иловагӣ ~ый **расход** - харчи (масрафи) иловагӣ; ~ое **время** - вақти иловагӣ

Добровольные материально - денежные взносы **граждан** - ҳақгузориҳои ихтиёрии пулию молии шаҳрвандон

Доброволец - довталаб; ~ьность - довталабӣ

Доброкачественность - марғубӣ, хушсифатӣ, хушсифат будан; ~ **ткани** - хушсифатии матоъ

Доброкачественный - марғуб, хушсифат; неканҷом (*тиб.*); ~ые **продукты** - озуқавории хушсифат

Добросовестный - боинсоф, бовичдон; ~ый **человек** - одами боинсоф; ~ый **труд** - меҳнати боинсофона;

~ое выполнения обязательств - ичрои бовичдононаи
вазифаҳои худ

Добрый - меҳрубон

Добывающ||ий - истихроҷӣ; ~ая промышленность -
саноати истихроҷи маъдан

Довереннос||ть - ваколатнома, боварнома, бовар-
хат, забонхат, эътимоднома; **получить деньги по**
доверенности - бо ваколатнома пул гирифтани, **общая** ~ -
забонхати умумӣ; ~ **разовая** - забонхати якдафъа

Доверенн||ый - муътамад, боэътимод, амонат
мондашуда, амин; ~ **ое лицо** - шахси боэътимод; вакил,
ваколатдор

Довери||е - боварӣ, дилпурӣ, эътимод; **вотум** ~ **я** -
изхори боварӣ

Доверитель - ваколатдиханда, вакилкунанда; ~**ный**
- ваколагӣ; ~**ный документ, документ, удостоверяющий**
чьи-л. полномочия - ҳуччати ваколат

Доверить - бовар кардан; ~ **тайну другу** - сирри
худро ба дӯст бовар карда гуфтан; ~ **получить деньги**
кому - либо - гирифтани пулро ба қасе бовар кардан

Довод - далел, бурҳон; **веский** ~ - далели асоснок
(қатъӣ); **приводить** ~ **ы** - далел овардан; **приводились**
~**ы за и против этого предложения** - ба тарафдорӣ ва
муқобили ин таклиф далелҳо оварда мешуданд

Договор - шартнома, қарордод, аҳд. аҳднома,
муоҳида, паймон; ~ **о дружбе и взаимной помощи** -
шартномаи дӯстӣ ва ҳамёрӣ, қарордоди дӯстӣ ва ёрии
байниҳамдигарӣ; **заключить** ~ - шартнома бастан;
ратифицировать ~ - шартномаро тасдиқ кардан;
нарушить ~ - шартномаро вайрон кардан; **расторгнуть**
~ - шартномаро бекор кардан; ~ **подряда** - аҳдномаи
паймонӣ, шартномаи пудратӣ; ~ **купли** - продажи -
аҳдномаи хариду фурӯш; ~ **на поставку хлопка** -
қарордоди таҳвили пахта; ~ **о патентном**
сотрудничестве - қарордоди ҳамкориҳои фаъолияти

патентӣ; ~ о регистрации торговых знаков - (Венская конвенция) - шартномаи сабти нишонҳои савдо (Муоҳидаи Вена); ~ контрактации - аҳдномаи контрактатсия; ~ контрактации на закупку сельскохозяйственной продукции - шартномаи контрактатсияи хариди маҳсулоти кишоварзӣ; ~ поставки товаров народного потребления - қарордоди таҳвили молҳои истеъмолии халқ; ~ намерения - тафохумнома

Договори||ый - шартномавӣ, қарордодӣ, аҳдномавӣ; ~ое обязательство - ўҳдадории шартномавӣ; ~ая цена - нархи шартномавӣ; на ~ых началах - аз рӯи аҳднома

Договорённость - аҳд, тавофуқ, мувофиқа; устная ~ - паймони шифоҳӣ, аҳди лафзӣ

Доказательств||о - далел, бурҳон; исбот; привести ~о - далел овардан, для ~а виновности - барои исботи гуноҳ

Доклад - маъруза, суҳанронӣ, гузориш; **отчетный ~** - маърузаи ҳисоботӣ; **научный ~** - маърузаи илмӣ; **прения по ~у** - музокира аз рӯи маъруза

Доклады||ой - арз, баёнот; ~ая записка - баёнотнома, гузориш, арзнома; **подать ~ую директору** - ба сардор баёнот додан

Докладчик - гузоришгар, суҳанрон

Доктор наук - доктори илм; ~ экономических наук - доктори илми иқтисод

Докторант - докторант (унвонҷӯе, ки барои дифои рисолаи докторӣ омодагӣ мебинад, ҷӯяндаи унвони докторӣ)

Докторантура - докторантура (зинаи таҳсил барои соҳиб шудан ба дараҷаи илмии доктори илм)

Докторск||ий - докторӣ; ~ая диссертация - рисолаи докторӣ; **получить ~ую степень** - гирифтани дараҷаи докторӣ

Доктрина - таълимот, ақоид, назарияи илмӣ, динӣ, фалсафӣ, сиёсӣ, ки асоси фаъолияти муътақидонро ташкил медиҳад

Документ - санад, ҳуҷҷат; **денежный** ~ - санади пулӣ; **~ы** - аснод; **~ы по платежно** - **банковским операциям** - ҳуҷҷатҳо оид ба амалиётҳои пардохтӣ - бонкӣ

Документа||льно - мустанад, ҳуҷҷатӣ, бо ҳуҷҷат, дар асоси ҳуҷҷат; **~ доказать что** - л - чизеро бо ҳуҷҷат исбот кардан; **~льный** - ҳуҷҷатӣ, мустанад. санадӣ; **~льные данные** - маълумоти санадор; **~льная ревизия** - ҳисобрасӣ мувофиқи талаботи асноди ҳисобдорӣ; **~льная точность** - саҳеҳии комил; **~ция** - ҳуҷҷатнок кардан, бо ҳуҷҷат асоснок кардан, аснод. ҳуҷҷатҳо; **техническая ~ция** - ҳуҷҷатҳои техникӣ, асноди техникӣ

Долг - қарз, вом, дайн, **взять в ~** - қарз гирифтан; **расплатиться с ~ами** - қарзхоро пардохтан; **погасить ~** - қарзро адо кардан; **вазифа, вазифадорӣ, ӯҳдадорӣ; патриотический ~** - қарзи ватанхоҳӣ; **исполнить гражданский ~** - вазифаи шаҳрвандиро ба ҷо овардан

Долгов||ой - қарз, қарзӣ; **~ое обязательство** - ӯҳдадори қарзӣ; **~ая расписка** - забонхати қарз

Долгосроч||ый - дарозмӯҳлат, дарозмуддат; **~ая ссуда (кредит)** - қарзи дарозмуддат; **~ый прогноз** - дурнамои (пешгӯии) дарозмуддат; **~ое планирование** - ниқнагирии дарозмуддат; **~ые обязательства** - ӯҳдадориҳои дарозмуддат

Долев||ой - ҳиссагӣ, ҳисса, саҳм, шарикӣ; **~ое участие в уставном фонде предприятий** - шарик шудан ба сармояи аввалияи корхона

Должник - қарздор, вомдор

Должностн||ой - расмӣ, хидматӣ, мақом; **~ое лицо** - шахси мансабдор, мутасаддии ягон вазифа

Должность - вазифа, мақом, мансаб; **выборная ~** - вазифаи интихобӣ; **штатная ~** - вазифаи расмӣ;

занимать ~ мудар вазифа будан; исполнять ~ - заведующего - вазифаи мудирро иҷро кардан; освободить от должности - аз вазифа сабукдӯш кардан, аз вазифа озод кардан

Доллар - доллар (воҳиди пули милли дар ИМА, Канада, Австралия, Зеландияи Нав, Сингапур, Либерия ва як қатор мамлакатҳои дигар)

Долл|я - ҳисса, сахм, қисм, баҳра; **пятая ~я** - панҷяк, аз панҷ як ҳисса; **делить на равные ~и** - ба ҳиссаҳои баробар тақсим кардан; **войти в ~ю** - ҳиссадор шудан, ҳисса гузоштан; **принять в ~ю** - сахмдор кардан; **львиная ~я** - ҳиссаи бузург, қисми калонтарин; **~я рынка** - ҳиссаи бозор

Домашние хозяйства - хоҷагии хонаводагӣ, хонаводаҳо

Донг - донг (воҳиди пули миллии Ветнам)

Долл|ата - изофапардохт, додани бақияи пул; **~ денег по счету** - изофапардохти пул аз рӯи ҳисобнома

Долл|аты к зарплате - изофапардохти маош, пардохти иловапулии маош, музди илова

Дополнение - илова (изофа, пурра, мукамал) кардан; **~ статьи новыми материалами** - мақоларо бо маводи нав пурра кардан; **замима; ~ к инструкцию** - замимаи дастуруламал

Дополнительн||ый - иловагӣ, изофагӣ, илова; **~ые данные** - маълумоти иловагӣ; **~ая зарплата** - изофамаош, илова бар музди кор

Допуск - иҷозат, руҳсат, ҳудуди муайян дар шартномаи таҳвили мол

Допускать - иҷозат додан, мондан, гузоштан; **~ до экзамена (зачета)** - ба имтиҳон (санҷиш) иҷозат додан

Доработать - кор кардан, корро тамом кардан, корро ба охир (ба анҷом) расонидан; **такмил додан, каму қости чизеро дуруст кардан; этот проект необходимо** **р** - ин лоиҳаро такмил додан лозим аст

Доработк||а (ниг. доработать) - такмилкорӣ; ~ проекта - такмили лойҳа; вернуть рукопись для ~и - дастнависро барои такмил баргардондан

Дореформенный - то ислоҳот, пеш аз ислоҳот

Дорог||а - роҳ, раҳ; железная ~а - роҳи оҳан; имконият; перед ним открывается широкая ~а - барои ӯ имконияти зиёд фароҳам меояд

Дорого - қимат, гарон, ~ купить - қимат харидан; ~ продать - қимат фуруҳтан

Дороговизна - қиматӣ, гаронӣ

Дорог||ой - қимат, гарон, қиматбаҳо, гаронбаҳо; ~ие вещи - чизҳои гаронбаҳо; по ~ цене - бо нархи қимат

Дорож||ить - қимат (гарон, ғанимат) доништан, кадр кардан; я ~у вашим мнением - фикри шуморо арзишманд медонам

Дорожка - роҳ, пайроҳа; пойандоз

Дорожные расходы - роҳкиро, харчи роҳ, хазинаи сафар

Дорожный костюм - либоси сафар

Дорожный принадлежности - лавозимоти сафар

Доска - тахта; дубовая ~ тахтаи булут; пилить лес на доски - чӯбро барои тахта арра кардан; лавҳа; мраморная ~ - лавҳаи мрамар

Досрочн||ый - пеш аз мӯҳлат; ~ое выполнение плана - иҷрои пеш аз мӯҳлати нақша

Доставка - расондан, расониш

Доставление сведений - расонидани маълумот, дастграс кардани маълумот

Достат||ок - осудаҳолӣ, фаровонӣ, серию пурӣ, исъмат, бозёфт, даромад; семья среднего ~ ка - оилаи миёнаҳол; жить в ~ ке - осудаҳол зистан

Достаточ||но - басанда, ба кадри кифоя, бисёр, келе, ба дараҷаи кофӣ; ~ный - басанда, кофӣ; ~ый срок - мӯҳлати кофӣ (басанда); ~ый запас продовольствия -

захираи кифояи озуқа; ~ые основания - далелҳои кофӣ;
~ые причины - сабабҳои басанда

Достигнуть - расидан, омадан, комёб шудан, ноил шудан; ~ согласия - ба созиш омадан; ~ больших успехов - ба муваффақиятҳои бузург комёб шудан, комёбиҳои бузург ба даст овардан; ~ цели - ба мақсад расидан

Достоверно - дуруст, саҳеҳ, аниқ; ~ известно - аниқ маълум аст; ~ знать - аниқ донистан

Достоверность - дурустӣ, саҳеҳӣ, ростӣ, эътиборнокӣ; ~ фактов - эътиборинок будани далелҳо; **проверить** ~ сведений - дурустии маълумотро тафтиш кардан, санчидан

Достоинство - арзиш, қурб, қимат; **облигация** ~ом в пятьсот сомонов - вомбарги панҷсадсомонӣ, вомбарги арзишаш панҷсад сомонӣ; манзалат; **чувство собственного** ~а - иззати нафс; **держаться с** ~ом - шаъну эътибори худро нигоҳ доштан; нағзӣ, хубӣ, ҷиҳати хуб, арзандагӣ; ~о книги - ҷиҳати хубии китоб

Достойный - лоиқ, сазовор, арзанда, шоиста, муносиб; ~ый уважения - сазовори эҳтиром; ~ый внимания - шоистаи таваҷҷӯҳ

Достояние - дорой, сарват; **всенародное** ~ - доройи умумихалқӣ;

Доступ - дастрасӣ, роҳёбӣ; **получить** ~ к архивным документам - барои истифодаи хуччатҳои бойгонӣ иҷозат гирифтан; ~ к рынку - дастрасӣ ба бозор, ворид шудан ба бозор

Доступно - осон, сода, фаҳмо; ~ излагать - фаҳмо баён кардан

Доступность - дастрас будан; фаҳмо будан; ~ изложения - фаҳмо будани ифода

Досье - парванда, досе (чамъи хуччатҳо оид ба ягон масъала, қор ё шахс)

Дотация - кӯмакхарҷ, кӯмакхазина, тарзи бебозгашт додани пул аз бучет, кӯмаки хазина (аз тарафи давлат ба ягон идора, муассиса ё ташкилот ҳамчун пули бебозгашт чудо кардан); кӯмаки бебозгашт, кӯмаки молиявии беподош, мусоида

Доход - даромад, дахл; **национальный** ~ - даромади миллӣ; **годовой** ~ - даромади солона; **~ы населения** - даромади аҳоли; **~ы трудящихся** - даромади меҳнатқашон; **трудовые ~ы** - даромадҳои меҳнатӣ; **нетрудовые ~ы** - даромадҳои муфт; **источник** ~а - манбаи даромад; **приносить** ~ - даромад додан; **~ торговли** - даромади савдо; **~ от реализации товаров** - даромад аз фуруши молҳо; **~ на одну акцию** - даромад барои як саҳмия

Доходность - даромаднокӣ; **~ предприятия** - даромаднокии муассиса (корхона); **увеличить** ~ - афзудани даромаднокӣ

Доходный - даромад, даромаднок; **~ая часть бюджета** - қисми даромади бучет; **~ое предприятие** - корхонаи даромаднок

Доцент - дотсент (унвони илмӣ, вазифаи илмӣ дар донишқадаҳои олий)

Дочерный - фаръӣ; **~ие акционерные общества** - ҷамъиятҳои саҳомии фаръӣ (корхона, ширкатҳои илоҳидаи мустақил, ки аз тарафи ягон корхона, ширкати саҳмдорон ташкил карда шудааст)

Драгоценный - қиматбаҳо, гаронбаҳо, пурқимат; **~ый мех** - муинаи қиматбаҳо; **~ые подарки** - тӯҳҳои қиматбаҳо (пурқимат); **~ые камни** - сангҳои қиматбаҳо; **~ости** - ҷавоҳирот, ганҷ, зевар

Драм - драм (воҳиди пули миллии Арманистон)

Драхма - дирҳам (1. танга, сиккаи нуқра, пули нуқра ё тилло 2. воҳиди вазн, ки баробари 3,73 грамм аст 3. воҳиди пули миллии Юнон)

Древесина - ҷӯб

Дрожж||и - хамирмоя, хамиртуруш; **сухие** ~ - хамирмояи хушк

Дубликат - нусха; ~ **накладной** - нусхаи борхат

Дублирование - такрор кардан; ~ **работы** - дуборакорӣ, такрори кор, иҷрои батакрори айни як кор, такроркорӣ

Дублёнка - пӯстин

Дум||а - фикр, андеша; **Дума** (номи ташкилоти гуногуни марказӣ ва маҳаллии қонунбарор дар Русия);

Государственная ~ - Думаи давлатӣ

Духи - атр

Духовка - тафдон

Душевное состояние – авзоъ, вазъи рӯҳӣ

Душистый - анбарбӯ(ӣ), хушбӯ(ӣ), муаттар

Дюйм - дюйм (ченаки дарозии баробари 2,54 см)

Е

Евро – евро, авро (бо ин воҳиди пули ягона танҳо 15 давлатҳои Иттиҳоди Аврупо аз 27 кишварҳои аъзо байни худ мубодила мекунанд)

Евроакция – авросаҳмия

Евробанк – Авробонк

Евровалюта – авроасъор

Европейская валютная единица (евро) – воҳиди аъсори Аврупо (евро, авро)

Европейская валютная система – низоми аъсори Аврупо

Европейские сообщества – созмонҳои Аврупо

Европейский банк реконструкции и развития – Бонки Аврупои таҷдид ва рушд

Европейский валютный фонд – Хазинаи Аврупои аъсор

Европейский инвестиционный банк – Бонки Аврупои сармоягузорӣ

Европейский Союз – Иттиходи Аврупо
Европейское экономическое сообщество – Чомаи
иктисоди Аврупо

Евразия - АврОсиё; **евразийский материк** - китъаи
АврОсиё, **Евразийское сообщество** - Чомаи АврОсиё

Единица - воҳид; ~ **измерения** - воҳиди андоза

Единое экономическое пространство – фазои
ягонаи иктисодӣ

Единый социальный налог-андози ягонаи иҷтимоӣ

Ежегодник – солона, ҳарсола, солнома

Ежедневный – ҳаррӯза, рӯзмарра

Ежемесячный - ҳармоҳа

Еженедельник - ҳафтавор, ҳафтанома

E – mail - паёнигар

Естественная монополия - монополияи (инхисори)
табиӣ

Естественность - табиӣ будан

Ё

Ёлка – арча

Ёмкость – гунҷоиш, ҳаҷм, зарфият; ~ **рынка** –
гунҷоиши бозор

Ж

Жалоба – шикоят, шикоятнома

Жалованье - дастмузд, маош, моҳона

Железная дорога – роҳи оҳан

Железнодорожный транспорт – нақлиёти роҳи оҳан

Жемчуг – марворид, гавҳар

Жизненный цикл товара – силсилаи ҳаётии мол

Жилище – манзил, кошона

Журнал - маҷалла, дафтар

Жюри – ҳайати доварон

Заавансировать - пешпардохт намудан; ~ **заказы** - фармоишотро пешпардохт кардан

Заарендовать - (ба) ичора гирифтан

Заатлантическ||ий - он сӯи укёнуси Антлантик, моварои Атлантик

Забастовк||а - корпартой, коршиканӣ, эътисоб; **объявить** ~у - корпартой эълон кардан

Заборн||ый - ҳисоби насия; ~ **книжка** - дафтарчаи ҳисоби насия, дафтари насиянависӣ; ~**ый лист** - варакаи сабти қарз (ҳуччатест, ки дар он маҳсулоти таббохию қаннодӣ аз тарафи шабакаҳои хӯроки омма ба дӯконҳои хурди чаканафурушӣ пешкаш карда шуда, таърихи рӯз, вақти қабули маводи гизой, шумора, нархи фуруш, имзои шахсони масъул ва ғ. сабт мешавад)

Заброшенн||ый - беназорат, партов, партовшуда; ~**ые земли** - заминҳои партов

Заведение - муассиса, идора, корхона; **высшее учебное** ~ - мактаби олий, муассисаи таҳсилоти олий; **кондитерское** ~ - корхонаи қаннодӣ

Заведование - мудирӣ, сардорӣ, идорасозӣ

Заведовать - мудирӣ кардан; идора кардан; ~ **библиотекой** - мудирӣ китобхона будан; ~ **кафедрой** - ба кафедра мудирӣ кардан

Заведующ||ий - мудир; ~**ий магазином** - мудирӣ мағоза

Завёртк||а ниг. **завертывание**; **аппарат для** ~и **конфет** - дастгоҳи қандпечӣ; лифофа, мукова, чилд

Завертывание - печидан, печондан

Завершить ниг. **завершение**

Завершающий - анчомдиханда, ба итмом расонанда; ниҳой, охирин, охирӣ; ~ этап - марҳилаи охирин (ниҳой)

Завершение - анчом, анчомдихӣ, ба охир расонидан, адо; ~ строительства - анчоми сохтмон

Завещание - васият, васиятнома; составить ~ - васиятнома навиштан; васият кардан

Завёр||нутый в бумагу - коғазпеч; ~тывать в бумагу - коғазпеч кардан; **конфеты в ~тке (обёртке)** - қанди коғазпеч

Зависимост||ь - тобеият, вобастагӣ; **находиться в полной ~и** - от кого - л. -комилан тобеи касе будан; **в ~и от обстоятельств** - вобаста ба вазъият; **экономическая ~** - вобастагии иқтисодӣ, тобебияти иқтисодӣ

Зависим||ый - тобеъ, номустақил, зердаст; ~ые страны - мамлакатҳои номустақил; ~ое положение - вазъияти номустақил; ~ый спрос - талаботи (тақозои) номустақил

Завод - корхона, коргоҳ; **автомобильный ~** - муассисаи (корхонаи) мошинсозӣ; ~ поставщик - корхонаи молфирист; ~ по производству сока - коргоҳи шарбаткашӣ

Завоевание - ба даст овардан, дастёбӣ, ишғолгарӣ, фатҳкорӣ, фатҳ кардан; ~ рынка - дастёбии бозор, роҳ ёфтан ба бозор

Завоз - овардан, ворид кардан; ~ товаров в магазины - овардани мол ба мағозаҳо; моли кашонда, в магазине сегодня большой ~ - имрӯз ба мағоза (фурушгоҳ) моли бисёр ворид шуд

Завозный - оварда, овардашуда, кашонда; ~ товар - моли оварда

Завхоз (заведующий хозяйством) - корпардоз, мудири хочагӣ

Завышать - зиёд кардан; ~ нормы - меъёрро аз ҳад баланд кардан

Завязывание – бандубаст

Загадка – муаммо, нахл

Загадочный - мармуз

Заглавие - сарлавҳа, унвон; ~ **книги** - сарлавҳаи китоб; под ~м - зери унвони, бо унвони...

Заготконтора - (заготовительная контора) - идораи таҳияи маҳсулоти кишоварзӣ

Заготовитель - захирагар, таҳиякунанда

Заготовительный - захира, таҳия; ~**ая организация** - ташкилоти таҳияи маҳсулоти кишоварзӣ; ~**ый пункт** - нуктаи захираи маҳсулот; харид; ~**ые цены** - нархҳои хариди маҳсулот

Заготовить - таҳиякорӣ, таҳия, таҳия намудан, тайёр кардан, захира кардан; ~**ка сырья** - таҳияи ашёи хом; **государственные ~ки** - захираи давлатӣ, таҳияи давлатӣ

Заготовщик - захирагар, таҳиякунанда; ~ **овощей** - захирагари сабзавот

Заграница - хорича; **связи с ~ ей** - алоқа (робита) бо хорича

Заграничный - хоричӣ, хорича; ~**ые товары** - молҳои хоричӣ; ~**ый паспорт** - шиносномаи хоричӣ; ~**ая поездка** - сафари хорича

Загруженность, загружённость - пурбор будан; ~ **железных дорог** - пурбории роҳҳои оҳан, серҳаракатии қатороҳо

Загрузка - боргирӣ, ба қор таъмин кардан

Задание - супориш, вазифа; **правительственное ~** - супориши ҳукумати; **домашнее ~** - вазифаи хонагӣ; **дать ~ супориш додан получить ~** - супориш гирифтан

Заданий - додашуда, супоридашуда; муқаррар, муайян

Задаток - байёна; пешпардохт; **давать ~** - байёна додан,

Задача - мисол, масъала; **решить** ~у - масъаларо ҳал кардан; **вазифа, мақсад; очередная** ~а - вазифаи навбатӣ

Задолжать - қарздор шудан, қарз гирифтан

Задолженность - қарз, қарздорӣ, вомдорӣ

Заём - вом; **облигации государственного займа** - вомбаргҳои давлатӣ; **выпустить** ~ - вом баровардан; қарз; **взять деньги под** ~ - пул қарз гирифтан, вом гирифтан

Займ - вом

Займодавец - вомдеҳ

Заёмщик - вомгир

Займствование - ориятгарӣ, ба орият гирифтан, вомгирӣ

Заинтересованность - ҳавас, рағбат, ҳавасмандӣ, алоқамандӣ; **манфиатдорӣ; материальная** ~ ҳавасмандии моддӣ

Заказ - фармоиш, супориш; **получить** ~ - фармоиш гирифтан; **выполнить** ~ - фармоиш иҷро кардан

Заказной - фармоишӣ

Заказчик - фармоишгар

Заклад - гарав; **~ная квитанция** - гаравхат, гаравнома

Заклучение - ҳулоса, натиҷа; хотима, анҷом, поён; **~ контракт** ҳулосаи қарордод

Закон - қонун; **основной** ~ **государства** - қонуни асосии давлат; **кодекс** ~ов о труде - қонунномаи қор, маҷмуаи қонунҳои меҳнат; **в соответствии с** ~ом - мувофиқи қонун; **действовать согласно** ~у (с ~ом) - аз рӯи қонун амал кардан; **проведение в жизнь** ~ов **Республики Таджикистан** - ба ҳаёт татбиқ кардани қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон; **~ развития общества** - қонуни инкишофи ҷамъият; расм, тарик, ойин

Закон о защите прав потребителей - Қонун дар бораи ҳифзи ҳуқуқи муштариён

Закон о коммерческих банках - Қонун дар бораи
банкҳои тижоратӣ

Закон о Национальном банке Таджикистана -
Қонун дар бораи Банки миллии Тоҷикистон

Закон предложения - Қонуни пешниҳодот (арза)

Закон о предпринимательской деятельности в РТ -
Қонун дар бораи фаъолияти соҳибкорӣ дар ҶТ

Закон о предприятиях в РТ - Қонун дар бораи
корхонаҳои ҶТ

Закон о собственности в РТ - Қонун дар бораи
моликият дар ҶТ

Закон соответствия спроса и предложения - Қонуни
мутобиқати тақозо ва арза

Закон спроса - Қонуни талабот (тақозо)

Закон стоимости - Қонуни арзиш

Закон распределения по труду - Қонуни тақсимот
аз рӯи меҳнат

Закон режима экономии - Қонуни низоми
сарфакорӣ

Законы Республики Таджикистан - Қонунҳои
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Закон экономии времени - Қонуни сарфаи вақт

Законность - қонуният, қонунӣ будан

Законный - қонунӣ; **ый документ** - санади
қонунӣ, ҳуҷҷати қонунӣ; **ые нормативные документы** -
асноди меъёрии қонунӣ

Законодательный - қонунгузор, қонунбарор; **ая
власть** - ҳокимияти қонунбарор; **ый орган** - дастгоҳи
қонунбарор; **ый акт** - санади қонунгузорӣ; **ая база** -
асоси қонунгузорӣ

Законодательство - қонунгузорӣ, қонунбарорӣ;
вопросы а - масъалаҳои қонунбарорӣ; маҷмуаи
қонунҳо; **трудовое о** - қонуни меҳнат

Закономерность - қонуният, қонунмандӣ; мутобиқат
бо қонун; **объективная ~** - қонунияти объективӣ

(айнӣ); ~и развития природы - қонуниятҳои инкишофи табиат; ~и развития; - қонуниятҳои тараққиёт; ~ материально - техническая база - қонуниятҳои инкишофи пойгоҳи моддию техники; ~ потребления - қонуниятҳои инкишофи истеъмолот; ; ~ розничного товарооборота - қонуниятҳои инкишофи гардиши чаканаи мол; ~ спроса - қонуниятҳои инкишофи талабот (тақозо); ~ торговли - қонуниятҳои рушди савдо

Законоведение - қонуношиносӣ

Законопроект - лоиҳаи қонун; **разработка** ~а - таҳияи лоиҳаи қонун

Законсервировать - консерв кардан, ба қуттиҳо чойгир кардан; ~ овощи - сабзавотро консерв кардан; мавқуф гузоштан; ~ строительство - сохтмонро мавқуф гузоштан

Законченность - пуррагӣ, тамомият, мукаммалӣ; ~ мысли - пуррагии фикр

Законченный - тамомшуда, ба охир расонидашуда; пурра, комил, мукаммал; ~ое высшее образование - маълумоти олиии пурра

Закот ист. - закот (андоз аз амвол ба ғоидаи камбағалон); ~ с торговли (товаров) - закоти тичорат

Закрытый рынок - бозори пӯшида; ~ые торги - тичорати пӯшида

Закупка - харид, харидорӣ, харидан; ~ зерна государством - харидории ғалла аз тарафи давлат; ~и сельскохозяйственной продукции - харидории маҳсулоти кишоварзӣ; ~а зерна - ғаллахарӣ

Закупочный - харид; ~ый пункт - маркази харид; ~ая цена - нархи харид (-и маҳсулот)

Закусочная - ошхонаи саридастӣ, чошнихӯрӣ, ошхонаи хурде, ки дар он бештар ба мизочон хӯришҳои сард пешкаш мешавад

Зал - толор, кох; **читательный** ~ - толори хониш; **спортивный** ~ - толори варзиш; ~ заседаний - маҷлисгоҳ

Залежные земли - замини нокорам

Залеж||ь - кон, маъдан; ~ - кони ангишт; ~и - тўда; моли касмахар; замини партов

Залог - гарав, замонат; **отдать в ~** гарав мондан; **выкупить из - за ~а-** аз гарав баровардан; **денежный ~** - пули гарав; ~ **успеха** - гарави муваффақият (комгорӣ)

Залогов||ый - гарав, гаравӣ, замонатӣ; ~**ая квитанция** - замонатхаг, хатти гарав, гаравхат; ~**ая цена** - нархи замонатӣ

Залогодатель - гаравдиҳанда, гаравдех, гаравмон, гаравгузор

Залогодержатель - гаравнигаҳдор, гаравгиранда, гаравгир, гаравдор

Заложник - гаравгон

Замаркировать - тамға (нишона) задан

Замена оборудования - ивази таҷҳизот

Заменяемость - бадалшавандагӣ

Заменяемость - бадалшавандагӣ

Заменяемый - табдилшаванда

Заменяющий - ҷойгузин

Замер - андозагирӣ, чен (андоза) кардан; ~ **уровня воды** - андозагирии сатҳи об, чен кардани сатҳи об; ~ **участка земля** - андозагирии қитъаи замин, қитъаи заминро чен кардан; ~ **ткань** - андоза кардани матоъ

Замес - хамир кардан; ~ **теста** - хамиршури, хамирхобонӣ, хамир шуридан

Заместитель - муовин; ҷонишин; ~ **председателя** - муовини раис

Заметка - аломат; **делать ~и на полях книги** - дар хошияи китоб аломат гузоштан

Замораживание - яхнамуд, мунчамид кардан, яхбандонӣ, хобондан, нигоҳ доштан; ~ **заработной платы** - бе тағйир мондани моҳона

Занижение - кам кардан; ~ **норм** - кам кардани меъёрҳо

Заново – мучаддадан, аз сари нав

Заняти||е - ишғол кардан, гирифтан, тасарруф кардан, амал; ~е - должности - ишғол кардани вазифа; шуғл, кор, касб, машғулият; **род** ~й - машғулият; таҳсил, дарсхонӣ; **часы** ~й - вақти дарс; вақти кор (машғулият)

Заочн||ый - ғоибона; ~о - ғоибона; ~ое обучение - омӯзиши ғоибона; ~ое отделение – шуъбаи (бахши) ғоибона

Запад – ғарб, мағриб, мағрибзамин; ~ый - мағрибӣ

Запас - захира, андӯхта; ~ы товаров - захираи молҳо; **продовольственные** ~ы - захираҳои озуқа; **неприкосновенный** ~ - захираи дахлнонопазир; **золотой** ~ - захираи тилло; **производственные** ~ы - захираҳои истехсолӣ; ~ы в сфере обращения - захираҳои муомилотӣ (захира дар соҳаи муомилот); **страховые** ~ы - захираҳои суғурта, захираҳои бима; **товарные** ~ы в днях оборота - гардиши захираҳои молӣ ба ҳисоби рӯз; ~ы сезонного накопления - захираҳои нигоҳдории мавсимӣ; ~ы досрочного завоза - захираҳои пеш аз муҳлат кашондашуда; **товарные** ~ы целевого назначения - захираҳои молии ҳадафманд; ~ы товаров на начало отчетного периода (месяца, квартала, года) - захираи амвол (молҳо) дар аввали (ибтидоӣ) давраи ҳисоботӣ (моҳ, семоҳа, сол); ~ы товаров на конец отчетного периода - захираи амвол (молҳо) дар охири (интиҳои) давраи ҳисоботӣ; ~ финансовой прочности - захираи мустаҳками (устувори) молиявӣ

Запасные части и ремонт - қисмҳои эҳтиётӣ ва таъмир

Запах – бӯ, бӯй

Записка - хатча, арзнома

Запись - навишт, сабт

Запланировать - ба накша гирифтан; ~
строительство магазина - сохтмони мағозаро ба накша гирифтан

Заплатить - пул додан; пардохтан; ~ **по счету** - аз рӯи ҳисоб пул додан; ~ **долг** - қарзро адо кардан

Заприходивать - ба ҳисоби дахл навиштан, ба ҳисоби даромад гузоштан; ~ **взносы** - ҳақгузориҳоро ба ҳисоби даромад навиштан

Запрограммировать - барнома сохтан, ба барнома даровардан, барномарезӣ кардан

Запроектировать - лоиҳа кашидан; ~ **завод** - корхонаро ба лоиҳа гирифтан

Запрос - дархост, талаб, ниёз; ~**ы производства** - талаботи истеҳсолот

Заработать - пул кор кардан, даромад кардан

Заработи||ая плата - музди кор (меҳнат), кормузд, маош, моҳона, дастмузд; **реальная ~ая плата** - музди ҳақиқии кор; ~**ая плата повременная** - музди кори вақтбайъ; ~**ая плата сделная** - музди меҳнати корбайъ; ~**ая плата основная** - музди асосии кор; ~**ая плата дополнительная** - музди иловагии кор; ~**ая плата средняя** - музди миёнаи кор

Заработок - музд, даромад

Зарегистрировать - қайд кардан, сабт кардан

Зарплата - дастмузд, музди кор, маош, моҳона

Зарубежи||ый - хориҷӣ, берунӣ; ~**ые страны** - мамлакатҳои хориҷӣ

Застой - рукуд, бозмондагӣ; ~ **в экономике** - рукуди иқтисод; ~ **в делах** - бозмондагии корҳо

Затовари||ться - моли барзиёд чамъ кардан; барзиёд (аз ҳад зиёд) гун шудан; ба фуруш нарафтан; **зерно ~валось** - ғалла барзиёд чамъоварӣ шуд

Затрат||а - сарф, харҷ; ~**а средств** - харчи маблағ; ~**ы** - хароҷот, масраф; **без дополнительных ~** - бе харчи зиёдатӣ

Затраты торговли - харочоти савдо; **единовременные** ~ - харочоти яквақтаи (якбораи) савдо; **текущие** ~ - харочоти ҷории савдо; **трудовые** ~ - харочоти кори савдо; «**затраты - выпуск**» - «харочот - истехсол»

Зафиксировать - қайд (сабт) кардан

Зафрахтовать - киро кардан (киштиро киро кардан)

Зачастую - аглаб, ғолибан

Зачет - ба ҳисоб гирифтан, иҷрошуда ҳисобидан; санҷиш, имтиҳон; **взять деньги в ~ долга** - ба ҳисоби қарз пул гирифтан

Зачетная книжка - дафтарчаи имтиҳонот

Зачислить - қабул кардан; ~ **на работу** - ба кор қабул кардан; дохил кардан, даровардан; ~ **в общий бюджет** - ба ҳисоби буҷети умумӣ даровардан, аз ҳисоби буҷети умумӣ пӯшонидан

Защита - ҳимоя, дифоъ; ~а **интересов трудящихся** - ҳимояи манфиатҳои меҳнаткашон; ~а **прав потребителей** - ҳимояи ҳуқуқи муштариён; ~а **свободной торговли** - ҳимояи савдои озод; ~а **протекционизма** - дифои ҳимоятгароӣ; ~ **диссертации** - ҳимояи (дифои) рисола; ~а **прав человека** - ҳимояи ҳуқуқи башар; ~а **юридическая** - ҳимояи ҳуқуқӣ;

Заявка - дархост, арз, талаб, гақозо, фармоиш, даъво, хабар; ~ **на изобретение** - талабномаи ихтироот; ~ **на товары народного потребления** - дархост ба молҳои истеъмолии халқ; ~а **на выдачу валютной лицензии** - дархост барои додани иҷозатномаи асъорӣ (арзӣ)

Заявитель - соҳиббарз, аризадиханда

Заявление - ариза, изҳорот

Знание - унвон, рутба, дараҷа; **учёное** ~ - унвони ҷумҳуриявӣ; **присвоить** ~ - унвон додан

Звено - банд, ҳалқа, гурӯҳ, зина; **основные звенья промышленности** - ҳалқаҳои асосии саноат; ~

общественного производства - ҳалқаи истеҳсолоти ҷамъиятӣ

Здание - бино, иморат; **общественные ~я** - биноҳои ҷамъиятӣ

Здравомыслящий -- солимфикр; ~ **человек** -- одами солимфикр

Земельная реформа - ислоҳоти замин; ~**ый налог** - андози замин

Землевладелец - мулкдор, заминдор

Землевладение - мулкдорӣ, заминдорӣ

Земля - замин; **пахатная ~** - замини зироат; **возделываемая ~** - замини қорам (қишт); **поливная ~** - замини обӣ;

Зерно - ғалла, ғалладона, дона, тухм, дон; ~**вые** - ғалла; **семенное ~** - ғаллаи тухмӣ; **поставка зерна** - ғалласупорӣ, таҳвили ғалла; ~**вой хлеб** - ғалладона

Зернобобовый - лубиёӣ, лубиё; ~**ые культуры** - зироатҳои лубиёӣ

Зерноводство - ғаллакорӣ

Зернопоставки - ғалласупорӣ

Зернохранилище - анбори ғалла

Злотый - злотий (воҳиди пули миллии Лаҳистон (Полша))

Знак - аломат, нишона, тамга, рамз, асар; **фабричный ~** - тамгаи қорхона

Знаменатель - махраҷ; ~**ь дробь** - махраҷи қаср

Знамя - парчам

Знатный - асил, номдор, номӣ

Значение - маъно, миқдор, қимат, аҳамият; **абсолютное ~** - аҳамияти мутлақ; ~ **профессии** - аҳамияти қасб

Значимость работы - аҳамияти қор (фаъолият), манфиати қор

Золото - тилло, зар; **чистое ~** зари холис; **на вес ~а** - ба нархи тилло; баробари тилло

Золотодобывающ||ий - истихрочи тилло; **~ая промышленность** - саноати истихрочи тилло

Золот||ой - заррин, тилло, тиллой; **~ые часы** - соати тилло; **~ая валюта** - арзи тилло; **~ой рубль** - рубли тилло; **~ые украшения** - зару зевар; **~ой запас страны** - фонди хазинавии тилло (он дар шакли ғулаву тангаҳо асосан дар бонки марказии (миллии) мамлакат нигоҳ дошта мешавад, ки одатан барои ҳисобу китоби байналмилалӣ истифода мегардад)

Золотопромышленн||ый - саноати тилло; **~ район** - мавзеи саноати тилло

Зона - минтақа, ноҳия, доира; **климатическая ~** - минтақаи иқлимӣ; **~ деятельности потребительской кооперации** - минтақаи фаъолияти кооперацияи матлубот; **~ свободной торговли** - минтақаи савдои озод; **свободные экономические ~ы** - минтақаҳои озоди иқтисодӣ; **экономические ~ы** - минтақаҳои иқтисодӣ; **~ы свободного предпринимательства** - минтақаҳои озоди соҳибкорӣ; **~ для внешней торговли** - минтақаҳои тиҷоратӣ байналмилалӣ

Зонтичная цена - нархи чатросо (нигоҳ доштани нарх дар як сатҳи муайян, ки онро ширкатҳои пешқадами соҳаи истеҳсолот ё тиҷорат амалӣ мегардонанд)

Зрелость - балоғат, камол, пухтагӣ, расидагӣ, баркамол

И

Идеал - ормон, мақсади олій; **возвышенные ~ы** - ормонҳои олій; **общественные ~ы** - ормонҳои иҷтимоӣ; тимсол; **он ~ честности** - ӯ тимсоли покқивдонист

Идентичность - айният, мутобиқати комил, баробарӣ; **~ мнений** - мутобиқати комили афкор

Идентичный (идентичен) - айниятдошта, комилан мутобик, баробар, мусовӣ; ~ **договор** - қарордоди комилан мутобик

Идеология - ғоя, мафкура, андешапардозӣ

Идея - ғоя, мафкура, андеша, афкор, фикр, ақида; ~ **маркетинга** - афкори бозоршиносӣ

Иен - йен (воҳиди пули миллии Япония (Ҷопон))

Иерархия - мартабабандӣ, мартаба; **служебная** ~ мартабаи хидматӣ; **социальная** ~ мартабаи иҷтимоӣ; ~ **потребностей** - зинаи истеъмолот

Иждивенец - хӯранда, нонхӯр

Иждивение - таъминот

Иждивенств||о - нафақахӯрӣ, нафақахӯр будан; **справка об ~е** - тасдиқномаи нафақахӯрӣ

Иждивенческ||ий - хӯранда; ~**ий фонд** - хазинаи таъминотӣ

Избрание - интихоб, интихоб кардан, хоста гирифтан; ~ **профессии** - интихоби касб

Избыт||ок - афзунӣ, фаровонӣ, баракат; ~**ок хлеба** - баракати ғалла

Избыточный - бисёр, фаровон

Извести||е - хабар, ахбор, огоҳӣ, маълумот; ~**я** - ахбор, нашрия; "**Известия Академии наук**" - Ахбори Академияи илмҳо

Извещения - хабар додан, хабардор кардан, огоҳонидан; хабар, маълумот, ахбор; оғахинома, хабарнома; **платежное** ~ - оғахиномаи пардохт; **послать** ~ **но почте** - ба воситаи шабакаи алоқа оғахинома фиристодан; ~**е** - оғахинома, огоҳӣ

Извлечение - иқтибос

Издать - нашр (чоп, таъ) кардан, аз чоп баровардан; ~ **новую книгу** - китоби нав чоп кардан; баровардан, эълон кардан, ба тасвиб расидан; ~ **закон** - қонун баровардан

Издание - нашрия, чоп, интишор; ~**я** - интишорот

Изданный – мунташир, нашршуда

Изделие - созвора, маҳсулот, маснуот, мол;
кустарные ~я - маснуоти косибӣ; **фабричные** ~ -
маҳсулоти корхона; ~я **легкой промышленности**
Таджикистана - молҳои саноати сабуки Тоҷикистон

Издержки - хароҷот, харҷ, сарф, масраф, ҳазина; ~
производства - хароҷоти истеҳсол(от); ~ **обращения** -
хароҷоти муомилот; ~ **маркетинга** - хароҷоти
бозоршиносӣ; **чистые** ~ - хароҷоти соф (холис);
дополнительные ~ хароҷоти илова(гӣ); **условно** -
переменные ~ - хароҷоти шартию тағйирёбанда;
условно-постоянные ~ - хароҷоти шартию доимӣ; ~ **по**
упаковке - хароҷоти бастабандӣ, хароҷоти борчома; ~
потребления - хароҷоти истеъмол(от); ~ **плюс цено-**
образования - нархгузории харҷзамкун; **издержко-**
емкость - сатҳи харҷталабӣ; ~ **информации** - хароҷоти
иттилоот

Излишек – барзиёдӣ, фаровонӣ; ~ **и дефицит на**
рынке – фаровонӣ ва камчинӣ дар бозор; ~ **кассовой**
наличности – барзиёдии нақдинаи ҳазина

Излишки - зиёдатӣ, изофа, барзиёд, фаровонӣ,
серию пурӣ

Излишки платежного баланса - барзиёдии
тавозуни пардохт

Изменение - тағйир, тағйирдихӣ, дигаргунӣ;
внесение ~й в **законов РТ** - даровардани тағйирот ба
қонунҳои ҚТ; **внести** ~я в **проект устава предприятий** -
ба лоиҳаи ойинномаи корхона дигаргунӣ даровардан;
несущественные ~я - тағйироти чузъӣ; ~е **спроса** –
тағйири тақозо; ~е **удельного веса** – тағйири вазни
қиёсӣ

Измерение - андозагирӣ, андоза кардан, санчидан;
~е **ширины** - андоза (чен) кардани бар; **куб** имеет **три** ~
и - чоркунча (мукааб) се андоза дорад

Измеритель||ь - андозагир, асбоби санчиш; ~
прочности - андозагирии мустаҳкамӣ; нишондиҳанда;
качественные ~и нишондиҳандаҳои сифат

Измерительн||ый - андоза, андозагирӣ, ченкунӣ;
~ый **инструмент** - асбоби андозагир; ~ая **лента** - лентаи
андозагир

Изнашиваемость - кӯҳнашавандагӣ, фарсуда-
шавандагӣ, хӯрдашавандагӣ

Изнашивание - кӯҳна (фарсуда) кардан; **изно-**
ситься - кӯҳна шудан, фарсуда шудан

Изнашивать ниг. **износить**

Износ - фарсоиш, фарсудагӣ, хӯрдашавӣ,
кӯҳнашавӣ; **испытание на** ~ санчиши дошт; ~ **основных**
фондов (средств): - фарсудашавии (хӯрдашавии)
фондҳои (воситаҳои) асосӣ; **моральный** ~ - фарсоиши
маънавӣ; **польный** ~ фарсоиши пурра; **физический** ~ -
фарсоиши табиӣ; **частичный** ~ фарсоиши чузъӣ, қисман
фарсудашавӣ (хӯрдашавӣ)

Износить - кӯҳна кардан, пӯшида даррондан

Износи||ться - хӯрда шудан, кӯҳна шудан; аз кор
баромадан; **пальто** ~лось - пальто кӯҳна шудааст;
оборудование ~лось - таҷҳизот аз кор баромадааст

Изношенность - кӯҳнагӣ, фарсудагӣ; ~ **обуви** -
кӯҳнагии пойафзол; ~ **станка** - фарсудагии дастгоҳ; ~
основных фондов предприятий - фарсудагии фондҳои
асосии корхона

Изношенн||ый - фарсуда, кӯҳна, кӯҳнашуда; ~ая
обувь - пойафзоли кӯҳна; **заменить** ~ые детали -
дастгоҳҳои фарсударо иваз кардан

Изобили||е - фаровонӣ, бисёрӣ, зиёдӣ, сарват;
серию пурӣ; в ~ и - серу пур зистан

Изобретение - ихтироъ, кашфиёт

Изобретатель - ихтироъкор, ихтироъқунанда

Изобретательство - ихтироъкорӣ

Изобретени||е - ихтироъ, ихтироъ кардан;
внедрение ~й в производство - дар истехсолот чорй
кардани ихтироот

Изоляция – инхитот, бунбасг

Изучение - омӯзиш, омӯхтан, аз худ кардан,
тадқиқ, таҳқиқ; ~ **истории экономики Таджикистана** -
омӯхтани таърихи иқтисоди Тоҷикистон

Изученность - омӯхта шудан, санчида шудан; ~
проблемы - омӯхта шудани масъала

Изученный - омӯхташуда, санчидашуда,
озмудашуда; омӯхта, санчида, озмуда; ~**ая тема** -
мавзӯи омӯхта (шуда); ~**ый способ** - роҳи санчида
(шуда)

Изыскани||е - пайдо кардан, кофтуков, ҷустуҷӯ; ~**е**
нового способа производства чего - л - ҷустуҷӯи тарзи
нави истехсоли ягон чиз; **изыскания** – тадқиқот,
таҳқиқот

Изыскатель – ҷӯянда, муҳаққиқ

Имеющий общие интересы – дорой манфиати
муштарак, муштаракулманофеъ

Иммиграция - муҳоҷират; ~ **капитала** - воридоти
сармоҷи хориҷӣ

Имигрировать - муҳоҷират кардан

Имидж - симо, намуд

Имитация - тақлид, такрор кардан, тақлид кардан,
монанд кардан

Имитационные модели - моделҳои такрорёбанда

Имитатор - муқаллид, тақлидгар

Имитировать - монанд карда нишон додан

Импорт - воридот; ~ **товаров** - воридоти молҳо

Импортер - воридкунанда, воридгар; **государство** ~
- давлати воридгар

Импортировать - ворид кардан; ~ **пшеницу** -
гандум ворид кардан

Импортироваться - ворид карда шудан

Импортный - воридот, воридотӣ; **~ые операции** - амалиёти воридот; хоричӣ, аз хорича овардашуда; **~ые ткани** - матоъҳои хоричӣ; **~ая возможность** - имконияти воридот; **~ый депозит** - супурдаи (амонати) воридотӣ

Импортозамещение - ба ивази воридот, ба ҷои воридот, ҷойгузини воридот

Имущественный - моли, мулки, молу мулк, молумулки; **причинить ~ ущерб кому** - л - ба амволи (молу мулки) касе зарар расондан

Имущество - амвол, милк, мулк, молу манол, молу мулк, боигарӣ, сарват, давлат; **государственное** ~ амволи давлат; **движимое** ~ амволи манқул; **недвижимое** ~ - амволи ғайриманқул

Инвентаризационный - ҳисобрасӣ, ҳисобрасии ҷиҳоз; **~ая комиссия** - комиссияи ҳисобрасӣ

Инвентаризация - ҳисобрасӣ; рӯйхат кардан; рӯйхатгирӣ; **~ новых книг** - рӯйхат кардани китобҳои нав; тафтишот; **~ торгово - технологическое оборудование** - тафтишоти таҷҳизоти тиҷоратию технологӣ

Инвентарный - асбобу анҷом, ҷиҳозу олот; **~ номер** - рақами ҷиҳоз (асбобу анҷом); **~ая книга** - дафтари сабти ҷиҳоз; **~ое дело** - парвандаи нақша, парвандаи суратбардорӣ

Инвентарь - ҷиҳоз, олот, асбобу анҷом, ашё (ҷамъи асбобу анҷоми муассиса, идора ё ширкатҳо)

Инвестирование - сармоягузорӣ, маблағгузорӣ, корандозӣ; **~ капиталов** - корандозии сармоя

Инвестиция - сармоя, сармоягузорӣ; **~и иностранные** - сармоягузориҳои хоричӣ

Инвестиционные фонды - фонди сармоягузорӣ; **~ая спрос** - тақозои сармоягузорӣ; **~ая деятельность** - фаъолияти сармоягузорӣ; **~ый проект** - лоиҳаи сармоягузорӣ; **~ая политика** - сиёсати сармоягузорӣ; **~ая возможность** - имконияти сармоягузорӣ; **~ая среда**

– мухити сармоягузорӣ; ~ая климат – иклими сармоягузорӣ

Инвестор - сармоядор, сармоягузор, маблағгузор

Индекс - намоя, шохис; ~ **цен** - намояи нарх; ~ **производительности труда** - намояи ҳосилнокии меҳнат; ~ **заработной платы** - намояи музди кор; ~ **товарооборота** - намояи гардиши мол

Индекс Доу Джонсона - намояи Доу Чонс

Индекс уровня жизни - намояи сатҳи зиндагӣ

Индексация – намоябандӣ

Индексация доходов – намоябандии даромад (ба сатҳи нави нархҳо мувофиқ гардонидани даромади аҳоли)

Индексный метод - усули намоя

Индивид - фард, шахс

Индивидуальность - фардият; шахсият, шахс, симо

Индивидуальн||ый - фардӣ, шахсӣ, инфиродӣ; ~ые **особенность** - хусусиятҳои фардӣ; ~ое **хозяйство** - хоҷагии шахсӣ; хусусӣ; ~ое **жилищное строительство** - сохтмони биноҳои хусусӣ; чудоғона, алоҳида; ~ая **грудовая деятельность** - фаъолияти меҳнати фардӣ (инфиродӣ)

Индукция - индуксия, киёс (тартиби фикрронӣ аз кулл ба чузь); **индуктивный метод** - усули аз кулл ба чузь гузаштан

Индустриализация - саноатисозӣ, саноатӣ кардан; **страны** - саноатисозии мамлакат

Индустрия - саноат; **тяжелая** ~ саноати вазнин; **легкая** ~ - саноати сабук

Инженер - муҳандис; ~ **механик** - муҳандиси механик

Инжиниринг – инжиниринг (муқаддимаи навгонӣ буди, маҷмӯи равандҳои бунёдшавӣ, истифода ва индустрии навигарихоро дар бар гирифта, пурра барои

конё гардонидани талаботи инсон бо дарназардошти тағйиротҳои гуногуни рушди ҷомеа, фаҳмида мешавад)

Инженерӣ - муҳандисӣ; **~ый** - вазифаи муҳандис; касби муҳандисӣ; **~ые работы** - корҳои муҳандисӣ; **~но** - **техническая интеллигенция** - зиёиёни муҳандисию техникӣ

Инициатива - ташаббус, ташаббускорӣ, иқдом

Инициатор - ташаббускор, корчунбон

Инкасатор - пулрасон, пуловар, инкассатор; **банковский** ~ пулрасони бонк (корманде, ки пули мағозахоро ҷамъ оварда ба муассисаҳои бонк месупорад)

Инкассо - инкассо, интиқоли пул (1. гирифтани пул аз рӯи ҳуҷҷат 2. амалиёти ҳисоби бонкӣ, ки бо супориши муштариёни бонк пулро аз қарздорон гирифта, дар асоси ҳуҷҷатҳо ба ҳисобҳои шахсони дорои ҳуқуқи воқеӣ мегузаронад)

Иновация - навоарӣ, сармоягузорӣ дар ихтироъ ва татбиқи амалии техника ва технологияи нав, корҳои илмию тадқиқотӣ ва ғайра

Иновационная деятельность - фаъолияти навоариҳо

Иностранная валюта - арзи хориҷӣ, асъори хориҷӣ

Иностранная облигация - вомбарги хориҷӣ

Иностранное экспедиционное агенство - намояндагии экспедитсионии хориҷӣ

Инсайдер - инсайдер (шахси воқеӣ, ки аз иттилооти хеле муҳим, вале барои дигарон дастнорас, боҳабар аст. Инсайдерҳо асосан муҳосибон, иқтисоддон, менечерон ва роҳбарони корхонаҳо мебошанд)

Инспектор - бозрас

Инстанция - марҷаъ, дараҷа, мақом

Институт - донишқада, пажӯҳишгоҳ; **научно - исследовательский** ~ - пажӯҳишгоҳ; қонуну қоидаҳо

(маҷмуи меъёрҳои ҳуқуқ дар ягон соҳаи муносибатҳои ҷамъиятӣ)

Институционализм - институтсионализм

Инструктор - дастурдиҳанда; усто

Инструкци||я - дастур, дастуруламал, раҳнамо; ~я **о налоге на добавленной стоимости (НДС)** - дастуруламали андозии арзиши илова; ~я **по технике безопасности** - дастуруламали амнияти техникӣ; **дать ~ю** - дастур додан

Инструмент - асбоб, олот, анҷом, афзол; **измерительные ~ы** - асбобҳои андозагирӣ; асбобу анҷом; **набор токарного ~а** - асбобу анҷоми харротӣ; **восита; наука ~ познания** - илм воситаи маърифат аст; ~ **анализа** - воситаи таҳлил

Интегральный метод - усули интегралӣ

Интеграция - ҳампайвандӣ, ҳамгирӣ, ҳамкорӣ ~ **наука с производством** - ҳамгирии илм бо истеҳсолот; **производственная ~** - ҳамгирии истеҳсолот

Интегрирование - баҳамоварӣ, ҳамгирӣ

Интеллект - ақл, зеҳн, хирад, хуш; **бедный ~** - ақли ноқис; **богатый ~** - ақли расо

Интеллектуал - андешаманд, донишманд, одами бомаърифат (ақлаш расо)

Интеллектуализм - донишписандӣ, хирадгарӣ

Интеллектуальн||ый - ақлонӣ, ақлӣ, маънавӣ, зеҳнӣ, фикрӣ; ~ые **способности** - қобилияти фикрӣ; ~ые **особенности** - хусусиятҳои зеҳнӣ; ~ая **собственность** - моликияти ақлонӣ, моликияти зеҳнӣ

Интеллигент - зиёӣ, равшанфикр

Интеллигентность - маданӣ будан, бомаърифатӣ, маърифатнокӣ; **высокая ~** - камоли маърифатнокӣ

Интеллигентный - зиёӣ, равшанфикр, босавод, бомаърифат

Интелигенци||я - зиёиён, равшанфикрон; **творческая ~я** - зиёиёни эҷодкор

Интенсивная – шиддатфизо; **~ая технология** – технологияи шиддатфизо

Интенсивность - шиддат, шиддатнокӣ; **~ труда** - шиддатнокии меҳнат; сермахсул (серхосил, сердаромад) будан

Интенсивный - шадид, пуршиддат, самарабахш; **~ое распределение** - тақсимоти пуршиддат; **~ое хозяйство** - хоҷагии сермахсул; **~ые факторы** - омилҳои самарабахш

Интенсификация - шиддатафзой, баҳраафзой, самарабахшӣ (раванди рушди иқтисодӣ бо роҳи истифодаи дурусти шиддатнокии маҷмуи кулли ресурсҳо, тавассути суръатфзоии пешрафти илмӣ-техникӣ); **~ производства** - самарабахшии истехсолот

Интервал - фосила, ҳоли ҳолӣ; танаффус

Интервью - мусоҳиба

Интервьюирование – мусоҳиба кардан; мусоҳиба гирифтан

Интерес - манфиат, суд, нафъ, ҳавасоварӣ, завқоварӣ, ҳамият, мақсад, шавқ, ҳавас, завқ, рағбат; **в ~ах дела** - ба манфиати кор; **государственны ~ы** - манфиатҳои давлатӣ; **~ы покупателей** - манфиати харидорон

Интернет – интернет, мағзона

ИНТЕРПОЛ - Созмони байналмилалӣи полиси ҷаҳонӣ

Интрапранерство - соҳибқори миёнгин, соҳибқорӣ дар дохили ширкати нисбатан бузург

Инфляция – таваррум, таварруми пул, беқурбшавии пул (дар натиҷаи аз ҳад зиёд баровардани пули қоғазӣ; афзоиши сатҳи умумии (миёнаи) нархҳо дар иқтисоди миллӣ)

Информативная реклама – иттилоӣи рекламавӣ (таблиғӣ)

Информаци||я - ахбор, маълумот, иттилоъ, иттилоот; **научная ~я** - иттилооти (ахбори) илмӣ; **экономическая ~я** - маълумоти иқтисодӣ; **распространение ~и** - интишори иттилоот (ахбор); **теория ~и** - назарияи иттилоот; **получить необходимую ~ю** - маълумоти зарурӣ (кофӣ) гирифтан; **дать исчерпывающую ~ю** маълумоти пурра додан;

Информационн||ое сообщение - иттилоия; **~ые поток** - ҷараёни иттилоот; **~ое обеспечение** - таъмини иттилоот; **~ые центры** - марказҳои иттилоотӣ; **~ая база маркетинга** - заминаи иттилооти бозорёбӣ; **~ая технология** - технологияи иттилоотӣ; **~о - диспетчерская служба (ИДС)** - хадамоти иттилоотию танзим

Инфраструктура - зерсохтор, зербино, инфраструктура; сохторҳои ёридиҳандаи иқтисоди бозорӣ; маҷмӯи соҳаҳои ёрирасони хоҷагии халқ, ки ба истеҳсолоти саноатӣ, кишоварзӣ ва аҳолии хизмат мерасонад; **~ рынка** - зерсохтори (зербинои) бозор

Ипотека - қарз, байъи ҷоиз (дар мамлакатҳои мутараққӣ - қарзе, ки бо гарав мондани амволи ғайриманқул мегиранд); гаравпулӣ

Ипотечный - гаравӣ, гарав, байъи ҷоиз; **~ банк** - бонки гаравкор (бонке, ки аз рӯи амволи (мулки, ашъи) гарав пул қарз медиҳад)

Иск - даъво, додхост; **вечерный ~** - даъвои хилоф (воситаи ҳуқуқии ҳимояи вайрон кардани ҳуқуқ ё манфиатҳои, ки қонун онҳоро дастгирӣ менамояд); **исковое заявление** - аризаи даъво, даъво доштан ба касе, чизе; **предъявлять ~** - даъво кардан; **предъявлене ~а** - даъвогарӣ

Исков||ой юр. - даъвоӣ; **~ая давность** - мӯҳлати даъво

Искажени||е - тахриф, вайрон, галат, хато; **~е фактов** - тахрифи далелхо; хато; **серьёзные ~я в тексте** - тахрифи чиддии матн

Исключение - баровардан, хорич кардан; истисно, мустасно

Исключительно - махсусан, ниҳоят, аз ҳад зиёд. фавкулода; **~ интересная книга** - китоби ниҳоят мароқовар; танҳо, фақат

Исключительность - ба тарзи истисно будан, фавкулода (гайриоддӣ) будан; **~ явления** - фавкулода будани ҳодиса; махсусият, имтиёз; **классовая ~** - махсусияти синфӣ

Исключительн||ый - мустасно, ба таври истисно, фавкулода; **~ые права** - ҳуқуқҳои фавкулода: махсус, алоҳида; **в ~ых случаях** - дар мавридҳои махсус; **~ый талант** - истеъдоди фавкулода; ниҳоят хуб, мумтоз; якка, ягона; танҳо, фақат, махсус; **~ая собственность государства** - моликияти махсуси давлат

Исқов||ой - даъвоӣ, даъво; **~ое заявление** - аризаи даъво

Исконн||ый - қадимӣ, аз қадим мавҷуд, таҳқоӣ, азалиӣ, аслиӣ; **~ое население** - аҳолии таҳқоӣ

Ископаем||ый - канданиҳои зеризаминӣ; **~ые минералы** - маъданҳои зеризаминӣ; **~ые** - маъданҳо, кофтаниҳо, канданиҳо; **полезные ~ые** - канданиҳои фоиданок; **разведка ~ых** - ҷустуҷӯи маъдан

Искоренение - решақан (решаков, маҳв, нест) кардан, аз беҳу бун нест кардан;

Исполнение контракта - иҷрои қарордод

Исполнительн||ый - иҷроия, иҷроқунанда; **~ая власть** - ҳокимияти иҷроия; **~ые органы** - мақомоти иҷроия; вазифашинос

Использовани||е - истифода кардан, истифодабарӣ, фоидабарӣ, корфармой истеъмол; **~е новейших достижений науки** - истифодаи комёбиҳои

(дастовардҳои) навтарини илм; ~е резервов
производства - истифодаи захираҳои (имкониятҳои)
истеҳсолот; ~е фонда рабочего времени - истифодаи
фонди вақти корӣ; ~е производственного потенциала -
истифодаи иқтидори (имконияти) истеҳсоли

Исправлени||е - ислоҳ (дуруст, таъмир, соз) кардан;
(исправиться) - ислоҳ (дуруст, беҳтар, нағз) шудан;
тасҳеҳ, ислоҳ; в текст внесены ~я - ба матн тасҳеҳот
дароварда шудааст

Испытание - озмоиш

Испытание материалов - масолахсанҷӣ

Испытанный - санҷидашуда, озмудашуда,
имтиҳоншуда, аз имтиҳон гузашта, таҷриба кардашуда;
санҷида, озмуда, содик

Испытатель - озмоишгар, озмоишкор, озмоянда;
~ный - озмоишӣ

Искусств||о - ҳунар, санъат; **изобразительное ~о** -
санъати тасвирӣ; **профессиональное ~о** - санъати касбӣ,
ҳунари касбӣ

Искусствен||ый - сунъӣ, маснӯӣ; ~ый шелк -
абрешими сунъӣ; ~ая кожа - чарми сунъӣ

Исследованы||е - пажӯҳиш, тадқиқ(от), таҳқиқ(от),
тафтиш; ~е рынка - таҳқиқи бозор; ~е рекламы -
таҳқиқи реклом; ~е товара - таҳқиқи мол; **научные ~я** -
таҳқиқоти (пажӯҳишҳои) илмӣ; **совместные ~я** -
таҳқиқоти муштарак; ~я **экономические** - таҳқиқоти
иқтисодӣ

Исследователь - муҳаққиқ, пажӯҳишгар, таҳқиқгар

Истец - даъвогар

Истечение||е - гузаштан, мурур; ~е срока
полномочий - гузаштани мӯҳлати ваколат; по ~и
исполнительного срока - баъд аз гузашти мӯҳлати иҷро;
ш ~ем времени - бино бар гузаштани мӯҳлат

Истина - ҳақиқат, ҳақ

Истоки - мабдаъ, сарчашма, манбаъ, оғоз

Истолкование - маънидод, тафсир, шарҳдихӣ, эзоҳдихӣ; **научного ~ явления** - маънидоди илмий ҳодиса; шарҳ, эзоҳ, таъбир; **ложное ~ эзоҳи нодуруст**; **научное ~** - тафсири илмӣ

История - таърих; гузашта; ҳодиса ~ **экономики** - таърихи иқтисодӣ; ~ **экономических учений** - таърихи афкори иқтисодӣ; ~ **экономической мысли** - таърихи тафаккури иқтисодӣ

Историческая школа - мактаби таърихӣ

Источник - манбаъ, сарчашма, маъхаз; ~ **сырья** - манбаъҳои ашёи хом; ~и **повышения производительности труда** - манбаъҳои афзоиши ҳосилнокии меҳнат; ~и **доходов бюджета** - манбаъҳои даромади буҷет; ~и **информации** - сарчашмаҳои иттилоот; ~и **анализа** - манбаъҳои таҳлил; ~и **образования основных и оборотных фондов** - манбаъҳои пайдоиши фондҳои асосӣ ва гардон; ~и **финансирования капитальных вложений в торговле** - манбаъҳои молиявии сармоягузори асосӣ дар савдо; ~ **формирования доходов предприятия** - манбаъҳои ташаккули даромади корхона; **исторические ~и** - маъхазҳои таърихӣ

Истрати||ться - сарф (масраф, харҷ) шудан; **все денги ~лись** - ҳамаи пулҳо сарф шуданд

Исход - оқибат, илоҷ, чора; тамом, итмом, охир, хотима; натиҷа; **благополучный ~** - оқибати нек; ~ **конкуренция** - натиҷаи рақобат

Исходить - баромадан, паҳн шудан; асос кардан, ба асос гирифтан; ~ **из общегосударственных интересов** - аз рӯи манфиатҳои давлатӣ амал кардан; **при составлении бизнес - плана ~ ли из следующих данных** - ҳангоми тартиб додани нақшаи соҳибкорӣ иттилооти зеринро ба асос гирифтем

Исходный - ибтидой, аввалӣ; ~ое положения - холати ибтидой; ~ая информация - иттилооти ибтидой; ~ рубеж - худуди аввала

Исходящий - содиршаванда, содира, бароянда, хоричшаванда; фиристодашаванда; ~ая корреспонденция - муросилоти содира; ~ая бумага - коғази содиршаванда

Исчерпать - тамоман сарф кардан; ~ны все запасы товаров - тамоми захираҳои молро сарф кардан; мы ~ли все возможности - ҳамаи имкониятҳоро истифода намудем

Исчерпывающий - мукамал, комил, пурра; ~ие данные - маълумоти мукамал; ~ый ответ - посухи пурра

Исчисление - ҳисоб, ҳисобкард, ҳисоб кардан; ҳисоб карда баромадан; ~ прибыли - ҳисоби фоида; ~ времени - ҳисоби вақт; ҳисобнамой; вариационное ~ ҳисобнамоии вариатсионӣ; дифференциальное ~ ҳисобнамоии диферинсиалӣ (тафриқавӣ); интегральное ~ ҳисобнамоии интегралӣ

Исчислить - ҳисоб кардан, шумурдан; ~ прибыль - ҳисоб кардани фоида

Исчислять ниг. исчислить

Исчисляться - ташкил додан, иборат будан, ифода ёфтан, расидан; убытка ~ются в десять миллионов сомонов - зиён (зарар) ба даҳ миллион сомонӣ мерасад; ҳисоб карда шудан, шумурда шудан

Итог - чамъ, чамъбаст, ҳосили чамъ; подвести ~ чамъбаст кардан; натиҷа, оқибат, хулоса; в конечном ~е (дар) охири охирон, ниҳоят, оқибат; ~и активы - миқмӯи дорой

Итого - чамъан, чамъулчамъ, ҳамагӣ; ~ мы имеем два месяца срока - ҳамагӣ мо ду моҳ вақт дорем; ~ десять миллионов сомонов - чамъаш даҳ миллион сомонӣ

Итогов||ый - чамъбасти, чамъбаст кардашуда; ~ое собрание - чаласаи чамъбасти

К

Кабинет - дафтари кор, чои хизмат; девон; ~ министров - Девони вазирон; ~ные исследования - таҳқиқоти саримизӣ

Кадастр - феҳрист, кадастр (номгӯй ё баҳо додан ба объектҳо (масалан, замин) бо мақсади ситонидани маблағи асосноки андоз)

Кадр||ы - кадр(ҳо) (қисми умдаи кормандони муассисаҳо, ширкатҳо), кормандон; управленческие ~ы - кормандони роҳбарикунанда; подбор ~ов - интихоби кормандон; ~ы торговли - кормандони савдо

Казн||а - хазина, пул, сарват, боигарӣ, молу мулки давлат; золото ~ы - пули тилло

Казначей - хазинадор

Казначейск||ий - хазинавӣ, хазинадорӣ, хазина; ~ие билеты - пулҳои коғазии давлатӣ (пулҳои коғазии як, панҷ, даҳ, бист, панҷоҳ, сад сомонӣ, ки барои майда кардани билетҳои бонк бароварда мешавад)

Казначейство - хазинахона

Казнокрадство - хазинадӯзӣ

Календарь - тақвим, солнома, солшуморӣ

Калория - калория (воҳиди қиёсии гармӣ)

Калькуляция - нархгузорӣ, нархмонӣ, ҳисобрасӣ (ҳисоб карда муайян намудани нархи мол ё хароҷоти истеҳсолот), харҷнома

Калькулировать - ҳисобу китоб; ~ себестоимость промышленной продукции - арзиши аслии воҳиди маҳсулоти саноатиро ҳисоб намудан; калькулирование издержек - мурағатбарозии хароҷот

Камбизм - камбизм (стратегияи амалиётҳои арзӣ, ки мақсади он ҷустуҷӯ намудани роҳҳои самарабахш

гузаронидани воситаҳои пулӣ аз як давлат ба давлати дигар мебошад)

Каналы сбыта - роҳҳои харидуфурӯш; ~ **распределение продукции** - роҳҳои тақсими маҳсулот

Кандидат наук - номзади илм; ~ **экономических наук** - номзади илми иқтисод

Канцелярия - дафтар(дорӣ), дафтархона; қабули иттилоот ва мактубҳои корхона

Канцелярские принадлежности - асбобҳои хатнависӣ, лавозими дафтардорӣ, навиштафзор, ~ **ая работа** - дафтардорӣ; ~ **ий работник** - дафтардор; ~ **ые расходы** - хароҷоти дафтардорӣ

Канцлер - садри аъзам, канслер (яке аз рутбаҳои олии мансабдорон дар баъзе мамлакатҳои Аврупои Ғарбӣ)

Капитал - сармоя; **постоянный** ~ сармояи доимӣ; **промышленный** ~ сармояи саноатӣ; **торговый** ~ сармояи тиҷоратӣ; **финансовый** ~ сармояи молиявӣ; **переменный** ~ сармояи тағйирёбанда; **основной** ~ сармояи асосӣ; **оборотный** ~ сармояи гардон; **вложение** ~ **а** - сармоягузорӣ; **накопление** ~ **а** - андӯхти сармоя, сармоягундорӣ; **замораживание** ~ **а** - сармояхобонӣ; маблағи калони пул; чизи пурқимат, боигарӣ; **мертвый** ~ 1. сармояи беамал, моли мурда (дороиҳое, ки фоида намедиханд) 2. илми беамал; гояҳои беамал; **капиталоемкость товарооборота** - сармояталабии гардиши мол

Капитализация - таҷаммуи сармоя; ~ **предприятия** - таҷаммуи сармояи корхона

Капитализм - сармоядорӣ; **монопольстический** ~ сармоядории инҳисорӣ

Капиталист - сармоядор; сарватманд

Капиталистический - сармоядорӣ; ~ **ий строй** - соҳти сармоядорӣ; ~ **ий способ производства** - тарзи

истехсолоти сармоядорӣ; ~ое общество - ҷамъияти сармоядорӣ

Капитальн||ый - асосӣ; куллӣ; ~ый ремонт - таъмири куллӣ, таъмири (тармими) асосӣ; ~ое строительство - сохтмони асосӣ

Капиталовложения - маблағгузорӣ; ~е в торговле - маблағгузорӣ дар савдо (тиҷорат)

Капиталоёмкость - сармояталабӣ

Карантинные свидетельства - шаҳодатномаи карантинӣ

Карт - бланш - карт - бланш (1. баргаи тозаест, ки имзо дорад ва ба он шахси дигар метавонад маълумоти заруриро нависад; 2. ҳуқуқҳои номаҳдуд)

Карта - харита, рӯйхат

Картель - картел (иттиҳодияи сармоядорони калони саноатӣ ё иттиҳодияи якҷанд корхонаи якхела, ки бо мақсади ба худ тобеъ кардани бозор ва бисёртар гирифтани фоида аз рақобати байни ҳамдигар даст мекашанд)

Картотека - баргадон; барга

Картофелехранилище - анбори картошка

Карточ||ка - барг, барга, варақа; **членская ~ка** барги узвият

Карьера - мансаб, маргабаи хизматӣ аз рӯи касб

Карьеризм - мансабпарастӣ, мансабталашӣ, мансабҷӯӣ

Карьерист - мансабпараст, мансабталаш, мансабҷӯӣ

Касс||а - хазина, сандуқи пул, касса; ~а предприятия - хазинаи корхона; ~а магазина - хазинаи мағоза; билетная ~а - (ҷои) чиптафурушӣ

Кассир - хазинадор

Кассовая операция - амалиёти пулӣ; ~ книга - дафтари хазина

Кассовый план - нақшаи хазинавӣ

Каталог - рӯйхат, феҳрист, номгӯй

Катастрофа - садама, ҳалокат, фалокат, шикаст

Категори||я - дараҷа, навъ, мақула; ~я **качества и количества** - дараҷаи сифат ва миқдор; гуруҳ, даста, қисм

Кафедра - минбар; кафедра (ҳайъати муаллимони як соҳаи мустақили илм дар донишгоҳу донишкадаҳои олий); ~ **экономики и организации бизнеса** - кафедраи иқтисод ва ташкили соҳибкорӣ; ~ **мировой экономики** - кафедраи иқтисоди ҷаҳон; ~ **финансов и таможенного дела** - кафедраи молия ва ғаёлияти гумрук(ӣ); ~ **каммерческого товароведения** - кафедраи молшиносии тиҷоратӣ; ~ **технологии общественного питания** - кафедраи технологияи хӯроки омма; ~ **экономической теории** - кафедраи назарияи иқтисод; ~ **бухгалтерского учета и аудит** - кафедраи ҳисобдорӣ ва аудит; **заседание ~ ы** - ҷаласаи кафедра

Качественно - сифатан; ~ **новый** - сифатан нав

Качественность - сифатнокӣ; хушсифатӣ; ~ **продукции** - хушсифатии маҳсулот

Качеств||о - сифат, кайфият, чигунагӣ; **борьба за ~о продуции** - мубориза барои сифати маҳсулот; **ткани высокого ~а** - матоъҳои хушсифат (баландсифат); хислат, хосият, хусусият; **бартарӣ**; **потерять ~о** - бартариро аз даст додан; ~о **обслуживания** - сифати хизматрасонӣ; **качественные показатели** - нишондиҳандаҳои сифатӣ; ~о **продукции (товаров)** - сифати маҳсулот (молҳо); ~о **товара** - сифати мол

Квадрат - мураббаъ

Квазиденьги - пули квазӣ (ба таври ғаврӣ гузоштани пул дар бонкҳои тиҷоратӣ. Онҳо танҳо ба соҳибонашон дар шакли ғоиз ғоида меоранд)

Квалификаци||я - ихтисос, таҳассус; **приобрести ~ю экономиста - менеджера** - ихтисоси иқтисодшинос - менеҷер пайдо кардан (соҳиб шудан); муайян кардан,

баҳо додан(и); дараҷаи ихтисос; **повышения** ~и - такмили ихтисос, баланд бардоштани дараҷаи ихтисос;

Квартал - семоҳа, чоряки сол, маҳалла, гузар

Квитанция - расид, хатти расид, хат(т)

Квота - ҳисса, саҳм, меъёри ҳудуддор (1. вазни қиёсӣ дар истехсол, фуруш, содирот ё воридоти мол ба иштирокдорони алоҳидаи бозор; 2. маҳдудият дар фурухтани ин ё он навъи маҳсулот бо роҳи содирот, ки онро идораҳои давлатӣ муайян менамоянд)

Кейсианцы - кейсианҳо (намояндагони мактаби Ҷ.М.Кейс)

Кибернетика - кибернетика; **экономическая** ~ - кибернетикаи иқтисодӣ - соҳаи маҳсуси илм

Киловатт - киловат (ҳазор ват), нишондиҳандаи қараёни барқ

Киловатт-час - киловат-соат

Килограмм - килограмм (ҳазор грамм), кило

Километр - километр (ҳазор метр), нишондиҳандаи дарозӣ (масофа)

Киоск - дӯкон, гурфа

Кипятильник - обҷӯшонак

Криминалист - ҷурмшинос

Криминалистика - ҷурмшиносӣ

Кишлак - деҳа, қишлоқ, русго

Кладовая - анбор

Кладовщик - анбордор, мудирӣ анбор

Класс - синф; **рабочий** ~ - синфи коргар; синф, синфхона; дараҷа, дараҷаи ихтисос; **экономист первого** ~а - иқтисодшиноси (иқтисоддони) дараҷаи якум

Классификация - тасниф, таснифот, гурӯҳбандӣ, табақабандӣ, тартиб, ба хелу гурӯҳҳо ҷудо кардан; ~ **основных средств (фондов)** - гурӯҳбандии воситаҳои (фондҳои) асосӣ

Классификатор - таснифгар

Клиент - муштарӣ

Клиринг - клиринг (1. низоми ҳисоббаробарии гайринақдӣ дар фаъолияти хариду: фуруши мол, хадамот, кӯгазҳои қиматнок ва ғ.; 2. савдои байналмилалӣи гайринақдиест, ки бо пул ҳисоббаробарии ӯҳдадорихоӣ пардохти ҳарду тараф асос ёфтааст)

Ключевые отрасли - соҳаҳои ҳалқунанда

Ключевое значение - аҳамияти ҳалқунанда

Книготорговля - савдои китоб, китобфуруши

Книготорговец - китобфуруш

Книжка - дафтarchа, китобча; **записная** ~ - дафтarchаи хотира; **трудова** ~ - корнома; **сберегательная** ~ - дафтarchаи амонат; **зачетная** ~ дафтarchаи имтиҳонот, санҷишнома

Книжный - китобӣ; **~ый шкаф** - ҷевони китоб; **~ый магазин** - мағозаи (фурушгоҳи) китоб, китобфурушӣ; **~ая торговля** - савдои китоб, китобфурушӣ

Ковёр - қолин, қоли, гилем, пойандоз.

Код - рамз

Кодекс - қонун, қонуннома (маҷмуаи қонунҳо); **гражданский** ~ - кодекси (қонуни) шаҳрвандӣ; **моральный** ~ - қонуни ахлоқ; **процессуальный** ~ қонуни муурофия; **~ законов о труде** - қонунномаи кор; **уголовный** ~ - қонуни ҷиноятӣ

Кодирование - бо рамз ифода кардан, ба код дароварадан, рамзнависӣ,

Кодовый - рамзӣ

Кожа - чарм; **натуральная** ~ - чарми асл; **кожа-заменитель** - чарми сунъӣ

Кожух - пушта, рӯпуш

Колбасные изделия - анвои (маҳсулоти) ҳасибӣ

Коллективный договор - шартномаи дастачамъӣ, шартномаи ҳамҷоя

Колебания - ноустуворӣ, тағйирёбӣ; ~ **цены** - ноустуворӣи нарх

Количественно - миқдоран, аз ҷиҳати миқдор

Количественный - микдорй, микдор, ададй; **~ые изменения** - дигаргуниҳои микдорй; **~ый анализ** - таҳлили микдорй; **~ые скидки** - таҳфифи микдорй

Количество - микдор, шумора, теъдод, адад, андоза, камият; **большое ~о** - микдори зиёд; **в каком ~е чй қадар?**; **переход ~а в качество** - ба сифат гузаштани микдор (аз микдор ба сифат гузаштан)

Количественная оценка - қимати микдорй

Коллега - ҳамкор, ҳампеша

Коллегия - ҳайати мушовира, ҳайат; **~ Министерства экономического развития и торговли РТ** - ҳайати мушовираи Вазорати рушди иқтисод ва савдои ҚТ

Колледж - коллеҷ (1. мактаби олий ё миёна дар Ингилистон, ИМА ва Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил; 2. мактаби миёна дар Фаронса, Белгия ва Швейсария)

Коллегиальный - дастаҷамъӣ

Коллектив - коллектив, ҳамҷоя, ҳайати кормандон

Коллективный - якҷоя, дастаҷамъӣ; **принцип ~ого руководства** - асоси роҳбарии дастаҷамъӣ; **~ый труд** - кори дастаҷамъӣ, меҳнати якҷоя; **~ое хозяйство** - хоҷагии дастаҷамъӣ

Колхоз - колхоз, хоҷагии дастаҷамъӣ (ҳамҷоя)

Колхозник - колхозчӣ, узви колхоз

Колхозный - колхоз, колхозчӣ; **~ое крестьянство** - деҳқонони колхозӣ

Командировка - сафар, сафарӣ хидматӣ, сафари маъмури

Командировочный - сафарӣ; **~ое удостоверение** - сафария; **~ые расходы** - сафархарҷӣ

Командная экономика - иқтисоди фармонфармоӣ

Комбинат - комбинат; **мясомолочный ~** - комбинати гӯшту шир; **учебный ~** - комбинати таълими

Комбинация - таркиб, бандубаст, омезиш, мувофиқат, ҳила, найранг; ~ **инструментов маркетинга** - омезиши воситаҳои бозорёбӣ

Комбинирование - якҷоя кардан, ба ҳамдигар пайвастан

Комиссионер - даллол

Комиссионный - комиссия, амонат-фурушӣ; ~ **ые операция** - амалиёти комиссия; ~ **ый магазин** - мағозаи комиссия; ~ **ая торговля** - савдои амонатфурушӣ

Комиссия - ҳайат, комиссия; **закупочная** ~ - комиссияи харид; **ревизионная** ~ - комиссияи тафтишот; супориш, ваколатдихӣ (барои хариду фуруши чизе); **экспертная** ~ - комиссияи коршиносӣ; ~ **Европейского Сообщества (ЕС)** - комиссияи Иттиҳоди Аврупо

Комитет - кумита; **государственный** ~ **инвестиции и управления по государственному имуществу РТ** - Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии ҚТ; **налоговый** ~ **при Правительстве РТ** - Кумитаи андози назди Ҳукумати ҚТ

Коммерсант - тоҷир (шахсе, ки ба тижорати мол сару кор дорад)

Коммерция - тижорат, **Таджикский государственный университет** ~ **ии** - Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон

Коммерческий - тижоратӣ ~ **ое предприятие** - муассисаи тижоратӣ; ~ **ий институт** - донишкадаи тижорат; ~ **ая служба** - хадамоти тижоратӣ; ~ **ий магазин** - мағозаи тижоратӣ; ~ **ий банк** - бонки тижоратӣ; ~ **ие операции** - амалиёти тижоратӣ; ~ **ий акт** - аҳди тижоратӣ; ~ **ий кредит** - қарзи тижоратӣ; ~ **ая система** - низоми тижоратӣ; ~ **ая реклама** - рекломи тижоратӣ; ~ **ий риск** - таваккали тижоратӣ; ~ **ая тайна предприятия** - сирри тижорати корхона; ~ **ая реализация** - фуруши тижоратӣ; ~ **ий расчёт** - ҳисоби тижоратӣ; ~ **ая академия** -

академияи тичоратӣ; ~ий университет - донишгоҳи тичорат; ~ие бумагаи - коғазҳои тичоратӣ; ~ий логистика - илми логистикаи тичоратӣ; ~ое право - ҳуқуқи тичорат; ~ое товароведение - молшиносии тичоратӣ; ~ие расходи - хароҷоти тичоратӣ; ~ая сделка - қарордод ё аҳдномаи тичоратӣ; ~ое документи - ҳуҷҷатҳои тичоратӣ

Коммивояжер - гумошта (қорманд ё мутахассиси корхонаи тичоратӣ, ки вазифаи намояндагии савдори иҷро мекунад ва дар асоси шартнома ғайолияти мебарад)

Коммунальн||ый - умумишахрӣ, рифоҳӣ; ~ая услуга - хадомати рифоҳӣ; ~ая собственность - моликияти рифоҳӣ; ~ые предприятия - корхонаи рифоҳӣ; ~ое хозяйство - хоҷагии рифоҳӣ

Коммуникаци||я - алоқа, робита, иртибот, мувосилот

Коммуникатор - алоқагар, робитакор, иртиботкунанда

Коммюнике - баённома, баёния

Компани||я - ширкат, ҷамоат, гурӯҳ; ширкат; акционерная ~я - ширкати саҳомӣ (саҳмдорон); ~ по управлению экспортной деятельности - ширкати идораи ғайолияти содиротӣ

Компаньон - шарик, ҳамроҳ, шарикмол

Компенсационн||ый - ҷубронӣ, талофӣ; ~ые соглашения - созиши ҷубронӣ; ~ая сумма - маблағи ҷуброн

Компенсация - ҷуброн, подош, товон, талофипулӣ; ~ роста цен - ҷуброни афзоиши нарх

Компенсировать - пур кардан, эҳтиёт кардан, товон додан; ~ убытки - ҷуброни зиёро пардохтан

Компетентность - салоҳият, қоршиносӣ

Компетенци||я - салоҳият, доираи ҳуқуқ; это вне его ~ и - ин аз доираи ҳуқуқ (салоҳият) -и ӯ берун аст

Комплекс - маҷмӯъ, ҷомеъ, мӯҷтамаъ, маҷмаъ;
~ная программа - барномаи ҷомеъ; ~ное развитие -
рушди ҳамаҷониба; ~ная механизация - механизатсияи
ҳамаҷониба; ~ная рационализация - беҳсозии (такмили)
ҳамаҷониба; ~ная система управления качеством
продукции (КСУКП) - низоми ҷомеи идораи сифати
маҳсулот; ~ная система управления качеством труда
(КСУКТ) - низоми ҷомеи идораи сифати кор; ~
маркетинга - мӯҷтамаи бозоршиносӣ; ~ная анализ -
маҷмӯи таҳлилҳо

Комплект коммуникаций – маҷмӯи иртибот

Компромисс - мусолиҳа, созиш

Компьютер - компютер, роёна; ~ый - компютерӣ;
~изация – компютерӣ кардан

Комфорт – рифоҳ, мураффаҳ; квартира с ~ ом -
хонаи мураффаҳ, манзили муҷаҳҳаз

Комфортабельный - мураффаҳ, муҷаҳҳаз; ~ая
гостиница - меҳмонхонаи бароҳат

Конвенция - муоҳада, мувофиқатнома (шартномаи
иқтисодӣ дар байни корхонаю ташкилот барои танзими
масъалаҳои фуруши мол, тақсимоги дархостҳо ва
ғайра; шартномаи байналмилалӣ оиди ягон масъалаи
муҳими иқтисодӣ

Конверсия (*переориентация предприятия на
производство продукции принципиально другого типа*) -
иваз, бадал (*фаъолияти ивазгардонии намуди комилан
нави истеҳсоли маҳсулоти корхонаро меноманд; ~ денег*
- бадали пул, (иваз намудани як арз ба арзи дигар дар
асоси қурби нишондодашудаи биржаи арзии ҷумҳурӣ),
бадали фаъолият

Конвертируемость – табдилпазирӣ; ~ валюты –
табдилпазирии асъор

Конгломерат - ширкати омехта

Конгресс - конгресс, анчуман (номи мақоми қонунбарор дар Иёлоти Муттаҳидаи Амрико ва давлатҳои Амрикои Лотинӣ)

Кондитер - қаннод, ҳалвогар, шираворпаз

Кондитерская - қаннодӣ

Конечный потребитель - истеъмолгари ниҳой; **~ый спрос** - талаботи охири; **~ продукт** - маҳсулоти ниҳой

Конкретный - мушаххас, аниқ, муайян; **~ый пример** - мисоли мушаххас; **~ые задачи** - вазифаҳои мушаххас

Конкурент - рақиб

Конкурентный - рақобат, рақобатӣ; **~ый лист** - варақаи рақобатӣ; **~ый рынок** - бозори рақобатнок

Конкуренция - рақобат; **выдержать ~ю** - ба рақобат тоб овардан, рақобатпазирӣ; **цивилизованная ~я** - рақобати мутамаддин (солим); **~ потребителей** - рақобати истеъмолгарон (харидорон, муштариён); **~ производителей товаров** - рақобати тавлидгарони мол; **~ за господство на рынке** - рақобати ҳукмрон дар бозор; **~ свободного рынка** - рақобати бозори озод (солим)

Конкурентоспособность - рақобаттавонӣ, рақобатпазирӣ, қобилияти ба рақобат тоб овардан; **~ товара** - рақобатпазирии мол; **~ продукции на мировом рынке** - рақобатпазирии маҳсулот дар бозори ҷаҳонӣ

Конкурентоспособный - рақобатпазир

Конкурировать - рақобат кардан

Конкуренция потребителей - рақобати истеъмолгарон (харидорон, муштариён);

Конкурс - озмун; мусобика

Конкурсный - озмун; мусобикавӣ, бомусобика

Коносамент - борнома, коносамент

Консалтинг - машварат, маслиҳат, консалтинг; **~овая деятельность** - фаъолияти машваратӣ

Консенсус - тавофуқ, мувофиқат, ризоият, ба мувофиқа омадан

Консервация - аз пӯсишу вайрон шудан нигоҳ доштан; муваққатан хобондани корхона; ~ **объектов** - муваққатан аз ғаёлият боздоштани корхонаҳо (иншоот)

Консервированный - консервшуда; ~ **ые фрукты** - мевачоти консервшуда; ~ **ое мясо** - гӯшти консервшуда

Консервы – консерв(а)ҳо; ~ **мясные** - консервахои гӯштӣ; ~ **рыбные** - консервахои моҳӣ; ~ **фруктовые** - консервахои мева; ~ **овощные** - консервахои сабзавот

Концепция – концепсия, ақида

Консигнант – консигнант, амонатфирист

Консигнатор - таҳвилгар, интиқолгар, гирандаи амонат

Консигнация – амонатфиристӣ, ирсоли амонатӣ, консигнатсия (супориши як ҷониб (ширкат) барои фуруҳтани мол ба ҷониби дигар (корхона) аз номи ширкати соҳиби мол ба шарту қоидаҳои муайян, ки дар шартнома зикр шудааст)

Консолидация - ваҳдат, иттиҳод, муттаҳидӣ; ~ **финансовых отчетов** - муттаҳид (мустаҳкам) қардани ҳисоботи молиявӣ

Консорциум - консорсиум, иттиҳод (1. иттиҳоди якчанд бонк ва соҳибони бонк барои ба ҷо овардани ягон нақша ё тадбири молиявӣ; 2. як шакли ташкилии муваққатан муттаҳид гаштани бонкҳо ё корхонаҳои саноатӣ бо мақсади маблағгузорию якҷоя, амалӣ гардонидани чораҳои қалони молиявӣю тичоратӣ); ~ **банковский** - консорсиуми бонкӣ

Конституция - Конститутсия, Сарқонун, Қонуни асосӣ; ~ **РТ** - Қонуни асосии ҚТ

Конституционный строй - соҳти конститусионӣ

Конспиративный – махфӣ, пинҳонӣ

Конструктивный - созанда, амалӣ

Консультант – мушовир, ройзан, машваратгар, машваратчи

Консультирование покупателей -- машварати харидорон

Консультация - машварат, маслиҳат, мушовира

Контакт - алоқа, робита, тамос, муносибат, ҳамкорӣ, пайванд

Контейнер - контейнер, қутгии (зарфи) махсуси боркашӣ

Контейнерный - контейнерӣ, контейнер; **~ые машины** - мошинҳои контейнерӣ; **~ые перевозки** - боркашонии контейнерӣ

Контекст - қарина

Контингент - гурӯҳ, ҳайат; саҳмия, қисм

Континентальная система - низоми қитъавӣ

Конткорентный счет - ҳисоби конткорентӣ (1. ҳисоби ягонаи ҷорӣ, ки бонк ба муштариёнаш мекушояд; 2. дар ин ҳисоб ҳам қарзи бонк, ҳам амонатгузор ва ҳам баргардонидани қарз ба муштариён инъикос меёбад)

Контора - идора; **~ завода** - идораи корхона

Контрагент - тарафи муомила

Контракт - қарордод, шартнома, паймон; **заклучить** ~ қарордод бастан; **~ные проблемы** - масъалаҳои қарордодӣ; **~ы на управление** - қарордоди идора; **~«под ключ»** - қарордоди «кулфу калид»; **~ с другими фирмами** - қарордод бо дигар ширкатҳо; **~ная смета оплаты труда** - низоми шартномавии пардохти меҳнат

Контракция - қарордодбандӣ

Контраст - тазод, таноқуз, зиддият

Контрафакция - сохтакорӣ, чизи сохта, қалбакӣ (Бар ҳилофи қонун истифода бурдани нишонаҳои (тамғаҳои) мол ва ҳадамот. Контрафаксия зухуроти зараровар ва зидди қонун буда истифодаи амалии он манъ аст)

Контролируемая зарубежная корпорация - корпоратсия хоричии назоратшаванда

Контроль - назорат, тафтиш, бозбинӣ; **взять под** ~ - зери назорат гирифтан; **~ за выполнение плана** - назорати иҷрои нақша; **~ экспорта** - назорати содирот; **~ финансовая** - назорати молиявӣ; **~ по ключевым секторам экономики** - назорати соҳаҳои муҳиму ҳалқунандаи иқтисод; **~ ресурсов** - назорати сарватҳо (сарчашмаҳо); **~ при владении минимума акций** - назорат дар ҳолати доштани ҳадди ақали саҳмияҳо

Контролёр - нозир, назоратгар, бозбин

Контрольный - назорат; **~ая комиссия** - комиссия назорат; **~ые весы** - тарозуи муқоиса; **~ цифры** - рақамҳои назоратӣ; **~ый пакет акций** - бастаи назоратии саҳмияҳо; **~ая цена** - нархи назоратӣ

Контролируемые факторы маркетинга - омилҳои назоратшавандаи бозоршиносӣ

Конфедерация - конфедератсия, иттиҳодия, иттифок; **всеобщая ~ труда** - Конфедератсияи умумии меҳнат

Конференционный зал - маҷлисоғ, толори маҷлис

Конференция - конфронс; **~ ООН по торговле и развитию (ЮНКТАД)** - конфронси савдо ва рушди СММ

Конфиденциальность - комилан пинҳонӣ; комилан махфӣ

Конфискация - мусодира

Конфисковать - мусодира кардан; **~ имущество у кого-л** - амволи касеро мусодира кардан

Конфликт - муноқиша, низоъ,

Концентрация - тамаркуз, чамъ (гун) кардан; **~ производства** - тамаркузи истеҳсолот

Концентрированный маркетинг - бозоршиносии мутақарриз

Концепция - назариёт, барнома, тахмин ~
маркетинга - назариёти бозоршиносӣ; ~ **социально-этического маркетинга** - назариёти бозорёбии иҷтимоию ахлоқӣ

Концерт - консерн, игтиҳод (игтиҳоди мустақилонаю озоди корхонаҳои соҳаҳои мухталиф, ки тавассути тадқиқотҳои муштараки низоми шарикӣ, созишномаҳои литсензионӣю патентӣ дар пайвастагӣ бо ҳамкориҳои истеҳсолӣ, фаҳмида мешавад)

Конъюнктура - вазъ; **политическая** ~ - вазъи сиёсӣ; ~ **торговли** - вазъи тиҷорат (савдо); ~ **рынка** - вазъи бозор

Конъюнктури||ый - вазъ; ~ые **изменения** - тағйири вазъ; ~ый **обзор рынка** - шарҳи вазъи бозор

Кооператив - таовунӣ, кооператив (1. муассисаи таовунӣ; 2. дӯкони кооператив)

Кооперативн||ый - таовунӣ, кооперативӣ; ~ая **торговля** - савдои таовунӣ

Кооперативная организация - созмони таовунӣ; ~ **собственность** - моликияти таовунӣ; моликияти кооперативӣ; ~ая **промышленность** - саноати таовунӣ, кооперативӣ

Кооперация - кооператсия (1. ҳамкорӣ дар истеҳсолот ва ғ.; 2. ширкат); **потребительская** ~ - кооператсияи матлубот; **промысловая** ~ - кооператсияи хунармандӣ

Копирайт - копирайт (ҳуқуқи муаллифӣ)

Копирования - нусхабардорӣ; тақлидкорӣ

Копировщик - нусхабардор

Копия - рӯнавишт, нусха

Корзина - сабад; **потребительская** ~ - сабади истеъмолӣ, зарфи масраф; ~ **валют** - сабади арз, сабади асъор

Корнер - корнер (хариди сахмияву мол дар асоси созишнома дар биржа аз ҷониби як ё якчанд шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ бо мақсади ба даст овардани фоида)

Корпорация - иттиҳодия

Корпоративный курс - қурби иттиҳодиявӣ

Корректив - ислоҳ; **внести ~ в план** - нақшаро ислоҳ кардан; **внести ~ы** - тағйирот даровардан

Корректор - мусахҳех

Корреляционный - вобастагӣ, коррелятсионӣ

Корреляция - аз ҳамдигар вобаста, иртиботи мутақобил, таносуб, ҳамбастагӣ

Корреспондент - хабарнигор, мухбир, гузоришгар

Корреспондентский счет - ҳисоби муросилотӣ (ҳисобе, ки дар он ҳисобу китоб аз ҷониби як бонк бо супориши бонки дигар дар асоси созишномаҳои муросилотӣ сураат мегирад); **~ в банках** - амалиётҳои ҳисобӣ дар байни бонкҳо

Корреспондентские отношения - муносибати муросилотӣ (коргузорӣ)

Корреспонденция - ахбор, хабар, муросилот, мукотибот

Коррупция - ришвахӯрӣ, порахӯрӣ, фасод

Корыстный - тамаъкор, ғаразнок; **~ ый человек** - одами тамаъкор; **с ~ ой целью** - бо ғараз

Косвенно - бавосита, ғайримустақим

Косвенный - ғайримустақим, бавосита; **~ый вопрос** - саволи бавосита; **~ый налог** - андози ғайримустақим

Косметика - лавозимоти ороишӣ

Котирование - нархгузорӣ (муайян кардани нарх дар биржаҳо аз ҷониби харидорон ва фурушандагони мол, ки минбаъд ба қайд гирифта мешавад)

Котировка - нархгузорӣ, нархмонӣ, нарх таъйин кардан; **~ цен** - нархи таъйиншуда; **~ акции** - нархгузориҳои сахмия

Котируемая валюта - арзи баландқурб, арзи қобили эътибор

Кофе с молоком - ширқаҳва

Коэффициент - зариб; ~ **вариации** - зариби тағйир-ёбӣ; ~ **загрузки продавца** - зариби кортаъминии пурраи фурушанда; ~ **удовлетворения спроса** - зариби қонеъсозии талабот; ~ **издержкостности** - зариби гунҷоиши хароҷот; ~ **общей эффективности капитальных вложений** - зариби самаранокии умумии маблағгузории сохтмони асосӣ; ~ **корреляции** - зариби мувофиқатӣ (вобастагиҳои нопурра); ~ **эластичности спроса по цене** - зариби чандирии талабот аз рӯи нарх; ~ **обеспечения собственными оборотными средствами** - зариби таъмини воситаҳои гардони худӣ; ~ **оборачиваемости оборотных средств** - зариби гирдгардиши воситаҳои гардон; ~ **оборачиваемости дебиторской задолженности** - зариби гирдгардиши қарзҳои дебиторӣ; ~ **звенности** - зариби зинагӣ; ~ **сменности** - зариби бастанокӣ; ~ **вооруженности труда основными фондами** - зариби аз фондҳои асосӣ таъмин будани меҳнат; ~ **непрерывности** - зариби мунтазамӣ; ~ **прямых затрат** - зариби хароҷоти бевосита (мустақим); ~ **обновления** - зариби навшавӣ, навгонӣ; ~ **простое оборудования** - зариби таваққуфи таҷҳизот; ~ **эластичности спроса по доходу** - зариби чандирии талабот аз рӯи даромад; ~ **механизация труда** - зариби механизатсияи меҳнат; ~ **использования оборудования** - зариби истифодаи таҷҳизот; ~ **сменности и непрерывности работы магазинов** - зариби бастанокӣ ва кори мунтазами мағозаҳо (фурушгоҳҳо); ~ **фондоотдачи [(сумма реализация : средней стоимости основных фондов) x 100]** - зариби боздеҳи фондҳо [(маблағи фуруш : арзиши миёнасолонаи фондҳои асосӣ) x 100]; ~ **дисконтирования** - зариби қутоҳмӯҳлат; ~ **акционерного капитала** - зариби сармояи саҳомӣ; ~ **балансовой**

стоимости акций – зариби арзиши тавозуни сахмияҳо; ~
выбытия – зариби хуруҷ; ~ выручки – зариби дахл,
зариби даромад; ~ долг – зариби қарз; ~ доходности
активов – зариби даромаднокии дороиҳо; ~ доходности
инвестиций – зариби даромаднокии сармоя; ~
доходности фирмы – зариби даромаднокии ширкат; ~
задолженности – зариби қарздорӣ; ~ импорта – зариби
воридот; ~ ликвидности – зариби пардохтпазирӣ; ~
наличных средств – зариби маблағҳои нақд, ~
оборачиваемости товарно-материальных средств –
зариби гардишпазирӣи воситаҳои молию моддӣ; ~
окупаемости капиталовложений – зариби талофии
(харочотбарорӣ) сармоягузорӣ; ~ превышения
задолженности – зариби барзиёдии қарз; ~
прибыльности – зариби фоиданокӣ; ~ рентабельности –
зариби даромаднокӣ; ~ риска – зариби таваккалӣ
(хавфи эҳтимоли); ~ рискованных активов – зариби
дориҳои хавфдор; ~ свободного капитала – зариби
сармояи озод; ~ текущей ликвидности – зариби
дориҳои қорӣ; ~ износа основных фондов – зариби
фарсудаҷавии фондҳои асосӣ; ~ соотношения заемных
и собственных средств – зариби таносуби воситаҳои
худӣ ва қарзӣ; ~ платежеспособности – зариби
пардохтпазирӣ; ~ восстановления платеже-способности –
зариби барқарорсозӣи пардохтпазирӣ; ~ утраты
платежеспособности – зариби талафёбии
пардохтпазирӣ; ~ автономии – зариби мухторӣ; ~
финансовой зависимости – зариби вобастагии молиявӣ;
~ маневренности собственных средств – зариби
зудҳаракатӣи воситаҳои худӣ; ~ обеспеченности
оборотных средств собственными источниками – зариби
таъмини воситаҳои гардон бо манбаъҳои худӣ; ~
покрытия платежей по кредитам – зариби рӯпӯш
кардани пардохтҳо аз ҳисоби қарзҳо; ~ обеспеченности
долгосрочных инвестиций – зариби таъминот бо

сармоџи дарозмуддат; ~ **иммобилизации** (*отношение основных средств к оборотным активам*) – зарџби пайвастагӣ (таносуби воситаҳои асосӣ нисбат ба дороиҳои гардон); ~ **текучести кадров** – зарџби сайлонияти кормандон; ~ **банкротств** – зарџби муфлисшавӣ; ~ **самофинансирования** – зарџби худмаблағгузорӣ; ~ **общей оборачиваемости капитала** – зарџби бозгардонии умумии сармоџа

Краеведение – диёрчиносӣ, кишваршиносӣ

Краткий – кӯтоҳ, мухтасар; ~**ие сведения** – маълумоти мухтасар

Краткосрочный – кӯтоҳмуддат; ~**ый отпуск** – рухсатии кӯтоҳмуддат; ~**ая ссуда** – қарзи кӯтоҳмуддат

Кредит 1 – кредит, ҳисоби дахлу харҷ (1. барои ҳисобҳои фаъол (актив) ин нишондиҳанда дар тарафи рости амалиёти ҳисобдорӣ, ки қарзҳо ва хароҷот навишта мешаванд, ба ҳисоб гирифта мешавад; 2. барои ҳисобҳои ғайрифавол (пассив) ин амалиёти баръакс афзоиши воситаҳои ба ҳисоб мегирад)

Кредит 2 – қарз, насия (аз тарафи бонк ба муҳлати муайян бо роҳи қарз додани пул ба аҳоли ва корхонаҳо, бо мақсади аз ин амалиёт ба даст овардани даромад дар шакли як андозаи муайяни фоиз); **долгосрочный** ~ – қарзи дарозмуддат; **краткосрочный** ~ – қарзи кӯтоҳмуддат; ~ **отпустить товар в** ~ **фуруши** насияи мол, молро насия фуруҳтан; қобилияти адои қарз; бовар, эътимод, эътибор; маблағ (пулҳои ба хароҷоти муайян таъиншуда); ~**ы на строительство** – маблағи сохтмон; **государственный** ~ қарзи давлатӣ

Кредитный – кредитӣ, ҳисоби харҷ; ~**ая запись** – қайди кредитӣ; ~**ые торговли** – бо қарз таъмин намудани савдо

Кредитор (*банк, кредитно-финансовое учреждение*) – қарздиҳанда, қарзхоҳ (бонк, муассисаи қарзӣ)

молиявӣ); ~ы - кредиторҳо; ~ская задолженность - қарзи кредиторҳо

Кредитоспособность - қобилияти адои қарз, қобилияти пардохти қарз

Кредитоспособный - қобили адои қарз, ба адои қарз қобил

Кредо - биниш, ҷаҳонбинӣ, нуқтаи назар, ақида; политическое ~ - ақидаи сиёсӣ; научное ~ - ҷаҳонбинии илмӣ

Крестьянин - деҳқон, сокини деҳ, рустой

Крестьянский - деҳқонӣ, деҳқон; ~ый труд - меҳнати деҳқон; ~ое хозяйство - хоҷагии деҳқонӣ

Кривая - қачнамо, хати қач; ~ предложения - қачнамои (хати қачи) пешниҳодот (арза); ~ спроса - қачнамои (хати қачи) талабот, (тақозо); ~ изменения уровня цен - қачнамои (хати қачи) тағйирёбандаи дараҷаи нарх; ~ производственных возможностей - қачнамои (хати қачи) имкониятҳои истеҳсолӣ ~ уровня потребления - қачнамои (хати қачи) дараҷаи истеъмол; ~ уровня доходов - қачнамои (хати қачи) даромадҳо; ~ уровня зарплаты - қачнамои (хати қачи) сатҳи музди кор

Кризис - бӯҳрон; экономический ~ бӯҳрони иқтисодӣ; промышленный ~ бӯҳрони саноатӣ; ~ неплатежей - бӯҳрони пардохтнопазирии пул

Кризисный - бӯҳрон, бӯҳронӣ; ~ое положение - вазъияти бӯҳронӣ; анти~ - зидибӯҳронӣ

Критерий - меъёр, маҳак; найти ~ муайян кардани меъёр; ~ истины - меъёри ҳақиқат; ~ оптимальности - меъёри муътадил

Критик - мунаққид, танқидгар

Критика - танқид, танқид қардан; ~ экономическая - танқиди иқтисодӣ

Критический - танқидӣ, танқид; ~ие замечания - мулоҳизаҳои танқидӣ

Критичность - танқидӣ будан; ~ **суждения** - танқидӣ будани мулоҳиза

Крона - крона (воҳиди пули миллии Норвегия, Чехия, Словакия, Шветсия, Эстония)

Круг - доира, давра, ҳалқа, чанбар, соҳа, номгӯй; ~ **знаний** - доираи дониш; ~ **деятельности** - соҳаи амалиёт, доираи фаъолият; ~ **вопросов** - номгӯи масъалаҳо; ~ **тем** - номгӯи мавзӯҳо; **общественные ~и** - доираҳои ҷамъиятӣ

Круглый - гирд, мудаввар; ~ **стол** - мизи мудаввар

Кругооборот - гардиш, гирдгардон; гирдгардиш

Кулинар - ошпаз, таомшинос, таббох

Кулинари||я - ошпазӣ, хӯрокпазӣ, касби ошпазӣ, пазандагӣ; **курсы ~и** - курси ошпазӣ; таом, хӯрок

Кулинари||ый - ошпазӣ

Кульминация - авҷ, авҷи аъло, баландтарин нуқтаи инкишоф

Культтовары - молҳои маданӣ

Культура - фарҳанг, маданият, маърифат ~ **речи** - маданияти сухан; ~ **поведения** - маданияти одоб; ~ **телефонного разговора** - маърифати муоширати (гуфту гузори) телефонӣ

Культурн||ый - фарҳангӣ, маданӣ, бомаданият; ~**ый обмен** - мубодилаи фарҳангӣ; ~**о-просветительные учреждения** - муассисаҳои фарҳангию равшаннамоӣ; ~**ые учреждения** - муассисаҳои фарҳангӣ; **культура торговли** - маданияти савдо

Культурология - фарҳангшиносӣ

Купец - савдогар, тоҷир

Купеческ||ий - савдогар, тоҷир, тоҷирон; савдогарона, савдогарӣ; ~**ое согласие** - табақаи савдогарон; ~**ие нравы** - урфу одати савдогарон

Купечество - савдогарон, тоҷирон

Купи||ть - харидан, харид кардан

Купля - харид; ~ **продажа** - хариду фурӯш, доду гирифт

Купон - шаҳраво

Купчая - васика (ҳуччат дар хусуси хариду фурӯши замин, молу мулк, боғ, осие, дӯкон, ҳавлӣ (амвол)

Куратор - сарпараст, парастор, нозир

Курорт - осоишгоҳ

Курс - самт, тараф, ҷониб; роҳ, равия; ~ **на индустриализацию страны** - роҳи саноати қардани мамлакат; фан, дарс, курс; ~ **лекций** - машғулияти назариявӣ; китоби дарсӣ; ~ **менджмента** - китоби дарсии менечмент; таҳсил; **кончить** ~ **в университете** - таҳсили донишгоҳро тамом қардан; курс; **перейти на второй** ~ - ба соли хониши дувум гузаштан: давр; қурб, арзиш, қадр; **валютный** ~ - қурби арз; **повышения** ~ **а сомонов** - баланд шудани қурби сомонӣ (пули миллӣ); ~ **продажи** - қурби фурӯш; ~ **покупки** - қурби харид; ~ **акции** - қурби саҳмия; арзиши саҳмия дар биржаи молиявӣ

Курсов|ой - қурб; ~**ая цена акций** - баҳои саҳмияҳо аз рӯи қурб

Курсы - курс; ~**ы совершенствования знаний учителей** - курси такмили дониши муаллимон; ~**ы повышения квалификации руководящих кадров** - курси такмили ихтисоси қормандони роҳбарикунанда

Курьер - номарасон; пайк

Кустарн|ый - косиб, косибӣ, ҳунарҳои дастӣ; ~**ое производство** - истеҳсолоти дастӣ (косибӣ); ~**ые изделия** - маҳсулоти косибӣ, маснуоти косибӣ (ҳунармандӣ); **помукамал**, қафомонда

Кухня - ошхона, матбах; **походная** ~ ошхонаи сайёр; хӯрокпазӣ, пухтупаз; таомҳо, хӯрокҳо; **русская** ~ таомҳои русӣ; **национальная** ~ - таомҳои миллӣ

«**Кэш – флоу**» - гардиши пули нақд

Л

Лаборатория - озмоишгоҳ, таҷзияхона

Лаборатори||ый - озмоишӣ, озмоишгоҳ; ~**ое**
оборудование - таҷҳизоти озмоишӣ; ~ **анализ** - таҳлили
озмоишгоҳ; ~**ые работы** - корҳои озмоишӣ

Лавка - дӯкон

Лавочка - дӯконча

Лавочник - дӯкондор

Лавочный - дӯконӣ

Лазур - лочувард

Ларек - дӯкон, дӯконча; **цветочный** ~ - (дӯкони)
гулфурӯшӣ;

Лари - лари (воҳиди пули миллии Гурҷистон)

Лат - лат (воҳиди пули миллии Латвия)

Латифундия - латифундия (мулки калони замин-
дор)

Лев - лев (воҳиди пули миллии Булғория)

Лей - лей (воҳиди пули миллии Руминия, ва
Молдова)

Лек - лек (воҳиди пули миллии Албания)

Лекци||я - дарси (машғулияти) назариявӣ, оммавӣ;
читать ~и - машғулияти назариявӣ гузаронидан, лексия
хондан; **курс** ~и - маҷмӯи машғулиятҳои назариявӣ

Лексикограф - луғатсоз, луғатнигор; ~**ия** -
луғатсозӣ, луғатнигорӣ

Лендлор - заминдор (заминдори калон дар
Ингилистон)

Либерализм - озодигароӣ, озодихоҳӣ

Либерализация цен - озодии нарх

Лига арабских государств - Иттиҳоди давлатҳои
араб

Лидер - пешво, сарвар, роҳбар

Лизинг - лизинг, иҷора (1. иҷораи дарозмуддати
воситаҳои асосӣ, ки мӯҳлати истифодаи онҳо аз як сол

зиёд мебошад; 2. иҷораи дарозмуддати мошину таҷҳизот; 3. аз ҷониби бонк харидани воситаҳои истеҳсолот (таҷҳизот, техника ва ғ.) бо мақсади ба иҷораи дарозмуддат додани он ба истеҳсолгарони маҳсулот ё иҷрокунандагони ҳадамот)

Лизинговъе компани – ширкатҳои иҷоравии дарозмуддат; **ъе операци** – амалиётҳои иҷоравии дарозмуддат

Лизингодатель – иҷорадиҳандаи дарозмуддат

Лизингополучатель – иҷорагирандаи дарозмуддат

Ликвидация - барҳамдиҳӣ, лағв кардан, аз байн бурдан; **~ основных средств (фондов)** - барҳамдиҳии воситаҳои (фондҳои) асосӣ

Ликвидационная стоимость - арзиши барҳамдиҳӣ

Ликвидность - бозоргирӣ, бозоргир будан, нақдинагӣ

Ликвидный - бозоргир, серхаридор, нақдина, дорой; **ъе средства** - молҳои бозоргир, дороиҳои корхона (воситаҳои тезгардишкунанда ва судманди корхона ё худ воситаҳои асосию гардони корхонае, ки зариби гирдгардишашон бениҳоят устувор аст)

Лимит - меъёр, андоза, ҳад, миқдор, доира; **~ капвложений** - андозаи маблағгузорӣ

Лимитед ЛТД - масъулияти маҳдуд (истилоҳе, ки он ҷавобгари маҳдуд оид ба ӯҳдадорихоро мефаҳмонад)

Лимитировать - ҳад муқаррар кардан; **~ вывоз говаров** - ҳадди содироти молро муайян кардан; **~ расход энергии** - сарфи ҷараёни барқро маҳдуд кардан

Линейное программирование - барномасозии хаттӣ

Линия – раста; **~ торговли** – растаи савдо; **~ бюджетных возможностей** - хати имконияти бучет

Лира - лира (воҳиди пули милли дар Италия ва Туркия)

Лист - варақ, барг

Листок - варақа; ~ **нетрудоспособности** - варақаи корношоямӣ

Лит - лит (воҳиди пули миллии Литва)

Литература - адабиёт

Литр - литр: ~ **молока** - як литр шир; ҳачми моеъҳо

Лицензия - иҷозатнома, парвона, ҷавознома; экспортная ~ парвонаи содиротӣ (иҷозатномаи содирот ва воридоти мол)

Лицензионные соглашения - созишномаи иҷозатномавӣ

Лицензирование - иҷозатнома додан, парвонадиҳӣ; раванди ба тарзи расмӣ аз номи давлат иҷозат додан дар воридот ва содироти молҳо аз мамлакат

Лицо - шахс, кас, одам; **должностное** ~ - шахси мансабдор; **юридическое** ~ шахси ҳуқуқӣ; **физическое** ~ - шахси воқеӣ

Личность - шахсият, шахс

Личный - шахсӣ; ~ **доход** - даромади шахсӣ; ~ **бюджет** - бучети шахсӣ; ~**ая потребность** - талаботи шахсӣ (фардӣ); ~**ое подсобное хозяйство** (ЛПХ - хоҷагиҳои шахсии ёрирасон

Логика - мантик; ~ **научного мышления** - мантиқи тафаккури илмӣ

Логистика - логистика (шоҳаи нави илми иқтисод, ки ба назария ва амалияи нақшагирии раванди ҳаракати (ҳамлу нақли) молу ҳадамот дар шароити бозор алоқаманд аст)

Логотип - логотип

Локалн|ая сеть - шабакаи маҳаллӣ (махдуд); ~**ые конкуренты** - рақибони маҳаллӣ

Локо - локо (вожаи тичоратӣ, ки маънои қабули молро бо нархи дар созишнома зикршуда дорад)

Лондонская международная финансовая фьючерская биржа (ЛМФББ) - Биржаи байналмилалии молиявию фьючерсии Лондон (ББМФА)

Лондонская фондовая биржа - Биржаи молиявии Лондон

Ломбард – гаравхона

Ломбарды – гаравхонаҳо, ломбардҳо

Лоро - лоро, «шумо» (ҳисоби муросилотӣ, ки онро бонк барои қайди воридгарии маблағҳои пулӣ бо супориши муросилотии худ иҷро менамояд)

Лот - лот (ҳачми мол бо воҳиди микдорӣ, ки онро одатан бо назардошти қобилияти боркашонии воситаҳои нақлиёт муайян мекунад ё худ воҳиди ченаки мол ба сифати зарф, борчома, борхалта дар музояда мавриди баҳрабардорӣ қарор мегирад)

Льгота - имтиёз

Люстра – қандил, чилчароғ; **хрустальная** ~ - қандили булӯрин

М

Магазин - мағоза, фурушгоҳ, дӯкон; **продуктовый** ~ - мағозаи хӯрокворӣ; **книжный** ~ - фурушгоҳи китоб, китобфурушӣ; ~ **швейных изделий** - мағозаи либосҳои дӯхта, либосфурушӣ; ~ **доступных цен** – мағозаи нархҳои арзон (барои аҳолии дастрас)

Магистр - магистр – донишомӯзи як зинаи таҳсилоти олии касбӣ

Магистраль - шоҳроҳ, роҳи асосӣ; **автомобильная** ~ - шоҳроҳи автомобилгард; **железнодорожная** ~ - шоҳроҳи оҳан

Магистрант - магистрант толибилме, ки дар зинаи магистратураи мактаби олии касбӣ таҳсил мекунад

Магистратура – магистратура

Магистерский - магистрӣ, магистр; ~ий экзамен - имтиҳони магистрӣ; ~ий уровень - сатҳи магистр

Магнат - магнат (1. заминдори калон, феодал; 2. сармоядори калон, сарватдори калон); **финансовые ~ы** - магнатҳои молия

Маклер (*работник биржи, ведущий торги на бирже*) – корманди биржа, даллол, миёнарав, маклер, барандаи фаъолияти тичоратӣ дар баржа (фаъолияти миёнаравӣ дар биржаҳо, ки молҳоро аз номи худ мехараду мефурушад. Брокер бошад ин фаъолиятро аз ҷониби муштариёнаш иҷро мекунад)

Маклерск||ий - даллол, даллолӣ, миёнаравӣ; ~ая сделка - амалиёти (муомилаи) даллолӣ

Маклерство - даллолӣ, миёнаравӣ қардан; **заниматься ~м** - даллолӣ қардан, миёнаравӣ намудан

Макет - тарҳ, амсила, намунак

Макро - калон, бузург, умумӣ

Макроспрос - макроталабот (талаботи бузург, беҳамто)

Макросреда – макромухит; ~ маркетинга макромухити бозоршиносӣ

Макромаркетинг - бозоршиноси калон

Макроэкономика - макроиқтисод, иқтисоди бузург

Макроэкономический анализ - таҳлили макроиқтисодӣ

Максимум - ҳадди аксар, миқдори зиёдтарин, аксаран, зиёдтарин; **программа ~** - барномаи ҳадди аксар

Макулатура - когазкӯҳна

Малые предприятия – корхонаҳои хурд

Маловыгодный - камфоида, камманфиат

Малогабаритный - камҳаҷм, андозааш хурд; ~ груз - бори андозааш хурд

Малодейственн||ый - камтаъсир, камфоида; ~ые меры - тадбирҳои камтаъсир

Малодойный - камшир; ~ скот - чорвои камшир

Малодоступный - душворрас

Малодоходный - камдаромад, камдахл, камфоида

Малоизученный - камомӯхта, камтахқиқ; кам таҳқиқшуда; ~ая проблема - масъалаи кам омӯхташуда

Малоимущий - камбизоат, камбағал, тангдаст, дасттиҳӣ

Малоисследованный - кам тадқиқшуда, кам таҳқиқшуда; ~ое явление - ҳодисаи кам таҳқиқшуда

Малокалорийный - камғизо; ~ая пища - хӯроки камғизо

Малоквалифицированный - каммаҳорат, ~ работник - корманди бемаҳорат, каммаҳорат

Маломерный - хурдандоза, хурд, майда; ~ые костюмы - костюмҳои андозаи хурд

Малометражный - каммасоҳат, хурд, камвусъат; ~ая квартира - хонаи хурд

Маломощность - камиқтидорӣ, камкуватӣ

Малообеспеченный - мӯхтоҷ, камбизоат

Малоопытный - камтаҷриба; ~ работник - корманди камтаҷриба

Малоприбыльный - камфоида, камманфиат, камдаромад; ~ое предприятие - корхонаи камдаромад

Малопродуктивный - каммаҳсул, камнатиҷа, камҳосил; ~ый труд - кори каммаҳсул; камсамар; ~ые культуры - зироати камҳосил

Малопроизводительный ниг. **малопродуктовый**

Малоразвитый - камрушд, камтараққӣ; ~ые страны - мамлакатҳои камтараққӣ

Малорентабельный - камфоида, камдаромад; ~ый пех - коргоҳи камфоида

Малосемейный - камфарзанд, оилааш хурд

Малосодержательный - каммазмун, каммаъно; ~ая беседа - сӯҳбати каммазмун

Малосостоятельность - камсармоягӣ, камсармоя

Малосостоятельн||ый ниг. малосостоятельность

Малоспособн||ый - камқобилият, камистеъдод, ноўхдабаро; ~ художник - рассоми камистеъдод

Малотиражный - камнашр, нашраш кам; ~ журнал - маҷаллаи камнашр

Малоубедительный - на чандон қаноатбахш, камдалел, бедалел; ~ довод - далели на чандон қаноатбахш

Малоупотребительность - камистеъмоли, камистеъмол будан

Малоупотребительн||ый - камистеъмол; ~ое выражение - ибораи камистеъмол

Малоурожайн||ый - камҳосил; ~ое лето - тобистони камҳосил

Малоценн||ый - камарзиш, арзон, арзонбаҳо; ~ая вещь - чизи арзон; камаҳамият, на чандон муҳим; ~ые данные - маълумоти на чандон муҳим

Малочисленность - камшуморӣ

Мал||ый - хурд, майда; ~ый бизнес - бозаргонии хурд, сохибқории хурд; ~ое предприятие - корхонаи (муассисаи) хурд

Манат - манат (воҳиди пули милли дар Туркменистон ва Озарбойҷон)

Мандат - кафолатнома, эътиборнома; ~ная комиссия - камиссияи кафолатдор

Мануфактур||а - мануфактура (кори дастӣ, яккадастӣ); корхонаи бофандагӣ; газвор, матоъ; торговля ~ой - газворфурушӣ, баззозӣ

Мануфактурист - сохиби корхонаи бофандагӣ; газворфуруш, матоъфуруш, баззоз

Мануфактурн||ый - мануфактурӣ, мануфактура; ~ период капитализма - мануфактураи замони сармоядорӣ

Маржа - маржа (1. фарқияти байни фоиз, ки бонк бо он қарз медиҳад ва фоизе, ки ҳамзамон аз рӯи он

супурдахоро (депозитхоро) қабул менамояд; 2. бузурӣ, ё фарқ дар байни нишондиҳандаҳои муайян, масалан, фарқи байни нархи фурушанда ва нархи харидори мол; 3. (дар бонкҳо) фарқ байни фоизи андозаи қарзи бонкӣ ва фоизи маблағгузори пул дар хазинаҳои амонатгузорӣ; 4. (дар савдо) нархи тахфифи тичоратӣ, ки корхонаҳои истеҳсолӣ гузашт менамоянд)

Марженализм – ин равияи илмист ба рафтори истеъмолӣ асос ёфтааст

Марк||а - тамга, тамгаи мол; **фабричная** ~ тамгаи корхона; навъ, хел; **новые ~и стали** - хелҳои нави пулод

Марка - марка (воҳиди пули миллӣ дар Олмон ва Финляндия); аломат; ~ **торгового посредника** - аломати миёнарави тичоратӣ; ~ **производителя продукции** - аломати тавлидгари маҳсулот

Маркетинг - бозоршиносӣ; бозорёбӣ, маркетинг (илми бозоршиносӣ, танзими фаъолият дар бозори муосир; фаъолияти истеҳсолию тичоратии ширкат бо мақсади ҳамоҳангсозии он бо талабот дар бозор); ~ **международный** - бозоршиносии байналмилалӣ; ~ **диверсионный** - бозоршиносии диверсионӣ; ~ **развивающий** - бозоршиносии мутаракқӣ; ~ **противодействующий** - бозоршиносии муқобилаткунанда; ~ **овая экономика** - иқтисоди бозоршиносӣ; ~ **овое решение** - қарордоди бозорёбӣ; ~ **овая среда** - муҳити бозоршиносӣ; ~ **овые исследования** - таҳқиқоти бозоршиносӣ; ~ **овое распределение** - тақсмоти нафсонӣ; ~ **овые услуги** - хадамоти бозоршиносӣ; ~ **овые посредники** - миёнаравҳои бозоршиносӣ; ~ **потребительских товаров** - бозоршиносии молҳои истеъмолӣ; ~ **средств производства** - бозоршиносии воситаҳои истеҳсолот; ~ **овая коммерция** – бозорёбии тичоратӣ; ~ **по каталогу** – бозорёби аз рӯи феҳрист; ~ **ая философия:** - фалсафаи бозоршиносӣ: а) **продуктовая** – а) кӯрокворӣ; б) **производственная** – б) истеҳсолӣ; в)

сбытовая – в) фуруш (хариду фуруш); г) потребительского спроса – г) талаботи истеъмоли

Маркетолог - бозоршинос, бозордон (мутахассисе, ки талаботро дар бозор омӯхта, вазъи бозорро таҳлил ва пешгуӣ менамояд)

Маркировка - тамгазанӣ, нишонгузорӣ; ~ **фабричных изделий** - тамгазани молҳои корхона, тамга, нишон

Маркировщик - тамгазан (ба мол ва ашё)

Марксистско - ленинская **политэкономия** – иқтисоди сиёсии марксистӣ-ленинӣ

Маршрут - равиш, масир

Маслозавод - корхонаи равған

Масса - омма, маҷмуъ, бисёрӣ, микдори бисёр, аксарият, гунҷоиш

Массовный - оммавӣ, умумӣ, омма, умум, серодам; дастраси омма; **товары ~ого потребления** - молҳои сермасриф; молҳои серистеъмол; ~ый **маркетинг** - бозоршиносии оммавӣ; ~ый **спрос** - талаботи омма, тақозои омма

Мастер - усто, кордон; **сменный** ~ устои баст

Мастерство - ҳунар, пеша, санъат, маҳорат, устоӣ

Масштаб - микёс, андоза

Масштабность - қалонӣ, бузургӣ, азамат

Математика - риёзӣ, илми риёзӣ; ~ческая **формализация** – содагардонии риёзӣ

Материал - масолеҳ, ашёи хом, мавод, маснуот; асос, ҳуҷҷат, далел, маълумот; матоъ; **шерстяной** ~ - матои папмин

Материаловедение – масолеҳшиносӣ, маводшиносӣ

Материалоёмкость - масолеҳталаб, масолеҳгунҷо; ~ **производства** - масолеҳталабии истеҳсолот; ~ **продукции** - масолеҳталабии маҳсулот

Материальность - моддият

Материал||но - технический - моддию техники; ~ое снабжение - соҳаи таъминоти моддию техники; ~ая база торговли - асосҳои моддию техникии савдо; ~ая база науки - асоси (заминаи) моддию техникии илм; ~ая база предприятия - асоси моддию техникии корхона; ~ техническое обеспечение предприятий - таъминоти моддию техникии корхона

Материальн||ый - моддӣ, пулӣ, шайъӣ; ~ое благостояние - некуаҳволии моддӣ; ~ое положение - вазъи моддӣ; ~ая помощь - ёрии моддӣ; ~ые ценности - дороиҳои моддӣ, чизҳои киматдор: нести ~ую ответственность - аз ҷиҳати моддӣ ҷавобгар будан, масъулияти моддӣ бар дӯш доштан; ~ая часть - таҷҳизот, ҷиҳозот; ~ый баланс - тавозуни моддӣ; ~ое стимулирование - ҳавасмандсозии моддӣ; ~о ответственное лицо - шахси дорои ҷавобгарии моддӣ; ~ая заинтересованность - ҳавасмандии моддӣ; ~ое поощрение - ҳавасмандгардонии моддӣ

Матрица - колиб, матритса

Машина - мошин; **стиральная** ~ - мошини ҷомашӯй; **грузовая** ~ - мошини боркаш

Машиностро||ение - мошинсозӣ; ~ительный завод - корхонаи мошинсозӣ

Машиносчетн||ый - ҳисоби мошинӣ, ҳисоббарории мошинҳо, бо мошин ҳисоб кардан; ~ ое бюро (МСБ) - дафтари ҳисоби мошинӣ (ДҲМ)

Мебель - мебел; **изготовление** ~и - мебелсозӣ; ~ная фабрика - корхонаи мебелсозӣ; **продажа** ~и - мебелфурушӣ; ~ный магазин - мағозаи мебелфурушӣ

Международн||ый - байналмилалӣ, байналхалқӣ; ~ый рынок - бозори байналмилалӣ; ~ое право - ҳуқуқи байналмилалӣ; ~ый валютный фонд (МВФ) - Ҳазинаи байналмилалии арз, Ҳазинаи байналмилалии асбор, Сандуқи байналмилалии пул; ~ая торговля - тичорати байналмилалӣ; ~ая финансовая корпорация (МФК) -

корпоратсия байналмилалии молиявӣ; ~ая
организация гражданской авиации (МОГА) - созмони
байналмилалии ҳавопаймоии (гражданӣ); ~ое
разделение труда - тақсимоти байналмилалии меҳнат
(кор); ~ое производство - истеҳсолоти байналмилалӣ;
~ые банковские службы - хадамоти байналмилалии
бонкӣ; ~ое бюро по защите прав промышленной
собственности - дафтари байналмилалии ҳифзи ҳуқуқи
моликияти саноатӣ; ~ое агенство гарантированных
инвестиций (МАГИ) - Намояндагии (Оҷонсии)
байналмилалии кафолати сармоягузорӣ (ОБКС); ~ая
организация труда (МОТ) - таъкилотии байналмилалии
меҳнат (ТБМ), созмони байналмилалии кор; ~ые
компании - ширкатҳои байналхалқӣ; ~ые стандарты на
продукцию - стандартҳои байналмилалии маҳсулот;
~ый бизнес - соҳибқориҳои (бозаргонии) байналмилалӣ;
~ый валютный рынок - бозори байналмилалии асъор;
~ый комитет по стандартам бухгалтерского учета; -
қумитаи байналмилалии стандартҳои ҳисобдорӣ; ~ый
суд - додгоҳи байналмилалӣ; ~ый эффект Фишера -
самараи байналмилалии Фишер; ~ый банк
реконструкции и развития (МБРР) - Бонки
байналмилалии рушд ва таҷдид (ББРТ) ~ый кредит -
қарзи байналмилалӣ; ~ые соглашения - созишномаҳои
байналмилалӣ; ~ торгово экономический центр
(МТЭЦ) - маркази байналмилалии тиҷоратӣ
иқтисодӣ; ~ый экономический союз (МЭС) - иттиҳоди
байналмилалии иқтисодӣ; ~ые экономические
отношения - муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ

Межамериканский банк развития - бонки байни-
африқоии рушд

Межбанковские валютные операции - амалиёти
байнибонкии арз

Межконтиненталь||ый - байниқитъавӣ, байни-
қитъаҳо

Межнациональн||ый - байни миллатҳо, дар байни миллатҳо

Межпарламентск||ый - байнипарламентӣ, байни парламентҳо; ~ая группа - гурӯҳи намояндагони парламентҳо; ~ий обмен мнениями - мубодилаи афкор дар байни парламентҳо

Межрайонн||ый - байниноҳиявӣ, байниноҳияҳо; ~ое совещание - чаласаи машваратии байниноҳиявӣ

Мелькая торговля - майдафурушӣ

Мельк||ий - хурд, майда; камшумор; ночиз; камкувват; ~ое хозяйство - хоҷагии хурд; ~ие заботы - ташвишҳои ночиз

Мелькорозничная торговая сеть - шабакаҳои хурди чаканафурушии мол

Меморандум – ёддошти тафоҳум

✓ **Менеджер** - менечер (мутахассиси соҳаи идора ё мудирӣ дар иқтисоди бозорӣ; мутахассиси кирояшуда барои соҳаи идорасозӣ, ки бештар бо кормандони корхонаҳо фаъолият дорад); ~ - бизнесмен – менечери соҳибкор (идоракунандаи касби истехсол ва фуруши молу хадамот)

✓ **Менеджмент** - менечмент (шарт ва усулҳои пешқадами идорасозии истехсолот, як ҷабҳаи илми муосир, фанни таълимӣ), мудирӣ

Менталитет – хувият; **национальный** ~ - хувияти миллӣ

Меню - таомнома; **составит меню обеда** - таомномаи пешинро тартиб додан; феҳристи таомҳо (номгӯи таомҳо)

Меркантилизм - тичоратгароӣ, меркантилизм (сиёсати иқтисодии давраҳои аввалаи сармоядорӣ, ки дар асоси он давлат ба иқтисод фаъолона даҳлат мекард ва манфиату фаъолияти тоҷиронро бештар ҳимоя менамуд); манфиатпарастӣ, тамаҷкорӣ

Меркантилист - тичоратгаро, меркантилист, пайрави м^к кантилизм

М^к - ятие - тадбир, иқдом, чорабинӣ

Меры по формированию рыночной экономики - тадбирҳои ташкили иқтисоди бозорӣ

Местный - маҳаллӣ, ҷойдорӣ, муқимӣ, таҳҷойӣ, бумӣ; **~ая промышленность** - саноати маҳаллӣ, ҷузъӣ; **~ое время** - вақти маҳаллӣ; **~ые граждане** - шаҳрвандони таҳҷойӣ; **~ые рынки займов** - бозори вомҳои маҳаллӣ; **~ий бюджет** - буҷети маҳаллӣ; **~ые органы** - мақомоти маҳаллӣ; **~ые хукуматы** - хукуматҳои маҳаллӣ; **~ый рынок** - бозори маҳаллӣ

Местно - ҷой, макон; **рабочее ~** - ҷои кор; **занять ~о** - ҷой гирифтани; маҳал, мавзъ; **~а** - маҳалҳо, музофот; мансаб, кор, хизмат; **доходное ~о** кори даромаднок; **вакантное ~о** - ҷои холӣ, вазифаи холӣ; **~ показа** - маъраз, намоишгоҳ

Местонахождение - ҷой, макон, бошишгоҳ; **~ института** - макони донишкада

Местоположение - ҷой, мавқеъ

Месторасположение ниг. **местонахождение**

Месторождение - кон; **~ие олова** - кони қалъагӣ; **нефтяные ~ия** - конҳои нафт

Мета - мета, баробартаксим (шарти қарордод, ки ҷонибҳои иштирокдори он фоидаю зиёро баробар таксим менамоянд)

Метод - усул, равиш, роҳу равиш ё тарзу усули идрокӣ ё азҳудкунии амалӣ ё назари воқеият; **диалектический ~** - равиши диалектикӣ; **~ научной абстракции** - усули абстраксияи илмӣ; **~ы индукции и дедукции** - усулҳои индуктивӣ ва дедуктивӣ; **~ы анализа и синтеза** - усулҳои таҳлил ва синтез; **~ единства исторического и логического подхода** - усули ягонаи таърихӣ ва мантикӣ; **лабораторный ~** - равиши озмоишӣ; **сравнительный ~** - усули муқоисавӣ; ~

обучения - усули таълим (омузиш): ~ науки - равиши фан; ~ «тяни-толкай» - усули «кашида бурдан - бо худ бурдан»; ~ поставки - тарзи тахвили мол; «точно в срок» - «дар муҳлати аниқ», дар вақти муайян кардашуда, мувофиқи қарордод; ~ текущих курсов (для пересчета финансовых отчетов) - тарзи қурби қорӣ (бори дигар ҳисобу китоб намудани ҳисоботи молиявӣ); ~ группировок - усули гурӯҳбандӣ; ~ы маркетинга - усулҳои бозоршиносӣ; ~ы ценообразования - усулҳои нархгузорӣ; балансовый ~ - усули тавозунӣ; ~ технико-экономических расчетов - ҳисобу китоби иқтисодию техники; нормативный ~ - усули меъёрӣ; опытно-статистический ~ - усули таҷрибавию оморӣ; экономико-математические ~ы - усулҳои иқтисодию риёзӣ; ~ линейного программирования - тарзҳои барномарезии хаттӣ; ~ цепных подстановок - усули қойивазкунии (гузориши) занҷирӣ; ~ оценки - усули баҳо додан (баҳогузорӣ)

Метр - метр (ченаки дарозӣ, ки ба сад сантиметр баробар аст); қадвали якметра

Метраж - майдон (масоҳати ягон чиз бо ҳисоби метри мураббаъ)

Мех - мӯина; ~овой - мӯина; ~ые изделия - молҳои мӯина, мӯинавор; торговец ~ами (меховщик) - мӯинафуруш; торговля ~ами (пуштинами) - мӯинафурушӣ

Механизация - механиконӣ; ~ сельского хозяйства - механикони кишоварзӣ

Механизм - механизм; хозяйственный ~ - механизми хоҷагидорӣ; мошин; подъёмный ~ - мошини борбардор; сохтмон, дастгоҳ, ташкил; государственный ~ - дастгоҳи давлатӣ; тартиб, моҳият; ~ рыночный - тарзи бозорӣ; ~ы координации - тартиби ҳамохангсозӣ

Меценатство - хунарпарварӣ (маблаггузорӣ ба ягон коре, ки фоида намеорад, яъне санъат, фарҳанг ва ғ.)

Миграция - муҳоҷират, ҳиҷрат; кӯчиш, кӯчидан; ~ **капитала** - интиқоли сармоя

Микро - хурд, кӯчак, ночиз

Микрозапись - сабти хурд

Микроклимат - микроиқлим, иқлими хурд

Микроспрос - микроталабот, талаботи хурд

Микросреда - микромуҳит; ~ **маркетинга** микромуҳити бозоршиносӣ

Микросхема - микротарҳ, тарҳи хурд, кӯчақтарҳ

Микрофилм - резфилм

Микрофон - садобар

Микроэкономика - микроиқтисод, иқтисоди хурд

Микроэкономический анализ - таҳлили микроиқтисодӣ

Микроструктура - микросохтор; микротаркиб

Миллиграмм - миллиграм (ҳазоряки гром)

Миллиметр - миллиметр (ҳазоряки метр)

Милосердие - шафқат, раҳм, меҳрубонӣ, раҳмдил

Минимальный - ҳадди ақал, камтарин, кӯтоҳтарин, камина; ~ **ые расходы** - хароҷоти ҳадди ақал (камтарин); ~ **ая заработная плата** - ҳадди ақали (камтарини) музди кор; ~ **ая цена** - нархи ҳадди ақал (камтарин)

Минимум - ҳадди ақал, миқдори ниҳоят кам, миқдори камтарин; **сдать кандидатский** ~ имтиҳонҳои номзадиро супурдан; **программа** ~ барномаи ҳадди ақал; **прожиточный** ~ маблағи ҳадди ақали зиндагӣ

Министерство - вазорат; ~ **о финансов РТ** - Вазорати молияи ҶТ. ~ **о экономического развития и торговли РТ** - Вазорати рушди иқтисод ва савдои ҶТ ~ **о труда и социальное обеспечение населения РТ** - Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҶТ;

ҳукумат, ҳайати вазирон; ~о **международной торговли и промышленности** - Вазорати савдо ва саноати байналмилалӣ; ~о **экономики и внешнеэкономических связей** - Вазорати иқтисод ва робитаҳои иқтисоди хориҷӣ; ~о **транспорта и коммуникации РТ** - Вазорати нақлиёт ва муҳобироти ҚТ;

Министр - вазир; ~ **финансов** - вазири молия

Мир - дунё, олам, ҷаҳон

Мировозрение - ҷаҳонбинӣ

Миров||ой - дунё, дунёӣ, олам, ҷаҳон, ҷаҳонӣ; ~**ая экономика** - иқтисоди ҷаҳон(ӣ); ~ **рынок** - бозори ҷаҳонӣ; ~**ая торговля** - тиҷорати ҷаҳонӣ; ~**ой банк** - бонки ҷаҳонӣ; ~**ой банк реконструкции и развития** - Бонки ҷаҳонии таҷдид ва рушд; ~**ые цены** - нархҳои ҷаҳонӣ; ~**ое хозяйство** - ҳаҷагии ҷаҳонӣ

Миссия - рисолат, вазифа, ҳайат, намояндагӣ, мисия (маълумоти дақиқ дар бораи корхона, пайдоиш ва роҳҳои инкишофи минбаъдаи он фаҳмида мешавад); **торговая** ~ - ҳайати тиҷоратӣ; ~ **организации** - рисолати (вазифаи) ташкилот

Мнение - фикр, мулоҳиза, андеша, раъй; **общественное** ~ - афкори умум; баҳодихӣ, хулоса; ~**комиссии** - хулосаи комиссия

Многодетност||ь - серфарзандӣ; **пособие по ~и** - нафақаи серфарзандӣ

Многонациональ||ость - сермиллатӣ, бисёрмиллатӣ, сермиллат будан; ~**ая корпорация** - корпоратсияи сермиллат; ~**ая компания** - ширкати сермиллат

Многообразие - сершаклӣ, гуногуншаклӣ, гуногунӣ; ~ **форм собственности** - гуногуншакли моликият; ~ **экономических форм хозяйствования** - гуногунии шаклҳои хоҷагидорӣ иқтисодӣ

Многоотраслев||ая - серсоҳа, бисёрсоҳа; ~ **потребительская кооперация** - кооператсияи матлуботи серсоҳа; ~**ое хозяйство** - хоҷагии серсоҳа

Многосторонний - чандчониба, бисёрчониба; ~е
соглашение - созишномаи чандчониба

Многоуровневый маркетинг - бозоршиносии
бисёрсагҳӣ (серзина)

Множество - бисёр, сершумор

Множественная сегментация - банду бастнокии
сершумор

Множественность вариантов планов - равияи
гуногуни накшаҳо

Множественные валютные курсы - сершумории
курби асёр; ~е уравнение регрессии - муодилаи
регрессионии бисёромила

Мобилизация внутренних резервов - сафарбарии
захираҳои дохилӣ;

Мобильность - зудҳаракатӣ, тезҳаракат будан,
мутаҳарриқӣ; ~ факторов производства - зудҳаракатии
омилҳои истехсолот

Мобильный - мутаҳарриқ, зудҳаракат, тезҳаракат

Мода - мӯд; **быть одетым по** ~е - аз рӯи мӯд либос
пӯшидан; **становиться** ~ным - мӯд шудан; **выходить из**
моды - аз мӯд баромадан; ~ы - мӯдҳо; журнал ~ -
мачаллаи мӯд

Моделирование - амсиласозӣ, тарҳрезӣ, намуна
сохтан; ~ одежды - сохтани намунаи либос

Моделъ - навъ, намуд, сохт, намуна, амсила; ~и
обуви - намунаи пойафзол; **новая** ~ **холодильника** -
сохти нави яхдон; қолиб, модел; **экономическая** ~ - роху
равиши иқтисодӣ

Модельер - амсиласоз, тарҳсоз; ~ **женского платья**
- тарҳсози либоси занона

Модельная обувь - пойафзоли намунавӣ

Модернизация - навсозӣ; ~ **станка** - навсозии
дастгоҳ

Модификация - тағйирёбӣ, дигаргунӣ; навъ, хел,
шакли дигар

Момент - лаҳза, дам, он вақт, ҳангом, муддат; давра, замон; **важный** ~ - давраи муҳим; **текущий** ~ - лаҳзаи ҳозира, вақти ҳорӣ; **положительные** ~ы - чиҳатҳои мусбат, **отрицательные** ~ы - чиҳатҳои манфӣ

Монарх - подшоҳ, султон, ҳокими мутлақ

Монархия - подшоҳӣ, салтанат; **абсолютная** ~ - ҳокимияти мутлақ

Монета - танга (нишонаи пулӣ, ки аз тилло, нукра ва бо дигар омехтаҳо ба мисли мис, қалъагӣ ва арзиз сохта мешавад); **старинная серебряная монета** - тангаи нуқрагини қадима

Монетарная политика - сиёсати пулӣ

Монетный - танга, пул, пулӣ; **~ая ценность** - қимати пул; сикка, сикказанӣ; **~ый станок** - дастгоҳи сикказанӣ; **~ый двор** - сиккахона, зарробхона

Монетчик - сикказан, коргари сиккахона

Монитор - монитор

Монография - рисола, монография (асари таҳқиқотӣ, ки ба ягон масъалаи илмӣ бахшида шудааст); **~ о малом бизнесе** - рисола дар бораи соҳибкории хурд

Монокультура - якказироат

Монополизация - инҳисорталабӣ, дар зери инҳисор будан, инҳисор; **~ внешней торговли** - инҳисори савдои беруни (хориҷӣ)

Монополист - инҳисоргар

Монополистический - инҳисорталабона, инҳисорӣ, инҳисор; **~ий капитал** - сармояи инҳисорӣ; **~ая конкуренция** - рақобати инҳисорӣ; **~ая концепция** - назариёти инҳисорӣ

Монополиция - инҳисор; **государственная** ~я - инҳисори давлатӣ

Монопольное положение - мавқеи инҳисорӣ

Монопсония - монопсония (ҳолатест дар бозор, ки тибқи он ба як харидор шумораи зиёди фурушандагон рост меояд)

Монтаж - васл

Мораль - хулк, ахлоқ, маънавият

Моральн||ый - маънавӣ, рӯҳӣ; **~ый износ основных средств** - фарсоиши маънавии воситаҳои асосӣ; **~ая заинтересованность** - ҳавасмандии маънавӣ

Мотив - ангеза, сабаб, боис, асос, мақсад; по личным ~ам - бо сабабҳои шахсӣ; далел, бурҳон; привести веские ~ы - далелҳои қатъӣ овардан

Мотивация - далелнокӣ, сабабнокӣ, асоснокӣ; **~ труда** - асоснокии меҳнат; **~ экономическая** - асоснокии иқтисодӣ

Мотивационный анализ - таҳлили далелнок

Мошенничество - фиребгарӣ, қаллобӣ

Мошность - иқтидор, қудрат, тавоноӣ, қувват

Музей - осорхона; **университетский ~** - осорхонаи донишгоҳ

Мультипликатор инвестиций - фузунсозии (мультипликатори) сармоя

Муниципальн||ый - шаҳрдорӣ, мунисипалӣ

Мусульман||ский мир - ҷаҳони ислом; **~ое право** - ҳуқуқи ислом; **~ие государства** - давлатҳои мусулмонӣ, давлатҳои исломӣ

Мыслител||ь - мутафаккир

Мысл||ь - фикр, ақл, тафаккур, гоя, фарз, дониш, андеша; **научная ~** - дониши илмӣ; **несогласие в ~ях** - мухолифати ақидаҳо; **образ ~ей** - мафкура

Мышлени||е - тафаккур; **диалектическое ~е** - тафаккури диалектикӣ

Мэр города - шаҳрдор, сардори ҳукумати шаҳр, мири шаҳр

Н

Наблюдение - мушоҳида

Навык - малака, маҳорат

- Награда** - мукофот, чоиза
Надбавка - изофамаош
Надпись - навишта, катиба
Надстройка - рублино, болосохт
Наём - киро(я); **нанять рабочих** - коргаронро киро кардан; **~ный труд** - мехнати кироя; **~ный работник** - муздур; **работа по ~у** - муздурӣ; **работать по ~у** - муздурӣ кардан
Назначение - таъйин
Назначенный - муайян, таъйиншуда, муқаррар
Наиболее - аз ҳама бештар; аз ҳама зиёдтар; **~удачный способ** - усули аз ҳама муносибтар
Наибольш||ий - калонтарин, бештарин, зиёдтарин; **~ая выгода** - фоидаи калонтарин; **~ее расстояние** - масофаи дуртарин
Наивысш||ий - олитарин, аълотарин, нағзтарин, баландтарин; **~ее достижение** - муваффақияти олитарин
Наилучш||ий - беҳтарин, хубтарин, нағзтарин; **~ий результат** - натиҷаи нағзтарин
Наименование - номгӯй, феҳраст; **точное ~** - номгӯи дақиқ
Наименш||ий - хурдтарин, майдатарин, камтарин; **~ий риск** - хатари андак
Наказание - ҷазо; **заслуженное ~е** - ҷазои сазовор
Наказать - ҷазо додан; **~ преступников** - ҷиноят-коронро ҷазо додан, мучозот кардан;
Наказуемость - сазовори ҷазо будан; **~ поступок** - рафтору кирдори сазовори ҷазо
Накидка - нархи илова, илованарх
Накидн||ой - илова, изофағӣ; **~ая сумма** - маблағи илова
Накладн||ая - барнома, борхат; **~ие расходы** - изофахарҷ, ҳарчи иловағӣ
Наконец - охир, дар охир, оқибат, ниҳоят, охируламп

Накоплени||е - андӯхт, ғун кардан, чамъ кардан, захира (пасандоз) кардан, ҳосил кардан; ~я- пасандозҳо

Накормить - хӯрондан, хӯрок додан, сер кардан; ~ детей - бачаҳоро сер кардан

Накупить - харидан, харид кардан; ~ много книг - китоби бисёр харидан

Наладить - танзим кардан, ба танзим овардан, ташкил кардан, ба кор андохтан, ба роҳ мондан; ~ станок - дастгоҳро танзим кардан; ~ хозяйство - хоҷагиро ба роҳ мондан

Наличность - пули нақд, нақдина

Наличи||ый - мавҷуда, нақд; ~ые денги - пули нақд, нақдина; ~ ый расчет (при купле) - нақдпардохт, нақд харидан; ~ый расчет (при продаже) - нақд фурӯхтан; за ~ый расчет - нақд, бо пул, ҳисоби пули нақд; ~ые - пули нақд, нақдина; платить ~ыми - пули нақд додан; продавать за ~ые - бо пули нақд фурӯхтан

Налог - андоз, молиёт; ~и Руспублики Таджикистан состоят из общегосударственных ~ов (НК РТ): - Андозҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз андозҳои умумидавлатӣ ва андозҳои маҳаллӣ иборатанд (КА ҶТ). К общегосударственным ~ам относятся: Ба андозҳои умумидавлатӣ инҳо дохил мешаванд:

1) **подходный ~ с физических лиц (~ с доходов физических лиц)** - андози даромад аз шахсони воқеӣ (андоз аз даромади шахсони воқеӣ);

2) **~ на прибыль юридических лиц** – андоз аз ғоидаи шахсони ҳуқуқӣ;

3) **~ на добавленную стоимость** – андоз аз арзиши иловашуда;

4) **акцизы** - аксизҳо;

5) **социальный ~** - андози иҷтимоӣ;

6) **земельный ~** - андози замин;

7) **~и на недропользователей** – андозҳо аз истофодабарандагони қарри замин;

8) ~ с пользователей автомобильных дорог – андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;

9) ~, уплачиваемый по упрощенной системе – андозе, ки тибқи низоми содакардашуда пардохта мешавад;

10) единый ~ для производителей сельскохозяйственной продукции – андози ягона барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ;

11) таможенная пошлина и другие таможенные платежи – боҷи гумрукӣ ва дигар пардохтҳои гумрукӣ;

12) государственная пошлина – боҷи давлатӣ;

13) ~ с продаж (хлопка-волокна и алюминия первичного) – андоз аз фуруш (нахи пахта ва алюминийи аввалия);

14) минимальный ~ на доходы предприятий – андози ҳадди ақал аз даромади корхонаҳо;

15) ~ на продукты переработки – андоз аз маҳсулоти коркард;

16) роялти – роялти;

17) иные обязательные общегосударственные платежи – дигар пардохтҳои ҳатмии умумидавлатӣ. К местным ~ам относятся: - Ба андозҳои маҳаллӣ дохил мешаванд:

1) ~ на недвижимое имущество – андоз аз амволи ғайриманкул;

2) ~ с владельцев транспортных средств – андоз аз соҳибони воситаҳои нақлиёт;

3) ~ с розничных продаж – андоз аз фуруши чакана;

4) иные обязательные местные платежи – дигар пардохтҳои ҳатмии маҳаллӣ; обложить ~ом - андоз бастан; ~и уплачены – андози пардохтшуда (супоридашуда) ~ на прибыль предприятий - андози фоидаи корхона; ~ на добавленную стоимость - андози арзиши илова; ~и с населения - андоз аз аҳоли; ~ на заработную плату - андози музди кор; ~ с продаж - андози фуруш; ~ на автотранспортные средства – андози воситаҳои

нақлиёти автомобилӣ; ~ на имущества – андози гардиши амвол; ~и и налогообложение – андоз ва андозбандӣ

Налогов||ый – андоз, андозгирӣ, андозбандӣ, андозситонӣ; ~ые платежи – пардохтҳои андоз; ~ая инспекция – бозрасии андоз, вакили андоз; ~ая политика – сиёсати андоз; ~ая база – асоси андоз(бандӣ); ~ая декларация – изҳорномаи андоз; ~ая бремя – бори гарони андоз; ~ые льготы – имтиёзҳои андоз; ~ая ставка – микдори (мизони) андоз; ~ый режим – реҷаи андоз(гирӣ); ~ые объекты – объектҳои андозбандӣ (он чизе, ки аз он андоз баста мешавад); ~ые субъекты – шахсони андозсупор; ~ые органы – мақомоти андоз; ~ый учет – ҳисобу китоби андоз; ~ая полиция – полиси андоз, шаҳнаи андоз; ~ый мультипликатор – фузунсози андоз; ~ый контроль – назорати андоз; ~ые соглашения – созишномаи андоз; ~ые служащие – кормандони умури андоз; ~ые законы – қонунҳои андоз; ~ое законодательство – қонунгузории (қонунҳои) андоз; ~ый период – давраҳои андозгирӣ; ~ая санкция – муҷозоти андоз

Налогообложения – андозбандӣ

Налогоплательщик – андоздиҳанда, андозсупоранда

Намерение – ният, мақсад, азм, раъй

Наоборот – чаппа, баръакс

Написание – навиштан, таълиф

Напиток – нӯшоба, машруб

Напоминающая реклама – рекломи

Направлении||е – фиристодан, равона кардан, равия; ~ специалистов на работу – ба қор фиристодани мугахассисон; самт, роҳи ҳаракат, тараф, ҷониб; равия, ҷарраи, ҷихат, сӯй, роҳхат, роҳ

Напряженность – шиддатнокӣ, шиддат

Нарастающий итог с начала года - зиёдгардии ҳосили чамъи нишондихандаҳо аз аввали сол

Нарращение - зиёд шудан, афзун намудан; ~ **капитала** - зиёд кардани сармоя

Нарращива||ться - зиёд шудан, афзудан, васеъ шудан, вусъат ёфтан; ~**ются темпы производства** - суръати истеҳсолот меафзояд

Народ - халқ, мардум; одамон; **трудовой** ~ - халки меҳнатқаш; **воля** ~а - раъйи мардум; ~и **мира** - мардуми олам

Народнохозяйственный - хоҷагии халқ; ~ **план** - нақшаи хоҷагии халқ

Нарушение - риоя накардан, вайрон кардан, вайронгардӣ; қатъ шудан; хилофкорӣ, таҳаллуф

Нарушитель||ь - вайронкор, хилофкор, халалрасон, риоянақунанда; ~ **трудовой дисциплины** - вайронқунандаҳои интизоми меҳнат

Наряд 1. - пӯшок, либос, сару либос; **дорогие** ~ы - либосҳои қиматбаҳо

Наряд 2. - супоришнома, рухсатнома; ~ **на уголь** - рухсатномаи гирифтани ангишт

Населени||е - аҳоли, нуфус, бошандагон, аҳд, мардум; **плотность** ~я - зичии аҳоли; сокинон

Населенн||ый - маскун, обод, аҳолидор, сераҳоли; ~**ые пункты** - мавзӯҳои аҳолинишин

Насколько - чӣ қадар, то чӣ андоза, ба чӣ андоза, ба чӣ дараҷа; ба қадре ки, чӣ қадаре ки, чунон ки

Наследник - меросхӯр, ворис; **законный** ~ - вориси қонунӣ, меросхӯри қонунӣ; **оставить** ~ов - ворис гузоштан; давомдиханда, пайрав; ~ **престола** - валиаҳд

Наслед||ник - меросхӯр, меросбар; ~**ование юр.** - меросхӯрӣ, меросбарӣ

Наследство - мерос, ирс; меросхӯрӣ, ворисӣ; **получать** ~ - мерос гирифтан; **оставить в** ~ - мерос гузоштан

Наставник - мураббӣ, раҳнамо, устод, роҳбар

Настоящ||ий - ҳозира, ҳозирӣ, кунунӣ; **в ~ ее время** - дар вақти ҳозира, ҳоли ҳозир, дар айни замон, феълан

Настоятельный - зарур, вочиб, мубрам

Насущность - зарурат, зарур будан, муҳимӣ

Насущ||ый - зарур, зарурӣ, муҳим; **~ые задачи** - вазифаҳои муҳим; **~ая потребность** - эҳтиёҷоти зарурӣ, талаботи зарурӣ

Насчитать - шумурдан, ҳисоб кардан; **зиед** ҳисоб кардан, барзиёд шумурдан

Насчитыва||ть - дар бар гирифтан, доштан, доро будан; **город ~ет свыше миллиона жителей** - шаҳр зиёда аз як миллион аҳоли дорад

Насчитыва||ться - будан, мавҷуд будан; шумурдан, ҳисоб кардан

Насытить - сер кардан, қонеъ гардонидан; фаровон кардан

Насыщение рынка - фаровонии бозор, пуркарди бозор

Натур||а - асл, сиришт, табиат; ҳастӣ; мол, чиз, маҳсулот, озуқа; **поставки ~ ой** - тахвили молӣ

Натурально - ба таври табиӣ, табиӣ

Натуральность - табиӣ (аслӣ) будан

Натуральн||ый - табиӣ, ғайрисунъӣ, асл; **~ые богатства края** - сарватҳои табиии кишвар; асил, аслий; **~ый шелк** - абрешими асил; ҳақиқӣ, молӣ; **~ый доход** - даромади аслий; **~ое хозяйство** - хоҷагии молӣ; **~ые числа** - ададҳои миқдорӣ, ададҳои аслий

Наук||а - илм, фан: **общественные ~и** - илмҳои ҷамъиятӣ; **естественные ~и** - илмҳои табиӣ; **точные ~и** - илмҳои дақиқ; сабақ, ибрат; **вперед тебе ~а** - дар оянда ба ту сабақ мешавад

Наукообразный - (зохиран) илмӣ

Научить - омӯхтан, ёд додан, таълим додан, маслиҳат додан

Научно - илмӣ, аз чиҳати илмӣ, ба таври илмӣ; ~
обосновать что-л. - чизеро аз чиҳати илмӣ асоснок
кардан

Научно - исследовательский - таҳқиқоти илмӣ; ~
институт - пажӯҳишгоҳ, институти таҳқиқоти илмӣ

Научно - популярный - илмию оммавӣ

Научность - илмият, илмӣ будан; ~ **доводов** -
илмияти далелҳо; ~ **изложения** - илмияти баёнот

Научно - технический - илмию техникӣ; ~**ая**
конференция - конференси илмию техникӣ; ~**ий** **прогресс**
- пешрафти илмию техникӣ; ~**ий** **прогресс в торговле** -
пешрафти илмию техникӣ дар савдо; ~**ая** **революция** -
инқилоби илмию техникӣ; ~**ий** **потенциал** - иқтидори
илмию техникӣ

Научно - экспериментальный - илмию таҷрибавӣ;
~**ые** **исследования** - таҳқиқоти илмию таҷрибавӣ

Научный - илмӣ; ~**ое** **открытие** - кашфиёти илмӣ;
~**ое** **общество** - ҷамъияти илмӣ; ~**ый** **работник** -
корманди илм; ~**ая** **организация труда (НОТ) в торговле**
- ташкили илмии меҳнат дар савдо; ~**ая** **работа о рынке** -
кори илмӣ оид ба бозор

Находка - бозёфт, чизи ёфташуда; **стол** ~**ок** -
шӯъбаи бозёфт

Находчивость - ҳозирҷавобӣ, зиракӣ, ўҳдабароӣ

Находчивый - ўҳдабаро, ботадбир; ҳозирҷавоб,
зирак; ~ **человек** - одами ўҳдабаро; ~ **ответ** - ҷавоби
зиракона

Наценк||а - иловабаҳо, илованарх, як андоза
баланд кардани нарх; **производить** ~**у** - нархро баланд
кардан; нархи иловагӣ ё ба иловаи нарх

Националист - миллатгаро

Национальность - миллият, миллат; **таджик по** ~**и**
- миллаташ тоҷик

Национальный - миллат, миллӣ; ~**ая** **экономика** -
иқтисоди миллӣ; ~**ый** **доход** - даромади миллӣ; ~**ый**

банк Таджикистана - Бонки Милли Тоҷикистон; ~ый модель обучения - тарзи омӯзиши сирф миллӣ; ~ая культура - фарҳанги миллӣ; ~ые обычаи - урфу одати миллӣ; давлатӣ; ~ый имидж - симои миллӣ; ~ые особенности - хусусиятҳои миллӣ; ~ый флаг РТ - Парчами давлатии ҚТ; ~ый суверинитет - мустақилияти давлатӣ, ~ый герб РТ - Нишони давлатии ҚТ;

Нация - миллат

Начал||о - ибтидо, сар, аввал; асос, оғоз; ~о учебного года - оғози соли таҳсил; хониш, мабдаъ, манбаъ, сарчашма, асл, моҳият; ~а - тариқа, тарик, тарз; на добровольных ~ах - ба тариқи ихтиёрӣ

Начальник - сардор; ~ управления - сардори идора; непосредственный ~ сардори бевосита

Начальн||ый' - аввал, аввала, аввалин; ибтидоӣ, поёнӣ, муқаддимавӣ; ~ое образование - маълумоти ибтидоӣ; ~ый капитал - сармояи аввалия, нахустсармоя

Начальств||о - роҳбарият, сардорон; по распоряжению ~а - бо фармониши сардорон; сардорӣ; принять ~о над учреждением - сардори муассиса шудан

Начет - подош; сделать ~ на кого-л. - аз касе подош гирифтан, ҷарима, говон

Начинание - шурӯъ, ташаббус, иқдом; полезное ~ - ташаббуси муфид

Начинающ||ий - навомӯз, навкор, саркунанда, шурӯъкунанда, оғозкунанда, навшогирд, навқалам; учебник для ~их - китоби дарсӣ барои навомӯзон

Начисление - ҳисоб карда илова намудан, ҳисоб карда навиштан; ~ заработной платы - ҳисоб кардани музди кор, ҳисобкории музди кор

Начислить - ҳисоб кардан, ҳисоб карда илова намудан, иловаҳисоб, замкорӣ, изофапулӣ; ~ проценты на капитал - фоизи сармояро ҳисоб кардан, ҳисоб карда навиштан [ба касе]; ~ заработную плату - маошро ҳисоб карда навиштан

Небрежно - бепарвоёна, мусолиҳакорона, бедиккато́на

Небрежност||ь - мусолиҳакорӣ, бепарвой, бедиккати́, безҳтиётӣ; безътиной

Небрежн||ый - бепарво, мусоҳилакор, бедиккат, безҳтиёт; ~ый работник - корманди мусолиҳакор: ~ый ученик - талабаи бепарво

Неверие - нобоварӣ, безътиқодӣ, безътимодӣ

Неверность - нодурустӣ, дурӯғӣ, хатоғӣ; ~ мысли - нодурустии фикр; бевафой, аҳдшиканӣ, ба аҳди худ устувор набудан

Неверн||ый - нодуруст, ноустувор, безътимод, шубҳанок, дурӯғ, хато, ғалат; ~ое сообщение - изҳороти нодуруст; ~ый перевод - тарҷумаи хато; это дело ~ое - ин кори нодуруст аст

Невмешательств||о - даҳолат накардан, адами мудохила; политика ~а - ба сиёсат даҳолат накардан

Невыгодн||ый - бефоида, беманфиат; номусоид, носоз, номуносиб, номувофик; ~ая позиция - мавқеи номувофик

Невысок||ий - паст, на чандон баланд; ~ая плата - нархи на чандон баланд; на он қадар нағз, миёна, миёнаҳел; товар ~ого качества - моли на чандон нағз

Невыход - наомадан, ҳозир нашудан, ғоиб будан; ~ на работу - ба кор набаромадан; аз чоп набаромадан, чоп нашудан

Негативный - манфӣ

Негибкий - ночандир, рост, мустақим; инъитоф-нопазир; номавзун

Негласный - маҳфӣ, пинҳонӣ

Негосударственные формы собственности - шаклҳои ғайридавлатии моликият

Неграмотн||ый - бесавод; ~ый человек - одами бесавод; камсавод, беҳунар

Недвижимость - амволи ғайриманқул

Недействительность - безътиборй, безътибор будан; ~ документа - безътибории хуччат (санад)

Недействительный - безътибор, аз эътибор соқит, бекор

Недифференцированный маркетинг – бозоршиносии гайритафрикавй

Недоброкачественность - бадсифатй; ~ продукции - бадсифатии маҳсулот

Недоброкачественный - бадсифат, бесифат, бад; ~ый товар - моли сифаташ паст, моли бесифат; ~ая работа - кори бадсифат, кори бесифат

Недовес - кам баркашидан; ~ товаров - кам баркашидани мол

Недоверие к власти – нобоварй ба ҳокимият

Недовыполнение - пурра ичро накардан; ~ бизнес - плана - пурра ичро нагардидани нақшаи соҳибкорй (бозаргонй)

Недоимк||а - бақияпулй; **взять** ~и - бақияпулиро рӯёндан

Недоплата - кампардохт, камдихй, пурра адо накардан; қисми пардохтанашудаи маблағ

Недопроизводство - камбарорй, истехсоли гайрикофй, кам баровардан

Недостат||ок - норасоё, камй, камомад, нуқсон, иллат; ~ денег в кассе - камомади маблағи хазина; ~ инвестиционных ресурсов – норасоии манбаъҳои сармоягузорй

Недостаточная ресурсная база – асоси норасоии ресурсҳо

Недоступность кредитных ресурсов – дастнорасии манбаъҳои қарзй

Незавершенный - нотамом, нопурра; ~ая работа - кори нотамом; ~ое производство - истехсолоти нотамом

Независимость - истиқлол, истиқлолият, мустақилй, мустақил (соҳибхтиёр) будан, мустақилият;

политическая ~ истиклолияти сиёсӣ; экономическая ~ истиклолияти иқтисодӣ

Независим||ый - мустақилона, соҳибхитиёр; ~ое положение - вазъияти мустақилона; ~ое государство - давлати мустақил; ~ый спрос - талаботи мустақил

Некоммерческ||ий – ғайритиҷоратӣ; ~ие организации – ташкилотӣ (корхонаи) ғайритиҷоратӣ; ~ий маркетинг - бозоршиносии ғайритиҷоратӣ;

Некомпетентность - бесалоҳиятӣ

Неконтролируемые факторы - омилҳои ғайри-назоратӣ

Некредитоспособный - ба адои қарз ноқобил, пардохтнотавонии қарз

Неликвид - амволи корношоам, амволе, ки истифода бурдани он дар корхона имконнопазир аст

Немеркантилизм - ғайритиҷоратгароӣ, ғайримеркантилистӣ

Нематериальные активы - воситаҳои фаъоли ғайримоддӣ, дороиҳои ғайримоддӣ

Необратим||ый - бебозгашт, барнагарданда, барнагаштанӣ; ~ые процессы - равандҳои бебозгашт

Необходимость - зарурат, эҳтиёҷ

Необходим||ый - зарурӣ, лозим, вочиб, дарқорӣ

Неоклассики - ғайриклассикӣ

Неокругленная цена - нархи нопурра

Неоплаченный - нопардохта, пардохтанашуда; ~чек - чаки напардохта

Неопубликованный - чопнашуда, нашрнаёфта, нашрнашуда

Неотложеный – таъхирнопазир, фаврӣ

Неплатеж - напардохтан, надодани пул, адо накардан

Неплатежеспособность – нопардохттавонӣ, ғайриқобили пардохт будан, дода натавонистани қарз, адо

карда натавонистани қарз; қудрати ғайрипардохт доштан

Неплатежеспособный – нопардохттавонӣ, ғайриқобили пардохт, ба адои қарз ноқобил

Непременный – ҳатмӣ

Непрерывный – муттасил, пайваста, пай дар пай

Непродовольственный магазин - мағозаи ғайрихӯрокворӣ

Непромокаемый - обногузар

Непрямая или обратная котировка - нархгузори гайримустақим, нархмони баръакс дар биржа

Непрямая продажа - фурӯши бавосита

Неравномерно - нобаробар, номунтазам

Неравномерность - нобаробарӣ, номунтазамӣ; ~ развития - нобаробарии инкишоф

Неравственные качества специалиста – сифати нобаробарии мутахассис

Неразвитость – инкишоф наёфта; ~ инфраструктуры – зерсохторихои (зербиноҳои) инкишоф наёфта; ~ судебной системы – низоми судии (додгоҳии) инкишоф наёфта

Неразбериха - ночӯрӣ

Нерентабельность – бефоиданокӣ, бесамарӣ, камдаромадӣ; ~ предприятия - камдаромадии корхона

Нерентабельный - бедаромад; ~ое предприятие - корхонаи бедаромад ё бефоида

Несбалансированность – номувозинатӣ

Несбалансированный опыт – таҷрибаи номувозинат (камтаҷриба (гӣ))

Несостоятельность (банкротство) - муфлисӣ

Нетарифные барьеры - монеаҳои ғайритарифӣ

Нетрудоспособность - корношоямӣ; временная ~ - корношоямии муваққат; листовок ~и – варақаи корношоямӣ

Нетто - холис; вес ~ - вазни холис

Неудовлетворенность - нохушнудӣ, ноқаноат-мандӣ

Неуклонный - бемайлон, устуворона, доимӣ; **~ый рост производительности труда** - афзоиши доимии (бемайлони) ҳосилнокии меҳнат

Неуплаченный - нопардохта, пардохтнашуда, доданашуда; **~ые долги** - қарзҳои нопардохта

Неустойчивый спрос - талаботи ноустувор

Нецелосообразно - номатлуб, номаъқул, бефоида, беасос

Неценовая конкуренция - рақобати беарзиш (беқимат)

Неэкономно - бесарфа, исрофқорона

Неэластичный спрос - талаботи (тақозои) ғайричандир

Нижний предел цены - ҳадди поёнии нарх

Низкий платежеспособный спрос - қобилияти пардохти пасти тақозо, кампардохтгавонии тақозо

Низшие товары (т.е. по которой эластичность спроса отрицательный) - молҳои пасттарин (яъне чунин молҳо дорои чандирии манфии тақозо мебошанд),

«Ниша рынка» - «маскани холи дар бозор», «ҷой дар бозор», бозорҷой, «мавқеи шӯҳрат дар бозор»

Новация - навоварӣ

Новизна - навгонӣ, навигарӣ, навӣ чизи нав

Нововведение - навоварӣ, навигарӣ, навӣ

Новшество - навигарӣ

Новый - нав, чадид, тоза; **~ товар** - моли нав; **~ые**

индустриальные страны - мамлакатҳои нави саноатӣ; **~ые изделия** - маҳсулоти нав; **~ые предприятия** - корхонаҳои нав

Номенклатура - феҳраст, номгӯӣ

Номер - рақам, шумора

Номерной - рақамӣ

Номинал - арзиши ибтидой, арзиши асли (арзиши ибтидоии когазҳои киматнок, пул (арз, асзор), танга ва ғ.); **продажа по ~у** - аз рӯи арзиши ибтидой фуруҳтан

Номинальный ВВП - ММД дорои арзиши ибтидой

Норма - меъёр, миқдори муқарраршуда, мизон, коида; **~а выработки** - меъёри истеҳсол; **повышение ~ы** - зиёд кардани меъёр; **сверх ~ы** - аз меъёр зиёд; **~а износа** - меъёри фарсоиш; **~ы амортизационных отчислений** - меъёри пардохти истеҳлоқӣ; **~ы естественной убыли товаров** - меъёри камшавии табиӣи молҳо; **~ расхода** - андозаи хароҷот; **~а времени** - меъёри вақт; **~а обслуживания** - меъёри хидматрасонӣ; **~ влажности** - меъёри рутубат, меъёри намноқӣ; **~а прибыли** - меъёри фоида; **~а потребления** - меъёри истеъмоли

Нормализация - муътадилсозӣ, муътадил кардан, ба тартиб даровардан

Нормальный - одӣ, муқаррарӣ, муътадил, табиӣ; **~ый вес** - вазни муқаррарӣ; **~ая обстановка** - вазъияти муътадил

Норматив - меъёр, маҳак; **выработать ~ы** - меъёр муқаррар кардан; **~ы экономические** - меъёрҳои иқтисодӣ; **~ый доход** - меъёри даромад; **~ные показатели эффективности капитальных вложений** - нишондиҳандаҳои меъёрии истифодаи самараноки маблағгузори сохтмони асосӣ; **~ный срок окупаемости капитальных вложений** - муҳлати меъёри баровардани сарфи маблағҳои сохтмони асосӣ; **~ собственных оборотных средств** - меъёри воситаҳои гардони худӣ; **~ы отчисления в фонды потребления** - меъёри бардошт (пардохт) барои фонди истеъмоли; **~ые товары** - молҳои меъёрӣ; **~ы товарных запасов** - меъёри захираҳои моли; **~ы уровня издержек обращения** - меъёри сатҳи хароҷоти муомилотӣ; **~ный метод** - усули меъёрӣ; **~ое планирование** - нақшагирии меъёрӣ; **~ый коэффициент эффективности** - зариби меъёри самара-

нокӣ; ~ый документ по стандартизации – хучатҳои меъёрӣ оид ба стандартӣ кунонидан

Нормирование - ба меъёрдарорӣ, меъёр таъйин кардан, ба қоида даровардан; ~ оборотных средств - ба меъёр даровардани воситаҳои гардон

Нормированный - муқаррар, мувофиқи меъёр; ~ рабочий день - рӯзи кори меъёрӣ, рӯзи кори муқаррар

Нормировщик – меъёргар

Носовой платок - даструй(й)мол, дастпок

Носильщик – ҳаммол, борбар

Нотариальный - идораи сабти аснод; ~ая контора - идораи сабти аснод; ~ая копия - нусхаи аз тарафи нотариус тасдиқшуда, нусхаи тасдиқи нотариус

Нотариат - нотариат (идораи расмӣ кардани хучатҳои нотариалӣ)

Нотариус - нотариус (шахсе, ки қонунан барои расмӣ кардани хучатҳои ҳуқуқӣ маъмур шудааст)

«Ноу - хау» - «ноу - хау» (донишҳои нави илмию техникӣ ва таҷрибаи амали саноатӣ, тиҷоратӣ, идорасозӣ, молиявӣ ва ғайра, ки аҳамияти иқтисодӣ доранд, вале ҳимояи патентӣ надоранд)

Нравственные нормы – меъёри ахлоқ (одоб)

Нуллификация - нуллификатсия, аз эътибор соқит кардан (чораи қатъӣ ё кулли иқтисодӣ бо мақсади барқарор намудани устувории муомилоти пул бо роҳи аз эътибор соқит донистани пулҳои қоғазии беқурбшуда)

Нумерация – шуморагузорӣ, рақамгузорӣ

Нумеровать - шуморагузорӣ, рақам гузоштан, рақам мондан; ~ страницы - шуморагузори саҳифаҳо, ба саҳифаҳо рақам мондан

Нужда - ниёз, ниёзмандӣ, эҳтиёҷ

Обанкротиться - муфлис шудан, шикаст хӯрдан;
варшикаста шудан

Обвес - аз тарозу задан, тарозузани

Обдирательство - ҳаннотӣ

Обдуманно - бо андеша, бо мулоҳиза, ҳамаҷониба
фикр кардан

Обдуманность - аз рӯи андеша будан; ~ **поступков** -
аз рӯи андеша будани кирдору рафтор

Обдуман||ый - боандеша, бомулоҳиза, андеша-
шуда, мулоҳизашуда; ~ **ое решение** - қарори бомулоҳиза

Обдумать - андешидан, андеша (мулоҳиза, фикр)
кардан; ~ **свой ответ** - ҷавоби худро фикр кардан

Обедать - таоми пешин хӯрдан, хӯроки нисфирузӣ
хӯрдан

Обеденный - наҳорхӯрӣ, таомхӯрӣ, хӯроки пешин;
~ **стол** - мизи таомхӯрӣ; ~ **перерыв** - танаффуси пешин

Обеспечение - таъмин, таъмин кардан; ~
безопасности страны - таъмини амнияти мамлакат; ~
руководства народным хозяйством - таъмини роҳбарии
хоҷагии халқ; **информационное** ~ - таъмини иттилоот;
таъминот; **материальное** ~ - таъминоти моддӣ; **пенсион-**
ное ~ - таъминоти нафақа; **социальное** ~ - таъминоти
иҷтимоӣ; **финансовое** ~ - таъминоти молиявӣ; гарав,
кафолат

Обеспеченность - таъмин будан; ~ **сырьём** - аз ашёи
хом таъмин будан; дорой, мулкдорӣ, осудаҳолӣ;
материальная ~ - некӯаҳволӣ, осудаҳолӣ

Обеспечен||ый - таъмин, таъминшуда; доро,
мулкдор, осудаҳол, бобизоат; ~ **ый человек** - одами
осудаҳол; ~ **ая старость** - пири осудаҳолона

Обеспечивать ниг. **обеспечить**

Обеспечить - таъмин кардан, фароҳам овардан; ~
семью - оиларо таъмин кардан

Обеспечиться - худро таъмин кардан; ~ **одеждой** - худро бо либос таъмин кардан

Обесценение денег - беқурбшавии пул

Обесцениться - беқадр шудан, беқадр шудани маҳсулот

Обзор - тафсир, шарҳ, баррасӣ; аз назар гузаронидан; доираи назар; **международный ~ событий** - шарҳи ҳодисаҳои байналмилалӣ

Обзорн||ый - хулосавӣ, шарҳ, тафсир; доираи назар, соҳаи назар; ~ **ая позиция** - мавзӯи мушоҳида; ~ **ая статья** - мақолаи хулосавӣ

Обилие - фаровонӣ, серию пурӣ, сарват; ~ **овощей и фруктов** - фаровонии меваю сабзавот; ~ **духовных благ** - фаровонии неъматҳои маънавӣ

Обильность - бисёрӣ, серборӣ, бисёр будан, сербор будан

Обилин||ый - бисёр, зиёд, афзун, сероб, саршор

Обиход - расм, урфу одат, таомул; **предметы домашнего ~а** асбоби рӯзгор; **войти в ~** - таомул (расм) шуда

Обладание - соҳиб будан, доштан, дорандагӣ, соҳибият

Обладатель - соҳиб, молик, доранда, доро

Области||ой - вилоятӣ, вилоят; ~**ой центр** - маркази вилоят; ~**ой потребительский союз** - иттифоқи матлуботи вилоят

Област||ь - вилоят, минтақа, мавзеъ, соҳа, доира; **горная ~ь** - минтақаи кӯхистон; **Согдийская ~ь** - вилояти Сугд; **в ~и науки** - дар соҳаи илм

Облегчить - сабуктар кардан, камтар кардан; сода кардан; ~ **конструкцию машин** - сохти мошинро сода кардан; ~ **условия труда** - шароити корро беҳтар кардан

Облигация - вомбарг; ~ **государственного займа** - вомбарги давлатӣ

Облигации акционерных обществ - вомбарги чамъбиятҳои сахомӣ

Облик - симо, андом, башара, шаклу шамоил; тарх, намуд, манзара, фитрат; **духовный** ~ - симои маънавӣ

Обмен - иваз, бадал; мубодила, муовиза, табодул; ~ **опытом** - мубодилаи таҷриба; ~ **мнениями** - мубодилаи афкор; **планирование** ~а - ба нақша гирифтани мубодила; ~ **товаров** - мубодилаи молҳо

Обменный - иваз, бадал, мубодила, муовиза; ~ **фонд** - хазинаи (бунёди) мубодила; ~ **пункт валюты** - маркази (нуктаи) мубодилаи арз (пул, асьор)

Обнародованный - мунташир

Обнищание - бенаво (камбагал, гадо) шудан

Обновление - навсозӣ, навгонӣ, нав (дигар, тоза) кардан; нав шудан; таҷдид

Обобщение - чамъбаст, чамъбаст кардан; ~ **опыта** - чамъбасти таҷриба, чамъбаст кардани таҷриба, хулоса, **сделать** ~ - хулоса баровардан

Обобщенный - чамъбастшуда, хулосавӣ; ~ **ые факты** - далелҳои хулосавӣ; ~ **ые данные** - маълумоти хулосавӣ, нишондиҳандаҳои чамъбастшуда

Обобществление - чамъбияти кардан, умумӣ кардан, чамъияти гардонидан; ~ **земли** - чамъияти кардани замин

Обобщить - умумият додан, чамъбаст карда хулоса баровардан

Обобщиться - чамъбаст шудан, умумият ёфтан

Обозрение - чашмандоз, назарандозӣ, дидан, мушоҳида; хулоса, назар; **международное** ~ - хулосаи воқеаҳои байналмилалӣ

Оборачиваемость - гирдгардиш; ~ **товарных запасов** - гирдгардиши захираи молҳо; ~ **оборотных средств** - гирдгардиши воситаҳои гардон

Оборот - гардиш, ~ **капитала** - гардиши сармоя; **хозяйственный** ~ - гардиши хочагӣ; **товаро**~ гардиши (муомилоти) мол; савдо, муомила, додугирифт; ~ **пустить деньги в** ~ пулро ба муомила даровардан; дахлу харч; **годовой** ~ - дахлу харчи солона; **розничный товаро** ~ - гардиши чаканаи мол; **оптовый товаро** ~ - гардиши яклухти мол; **заготовительный** ~ - гардиши маҳсулоти таҳияшудаи кишоварзӣ; ~ **оборотных средств** - гардиши воситаҳои гардон

Оборотн||ый - гардон ~**ые средства** - маблағҳои (воситаҳои) гардон; ~**ый капитал** - сармояи гардон; ~**ые средства торговли** - маблағҳои гардони савдо: а) **нормируемые ~ые средства торговли** - маблағҳои гардони меъёрии савдо; б) **ненормируемые ~ые средства торговли** - маблағҳои гардони ғайримаъёрии савдо; в) **собственные ~ые средства торговли** - маблағҳои гардони худии савдо; г) **заёмные ~ые средства торговли** - маблағҳои гардони вомии (қарзии) савдо

Оборудование - таҷҳизот, асбобу анҷом, лавозимот; **получить новое** ~ - таҷҳизоти нав гирифтани

Оборудованный - мучаҳҳаз

Оборудовать - чиҳозонидан, таҷҳиз кардан; ~ **предприятие** - корхонаро чиҳозонидан, таҷҳизи корхона

Обоснование - далел, асос, бурҳон, санад; асоснок кардан, асосмандӣ, далеловарӣ, исбот кардан, далел овардан; **научное** ~ - асосмандии илмӣ

Обоснованность - асосмандӣ, асоснок будан; **научная выводов** - асосмандии илмии хулосаҳо, аз чиҳати илмӣ асоснок будани хулосаҳо

Обосновани||ый - асосманд, асоснок, собитшуда; **далелдор**; ~**ое решение** - қарори асоснок

Обосновать - асоснок кардан, далел овардан, исбот кардан, санад овардан; ~ **своё мнение** - фикри худро собит кардан

Обоюдовыгодн||ый - ба ҳар ду тараф фоиданок; ~ое
соглашение - муомилаи ба ҳар ду тараф фоиданок,
созишномаи муфиди тарафайн

Обрабатывающ||ий - коркард; маснуотбарор; ~ая
промышленность - саноати маснуотбарор

Образ - тимсол, симо, чехра, қиёфа, тасвир;
манзара; инъикос; тарз, тарик, усул, равиш; восита, роҳ;
~ **марки** - симои аломат; ~ **жизни** – тасвири ҳаёт

Образ||ец - намуна, нусхаи асл, қолиб, андоза, ~**цы**
кожи - намунаҳои чарм; сохт, шакл, навъ, тарз, хел;
ткани разных ~ цов - матоъҳои гуногуншакл

Образовани||е 1. - таъсис, ташкил, ба вучуд
овардан; ~е **государства** - таъсиси давлат; ~е
предприятия - таъсиси корхона, ташкил додани корхона

Образовани||е 2. - маориф, таҳсилот, таҳсили илм,
дониш, савод, илму маърифат; маълумот; **высшее ~** -
маълумоти олӣ

Образцов||ый - намуна; намунавор, ибратомӯз,
аъло, олӣ

Обратная связь – алоқаи мутақобил

Обращение – 1. мурочиат, паём. 2. муомила,
гардиш

Оброк - оброк (андози молӣ ё пулӣ, ки дар Русияи
подшоҳии замони крепостной аз заминдорон, деҳқонон
мегирифтанд)

Обслуживание – хизматрасонӣ, хизматгузорӣ

Обсуждени||е - муҳокима, музокира, баҳс, баррасӣ;
предмет ~я - мавзӯи муҳокима;

Обсчет - аз ҳисоб задан, дар ҳисоб хато кардан,
изофаситонӣ

Обучение - таълим, омӯзиш, сабақгирӣ, тадрис

Обувь - кафш, пойафзол; **повседневная ~** - кафши
сарипой

Общая сумма активов – маблағи умумии дорихо; ~
обязательств – маблағи умумии ўҳдадорихо

Общегосударственный - умумидавлатӣ

Общедоступность - дастраси умум будан, ба хама дастрас будан; арзонӣ; ~ цен - ба хама дастрас будани нархҳо; оммафаҳм (фаҳмо) будан

Общеизвестность - маълум (машхур, маъруф) будан, маъруфият

Общенародный - умумихалқӣ

Общенациональный - умумимиллӣ

Общеобразовательный - маълумоти умумӣ (ҳамагонӣ)

Общепроизводственные расходы - хароҷоти умумиистеҳсолӣ

Общественный - ҷамъиятӣ, ҷамоатӣ, иҷтимоӣ, умумӣ; ~ый строй - сохти иҷтимоӣ; ~ое производство - истеҳсолоти ҷамъиятӣ; ~ое мнение - афкори умум; ~ые науки - илмҳои ҷамъиятӣ (ҷомеашиносӣ); ~ое питание - соҳаи ҳуроки умумӣ; ~ое разделение труда - тақсимооти ҷамъиятии меҳнат; ~ые связи - робитаҳои ҷамъиятӣ

Общество - ҷамъият, ҷомеа, иҷтимоъ; ташкилот, ширкат, иттиҳодия; ~ с дополнительной ответственностью ҷамъияти дорои масъулияти иловагӣ; ~ с ограниченной ответственностью - ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд; - акционерное ~ - ҷамъияти саҳомӣ; маҳфил, маърака, мардум, доира

Общечеловеческий - умумиинсонӣ, умумибашарӣ

Общий - умумӣ, кулл, ҷамъ, ҷамбулҷамъ, ҷамъбаст, яклухт, якхела, муштарақ, шарикӣ; ~ий итог - ҷамъан, ҷамбулҷамъ; ~ая сумма - маблағи умумӣ (ҷамъбасти); ~ая численность - шумораи (теъдоди) умумӣ; ~ие положения - муқаррароти умумӣ, нукоти умумӣ; ~ уровень рентабельности - сатҳи фоидаоварии умумӣ; ~ая политическая и экономическая нестабильность - вазъи сиёсӣ ва ноустувории (бесуботии) иқтисодӣ

Община - ҷамоа, ҷамъият

Общность - умумият, умумӣ будан, умумият доштан; ~ **людей** - умумияти одамон

Объединение - иттиҳодия, иттиҳод, иттифок

Объединенный - муттаҳид, якҷоя; ~ое **заседание** - чаласаи якҷоя; **Организация Объединенных Наций (ООН)** - Созмони Милали Муттаҳид (СММ)

Объект - объект; ~ **налогообложения** - объекти андозбандӣ; ~ **стандартизации** - объекти стандарти кунонидан

Объективность - объективӣ, айнӣ

Объективный - айнӣ, воқеӣ; ~ые **факторы** - омилҳои айнӣ

Объём - ҳаҷм, зарфият, гунҷоиш, андоза; ~ **товарооборота** - ҳаҷми гардиши мол; ~ **производство** - ҳаҷми истеҳсолот; ~ **закупки** - ҳаҷми харид; ~ **перевозки** - ҳаҷми боркашонӣ; ~ **обслуживание** - ҳаҷми хизматрасонӣ; ~ **здания** - ҳаҷми бино; ~ **куба** - ҳаҷми мукааб

Объёмный - ҳаҷмӣ, ҳаҷм; ~ые **показатели** - нишондиҳандаҳои ҳаҷм

Объявление - эълон, эълон, иттилоия, оғаҳӣ

Объяснение - тавзеҳ, ташреҳ, тасреҳ, тафсир, баёнот

Объяснительный - эзоҳӣ, шарҳдиҳанда, баёнӣ; ~ая **записка** - эзоҳнома, тавзеҳнома, шарҳнома

Обязательные платежи - пардохтҳои ҳатмӣ

Обязательство - ўҳдадорӣ, тааххуд, вазифа; хуччати қарз; долговое ~ - хуччати қарз

Обычай - таомул, урфу одат

Обязанный - муваззаф, вазифадор; **обязывать, возлагать** ~ость - муваззаф кардан

Овеществовать - таҷассум кардан

Овеществоваться - таҷассум ёфтан

Овеществления - таҷассум; ~ **труда в товаре** - таҷассуми кор дар мол

Овощехранилище - анбори сабзавот

Овощной - сабзавот; ~ **ларёк** - дӯкони сабзавот

Оглавление - мундариҷа, фехрист; ~ **книги** - мундариҷаи китоб

Огород - обчакорӣ, полиз; ~**ник** - обчакор, полизкор; ~**ничество** - обчакорӣ, полизкорӣ; ~**ый** - полизӣ

Ограничени||е - махдуд кардан, ҳад (худуд) гузоштан, махдудият; **отменить**; ~**я** - махдудиятро бекор кардан

Ограниченность - махдудият, камӣ, норасоӣ; махдуд (танг) будани доираи дониш, кӯтоҳназарӣ

Ограничитель - махдудкунанда, ҳадгузор

Ограничительн||ый - махдудкунанда, ҳадгузоранда; ~**ые меры** - чораҳои махдудкунанда; махдуд, нопурра, нокифоя; ~**ое толкование закона** - тафсири нокифояи қонун

Одежда - пӯшок, либос

Одинаковый - яксон, баробар, мусовӣ

Одна третья часть - сеяк, аз се як ҳисса

Однодневн||ый - якрӯза; ~**ый товарооборот** - гардиши якрӯзаи чаканаи мол

Однообразн||ый - якхела, якранг; ~**ый рынок** - бозори якхела; ~**ые товары** - молҳои якхела

Односменный - якбаст, дар як баст

Одобрение - тасвиб

Оздоровительн||ый - беҳдошт, тандурустӣ, саломатӣ; ~**ые учреждения** - муассисаҳои беҳдошт

Оздоровление - солимгардонӣ; ~ **экономики** - солимгардонии иқтисод, беҳбудии иқтисод, ба эътидол овардани вазъии иқтисодӣ

Оказание материальной помощи - мусоидати молӣ, расонидани ёрии молиявӣ

Окончательн||ый - охирин; комил, тамом, пурра, қушӣ; қатъӣ; ~**ое решение** - қарори қатъӣ

Оклад - маош, моҳона, дастмузд; **месячный** ~ - моҳона

Окупаемость - харочотбарорӣ, мӯҳлати баровардани харҷ, талофият, талофӣ; ~ **капитальных вложений** - талофи маблагҳои асосӣ

Окружающ||ий - муҳит; ~**ая среда** - муҳити зист

Олива - зайтун

Оливков||ый - ...и зайтун; ~**ое масло** - равгани зайтун

Олигополия - олигополия (одатан дар бозор шумораи нисбатан ками ширкатҳо фаъолият мекунад, вале як қисми онҳо ҳиссаи калонро соҳиб мебошанд)

Олигополистическая концепция - назариёти олигоплистикӣ

Олигопсония - олигопсония (одатан дар бозор шумораи маҳдуди харидорон бо фурушандагон фаъолият менамоянд. Ин вожа дар бештари ҳолатҳо мафҳуми монополия ё инҳисорро ифода мекунад)

ООН (Организация Объединенных Наций) - Созмони Милали Муттаҳид (СММ)

Оперативность - фаврноқӣ, фаврият, очилият

Оперативн||ый - фаврӣ, амалиётӣ; ~**ый контроль** - назорати фаврӣ

Оператор - корвар

Операция - муомила, амалиёт

Операционная прибыль - фоидаи амалиётӣ

Опись - рӯйхат, рӯйхат кардан, ба рӯйхат гирифтан; номгӯӣ; **проверить по** ~и - мувофиқи рӯйхат тафтиш кардан

Оплата - пардохт, ҳақдихӣ, музддихӣ; ~ **труда** - пардохти музди кор, додани музди меҳнат; пул, ҳақ, музд; **сдельная** ~ ҳаққи корбайъ

Оплачено - пардохта шудааст

Оппонент - ҳариф, рақиб, муқарриз, муҳолиф (дар баҳс, дар мунозира); (қасе, ки ба сифати диссертатсия

(рисолаи номзад ва доктори илм) ва ё маъруза бояд баҳо диҳад)

Оппонировать - муқарризи қардан

Определённый - муайян, мушаххас, муқаррар

Опровержение - раддия

Опрос - пурсиш, раъйпурсӣ; **произвести** ~ - пурсиш гузаронидан

Опросить - пурсидан, пурсиш; суол додан; ~ **население** - пурсиши аҳоли, аҳолиро пурсиш қардан; ~ **студентов** - аз донишҷӯён дарсро пурсидан

Опросный лист - саволнома, варақаи пурсиш, пурсишнома

Оптимальный - беҳтарин, мувофиқ, муносиб; ~**ые условия** - шароити муносиб; ~**ый размер предприятия** - андозаи мувофиқи корхона; ~**ый размер закупки** - андозаи оптималии харид

Оптимизация - мувофиқ қардан

Оптовый - яклухт, умда; ~**ая торговля** - савдои яклухт, умдафурушӣ; ~**ые склады** - анборҳои яклухт; ~**ый товарооборот** - гардиши яклухти мол; ~**ый товарооборот (по видам)**: - гардиши яклухт аз рӯи ҷомғӯй: а) **внутрисистемный отпуск** - фуруши яклухти дохилисоҳавӣ; б) **оборот по реализации товаров** - гардиш аз рӯи фуруши молҳо; ~ **состав по формам движения**: гардиши яклухт аз рӯи шакли ҳаракати мол:

а) **транзитный ~ый оборот** - гардиши яклухти транзитӣ;

б) **складской ~ый оборот** - гардиши яклухти анборӣ;

~**ые цены** - нархҳои яклухт; ~**ая цена предприятия** - нархи яклухти корхона; ~**ая цена промышленности** - нархи яклухти саноатӣ;

~**ык** - яклухтфуруш, умдафуруш; ~**ый торговец** - савдогари яклухтфуруш;

~**ая продажа** - яклухтфурушӣ, умдафурушӣ; ~**ые фирмы** - ширкатҳои яклухтфуруш (умдафуруш); ~**ый потребитель** - истеъмолгари яклухт

Оптом - яклухт, умда; **продавать товары** ~ - молхоро яклухт фурухтан; якчоя, якбора

Опубликование - наshr, эълон, чоп, пахн, интишор кардан; ~ **нового закона** - интишор кардани қонуни нав

Опубликованный - мунташир, наshrшуда

Опубликовать - наshr (чоп, интишор) кардан; ~ **статью** - мақоларо наshr кардан

Опубликовывать *ниг.* опубликовать

Опубликовываться - наshr шудан

Опустошить - холи (тихй) кардан

Опцион - опсион (қисми арзиши саҳмия, ки пардохта нашудааст)

Опытно - научный - таҷрибавию илмӣ

Опытно - показательный - таҷрибавию намунавӣ

Опытно - статистический - таҷрибавию оморӣ

Опытность - таҷрибадорӣ, ботаҷрибагӣ, маҳоратноки

Опытный - ботаҷриба, корозмуда, бомаҳорат, мохир, боистеъдод; ҳассос, дақиқ; таҷрибавӣ, таҷриба; озмоишӣ; ~ым путем - бо роҳи озмоиш

Орган - мақом, дастгоҳ; **государственные** ~ы - мақомоти давлатӣ; **официальные** ~ы - мақомоти расмӣ; **выборочные** ~ы - мақомоти интихобӣ; **исполнительные** ~ы - мақомоти иҷроия; **высшие исполнительные** ~ы - мақомоти олии иҷроия; **высшестоящие государственные** ~ы - мақомоти баландмартабаи давлатӣ; **высшестоящие исполнительные** ~ы - мақомоти баландмартабаи иҷроия; ~ы **руководства торговли** - мақомоти роҳбарикунандаи савдо

Организатор - созмондеҳ, ташкилкунда, корчунбон

Организаторский - созмондиҳӣ, ташкилӣ; ~ талант - истеъдоди созмондиҳӣ

Организационно - **технический** - ташкилию техникӣ

Организационно - хозяйственный - ташкилию хочагӣ

Организационный - ташкилӣ, тадорукот; **~ая работа** - кори ташкилӣ; **~ый комитет** - кумитаи тадорукот (ташкилӣ); **~ые расходы** - хароҷоти корҳои ташкилӣ; **~ая структура управления (ОСУ)** - ташкили сохтори идорасозӣ

Организация - ташкил, таъсис, барпо кардан, барпо гаштан; **правильная ~ труда** - ташкили дурусти меҳнат; **ниг. организованность**; сохт, тарз, усул, тартиб; созмон, ташкилот, муассиса; **~ коммерческой деятельности** - ташкили фаъолияти тиҷоратӣ; **~ сервиса** - ташкили хадамот; **~ стран - экспортеров нефти (ОПЕК)** - Созмони кишварҳои содиркунандаи нафт; **~ маркетинга** - ташкили бозоршиносӣ; **~ сбыта** - ташкили харидуфуруш; **~ торговли** - ташкили савдо; **~ экономического сотрудничества и развития (ОЭСР)** - Созмони ҳамкорӣ ва рушди иқтисодӣ (СҲРИ)

Организационно - муташаккилона, мурағтибона, муназзамона

Организованность - муташаккилӣ, мурағтабӣ, муназзамӣ; **~ действий** - муташаккилии амалиёт; якҷоғӣ, муттаҳидӣ

Организованный - ташкил, (таъсис) кардашуда; муташаккил, батартиб, мурағтаб, муназзам; **в ~ом порядке** - бетартиб

Органический - органикӣ, табиӣ; **~ая жизнь** - ҳаёти органикӣ (табиӣ); **~ие вещества** - моддаҳои органикӣ; модарзод, табиӣ, фитрӣ, асли, узвӣ; **~ое единство теории и практики** - ягонагии узвии назария ва амалия

Органичность - маҳдудӣ, табиатан хос будан

Оргбюро - бюрои ташкилӣ

Оргвопрос - масъалаи ташкилӣ

Оргвывод - хулосаи ташкилӣ

Оргкомитет - кумитаи ташкилӣ, кумитаи тадо-
рукот

Оргработа - кори ташкилӣ

Ордер - хазинабарг, баргаи хазина (хуччатест, ки аз рӯи он хазинадор маблағхоро аз мутасаддиён қабул намуда ва дар вақти дигар ба онҳо медиҳад); **приходный кассовый** ~ - хазинабарги (барги хазиनावии) қабули пул; **расходный кассовый** ~ - хазинабарги (барги хазиनावии) гирифтани пул (маош)

Оригинал - асл, нусхаи асл,

Ориентация - самтёбӣ, тамоюл, рӯоварӣ, равона кардан, дар назар доштан, тавзеҳ; ~ **на маркетинг** - тамоюли бозорёбӣ; ~ **на сбыт** - тамоюли фуруш; ~ **на потребителя** - тамоюли истеъмолгар

Ориентир - нишона, аломат

Ориентировочно - тахминан, тақрибан, қариб

Ориентировочный - роҳнамо; тахминӣ, тақрибӣ, пешакӣ; **по ~ому подсчету** - аз рӯи ҳисоби тахминӣ

Орудие - олот, асбоб, афзол; ~ **труда** - олоти меҳнат

Осведомлённость - огоҳӣ, хабардорӣ

Освещение - тавзеҳ, шарҳ, танвир, таъбир, тафсир; **правильное ~ вопроса** - тавзеҳи дурустии масъала

Освободить (от должности) - маъзул кардан; сабукдӯш кардан

Освобождение от занимаемой должности - аз вазифа сабукдӯш кардан (озод кардан)

Освоение - аз худ кардан; ба кор андохтан, истифода, бақордарорӣ; ~ **новых земель** - ба қор андохтани заминҳои нав, истифодаи заминҳои нав, аз худ кардани заминҳои нав

Освоить - аз худ кардан, ёд гирифтани, омӯхтан; ~ **новую профессию** - касбу кори навро аз худ кардан; ~ **новые методы работы** - усулҳои нави корро ёд гирифтани

Осмысление - дарк, дарк кардан, сарфахм рафтан;
~ **событий** - дарки ҳодисаҳо

Осмысленно - бошууроно, мулоҳизакорона, анде-шамандона

Оснастка - таҷҳизот, асбобу анҷом

Оснащение - таҷҳиз, ҷихозонидан, муҷаҳҳаз кардан, таҷҳизот; **новое** ~ - таҷҳизоти нав

Осношенность - дараҷаи таҷҳизот; **высокая** ~ **сельского хозяйства** - дараҷаи баланди таҷҳизоти кишоварзӣ; ~**ый** - муҷаҳҳаз

Основ||а - асос, асл, таҳкурсӣ, бунёд; ~**а экономики** - таҳкурсии иқтисод; ~**ы** - асосҳо; ~**ы внешне-экономической деятельности** - асосҳои фаъолияти иқтисоди хориҷӣ; ~**ы научных исследований** - асосҳои таҳқиқоти илмӣ; ~**ы предпринимательства** - асосҳои соҳибкорӣ

Основание - асос, далел, поя, таъсис, бунёд

Основатель - поягузор, бунёдгузор

Основательность - асосмандӣ, асоснок будан; ~ **аргументов** - асосмандии далелҳо; **чиддӣ** (мукаммал) будан

Основн||ой - асосӣ, асли, муҳимтарин, умда; ~ **закон** - қонуни асосӣ; ~**ые отрасли промышленности** - соҳаҳои асосии саноат; ~**ой капитал** - сармояи асосӣ; ~**ые фонды** - фондҳои асосӣ; ~**ые средства** - воситаҳои асосӣ; ~**ые фонды торговли** - фондҳои асосии савдо; ~**ая зарплата** - музди кори асосӣ; ~**ые задачи** - вазифаҳои асосӣ; ~**ые производственные фонды** - фондҳои асосии истеҳсоли; ~**ые непроизводственные фонды** - фондҳои асосии ғайриистеҳсоли; ~**ые принципы налоговой системы**: - принципи асосии низоми андозбандӣ:

а) **всеобщность** - умумият;

б) **стабильность** - устуворӣ;

в) **равнонапряженность** - шиддатнокӣ;

г) **обязательность** - ҳатмӣ;

д) социальная справедливость - адолати иҷтимоӣ
Основные функции налога: - вазифаҳои асосии

андоз:

а) фискальная функция – вазифаи фискалӣ;

б) регулирующая функция – вазифаи танзимгарӣ;

в) контрольная функция – вазифаи назоратӣ;

г) социальная функция – вазифаи иҷтимоӣ

Основоположник - асосгузор, бунёдгузор, поя-гузор

Особенно - махсусан, хусусан; **фавқулода**, **ғайриоддӣ**

Особенность - сифат, хислат, хусусият, хосият; **характерная** ~ - хислати хос; **национальные** ~и - хусусиятҳои миллӣ; **в** ~и - махсусан

Особый - махсус, ғайриоддӣ; алоҳида, чудоғона

Остаток - бақия, боқимонда

Остаточный - боқимонда; ~ые суммы - маблағҳои бақия

Осуществимый - иҷрошаванда, қобили иҷро; ~ое **желание** - майли иҷрошаванда; ~ый **план** - нақшаи иҷрошаванда

Осуществить - иҷро кардан, ба ҷо (ба амал) овардан, ҷомаи амал пушондан; ~ **план** - нақшаро иҷро кардан; ~ **социально-экономические преобразования** - дигаргунсозӣҳои иҷтимоию иқтисодиро ба амал баровардан

Осуществление - амалсозӣ, тадбиқ, иҷрокардан, бавучудоварӣ, иҷрошавӣ, ба вучуд омадан

Ось - меҳвар

Отбор - интихоб; **естественный** ~ - интихоби табиӣ; **искусственный** ~ - интихоби сунӣ

Отборный - аъло, яккачин, хуб

Отварной - обпаз; ~ое **мясо** – гӯшти обпаз

Ответственность - ҷиддият, масъулият, ҷавобгарӣ; **чувство** ~ ҳисси масъулият

Ответственн||ый - масъул, чавобгар, чиддӣ, муҳим, масъулиятшинос; **~ый редактор** - муҳаррири масъул; **~ое задание** - супориши муҳим; **~ость** – масъулиятшиносӣ

Отгрузить - бор карда фиристодан, ҳамлу накл кардан, борфиристонӣ

Отгул - рухсат (мураххас барои кор кардани зиёда аз вақту соати муқарраршуда); **получить ~** - рухсат гирифтан

Отдач||а - додан, пас додан, сунурдан; **~а долга** - додани қарз; боздех, натиҷа, самара; **без ~и** - бенатиҷа

Отдел - шӯъба; **~ снабжения** - шӯъбаи таъминот; фасл, боб, қисм; **~ рабочего снабжения (ОРС)** - шӯъбаи таъминоти коргарӣ; **~ кадров** - шӯъбаи кадрҳо, шӯъбаи кормандон; **~ маркетинга** - шӯъбаи бозоршиносӣ

Отделения связи - шӯъбаи алоқа

Отделить - ҷудо кардан

Отдельно - ҷудо, ҷудогона, алоҳида, якка, танҳо, мустақилона

Отечественн||ый - ватан, ватанӣ; **~ая промышленность** - саноати ватанӣ

Отзыв - баҳо, муаррифнома, тақриз, чавоб, фикру мулоҳиза; бозхост, ҷег зада овардан, бекор кардан; **~ посла** - бозхости сафир, фарохонди сафир

Отказ - инкор, рад кардан, даст кашидан, аз кор мондан, бозистодан

Отклик - чавоб, тарафдорӣ; **~и** - мақолаи ҷазобӣ, фикру мулоҳиза, тақриз; **~и в печати** - фикру мулоҳизаи матбуот

Открытие - кашф, ихтироъ, дарёфт, кушоиш; **научное ~** - кашфиёти илмӣ

Открытие - бознома

Открыт||ый - кушод, боз, кушодашуда, бозшуда, овоз; **~ая экономика** - иқтисоди овоз; **~ая инфляция (10-12% в год)** – таварруми овоз (10-12% дар як сол)

Отличи||е - фарқ, тафовут; **существенное ~е** - фарқи асосӣ

Отличительн||ый - махсус, хос; **~ый знак** - аломати махсус; **~ая черта** - хислати хос; **~ый признак** - нишонаи махсус

Отличить - фарқ кардан, тафовут гузоштан, ҷудо кардан, шинохтан

Отлично - аъло, олій, хуб, нағз, баҳои аъло

Отмен||а - бекор (лагв, ботил, мансӯх) кардан, рафъ; **~ решения** - бекор кардани қарор

Отметить - қайд кардан, сабт кардан, ба рӯйхат гирифтан; диққат кардан, зикр кардан, нишон додан

Относительно - нисбатан, каму беш, то як дараҷа (андоза), ба андозае

Относительност||ь - нисбият, нисбатан (нисби) будан

Относительн||ый - нисбӣ; каме, каму беш, андак, муътадил, қадре

Отношение - муносибат, ақида, назар, муомила, рафтор, равобит; алоқа, иртибот, тааллуқ; муносибатҳо, робитаҳо; **производственные ~я** - муносибатҳои истеҳсолий; таносуб; **~е двух чисел** - таносуби ду адад; мактуби расмӣ, нома, аризаи расмӣ; **написать ~е** - аризаи расмӣ навиштан

Отныне - аз имрӯз эътиборан, минбаъд, дар оянда, пас аз ин

Отнюдь - ҳаргиз, ҳеч, ҳеч гоҳ, ҳеч вақт, асло; **~ нет** - ҳаргиз не

Отправление – фиристодан, равон кардан (и)

Отпуск - фуруш, фуруҳтан; **~ продуктов** - фуруши хӯрокворӣ; рухсатӣ, мураххасӣ; **очередной ~** - рухсатии меҳнатӣ гирифтан; **декретный ~** - рухсатии ҳамлу вилодат; **оплачиваемый ~** - мураххасии пулақӣ (бомаош)

Отпускн||ой - рухсатӣ, мураххасӣ; ~ое время - вақти рухсатӣ; ~ые - пули рухсатӣ; фуруш; ~ая цена - нархи фуруш

Отработка - коркард, адо; такмил, сабақгардонӣ; ~долга - адои қарз

Отражен||ие - инъикос, бозтоб; теория ~ия - назарияи инъикос

Отраслев||ой - соҳа, соҳавӣ; ~ое совещание - ҷаласаи машваратии соҳавӣ

Отрасл||ь (вид экономической деятельности) - соҳа, ришта (намудҳои фаъолияти иқтисодӣ); **важнейшие ~и потребительской кооперации Таджикистана** - муҳимтарин соҳаҳои кооператсияи матлуботи Тоҷикистон «Тоҷикматлубот»; **производственная ~** - соҳаи истеҳсоли; **непроизводственная ~** - соҳаи ғайриистеҳсоли

Отредактировать - таҳрир кардан, ислоҳ намудан; ~рукопись - дастнависро таҳрир кардан

Отрицани||е - инкор, мунқир шудан; ~своих ошибок - инқори хатоҳои худ; ~е старого новым - кӯҳнаро инкор кардани нав; **закон отрицание ~я** - қонуни инқори инкор

Отрицательно - манфӣ; **ответить ~** - ҷавоби манфӣ додан

Отрицательн||ый - манфӣ; ~ый отзыв - тақризи манфӣ, баҳои манфӣ; ~ый результат - натиҷаи манфӣ; ~ые качества - сифатҳои манфӣ; ~ые черты характера - хислатҳои бад (зишт); ~ые величины - бузургҳои манфӣ; ~ое сальдо - бақияи манфӣ; ~ый спрос - талаботи (тақозои) манфӣ

Отрыв - қандан, ҷудоӣ, ҷудо кардан; **оторваться** - қанда шудан, ҷудо шудан; **без ~а от производства** - истеҳсолотро тарк накарда, бидуни тарқи истеҳсолот

Отсортировать - навъбандӣ, навъбандӣ кардан, хел - хел кардан, ба хелҳо (ба навъҳо) ҷудо кардан, яккачин кардан, сара карда гирифтан

Отсортировывать ниг. отсортировать

Отсталость - акибмондагй, кафомондагй; акибмонй; **техническая** ~ - акибмонии техникий

Отсталый - акибмонда; кафомонда; ~ая **экономика** - иктисоди акибмонда, кӯҳна; ~ые **взгляды** - ақидаҳои кӯҳна

Отстоять - ҳимоя намудан, мудофия (муҳофизат, дифоъ) кардан; ~ **мир** - сулҳро ҳимоя кардан; маъқул гардонидан, исрор кардан, фаҳмондан, розӣ намудан; ~ **свой проект** - лоиҳаи худро талқин намудан; ~ **свою точку зрения** - дар нуқтаи назари худ устувор мондан

Отступительное ценообразование - нархгузори пастшаванда

Отсутствие - набудан, ҳозир набудан, ғоиб будан; ~ие **управленческого опыта** - набудани таҷрибаи идорақунӣ; ~овать **на уроке** - дар дарс ҳозир набудан; он ~овал **несколько дней** - ӯ якчанд рӯз ғоиб буд; **надоштан**; ~ие **инфляции** - набудани таваррум

Отсчет - сарҳисоб, аввали ҳисоб; **точка** ~а - нуқтаи сарҳисоб, нуқтаи ибтидоии ҳисоб

Отток - пасравӣ, бурунрафт, пас гаштан (рафтан); ~ **миграции** - пасравии (пас гаштани) муҳоҷирон; ~ **капитала** - пас гаштани сармоя, содиршавии сармоя аз мамлакат, хуруҷи сармоя, бозгашт

Отход - дур шудан, ақибравӣ

Отходы - партовҳо, пасмонда; ~ **алюминиевого производства** - партови истехсоли арзиз

Отчёт - ҳисобот, гузориш, ҳисобу китоб; **финансовый** ~ - ҳисоботи молиявӣ; **взять деньги под** ~ - пул қарз гирифтан

Отчетлив||о - равшан, возеҳ, саҳеҳ, сареҳ

Отчетлив||ый - бурро, возеҳ, аниқ, дақиқ, саҳеҳ, сареҳ; **иметь о чем-л. ~е представление** - дар бораи чизе тасаввуроти возеҳ доштан; ~ый **ответ** - ҷавоби аниқ

Отчетность||ь - ҳисобдихӣ, ҳисобот, тартиби ҳисобот; **порядок** ~и - тартиби ҳисобдихӣ, низоми ҳисобот; ~ь **публичная** – ҳисоботи ошкоро

Отчетный - ҳисоботӣ; ~ый доклад - маърузаи ҳисоботӣ; ~ая ведомость - рӯйхати ҳисоботӣ; ~ый год - соли ҳисоботӣ; ~ое собрание - маҷлиси ҳисоботӣ; ~ период - давраи ҳисоботӣ

Отчисление||е – пардохт, пардохт кардан, баровард, ҳисоб карда баровардан, хориҷ кардан; **произвести** ~е из заработной платы - пардохти музди кор (аз музди кор ҳисоб карда баровардан; маблағи ҷудошуда; ~я от прибылей - пардохт аз фоида, ҳиссаи маблағи аз фоида ҷудошуда

Отчислить - ҳисса ҷудо кардан, пардохт кардан, ҳисоб карда баровардан, хориҷ кардан

Отчуждать - дур кардан; мусодира кардан (ба фоидаи давлат ё ташкилоту корхонаҳо)

Оферта (*письменное предложение продавца, направленное возможностям покупателя о продаже партии товаров на определенных продавцом условиях*)- оферта (*пешниҳодоти хати фурушанда оид ба имкониятҳои харидор доир ба фуруши миқдори муайяни молҳо вобаста ба шароити воқеии харидор. Оферта мазмуну мундариҷаи ҳамаи шартҳои асосии амалиёти минбаъдаро дар худ таҷассум менамояд*); **твёрдая** ~ - офертаи қатъӣ (*пешниҳоди хаттии содиркунанда барои фуруши миқдори муайяни мол, ки оферент ба як харидор муқаррар намудааст ба ҳисоб меравад. Дар он инчунин мӯҳлат ва дигар амалиётҳои нишон дода мешавад*); **свободная** ~ - офертаи озод (он пешниҳоди ҳамон як андозаву ҳаҷми муайяншудаи номгуӣ молҳо ба якчанд харидорони дорои имконияти заруридошта мебошад. Дар он, мӯҳлат ва ҷавоби хаттӣ, нишон дода намешавад)

Офис - коргоҳ, идора, ҷои кори раёсати корхона

Официально - расмӣ, расман

Официальный - расмӣ; **~ая учетная ставка** - меъёри фоизи расмӣ; **~ый валютный курс** - курби расмии асьор; **~ый курс сомони** - курби расмии сомонӣ; **~ый документ** - хуччати расмӣ, санади расмӣ; **~ое лицо** - намояндаи расмӣ; **~ый язык** - забони расмӣ; **~ое приглашение** - даъвати расмӣ; **разговаривать ~ым тоном** - бо оҳанги расмӣ гуфтугӯ кардан

Официант(ка) - пешхизмат

Оформитель - ороишгар, мураттиб; **~ выставки** - ороишгари намоишгоҳ

Оформить - мукамал кардан, тартиб додан; ороиш (зинат) додан; **~ книгу** - китобро ороиш додан; ба расмият даровардан, қонунӣ кардан; **~ договор** - шартнома ро қонунӣ кардан; **~ документы** - хуччатҳоро ба расмият даровардан; қабул кардан; **~ на работу** - ба кор қабул кардан

Охарактеризовать - тавсиф намудан; **~ положение вещей** - ҳақиқати ҳолро тавсиф намудан

Охват - фароғирӣ, дарбарғирӣ, дар бар гирифтан, назардошт

Охотно - бо қону дил, бо майлу рағбат, бо шавқу ҳавас, бо мароқи том

Охранник - посбон

Оцениваться - нарх (баҳо) доштан, қимат доштан

Оценить - нарх (баҳо) мондан, қимат (арзиш) таъйин кардан; **~ имущество** - ба амвол (молу мулк) нарх мондан; мулоҳиза кардан, санчидан; **~ положение** - вазъиятро таҳқиқ кардан; ба қадри чизе расидан, тақдир (қадрдонӣ, қадршиноси) кардан; **~ по достоинству** - баҳои сазовор додан

Оценк||а - нарх, баҳоидиҳӣ, қимат, арзиш, санчиш; **~а товаров** - таъйин кардани нархи мол; фикр, ақида, арзёб, баҳо, мулоҳиза; **~а экономическая** - баҳои иқтисодӣ; **~а нестабильности** - қимати номуътадилӣ; **~а**

финансовых результатов - арзёбии натиҷаҳои молиявӣ;
~а **финансового положения** - санҷиши вазъи молиявӣ;
~а **инвестиционных предложений** - арзиши пешниҳодҳои сармоягузорӣ;
~а **основных фондов** - арзиши фондҳои асосӣ;
~а **динамичности** - арзиши пӯёӣ;
~а **эффективности использования экономического потенциала** - арзиши самаранокии истифодабарии иқтисодӣ;
~а **рыночной инвестиционной политики** - арзёбии сиёсати сармоягузори бозорӣ;
~а **качество продукции** - баҳои сифати маҳсулот

Оценочный - нархмонӣ, нархгузорӣ, баҳогузорӣ;
~а **комиссия** - комиссияи нархгузорӣ

Очередной - навбатӣ; ~ые **задачи** - вазифаҳои навбатӣ; ~ой **вопрос** - масъалаи навбатӣ

Очное обучение - таҳсили рӯзона, омӯзиши рӯзона

Ошибиться - хато (саҳв, иштибоҳ, ғалат) кардан; ~ в **вычислениях** - дар ҳисоб хато кардан

Ошибочно - саҳван, бархато, барғалат

Ошибочность - хатойӣ, хато (саҳв, иштибоҳ) будан;
~ **выводов** - хато будани хулосаҳо

Ошибочный - бархато, барғалат, ғалат, нодуруст;
~ое **решение** - қарори ғалат; ~ое **представление** - тасаввуроти нодуруст

Оштрафовать - ҷарима андохтан

Ощущение - ҳис, ҳиссиёт, эҳсос; таассурот

П

«**Паблик рилейшнз**» - афкори ҷамъиятӣ, ҷараёни пайдо намудани афкори муфиди умумӣ; ҷамъият оид ба фаъолияти ширкат, молҳо, хизматрасонӣ ва ғайра

Паблисити - паблисити (1. як шакли ҳавасмандгардонии талабот ба молу хадомат бо роҳи тарғибу ташвиқи тичоратӣ ба воситаҳои садову симо ва ғайра,

ки харочоти онро ҳомии мушаххас ба ӯҳда надорад 2.
барқарории робитаи ҷамъиятӣ)

Павильон - дӯкон, гурфа; **цветочный** ~ - дӯкони гулфурушӣ; **торговый** ~ дӯкони савдо

Пагамент - нақдпардохт, пардохт бо пули нақд

Падение - коҳиш, пастравӣ, поин омадан, таназзул;
~ **цен** - пастравии нархҳо; ~ **курса национальной валюты** - пастравии курби пули миллӣ

Пай - саҳм; **вступительный** ~ - ҳаққи аъзогӣ, саҳми узвият; **на паях** - ба тариқи саҳмдорӣ; **товарищество на паях** - ширкати саҳмдорон

Пайщик - саҳмдор; ~и **промысловой коопераций** - саҳмдорони кооператсияи ҳунармандӣ

Паев||ой - саҳм, саҳмгузорӣ; ~ой **взнос** - саҳмпулӣ, саҳмгузорӣ; ~ая **книжка** - дафтарчаи саҳмгузорӣ; на ~ых **началах** - ба тариқи саҳмдорӣ, шарикӣ

Пакет - лифофа, покат, баста

Пакт - аҳднома, паймон, муоҳида

Палатка - хайма; дӯконча; **продовольственная** ~ - дӯкончаи хӯрокворӣ

Папка - чузвдон

Параграф - фикра, банд; **второй** ~ - банди дувум

Парадокс - таноқуз, муҳолиф, акси (хилофи) ақида; «~**Леонтьева**» - «таноқузи Леонтев», «хилофи ақидаи Леонтев»

Параллельный - мувозӣ; ~ **валютный рынок** - бозори арзи мувозӣ (баробар), бозори арзиши ҳамхат (ҳамравиш)

Парижская конвенция - муоҳадаи Порис

Паритет - баробарӣ, таносуб, мувозина(т), ҳам-поягӣ (таносуби арзи мамлакатҳои гуногун ба ҳисоби тилло); ~ **валютный** - таносуби арзӣ

Паритетность *ниг.* паритет

Паритетн||ый - баробар, баробархуқуқ, дар асоси баробархуқуқӣ ташкилшуда; ~ое **представительство** -

намояндагии баробархуқуқ; на ~ых началах - дар асоси баробархуқуқӣ; ~ая стоимость золота - баробарии арзиши тилло

Парировать - рад кардан

Парламент - парламон, парламент (мақоми олии қонунбарори намояндағони халқ дар баъзе мамлакатҳои ҷаҳон); член ~а - узви парламент

Парламентаризм - парламентаризм (усули идораи давлат, ки дар он парламент мақоми воло дорад)

Парламентёр - вакил, узви парламент

Парламентёрск||ий - ...и узви парламент; ~ие полномочия - ваколати узви парламент

Парламентск||ий - парламетӣ, ...и парламент; ~ая делегация - ҳайати вакилони парламент; ~ое государство - давлати парламетӣ

Пароход - киштӣ

Партнёр - шарик, тарафи муомила, ҳамроҳ; политические ~ы - шарикони сиёсӣ; ~ство - ҳамкорӣ

Парфюмерия - атриёт, истеҳсолоти атриёт, атркашӣ

Паспорт - шиноснома

Пассаж - тим, бозори болопушида

Пассажир - мусофир

Пассажирский - мусофирбарӣ, мусофиркаш(ӣ); ~поезд - қатораи мусофирбарӣ; ~ поезд - қатораи мусофиркаш(ӣ)

Пассив - пассив; ғайрифаъол (мачмуи қарзҳо ва ӯҳдадориҳои ягон муассиса); ~банка - пассиви бонк

Пассивно - ғайрифаъолона, беҳаракат, беғайрат

Пассивн||ый - ғайрифаъол, беҳаракат, суст, бепарво; ~ый человек - одами беғайрат; ~ое наблюдение - мушоҳидаи бепарвоёна; ~ый баланс - пассиви тавозун (ҷамъбасте, ки дар тарафи рости тавозун гузаронида мешавад); тавозуни пассив (1. ҷамъбасте, ки дар он харҷ аз дахл зиёд аст; 2 бештар ин амалиёт хоси

тичорати байналмилалӣ ва агар ҳаҷми молҳои воридотӣ аз нишондиҳандаи содиротӣ зиёд бошад, чунин амалиётро бақияи манфӣ ё худ тавозуни пассив (гайрифаъол) меноманд); ~ **доход** - даромади гайрифаъол; ~**ая часть основных фондов** - қисмати гайрифаъоли фондҳои асосӣ

Патент - имтиёзнама, имтиёз, патент (шаҳодатномае, ки ба соҳибӣ он ҳуқуқи фаъолият намудан, яъне ихтироъкорӣ, истеҳсол, хариду фурӯши молро дар қорҷубаи қонунҳои амалқунандаи мамлакат қафолат медиҳад); ~ **на изобретение** - имтиёзнамаи ихтироъ, ихтироънома

Патентный - патент, патентӣ; ~**ая пошлина** - имтиёзпулӣ, патентпулӣ; ~**ое право** - ҳуқуқи патентӣ; ~**ая система** - низоми патентӣ

Патентовать - патент додан; патент гирифтан; ~ **изобретение** - барои чизи ихтироъшуда патент гирифтан

Патентовед - патентшинос

Патентование - патентшиносӣ

Патриот - ватандӯст, ватанпарвар, меҳанпараст

Патриотический - ватандӯстӣ, ватанпарастӣ, ватанпарварӣ, ватандӯстона; ~ **долг** - вазифаи ватандӯстӣ

Пауза - таваққуф, макс, фосила

Пауперизация - бенавогардӣ (камбағалшавӣ) аҳоли, факри ҳамагонӣ

Пауперизм - камбағалӣ, бенавоӣ, қашшоқӣ, факр

Пафос - шавқ, ҷӯшу хурӯш, ҳаяҷон, рӯҳбаландӣ, тантана; ~ **созидательного труда** - ҷӯшу хурӯши меҳнати эҷодқорона; **революционный** ~ - рӯҳбаландии инқилобӣ

Педагог - омӯзгор, муаллим

Педагогика - илми таълиму тарбия, илми омӯзгорӣ

Пекарный - нонпазӣ, нонвой; ~**ая печь** - танӯри нонпазӣ; ~**ое ремесло** - (қасбӣ) нонвой

Пекарня - нонвойхона, нонпазхона

Пекарь - нонпаз, нонвой

Пенсионер - нафакахур, бознишаста

Пенсионн||ый - нафақа, нафақагирӣ; **~ый возраст** - синни нафақагирӣ; **~ое обеспечение** - гаъмини нафақа; **~ые программы** - барномаҳои нафақа

Пенси||я - нафақа; **~я по возрасту** - нафақаи пиронсолӣ; **быть на ~и** - нафақа гирифтан; **уйти на ~ю** - ба нафақа баромадан

Пеня - чарима, чурмона, чаримаи пулӣ (барои иҷро накардан ё аз муҳлат гузаронидани иҷрои шартҳои созишнома ё қонунҳои амалкунанда)

Первичн||ый - аввал, аввалия, аввалин, нахустин, ибтидоӣ; **~ый период развития** - давраи аввали инкишоф; **~ый спрос** - талаботи ибтидоӣ; **~ая информация** - маълумоти нахустин

Первозданн||ый - аввалӣ, ибтидоӣ, табиӣ; **в ~ом виде** - дар ҳолати ибтидоӣ

Первоначалн||ый - ибтидоӣ, аввалин; **~ая стоимость** - арзиши ибтидоӣ; **~ые взносы** - ҳақгузориҳои аввалин (ибтидоӣ); **~ая вложенная сумма** - арзиши маблағҳои аввалин бор гузошташуда; **~ое накопление капитала** - андӯхти ибтидоии сармоя; **~ый кредит** - қарзи ибтидоӣ

Переаттестация - санҷиши дубора, аз нав тавсиядиҳӣ, аз нав тавсия додан

Перебо||й - номураттабӣ, номунтазамӣ; таваққуф; **работа шла без ~ев** - кор бе таваққуф пеш мерафт

Перебойный - номунтазам; бо таваққуф

Перевалка - аз ҷойе ба ҷойе кашонидан, аз ҷойе ба ҷойе ғелонда бурдан

Перевалочн||ый - таҳфилгоҳ; **~ые работы** - ҳамлу нақл, кашонидани бор, борфурорӣ ва боркунӣ; **~ый пункт** - таҳфилгоҳ, ҷои борфурорӣ ва боркунӣ

Перевести - гузаронидан; кӯчондан; додан, супурдан; фиристодан; тарҷума кардан; гардондан

Перевод - тарчума; интиқол, хавола, гузарондан, фиристодан; пулфиристӣ; **получить денежный** ~ хаволапул гирифтан, пули фиристодашударо гирифтан (бланк) - варакаи хаволапул, варакаи пулфиристонӣ; исроф, сарфи бекора (беҳуда); **~ы в путь** - маблағҳои пули дарроҳбуда (норасида)

Перевоз - бурдан, овардан, кашондан; гузарондан, ҳамлу нақл; **~ овощей** - сабзавоткашонӣ; **~чик** - ҳаммол

Перевозк||а ниг. перевоз; **~ грузов** - кашондани борҳо, ҳамлу нақли бор; **~а пассажиров** - мусофирбарӣ, мусофиркашӣ; **международные ~и** - ҳамлу нақли байналмилалӣ

Переворот - табаддулот

Перевыполнение - иҷрои барзиёд

Перевыполнить - барзиёд иҷро кардан; **~ производственный план** - нақшаи истехсолиро барзиёд иҷро кардан

Переговор||ы - музокирот, гуфтушунид; **сесть за стол** **~ов** - ба сари мизи музокирот нишастан; **участвовать в ~ах** - дар музокирот иштирок кардан

Передача - интиқол

Передаточный - интиқолӣ, супориш, таҳвилдихӣ, гузаронанда; **~ механизм** - механизми интиқолӣ

Передвигающийся - мутаҳаррик

Передов||ой - пешрав, пешоҳанг, пешқадам, мутараққӣ; **~ые методы работ** - усулҳои пешқадами кор; **~ые идеи** - ғояҳои мутараққӣ; **~ая статья** - сармақола

Переезд - гузаргоҳ; гузаштан; кӯчидан; **железнодорожный ~** - гузаргоҳи роҳи оҳан; масофаи байни ду истгоҳ

Перелив капитала - сармоягузорӣ, сармоягузорӣ аз як мамлакат (минтақа) ба мамлакат (минтақа)-и дигар, табдили сармоя, ҷой иваз кардани сармоя

Переквалификация - тағйири ихтисос

Перекрестная ценовая эластичность предложения - пешниҳодоти чандирии чандҷонибаи нархҳо

Перекрестная ценовая эластичность спроса - талаботи чандирии чандҷонибаи нархҳо

Перекрестное лицензирование - парвонадиҳии чандҷониба, иҷозатномадиҳии чандтарафа

Перекупщик - ҷаллоб, ханнот

Переменный - тағйирёбанда; **~ые затраты** - хароҷоти тағйирёбанда **~ые факторы** - омилҳои тағйирёбанда **~ые факторы производства** - омилҳои тағйирёбандаи истеҳсолот; **~ издержки** - масрафҳои тағйирёбанда

Перемещение - ҷойтабдилӣ, аз ҷое ба ҷое гузаронидан, тағйири маҳал, ҷойивазкунӣ, тағйири макон; **~ производства** - ҷойивазкунии истеҳсолот; **~ ресурсов** - ҷойивазкунии захираҳо

Перенаселение - сернуфусӣ

Перенумеровать - аз нав рақам гузоштан; рақам гузоштан

Переоборудование - таҷҳизи дигарбора, бозтаҷҳиз, аз нав таҷҳизонидан; **~ цеха** - аз нав таҷҳизонидани коргоҳ, таҷҳизи дигарборайи коргоҳ

Переориентация - тағйири самт

Переосмысление - таҷдиди назар

Переоснащение - таҷҳизи дигарбора, аз нав ҷиҳозонидан; **техническое ~** таҷҳизи дигарборайи техникӣ

Переоценка - арзиши нав, баҳогузори дубора; нархгузори ба молу хадамот бо сабаби тағйирёбии нархи тарифаҳо, нархгузори мӯҷаддад; **~ основных фондов** - арзиши нави фондҳои асосӣ, қиматгузори дигарборайи фондҳои асосӣ; **~ товарно - материальных ценностей** - арзиши нави (қиматгузори дигарборайи) молҳо ва дороиҳои моддӣ

Переписк||а - нусхабардорӣ, покнависӣ, аз нав навиштан; мукотиба; **~а рукописи** - нусхабардорӣ аз дастнавис, покнависии дастнавис; маҷмуи мактубҳо (номаҳо)

Переписк||ь - рӯйхат, рӯйхатгирӣ, баҳисобгирӣ; **~ь населения** - рӯйхатгирии аҳоли; **по данным ~и** – аз рӯи маълумоти рӯйхатгирии аҳоли

Перепланировать - аз нав нақша кашидан (сохтан, тартиб додан)

Переплата - зиёдтар (барзиёд) додани пул; гаронтар харидан

Переподготовка - бозомӯзӣ, такмили дониш, такмили маълумот, такмили ихтисос

Перепродажа - бозфурушӣ, аз сари нав фурӯхтан, барзиёд фурӯхтан

Перепроизводство - истехсоли барзиёд, истехсоли аз дараҷаи талабот зиёд

Перерабатывание - коркарди дубора

Переработочный - коркардабарорӣ; **~ пункт** - маҳалли коркардабарорӣ

Перераспределение - тақсими дигарбора, бозтақсим, ба тарзи дигар тақсим кардан; **~ доходов** - бозтақсими даромад; **~ национального дохода** - бозтақсими даромади миллӣ

Перерасход - зиёдхарҷ, хароҷоти барзиёд, барзиёд сарф (харҷ, хароҷот) кардан, исроф; **~ электроэнергии** – барзиёд сарф кардани қувваи барқ; сарфи зиёдати, хароҷоти аз ҳад зиёд; **большой ~** - хароҷоти калон

Перерасчет - ҳисобу китоби такрорӣ, аз нав ҳисоб кардан

Перерегистрация - бақайдгирии такрорӣ, таҷдиди сабт, баҳисобгирии дубора, рӯйхатгирии такрорӣ

Перерыв - танаффус, таътил, таваққуф, фосила

Переселенец - муҳоҷир

Переселение - муҳоҷират, кӯч бастан

Пересмотр - тачдиди назар, бознигарӣ, аз нав дида баромадан, тафтиши такрорӣ; ~ **условий** - аз нав дида баромадани шартҳо

Пересортировать - навъбандии дубора, ба хелҳо чудо кардан, такроран ба навъҳо чудо кардан; ~ **товар** - молҳоро аз нав хел - хел кардан; ~ **все фрукты** - ҳамаи меваҳоро ба хелҳо чудо кардан, ҳамаи меваҳоро дубора навъбандӣ кардан

Пересортица - аз як навъ ба навъи дигар гузаронидани мол; ~ **товара** - якҷоя кардани навъи маҳсулот

Перестраховать - аз нав бима (суғурта) кардан; ~ **имущество** - амвол (молу мулкҳо)-ро аз нав бима кардан; ~ **все дома** - ҳамаи хонаҳоро бима кардан

Перестраховочное общество - ҷамъияти аз нав бима кардан

Перестройка - бозсозӣ, навсозӣ; ~ **здания** - бозсозии бино; ~ **работы** - дигар кардани усули кор; **экономическая** ~ **предприятия** - бозсозии иқтисоди корхона

Пересчет - бозшуморӣ, ҳисоби дубора, дубора шумурдан, аз нав ҳисоб кардан, ҳисоби такрорӣ; ~ **финансовых отчетов** - аз нав ҳисоб кардани ҳисоботи молиявӣ

Переучет - бозҳисобгирӣ, ҳисобу китоби такрорӣ, аз нав ба ҳисоб гирифтан; ~ **товаров** - аз нав ба ҳисоб гирифтани молҳо; **магазин закрыт на** ~ **мағоза** барои ҳисобу китоб баста шудааст

Переучетный - аз нав ба ҳисоб гирифтан, ҳисобу китоб; ~ **ый день в магазине** - рӯзи ҳисобу китоби мағоза

Переформирование - ба тарзи дигар тартибдиҳӣ, аз нав ташкилдиҳӣ; ба тарзи дигар тартиб ёфтан, аз сари нав ташкил ёфтан

Переход - гузаштан, гузариш; ~ **к рыночной экономике** - гузариш ба иқтисоди бозорӣ; ~ **ый этап** -

марҳилаи гузариш; ~на другую работу - ба кори дигар гузаштан; ~ количества в качестве - табдили миқдор ба сифат; гузаргоҳ, чойи убур; батадрич гузаштан, табдил шудан; роҳрав, долон

Переходный - гузаранда, гузариш, интиқолӣ; ~ый период - давраи гузариш; ~ая экономика - иқтисоди гузариш; ~ые экзамены - имтиҳонҳои гузариш;

Перечень - рӯйхат, номгӯй, феҳрист; ~ книг - рӯйхати китобҳо; ~ товаров - номгӯи молҳо

Перечисление - гузаронидан, интиқол (-и пул); паступило ~ на текущий счет - ба ҳисоби ҷорӣ пул гузаронда шуд; ~ в запас - ба захира гузарондан; ~ деньги на текущий счет - ба ҳисоби ҷорӣ пул гузаронидан; ~ денег - гузарондани пул

Период - марҳала, давра, мuddат; ~ окупаемости - давраи талофият

Периодика - матбуоти даврӣ, матбуот; научая ~ - матбуоти даврии илмӣ

Периодический - даврӣ, мавсимӣ

Периферия - музофот, маҳаллӣ, ғайримарказӣ, ғӯшаву канор

Перламутр - садаф

Перламутровый - садафӣ; ~ого цвета - садафгун

Персон - шахс, фард

Персонал - ҳайати кормандон

Персональный - шахсӣ; ~ая пенсия - нафақаи шахсӣ; ~ая ответственность - маъсулияти шахсӣ; ~ое распределение дохода - тақсимои шахсии даромад; ~ая продажа - фурӯши шахсӣ

Перспективный - дурнамо, оянда, пешомад, имконият; ~ный - ояндадор; генеральная ~а развития общества - имкониятҳои асосии тараққиёти ҷамъият; ~а рынка - дурнамои (пешомади) бозор

Песо – песо (воҳиди пули миллии Боливия, Гвинея Бисау, Чумхурии Доминика, Колумбия, Куба, Мексика, Уругвай, Филиппин, Чили)

Печатный - чопӣ, нашрӣ, матбаавӣ; **~ое дело** - кори матбаа, корҳои табуи нашр; **~ый лист** - чӯзи чопӣ; **6 п.л.** - 6 чӯзи чопӣ; **~ая реклама** - рекломи чопӣ

Печатный - мӯҳр, тамга; **круглая ~ь** - мӯҳри гирд; **сургучная ~ь** – мӯҳри сургуч; **поставить ~ь на документ** - ба ҳуҷҷат мӯҳр гузоштан, ҳуҷҷатро мӯҳр кардан; асар, таъсир, нишон, аломат, нақш; чоп, табу; матбуот; **периодическая ~ь** – матбуоти даврӣ

Пивоваренная промышленность - саноати истехсоли оби ҷав, саноати пиво

Пик экономического цикла - нуктаи баланди (арши) давраҳои (силсилаҳои) иқтисодӣ, куллаи баландтарини рушди иқтисод

Пиломатериалы - ҷӯбу тахта

Пиратство - роҳзанӣ, роҳзанинӣ дарёӣ (бахрӣ); касби роҳзани баҳрӣ

Писменность - хат, алифбо

Пища – хӯрок, гизо, озука, тӯма

Пищевой - хӯрок, хӯрокворӣ, гизо, таом, гизоӣ, **~ые продукты** - хӯрокворӣ, озукаворӣ; **~ая промышленность** - саноати хӯрокворӣ; **~ой комбинат** - корхонаи хӯрокворӣ

Плавающий обменный курс - қурби «шиновар»- и мубодила; **~ валютный курс** - қурби «шиновар»- и асъор (арз)

План - нақша, тарҳ, пилон; **~ маркетинга** - тарҳи бозоршиносӣ; **~ развития торговли** - нақшаи тараққиёти савдо; **личный производственный ~** - нақшаи маҳсуси истехсолӣ; **народнохозяйственный ~** нақшаи хоҷагии халқ; **производственный ~** - нақшаи истехсолӣ; **выполнить ~** - нақшаро иҷро кардан; **~ Маршала** - нақшаи Маршал

Планировани||е - нақшагирӣ, тархрезӣ, барномарезӣ; **~е народного хозяйства** - барномарезии хоҷагии халқ; **~е производства** - барномарезии истеҳсолот; **~е ассортимента продукции** - тархрезии таснифоти мол; **~е – товародвижения** - тархрезии ҳаракати мол; **~е розничного товарооборота торгового предприятия** - нақшагирии гардиши чаканаи мол; **~е товарных запасов** - нақшагирии захираи молҳо; **~я издержек обращения** - нақшагирии хароҷоти муомилот; **~ прибыли в торговле** - нақшагирии фоидаи савдо; **стратегическое ~е нақшагирии стратегӣ**; **~е закупок – нақшагирии харид**

Планировать - нақша тартиб додан, ба нақша гирифтан, ба нақша даровардан; **~ развития промышленности** - нақшаи тараққиёти саноатро тартиб додан

Плановик - нақшасоз, нақшагир, барномарез

Плановость - нақшавӣ, барномавӣ, аз рӯи нақша будан; **~ хозяйства** – хоҷагии нақшавӣ

Планов||ый - нақшавӣ, нақша, барномавӣ, пилонӣ; **~ый расчёт** - ҳисоби нақшавӣ; **~ый отдел** - шӯъбаи нақшагирӣ; **~ органы** - мақомоти нақшасоз; **~ое ведение хозяйства** - аз рӯи нақша бурдани хоҷагӣ; **~ый период** - мӯҳлати нақша; **~ое решение** - ҳаллу фасли нақшавӣ; **~о - экономический отдел** - шӯъбаи иқтисодию нақшагирӣ

Планомерно – мунтазамона, мураттабан, аз рӯи (мувофиқи) нақша

Планомерность – нақшанокӣ, мураттабӣ, мунтазамӣ

Планомерн||ый – мунтазам, мураттаб, аз рӯи нақша иҷрошаванда; **~ое развитие хозяйства** – аз рӯи нақша инкишоф ёфтани хоҷагӣ

Плата - музд, ҳақ, пул; **заработная ~** - маош, музди қор, моҳона, дастмузд; **квартирная ~** - ичорапулӣ; **~ за проезд (пракат)** - пули киро, киропулӣ; **роҳкиро**; **~ за производственные фонды** - пардохти арзиши истифодаи

фондҳои асосӣ; ~ за кредит банка - фоизи қарзи банк; ~ за труд - дастмузд, дастранҷ

Платёж - пардохт, пул додан, адо кардан; ~ с **рассрочкой** - пардохти бомӯҳлат; маблағ, пул; **крупные** ~и - пардохти маблағҳои калон; **условия** ~а - шартҳои пардохт; ~и в бюджет - пардохтҳо ба бучет

Платежеспособность||ь - қобилияти пардохт, қудрати адо кардани қарз; ~ь **предприятия** - қобилияти пардохти корхона

Платежеспособный - пардохттавонӣ, қобили пардохт, қобилияти пардохт доштан, имкони адо кардани қарз; ~ое **учреждение** - идораи қобили адои қарз; ~ый **спрос**-талаботи қобилияти харидорӣ доштан, талаботи қобили пардохт (аз рӯи миқдори пули дар дасти харидорон мавҷуд буда муайян карда мешавад)

Платежный - пулдиҳӣ, пардохт, қарзхоҳӣ; ~ые **соглашения** - созишномаи пардохт; ~ый **баланс** - тавозуни пардохт; ~ая **ведомость** - варақаи пулдиҳӣ, пардохтнома; ~ое **обязательство** - шартномаи қарзхоҳӣ; ~ое **поручение** - супоришномаи пардохт; ~ое **требование** - талабномаи пардохт

Плательщик - пардохтгар, пулдиҳанда; ~ **налога** - андоздиҳанда, андозсупоранда

Платина - платина, тиллои сафед; дарғот

Платить - пул додан, пардохтан, адо кардан; ~за **квартиру** - пардохтани иҷораи хона, пули иҷораи хонаро додан; ~за **долги** - қарзхоро адо кардан; ~ **налог** - андозро супоридан; ~ **наличными** - бо пули нақд додан; ~ в **рассрочку** - бо мӯҳлат пардохтан; **дорого** ~ - қимат харидан, аз нархи аслиаш зиёд пул додан

Платный - пулӣ, пулакӣ, бопул, музднок; ~ый **вход** - даромадани пулакӣ; ~ый **проезд** - рафтуомади пулакӣ; ~ая **должность** - вазифаи музднок

Платъ||е - либос, пӯшок, куртаи занона, либоси занона; **верхнее** ~е - либоси рӯй; **мужское** ~е - либоси

мардона; магазин готового ~я - мағозаи либосҳои дӯхта (тайёр); пирохон; летнее ~е - пирохани тобистона; шелковое ~е - либоси шохӣ; шерстяное ~е - куртаи пашмин

Плебисцит - ҳамапурсӣ, плебистсит; провести ~ - баргузориҳои ҳамапурсӣ

Племенной - зотӣ, хушзот, хушчинс

Пленарный - умумӣ; ~ое заседание — ҷаласаи умумӣ

Плодоводство - мевапарварӣ; развитие ~а - инкишофи мевапарварӣ

Плодовый - мева, мевагӣ, мевадор, ҳосилдор, мевадиханда, самаранок; ~ые деревья - дарахтҳои мева (мевадор), дарахтони ҳосилдеҳ, мевагӣ, мева; ~ые консервы - консерваҳои мевагӣ

Плод - мева, самар, бор, ҳосил; ~овый - мевадор; ~овое дерево - дарахти мевадор; приносящий ~ы - меваовар; ~оносящее дерево - дарахти меваовар; сезон созревания ~ов - мавсими мевапаз; ~орезка - меварезакунак; машина для разрезания ~ов - меварезакунак

Плодоовощехранилище - анбори меваю сабзаот

Плодоовощной - меваю сабзаот, парвариши меваю сабзаот; ~ое хозяйство - хоҷагии меваю сабзаотпарварӣ; ~ой магазин - мағозаи меваю сабзаот

Плодотворно - самаранок, босамар

Плодотворность - самаранокӣ, маҳсулноқӣ, бо-самарӣ

Плодотворный - самаранок, самаровар, судбахш; ~ый труд - меҳнати самаранок; ~ое сотрудничество - ҳамкориҳои самаранок

Плодородные земли - заминҳои ҳосилхез

Пломба - мӯҳри сурбӣ, тамға, сургуч (тамғаи сурбӣ, ки ба молҳо ва ба дарҳои бастаи катора, мағоза ва ғ. зада мешавад)

Пломбировать - мӯҳру мум кардан, мӯҳри сурбӣ задан; ~ **товары** - мӯҳру мум кардани амвол; ~ **вагон** - мӯҳру мум кардани вагон

Плотность - зичӣ, маҳкамӣ, сахтӣ; ~ **населения** - зичии аҳоли (микдори аҳолие, ки ба майдони 1 километри мураббаъ (км²) мувофиқ меояд); ~ **вещества** - зичии мода; ~ **сети** - зичии шабака

Площадь - майдон, замин, масоҳат; **жилая** ~ - масоҳати манзил, манзилгоҳ; **поменять** ~ - масоҳатро иваз кардан; **торговая** ~ - майдони тичоратӣ; **общая** ~ - майдони умумӣ; ~ **склада** - майдони анбор; ~ **подсобного помещения** - майдони бинои ёрирасон

Плюрализм - чандгарой; ~ **мнений** - чандандешӣ, гуногунандешӣ

Побочный - иловагӣ, дувумдараҷа, дараҷаи дувум, ғайриасосӣ; ~ **ый продукт производства** - маҳсулоти дувумдараҷаи истехсолот

Победа - музаффарият, галаба, пирӯзӣ

Повар - ошпаз, таббоҳ

Поведение - рафтор, кирдор, хулқу ахлоқ, ҳаракот; **дурное** ~е - хулқи бад, одати бад; ~е **покупателей** - рафтори харидорон; ~е **потребителей** - рафтори истеъмолгарон

Поверхностный - рӯякӣ, сарсарӣ

Повестка - рӯзнома, даъватнома, эҳзория, оғаҳинома; ~ **собрания** - рӯзномаи маҷлис; ~ **дня** - рӯзнома, дастури рӯз

Повод - баҳона, ваҷҳ, асос, сабаб; **без всякого** ~а - бе ҳеч ваҷҳ (баҳона), бе ҳеч асос, бе ҳеч сабаб; **по всякому** ~у - бо ҳар баҳона

Повременный - вақтбайъ, ба ҳисоби вақт; ~ **ая работа** - кори вақтбайъ; ~ **ая оплата труда** - музди кори вақтбайъ

Повседневная - рӯзмара, ҳамарӯза

Повсеместный - ҳамаҷоя, ҳарҷой, умумӣ; ~ое
явление - ходисаҳои умумӣ

Повтор - такрор

Повторный - такрорӣ, дубора, мучаддад; ~ый
цикл лекции - силсилаи машғулиятҳои назариявии
такрорӣ; ~о - мучаддадан

Повторяемость - такроршавӣ

Повысить - баланд кардан, боло бардоштан; зиёд
кардан, афзудан; ~ **производительность труда** -
ҳосилнокии меҳнатро зиёд кардан; ниг. **улучшить** -
беҳтар кардан; боло бардоштан; ~ **благополучие**
народа - дараҷаи неқӯаҳволии халқро беҳтар кардан;
халқро осудаҳолтар кардан; ~ **качество продукции** -
сифати маҳсулотро беҳтар кардан

Повышение - баланд кардан, боло бардоштан; зиёд
кардан; болоравӣ, афзоиш, зиёдгардӣ; ~ **зарплаты** -
афзоиши музди кор; ~ **квалификации кадров** - такмили
ихтисоси кормандон, баланд бардоштани ихтисоси
кормандон; ~ **рыночной цены золота** - зиёдгардии
нархи бозори тилло; ~ **курса доллара** - болоравии қурби
доллар

Погашение - адо, адо кардан, бозпардохт, пардохт;
~ **долгов** - адои қарзҳо; ~ **государственных займов** -
пардохти вомҳои давлатӣ

Погашенный - пардохта, пардохташуда; ~ая
облигация - вомбарги пардохтшуда

Поголовно - саросар, ҳама; все ~ - ҳама сар то сар;
известить всех ~ - ҳамаро сар то сар хабардор кардан

Поголовые - саршумор; ~ **счет скота** - ҳисоби
саршумори чорво

Погоня - таъкиб, талош

Погрузить - бор кардан, бо бор пур кардан;
~**товары в вагон** - молро ба вагон бор кардан

Погрузка – боргирӣ, бор кардан; **~угля** - бор кардани ангишт; **~ товаров** – бор кардани молҳо (амвол)

Подавляющее большинство – аксарияти мутлақ

Подарок – дастовез, савғот, ҳадя, тӯҳфа, армуғон; **~ые духи** - атри тӯҳфабоб

Подбор - интиҳоб, хостагирӣ; таҳия, чогузорӣ; **~ кадров** - интиҳоби кормандон; **~ и постановка кадров** - интиҳоб ва чобачогузори кормандон; **~ персонала** – интиҳоби ҳайати кормандон

Подвал - таҳхона, зерхона

Подведение - чамъбаст, натиҷагирӣ; **~ итогов** - чамъбасти натиҷаҳо

Подведомственность - тобеият, тобеъ будан, зердастӣ, мутааллиқӣ, тааллуқдорӣ

Подведомственный - тобеъ, зердаст, мутааллиқ, тааллуқдор; **учреждения ~ое министерству** - идораи тобеи вазорат

Подвергаться обсуждению - матраҳ шудан, баррасӣ гардидан

Подвеска – овеза

Подвижная фиксация цен – нархҳои муқаррарии ҳаракаткунанда

Подвижность – мутаҳарриқӣ, пӯёӣ

Подготовка - омодагӣ, таҳия, тайёрӣ; **~ персонала** – омодагӣ ҳайати кормандон; **~ к заключению контракта** – тайёрӣ барои бастанӣ қарордод

Подготовительный - тайёрӣ; ибтидоӣ; **~ые курсы** - курсҳои тайёрӣ; **~ые работы** - корҳои тайёрӣ

Подданство - табаият

Подданный – раият; **принять Таджикское ~ство** – раияти Тоҷикистон шудан

Подделка - қалбақӣ, сохта

Поддержка – кӯмак, дастгирӣ

Подержание цен - собит нигоҳ доштани нархҳо; ~ **фиксированной цены** - нигоҳдории нархҳои устувор (муқарраршуда); ~ **денежной массы** - ҳимояи маҷмуи пулҳои интишоргардида

Подлинник - асл, дастнавис; асари асл, матни асл; **читать Маркса в ~ е** - асли асарҳои Марксро хондан

Подовый - фарши танӯр; танӯрӣ, дар рӯи фарши танӯр пухташуда; ~ **хлеб** - нони танӯрӣ, нони дар фарши танӯр пухташуда

Подотчетные лица - шахсони ҳисобдеҳ, ашхоси мутасаддии ҳисобот, ашхоси масъул

Подписк||а - обуна, забонхат; **дать ~у** - забонхат додан

Подпис||ь - имзо

Подпункт - зербанд

Подработка - тайёр (таҳия) кардан, такмил додан, мукамал кардан; ~ **проекта решения** - таҳриру такмили лоиҳаи қарор

Подраздел - ҷузъи як фасл, зерфасл, ҷузъи як қисм

Подразделение - тақсим, тақсимкорӣ; қисм, воҳид, ҷузъ

Подробно - муфассал, батафсил, ботафсил; ~ **рассказать** - батафсил баён кардан

Подробность - муфассалӣ, тафсил(от), ҷузъиёт

Подробный - муфассал, ботафсил; ~ **план** - нақшаи муфассал

Подряд - пудрат, паймонкорӣ; ~ **договор** - шартномаи пудратӣ

Подрядчик - паймонкор

Подсобное хозяйство - хоҷагии ёрирасон, иқтисоди ёрирасон

Подсолнечн||ик бот. - офтобпараст; ~**ые семечки** - тухми офтобпараст

Подсортировать - навъбандӣ кардан, ба хелҳо (навъҳо) ҷудо кардан

Подсчитать – шумурдан, хисоб (ҳисобу китоб, чамъбаст) кардан; ~ **доходы** - даромадро чамъбаст кардан; ~ **расходы** - хароҷотро хисобу китоб кардан.

Потверждение - тасдиқ, тасвиб, таъкид, собит кардан, далел овардан, шаҳодат додан; исбот, далел, шаҳодат

Подход - муносибат, рафтор

Подчинение – тобеъ, мутеъ, тобеият

Подъем - нашъунамо, тараққӣ, пешрафт, рушд, афзоиш; баландӣ, кӯтал, фароз

Подытожить - чамъбаст кардан, натиҷа баровардан; ~ **расходы** - хароҷотро чамъбаст кардан

Пожизненный найм - кироия якумра, кироия то абад

Позитив - мусбат, мақбул, позитив

Позитивная экологическая теория - назарияи мақбули муҳити зист

Позици||я - мавқеъ, мавқеъгирӣ, вазъият; ақида, нуқтаи назар, муносибат; **отстаивать свою** ~ю - нуқтаи назари худро ҳимоя кардан; ~ **владельца** - мавқеи соҳибмулк

Позиционирование товара - мавқеъгирии мол; ~ **с ориентацией на потребителя** - мавқеъгирии тамоюли истеъмолгар

Познаваемость - даркшавандагӣ; ~ **мира** – даркшавандагии олам

Познавательн||ый - идрок, маърифат; ~**ая способность** - қобилияти идрок; ~**ый процесс** - раванди маърифат

Познани||е - дарк; ~**е мира** - дарки олам; маърифат, идрок, доништан; **теория** ~я - назарияи идрок; ~я - маҷмуи маълумот (аз ягон соҳа; фарҳанг, маориф, илм, бозаргонӣ)

Познать - дарк кардан, фаҳмидан, шинохтан, воқиф шудан; ~ **законы развытия общества** - қонунҳои тараққиёти ҷамъиятро фаҳмидан

Поимённый - ном ба ном; ~ **список** - рӯйхати ном ба ном

Поимущественный — амлокона, аз рӯи молу мулк (амволи) гирифташуда; ~ **налог**- андози амлок (амвол)

Поиск - ҷустуҷӯ, кофтуков; **научный** ~ - таҳқиқи илмӣ; **творческий** ~ - ҷустуҷӯи эҷодӣ; кофтуков, ҷустуҷӯ; ~ **и отбор менеджеров** - ҷустуҷӯ ва интихоби менеҷерҳо; ~ **источников снабжения** - ҷустуҷӯи манбаъҳои таъминот; ~ **овая система** – низоми кофтуковӣ

Показани||е - маълумот, шаҳодат, баён, гувоҳӣ; нишондод, нишондиҳанда; ~ **я барометра** - нишондоди барометр (ҳавосанҷ, бодсанҷ)

Показатель - нишондиҳанда, намудор, натиҷа, нишона, аломат, дараҷа; ~ **и успеха** - нишонаҳои комёбӣ; **качественные** ~и - нишондиҳандаҳои сифатӣ; нишондиҳанда; ~ **ь степени** - нишондиҳандаи дараҷот; ~ **конкурентоспособности** - нишондиҳандаҳои рақобатпазирӣ; ~ **по труду** - нишондиҳандаҳои меҳнат; ~ **плана** - нишондиҳандаҳои нақша; ~ **и натуральные** – нишондиҳандаҳои асли; ~ **и расчетные** - нишондиҳандаҳои ҳисобӣ; ~ **стоимостные** – нишондиҳандаҳои пулӣ; ~ **качества продукции** – нишондиҳандаи сифати маҳсулот

Показательный - қобили қайд (таваҷҷӯҳ, тазаққур); намунавӣ, ибратшаванда; олий, беҳтарин

Поквартально - семоҳа, чорякӣ

Поквартальный - семоҳа; ~ **ый отчет** - ҳисоботи семоҳа; ~ **ые планы** – нақшаҳои семоҳа

Покровительство - ҳимоят, пуштибонӣ

Покупатель - харидор, муштарӣ

Покупательный - харидорӣ; ~ **ый фонд** - фонди харидорӣ; ~ **ые фонды населения** - фонди харидорӣи аҳоли; ~ **способность национальных валют** – қобилияти

харидории арзи миллӣ; ~ая способность – қобилияти харидорӣ

Покупательск||ий - харидор; ~ая конференция - конфонси харидорон (муштариён); чаласаи машваратии муштариён

Покупать - харидан, харид кардан; ~в долг - ба насия харидан

Покупка - харид, харид кардан; ~ книг - китоб харидан, хариди китоб; моли харида, харид; **пойти за ~ми** - барои харид рафтан; ~ со склада - харид аз анбор; ~ по образцам - харид аз рӯи намуна; ~ в рассрочку - хариди насия; ~ активов – хариди дориҳо; ~ товаров и услуг – хариди молу хадмот

Покупн||ой - харид; ~ая цена - нархи харид; харида, бозорӣ; ~ой хлеб – нони харида

Поле - дашт, сахро, майдон; соҳа, ҷиҳат, доира; замина, асос, таҳ; ҳошия, канора

Полевое исследование – таҳқиқи сахроӣ, таҳқиқ дар ҳавои кушод

Полезность - судмандӣ, фоиданокӣ, муфид будан, манфиат доштан; ~ мероприятия - судмандии чорабинӣ, муфид будани чораҷӯӣ; **предельная** ~ – интиҳои манфиатнокӣ, ҳадди фоиданокӣ

Полезн||ый - судманд, фоиданок, муфид, фоидабахш, манфиатбахш; ~ая деятельность – фаъолияти судманд; ~ое занятие – машғулияти манфиатбахш; **общественно** - ~ый труд - меҳнати фоиданоки ҷамъиятӣ; ~ые советы – маслиҳатҳои муфид; ~ое дело – кори муфид; ~ые ископаемые - маъданҳои фоиданок; ~ый коэффициент его действия - зароби амали муфид

Полемика - мубоҳиса, мунозира; **вступить в ~у** - ба мунозира даромадан

Полиполия - маҳдудияти фуруш, полиполия (ҳаҷатест дар бозор, ки тибқи он фурушандагон ба маҳдудияти калон дучор мешаванд)

Полис - санади бима; **страховой** ~ - биманома

Политехническ||ий - политехникӣ; ~ий университет - донишгоҳи политехникӣ; ~ое образование - маълумоти политехникӣ

Политик - сиёсатмадор, сиёсатдон, сиёсатшинос, арбоби сиёсат; **дальновидный** ~ - сиёсатмадори дурандеш; одами пухта; **известный** ~ - сиёсатшиноси шинохта

Политик||а - сиёсат; ~а мира - сиёсати сулҳпарварӣ (сулҳҷӯена, сулҳдӯстона); **внешняя** ~а - сиёсати хоричӣ (берунӣ); **внутренняя** ~а - сиёсати дохилӣ; **текущая** ~а - сиёсати ҷорӣ; ~ предложения - сиёсати пешниҳодот; ~а цен - сиёсати нарх; ~ налогового регулирования доходов - сиёсати танзими даромадҳо; **торговая** ~а - сиёсати савдо; ~а стабилизации экономики - сиёсати муътадилгардонии иқтисодиёт; ~ маркетинга - сиёсати бозоршиносӣ; ~а продвижения - сиёсати пешбарӣ

Политикан - сиёсатбоз

Политико-административн||ый - сиёсиву маъмурӣ; ~ая карта - харитаи сиёсиву маъмурӣ

Политико-воспитательный - сиёсиву тарбиявӣ

Политико-экономический - сиёсию иқтисодӣ

Политически - чихати сиёсӣ; ~ сознательный - аз чихати сиёсӣ шуурнок

Политическ||ий - сиёсӣ, сиёсат; ~ий деятель - арбоби сиёсат; ~ое воспитание - тарбияи сиёсӣ; ~ое устройство страны - сохтори сиёсии кишвар; ~ие права - ҳуқуқи сиёсӣ; ~ий риск - таваккали сиёсии кишвар; ~ая среда - муҳити сиёсӣ; ~ая свобода - озодии сиёсӣ; ~ая система - низоми сиёсӣ; ~ие цели контроля за внешней торговлей - ҳадафҳои сиёсии назорати савдои берунӣ

«**Политэкономия пролетариата**» - «**Иқтисоди сиёсии пролетарӣ**»

Политолог - сиёсатшинос

Политология - сиёсатшиносӣ

Полная занятность - шуғлнокии комил, машғули пурра

Полномочи||е - ваколат, ихтиёр, салоҳият

Полномочи||ый - ваколатдор, мухтор, салоҳиятдор, комилхуқук; **~ое представительство** - намояндагии мухтор; **~ый посол** - сафири мухтор; **~ый представитель народа** - вакили мухтори халқ; **собрание не ~о решать этот вопрос** - дар ҳалли ин масъала маҷлис салоҳият надорад

Польн||ый - комил, пурра, **~ая себестоимость** - арзиши аслии пурра; **~ая экономическая интеграции** - ҳамгиرويи пурраи иқтисодӣ; **~ое обслуживание** - хизматрасонию пурра; **~ое финансирование** - маблағгузорию пурра; **~ые издержки** - харочоти пурра; **~ое разоблачение** - фошкунии пурра; **~ое товарищество** - ширкати комил

Полноправие - комилхуқуқӣ

Полноправность - комилхуқук будан

Полноправн||ый - комилхуқук; **~ член акционерного общества** - узви комилхуқуқи ҷамъияти саҳомӣ

Полноценный - комил; **~ спрос** - талаботи комил

Положени||е - низомнома, муқаррарот; вазъ, ҳолат, мавқеъ; нуқот; **~я договора** - муқаррароти шартнома; **~я статьи** - нуқоти мақола; **имущественное ~е** - вазъи моддӣ (амволӣ, моддӣ); **исходное ~е** - вазъи ибтидоӣ; **~е на рынке** - вазъи бозор

Положенн||ый - таъйиншуда, муқарраршуда; муайян, муқаррарӣ; **~ срок** - мӯҳлати муайян

Положительн||ый - мусбат; **~ий фактор** - омили мусбат; **~ый отказ** - радди қатъӣ; **~ая величина** - бузургии мусбат; **~ое сальдо** - бақияи мусбат; **~ые результаты** - натиҷаҳои мусбат; **~ое сальдо бюджета** - бақияи мусбати бучет; **~ое сальдо платежного баланса страны** - бақияи мусбати тавозуни пардохти мамлакат;

~ое сальдо торгового баланса - бақияи мусбати тавозуни савдо

Половник - пойандоз, фаршпӯш

Полугодие - нимсола, шашмоҳа

Полугодици||ый - нимсола; ~ые курсы - курсҳои нимсола

Полуфабрикат - маҳсули нимсохта, масолеҳи (ашёи хоми) нимтайёр, нимсохта

Получка - маош, моҳона, музди кор; получение зарплаты - гирифтани маош

Получать плату за труд - дастмузд гирифтани

Полфунта - нимқадок (дусад грамм)

Полцены - нимбаҳо; за ~ - арзон; купить за ~ - арзон харидан, бо нархи хеле арзон харидан

Польз||а - фоида, суд, манфиат, нафъ

Пользовани||е - истифода, истеъмол истифода бурдан; право ~я - ҳуқуқи истифода; места общего ~я - ҷойҳои истифодаи умум

Поместье - мулк, молиқият; крупное ~ - мулки калон

Помесячно - моҳ ба моҳ, моҳона, ҳармоҳа

Помесяци||ый - якмоҳа, моҳона, ҳармоҳа; ~ая плата - пардохти моҳона

Помещение - манзил, ҷо, хона, бино; жилое ~ - истиқоматгоҳ, ҷойи сукунат

Помощник - ёвар, дастёр, мададгор, ёридиҳанда, кӯмаккунанда; ~ мастера - ёвари усто; ~ президента фирмы - ноиби, ёвари раиси ширкат; ~ ректора - ёвари ректор (раиси донишгоҳ)

Помощ||ь - ёрӣ, ёрмандӣ, мадад, имдод, кӯмак; гуманитарная ~ - кӯмаки башардӯстона; ~ь стран доноров - ёрии кишварҳои мададгор; ~ развитию экономики отсталых стран - ёрии ҳаматарафа ба рушди нумӯи иқтисоди мамлакатҳои ақибмонда (суст-тараққикарда)

Понижени||е - костан, кам кардан, поён омадан, фурувардан; **~ цен** - поён омадани нарху наво; **~ в должности** - аз мансаб поин кардан

Понимани||е - фахмиш, нуктаи назар, фаҳм, фахмидан, идрок, дарк кардан; текст, **доступный ~ю** - матни фаҳмо

По-новому - ба тарзи нав

Поныне - то кунун, то хол

Поняти||е - мафҳум, маънӣ; **~е стоимости** - маънии арзиш; тасаввур, маълумот; **~я** - дараҷай фахмиш, маҷмӯи ақидаҳо, савияи дониш

Поощрение - ҳавасмандӣ, ҳавасмандгардонӣ, ҳавасманд кардан, ташвиқ, қадрдонӣ; подош; **материальное ~** - ҳавасмандии моддӣ; **система материального и морального ~я** - низоми ҳавасмандгардонии моддиву маънавӣ; мукофот, ҳада, инъом, ҷоиза, тӯҳфа; **получить ~** - мукофот гирифтан

Поощрительн||ый - ҳавасмандкунанда, ташвиқӣ, ташвиқомез, шавқмандкунанда; **~ая премия** - мукофоти ҳавасмандкунанда; **~ые фонды** - фондҳои мукофотӣ

Популярно - фаҳмо, оммафаҳм, сода; **~ излагать** - содаю фаҳмо баён кардан

Паразительн||ый - мӯъҷизаосо; **~ые перемены** - дигаргуниҳои мӯъҷизаосо

Порожи||ий - холӣ, тиҳӣ; **~ий ящик** - куттии холӣ

Порт - бандар, лангаргоҳ, шаҳри бандарӣ; **речной ~** - бандари дарёӣ; **морской ~** - бандари баҳрӣ; **торговый ~** - бандари тиҷоратӣ

Порто - порто (харочоти почтаю телеграф, ки аз ҷониби муштарӣ дода мешавад)

Портовый - бандар, бандаргоҳ, бандаргоҳӣ; **~ рабочий** - коргари бандар; **~ склад** - анбори бандаргоҳ

Портфельн||ые инвестиции - сармоягузориҳои маҷмӯӣ, ҳаҷми маблағгузорӣ (маблағҳои бо мақсадҳои

муайян равонашаванда); **~ая стратегия** – стратегияи маҷмӯӣ

Поручени||е - супориш, вазифа; **~на инкассо** – супоришномаи пулгузаронӣ (супориш барои аз суратҳисоби харидор маблағхоро аз рӯи ҳуччат ба суратҳисоби худ гузаронидан)

Поручительн||ый - кафолат, замонат; **~ое письмо** – замонатнома, мактуби кафолат

Поручительство - кафолат, замонат

Порци||я - ҳисса, сахм, миқдор

Порядков||ый - тартибӣ, аз рӯи тартиб; **~ый номер** - рақами тартибӣ

Поряд||ок - тартиб, низом; тарз, роҳ, усул, қоида, тарик, тавр; сохт; расм, одат; қатор; **~ок оплаты** - тартиби пардохт; **~ок торговли** - усули савдо; **~исчисления налога и авансовых отчисления** – тартиби ҳисоби андоз ва маблағҳои пешпардохтшуда

Посёлок - қасаба, шаҳрак; **~ городского типа** - шаҳрак

Посёлковое потребительское общество (ПосПо) - ҷамъияти матлуботи шаҳрак

Посемейн||ый - сари ҳар оила, оила, ҳар оила, оилавӣ; **~ые списки** - рӯйхати ҳар оила

Послание - паём, пайғом; **~ главы государства** – паёми сарвари давлат

Посланник – фиристода, пайк

Последовательно – пайдарпай, паиҳам, пайдарҳам, паёпай, пайгирона, муттасил, мунтазам, мураттабан, пайваста; мантиқан, аз рӯи мантиқ

Последовательность - пайдарпайӣ, пайдарҳамӣ, муттасилӣ, мунтазамӣ, мураттабӣ; **~ явлений** - пайдарҳамии воқеаҳо; мантиқӣ (асоснок, аз рӯи ақл) будан

Последствие экономического кризиса – оқибати бухрони иқтисодӣ

Последующий - минбаъда, баъдина; **~ие** шаги - чорабиниҳои минбаъда; **~ий контроль** - назорати минбаъда

Послепродажное - баъди фуруш; **~ое обслуживание** - хизматрасони баъди фуруш; **~ый сервис** - хизмати баъди фуруш

Послесловие - хотима, охири суҳан, охирсуҳан

Пособие - ёрдампулӣ, кӯмакпулӣ, ёрӣ, ёрмандӣ, кӯмак, мадад, имдод, идрор; **виды ~я** - навъҳои ёрӣ; **денежное ~е на детей** - ёрдампулии давлат барои кӯдакон; **выходное ~е** - кӯмаки пулӣ; **~я для безработных** - кӯмак ба бекорон; **~я по нетрудоспособности** - ёрдампулии корношоямӣ, кӯмак ба шахсони қобилияти қорӣ надошта; **~я системы социального обеспечения** - кӯмаки низоми таъминоти иҷтимоӣ; **~й по уходу за ребенком** - кӯмакпулии парастории кӯдак; китоби дарсӣ, дастури таълимӣ, лавозимоти дарс; **наглядные ~я** - воситаҳои аёнӣ

Посол - сафир; **черезвычайный и полномочный ~** - сафири фавқулода ва мухтор; вақил

Посольство - сафоратхона, сафорат; **состав ~а** - ҳайати сафорат; **секретарь ~а** - қотиби сафорат

Посредник - даллол, миёнарав; **торговый ~** - даллол; миёнарави хариду фуруши мол дар бозор; **~и** - миёнаравҳо

Посреднический - даллолӣ, миёнаравӣ; **~ий рынок** - бозори миёнаравӣ; **~ая услуга** - хизмати миёнаравӣ; **~ие финансовые организации** - ташкилоти миёнаравии молиявӣ

Посессия - посессия (соҳибӣ намудани замини иҷора)

Поставщик - таҳвилгар, таъмингарӣ мол, таъминкунандаи мол; **~ сырьё** - таъмингари ашёи хом

Поставка в срок - таҳвили мол дар мӯҳлати муқарраршуда

Постановка вопроса (проблемы, задачи) – масъалагузорӣ

Постановка на обсуждение (какого-л. вопроса) – баррасӣ, матраҳ

Постановление – қарор, савобдид, тасвибнома; **исполнение** ~й - иҷрои қарорҳо; **в соответствии с ~ем** - мувофиқи қарор; ~я **Маджлиси Оли РТ** - қарори Маҷлиси Олии ҚТ; ~е **общего собрания** - қарори маҷлиси умумӣ; **вынести ~е** - қарор баровардан, савобдонистан; **издавать ~я** - қарор баровардан; **принимать ~я** - қарор қабул кардан

Постепенность - тадриҷӣ, тадриҷӣ будан; ~ **развития** – инкишофи тадриҷӣ

Посторонние работники - коргарони беруна, коргарони бегона

Постоянно - доимо, доимӣ, ҳамеша, мунтазам, пайваста, мудом; ~**действующий** - доимӣ амалкунанда, ҳамешаамал

Постоянный - доимӣ, ҳамешагӣ, пайваста, одатӣ, муқаррарӣ; ~**ая забота** - ташвиши муқаррарӣ; ~**ый посетитель** - мизоҷ, мизоҷи (муштарии) доимӣ; муқимӣ; ~**ый житель** - сокини доимӣ; ~**ая работа** - кори доимӣ; собит, босубот, вафодор, устувор, пойдор; ~**ая величина** - андозаи доимӣ (тағйирнопазир); ~**ый капитал** - сармояи доимӣ (қисми сармоя, ки ба воситаи истеҳсолот тақдир ёфтааст ва арзишаш тағйир намеёбад) ~**ые издержки** - хароҷоти доимӣ; ~**ые темпы денежной массы** - афзоиши доимии ҳаҷми маблағҳои пулӣ; ~**ая экономия от масштаба** – сарфаи доимӣ аз ҳисоби масоҳат (худуд)

Постпредство - намояндагии доимӣ

Постскриптум – замима, паснавис

Поступление – воридгардӣ, ворид шудан, вуруд, дохил шудан, даромадан, омада расидан, омадан, расидан; ~ **на работу** - ба кор дохил шудан; даромад,

воридот; **рость ~й в банк** - зиёд шудани даромади бонк;
~е **товаров** – расидани мол, воридгардии мол (мавод);
~е **от налогов** – даромад аз хисоби андоз; ~ **основных средств** - дохилшавии воситаҳои асосӣ

Посуда - зарф; **кухонная ~** - косаву табақ, зарфҳои ошхона; **чайная ~** - чойнику пиёла, зарфҳои чойнӯшӣ;
столовая ~ - зарфҳои хӯрокхурӣ; ~**мойка** – зарфшӯй;
мытье ~ы - зарфшӯӣ

Посчита||ть - шумурдан, ҳисоб кардан; ~**ть деньги**
- пул шумурдан

По текущим операциям - бо амалиёти ҷорӣ

Потенциал - иқтидор, нерӯ; **имконпазир**, **имконият**; **хозяйственный ~** - иқтидори хоҷагӣ;
экономический ~ государства – иқтидори иқтисодии давлат; ~**ый спрос** - талаботи имконпазир; ~**ый рынок** - бозори имконпазир; **производственный ~** - иқтидори истеҳсолӣ

Потерь от брака – зиён аз талафот

Потеря – талафот

Потерявший работу - коргумкарда

Поток - анбӯҳ, миқдори бисёр; **истеҳсолот**, **муттасил (мураттаб)**; ~ **наличности** - миқдори бисёри (анбӯҳи, сели) пулҳои нақдина; села

Поточность – пайдарҳамӣ, муттасилӣ, пайваста будан; ~ **производства** - пайдарҳамии истеҳсол

Поточн||ый - пайдарҳам, муттасил, пайваста; ~**ый метод производства** - усули пайдарҳами истеҳсолот

Потребител||ь - истеъмолгар, истеъмолкунанда, масрафкунанда; муштарӣ; **общество ~ей** - ҷамъияти муштарӣён (истеъмолгарон); харидор, харанда

Потребительн||ый - истеъмолӣ; ~**ая стоимость** - арзиши истеъмолӣ

Потребительск||ый - масрафӣ, истеъмолкунанда, матлубот; ~**ий рынок** - бозори истеъмолӣ; ~**ие товары** – молҳои истеъмолӣ; ~**ий спрос** - талаботи истеъмолӣ

(муштариён, истеъмолгарон); **~ий кредит** - қарзи истеъмолӣ; **~ая корзина** - сабади истеъмолӣ; **~ие товары** - молҳои истеъмолӣ; **~ие доходы** - даромадҳои истеъмолӣ; **~ие предпочтения** - афзалияти истеъмолӣ; **~ие расходы** - хароҷоти истеъмол; **~ий набор** - маҷмӯи истеъмолӣ; **~ое поведение** - рафтори истеъмолӣ; **~ий бюджет семьи** - бучети истеъмолии оила; **~ий кредит** - қарзи истеъмолӣ; **~ий пай** - сахми истеъмолкунандагон; **~ая кооперация** - кооператсияи матлубот

Потреблени||е - истеъмол, истеъмол қардан, масраф, сарф қардан; **предметы массового ~я** - молҳои сермасриф, воситаҳои сермасраф; **~е материальных благ** - истеъмоли неъматҳои моддӣ

Потреблять - истеъмол қардан, ба қор бурдан, сарф қардан; хӯрдан, нӯшидан, ошомидан

Потребляться - истеъмол қарда шудан

Потребность||ь - ниёз, эҳтиёҷ, ниёзмандӣ, ҳоҷат, талабот, дархост; **~и общества** - талаботи ҷамъият; **общественные ~и** - эҳтиёҷоти ҷамъиятӣ; **материальные и духовные ~и** - талаботи моддӣ ва маънавӣ; хоҳиш, орзу, ният, майл; **удовлетворение ~ей** - қонеъ қардани ниёзҳо (дархостҳо); **духовная ~ь** - ниёзи маънавӣ, талаботи маънавӣ

Потребн||ый - зарурӣ, лозим, дарқорӣ, матлуб; **~ое количество** - миқдори зарурӣ

Почасов||ой - соатбайъ; **~ая оплата** - музди соатбайъ

По-человеческий - инсонвор

Почем - чанд пул, чанд пулӣ, чанд сомонӣ

Почин - ташаббус, пешдастӣ, оғоз; **патриотический ~** - ташаббуси ватандӯстона; **по собственному ~у** - бо ташаббуси худ

Почта - пушта, почта, идораи алоқа, бинои алоқа; **~, пасылки и фрахт** - пушта, посилка ва фрахт

Почтово-телеграфный - пуштаву телеграф; **ые расходы** - харочоти пуштаву телеграф

Почтовый - алоқа; **ое отделение** - шуъбаи алоқа; **ый перевод** - ҳаволапул, пули тавассути пушта фиристодашуда; **ые услуги** - хизмати алоқа; **ая служба** - хадамоти алоқа

Пошлина – боқ; **таможенная** - боци гумрукӣ; **ввозные ы** - боци гумрукии воридотӣ; **вывозные ы** - боци гумрукии содиротӣ

Пошлинный - боқ, боци гумрукӣ; **сбор** - пардохти боцу хирочи гумрукӣ, боцу хирочи гумрук

Поштучно - дона-дона, донабайъ; **платить ~** - донабайъ музд додан; **взвешивание ~** - донабаркаш

Поштучный - дона-дона, донабайъ; **ая оплата** - музди донабайъ; **ая продажа** - савдои донабайъ

Пояс - минтақа; **жаркий ~** - минтақаи гарм; **умеренный ~** - минтақаи муътадил; **климатический ~** - минтақаи иқлимӣ; **часовой ~** - минтақаи вақт; **ные цены** - нархҳои минтақавӣ

Пояснение – эзоҳ, тавзеҳ, шарҳ; қайд; **е к задаче** – шарҳи масъала; **я к тексту** – тавзеҳот

Правило – қоида, дастур, тарик, танзим; **а регулирования денежной массы** – танзими маблағҳои пулӣ; **а установления валютных курсов** – қоидаи муайян кардани қурби арз; **а игры** – қоидаи (тартиби) бозӣ; **а этикета** – қоидаи одоби муошират

Правильно – дуруст, рост, саҳеҳ; **решить задачу** – масъаларо дуруст ҳал кардан

Правильный – дуруст, саҳеҳ, мувофиқи қоида, боинсоф; **ое развитие** – инқишофи мувофиқи қоида; **ое замечание** – эроди дуруст; **ый ответ** – ҷавоби саҳеҳ; **ое решение** – ҳалли дуруст; **ая организация труда** – ташкили дурусти меҳнат; **он человек ый** – вай инсон боинсоф аст

Правитель – ҳоким, ҳукмрон

Правительство – ҳукумат, давлат

Правительственный – ҳукуматӣ, давлатӣ

Правление – садорат, идора, мудирият, раёсат

Право – ҳуқуқ; ~ **собственности** – ҳуқуқи моликият; ~ **голоса** – ҳуқуқи овоз

Правов||ой – ҳуқуқӣ; ~**ая среда** – муҳити ҳуқуқӣ; ~**ое государство** – давлати ҳуқуқбунёд; ~**ые условия** – имкониятҳои ҳуқуқӣ; ~**ые аспекты маркетинга** – ҷанбаҳои ҳуқуқи бозоршиносӣ; ~**ые аспекты международной торговли** – ҷиҳатҳои ҳуқуқи савдои байналмилалӣ; ~ **аспекты внутренней торговли** – ҷанбаҳои ҳуқуқи савдои дохилӣ

Правомерно – қонунӣ, ҳаққонӣ, табиӣ, мутобиқи қонун

Правонарушение – қонуншиканӣ

Правонарушитель – қонуншикан

Практик – аҳли амал

Практика – амалия, амал, таҷриба, воқеъият; ~ **показывает, что...** - аз таҷриба бармеояд, ки ..., таҷриба, қоромӯзӣ, равиш; **порочная** ~ - равиши галат; ~**ант** – қоромӯз, қорозмо, таҷрибаомӯз

Преамбула – дебоча, муқаддима, сарсухан (қисми даромади ягон ҳуҷҷати муҳим); ~ **Устав Организации Объединенных Наций** – дебочаи Ойинномаи Созмони Милали Муттаҳид

Превидение – пешбинӣ, пешгӯӣ, тахмин, пешакӣ доништан, пешгӯӣ, **научное** ~ - пешгӯии илмӣ

Превышение – аз ҳад гузарондан, зиёдтар қардан; барзиёд, илова, изофа, афзоиш; **задание выполнено с** ~ **м** - супориш барзиёд иҷро шудааст

Предварительно – пешакӣ, қаблан, аввал; ~ **проверить данные** – маълумотро пешакӣ санҷидан

Предварительн||ый – пешакӣ, тахминӣ, қаблӣ, аввалин; **по** ~ **ым подсчетам** – аз рӯи ҳисобу китоби пешакӣ; ~**ые итоги** – ҷамъбасти пешакӣ; ~**ая продажа**

билетов – фуруши пешаки чиптаҳо; ~ премия – мукофоти пешакӣ; ~ые исследования рынка – таҳқиқоти қаблии бозор

Преддипломный – тодипломӣ, пеш аз дифои рисолаи дипломӣ; ~ая практика в вузе – таҷрибаомӯзии пеш аз дифои рисолаи дипломӣ дар мактаби олий

Предел – ҳад, ҳудуд, сарҳад; хок, марз; доира; дараҷаи охирин, ҳадди аксар (охир); авҷ; ~ совершенства – авҷи камол, ниҳояти такомул

Предельный – ҳадди аксар, ҳудуд; ~ ая доходность – ҳадди аксари даромаднокиӣ; ~ые ценны – ҳудуди нархҳо; ~ая полезность – ҳудуди манфиатнокиӣ; ~ые издержки – ҳадди аксари хароҷот; ~ая налоговая ставка – ҳадди аксари ҳаққи андоз; ~ая норма замещения – меъёри охирини ивази вазифа (касбу кор); ~ая склонность к импорту – тамоюли ҳадди охирини воридот; ~о – ҳадди охирин, комилан, тамоман, бағоят; ~ая склонность к потребления (ПСП = [(изменение величины потребления : изменение суммы распределяемого дохода) x 100] – майли ҳудудиятнокии истеъмолӣ (МХИ = [(тағйироти бузургии истеъмол : тағйироти ҳаҷми даромади тақсимшаванда) x 100])

Предисловиё – сарсухан, муқаддима, пешгуфтор; ~е к книге – сарсухани китоб, из ~я произведения становится ясно, что... - аз муқаддимаи асар маълум мешавад, ки...

Предложениё – пешниҳод, таклиф; пешкаш, арзаи мол, тақдим; спрос и ~е - арза ва такозо, пешниҳод ва талабот; ~е ресурсов – пешниҳоди захираҳо; рационализаторское ~е - таклифи навоварӣ; ~е товаров – пешниҳоди (арзаи) молҳо; ~е о скупке (акций) – пешниҳоди харидорӣ намудан (саҳмия); ~е труда – пешниҳоди меҳнат

Предмет – мавзӯ, мазмун, матлаб, мақсуд, маврид, восита, чиз, мол; ~ исследования – мавзӯи

тахкиқот; ~ **занятий** - мавзӯи машғулият; ~ **гордости** – мояи ифтихор; ~**ы первой необходимости** – воситаҳои зарурии зиндагӣ (талаботи хамарӯза); ~**ы роскошь** – воситаҳои таҷаммул, бисоти боқарруфар; ~**ы культуры и быта** – молҳои маданӣ ва маишӣ; ~**ы потребления** – воситаҳои истеъмолӣ; фан, дарс; ~ **желание** - матлаб

Предметн||ый – мавзӯӣ, мавзӯъ, аз руи мазмун; ~**ый указатель по темам** – феҳристи мавзӯҳои ягон фан; ~**ый мир за вещей** – дунёи моддӣ; намоён, намунавӣ, возеҳ, аёнӣ; ~**ый урок** – дарси намунавӣ

Предоплата - пешпардохт

Предоставление - додан, ба ихтиёри касе гузоштан, имконият додан; ~ **кредита** – додани қарз

Предоставление займы – вомҳои додашуда

Предположение - фарзия

Предпосылк||а – замина

Предпочтени||е – имтиёз, тарҷеҳ, афзалият; беҳтар шумурдан

Предпразничн||ый – пеш аз ид, арафаи ид; ~**ый день** – рӯзи пеш аз ид; ~**ая торговля** – савдои арафаи ид, савдои пеш аз ид

Предприимчивость – пуртадбирӣ, ташаббускорӣ, ўҳдабароӣ, кордонӣ, чолоку боғайрат (ботадбир) будан

Предприниматель – соҳибкор, кордон, марди кор, корхонадор, соҳиби корхона, корфармо

Предпринимательск||ий – соҳибкорӣ; ~**ие доходы** – даромадҳои соҳибкорӣ; ~**ая деловитость** – кордонии соҳибкорона; ~**ая деятельность** – фаъолияти соҳибкорӣ; ~**ая логика** – мантиқи соҳибкорӣ; ~**ие фирмы** – ширкатҳои соҳибкорӣ; ~**ий риск** – хавфи соҳибкорӣ

Предпринимательство – соҳибкорӣ, фаъолияти соҳибкор, соҳиби корхона будан, ташаббускорӣ (фаъолияти иқтисодии мустақилона, ташаббускорона, эҷодкорона ва таваккалкоронаест, ки ба истехсолу фурӯши маҳсулот, иҷрои ҳар гуна қору хадамот бо

максади ба даст овардани фоида ва қонё намудани тақозои истеъмолгарон дар шароити бозор равона шудааст)

Предприяти||е - корхона, муассиса; ~я **массового питания** - муассисаи хӯроки омма; **малое** ~е - корхонаи хурд; ~е **коммерческое** - корхонаи тичоратӣ; ~я **торговые** - корхонаҳои савдо; ~я **промышленные** - корхонаҳои саноатӣ; ~я **сельскохозяйственные** - корхонаҳои кишоварзӣ; ~я **транспортные** - корхонаҳои нақлиётӣ; ~я **кооперативные** - корхонаҳои таовунӣ (кооперативӣ); ~я **частные** - корхонаҳои хусусӣ; ~я **совместные** - корхонаҳои муштарак; ~я **государственные** - корхонаҳои давлатӣ; ~я **народные** - корхонаҳои мардумӣ; ~я **коллективные** - корхонаҳои дастаҷамъӣ (шарикона); ~е **арендное** - корхонаи иҷоравӣ; ~е **акционерное** - корхонаи саҳомӣ; ~е **индивидуальное** - корхонаи инфиродӣ; ~е **крупное** - корхонаи калон (бузург, азим, тавоно); ~е **среднее** - корхонаи миёна; ~е **общественной организации** - корхонаи ташкилотҳои ҷамъиятӣ; ~е **семейное** - корхонаи оилавӣ; ~я **сферы услуг населения** - корхонаи соҳаи хизматрасонии аҳоли; ~я **производственные** - корхонаҳои истеҳсолӣ

Предпродажный сервис - хизмати пеш аз фуруш

Председатель - раис, садр; ~ **Совета Министров РТ** - Раиси Шӯрои Вазирони ҚТ

Представител||ь - намоянда, вакил; ~ь **от профсоюза** - намояндаи иттифоқи касаба; ~ство - раёсат

Представительн||ый - интихобӣ, интихобшаванда; бонуфуз, муътабар; ~ое **собрание** - маҷлиси бонуфуз

Представительство - намояндагӣ, ваколат; **судебное** ~ - ваколоти додгоҳӣ; **получить** ~ - ваколат гирифтан; **торговое** ~ - намояндагии тичоратӣ

Представительствовать – намоянда будан, намоян-дагӣ кардан

Представить – пешниҳод кардан; ~ **отчет** – хисобот пешниҳод кардан; муарифӣ кардан, шиносондан; тасаввур кардан, аз хаёл гузаронидан, ба назар овардан

Представлени||е – пешниҳод, муаррифӣ кардан; ~е **проекта** – пешниҳоди лоиҳа; ~е **справки** – пешниҳоди тасдиқнома; ~е **данных** – овардани маълумот; арзи хаттӣ, ариза; тасаввур(от), хаёл(от); маълумот, фаҳмиш; **в нашем ~и** – дар тасаввури мо

Предстоящ||ий - оянда; ~ий **сезон** – мавсими оянда; **в ~ем году** – дар соли оянда; **вера в ~ее** – эътимод ба оянда; **мысли о ~ем** – андешаҳо дар бораи оянда

Предъявител||ь - такдимкунанда, нишондиҳанда, доранда; **сберегательная книжка на ~я** – дафтарчаи амонатии беном

Предъявить – нишон додан, такдим кардан; ~ **билет** - чиптaro нишон додан; арз кардан, гузоштан; ~ **требования** - талабот гузоштан; ~ **иск** – даъво кардан

Предъявление – нишон додан, такдим; арз кардан

Предъявляться – нишон дода шудан

Предыдущ||ий – пеш, пешина, гузашта, муқаддам, собиқ; ~ем **номере журнала** – дар шумораи гузаштаи маҷалла; ~ий **период** – давраи гузашта

Преемственность – пайвастагӣ, муттасилӣ, пайдар-пай; ирсият

Преемственн||ый - паси ҳамдигар, паёпай, пайдар-пай, муттасил; ~ая **связь с прошлым** – алокаи паёпай (ногусастанӣ) бо гузашта; ирсӣ, меросӣ; ~ый **порядок наследования имущества** – тартиби меросии мулкдорӣ

Преждевремен||ый – барвақт, бармаҳал; ~ый **вывод** – хулосаи бармаҳал

Прежн||ий – пеш, собиқ, пештара, гузашта, пешина; **в ~ие годы** – дар солҳои гузашта, дар қадим, собиқ, аввала

Презентант – такдимкунанада, доранда

Презентация – такдим, такдим кардан; ~ **вексеља** – такдими **вексел**

Презентовать – ҳада кардан, тӯҳфа додан

Прения - музокира; **выступить в ~х** – ба музокира баромадан; **по докладу начались ~** - аз рӯи маъруза музокира сар шуд

Президент – раиси чумхур, раис, президент; ~ **Республики Таджикистан** – Раиси Чумхурии Тоҷикистон

Президентск||ий - ...и раиси чумхур, президентӣ; ~**ие выборы** – интихоби раиси чумхур

Президиум – ҳайати риёсат, риёсат; **избрать ~для ведения собрания** – ҳайати риёсати маҷлисро интихоб кардан // риёсати маҷлисро интихоб кардан // аъзои ҳайати риёсат; ҳайати роҳбарикунандаи муассиса (идора); ~ **Маджлиси Оли РТ** - Риёсати (ҳайати роҳбарикунандаи) Маҷлиси Оли ҚТ; ~ **Академии наук РТ** – Риёсати Академияи илмҳои ҚТ

Предупреждение – огоҳӣ

Предшествующий - муқаддам; ~ **пять-шесть месяцев тому назад** - панҷ-шаш моҳ муқаддам

Предоплата - пешпардохт

Прежний – пешин, собиқ, муқаддам

Презумпция – эҳтимолият, фарзия (расман дуруст шумурдани далел, то вақте ки нодурустиаш исбот нагардидааст); ~ **невиновности** – эҳтимолияти бегуноҳӣ

Преимущественно – бештар, ғолибан, аксаран, асосан

Преимущественн||ый – ғолиб, махсус, имтиёзӣ, мустасно; ~**ое значение** – аҳамияти махсус; ~**ое право** – ҳуқуқи имтиёзӣ, ҳуқуқи мустасно

Преимущество||о – бартарӣ, афзалият, имтиёз; **на нашей стороне явное ~о** - афзалият ошкоро ба ҷониби мост; ~**о малых предприятий** – афзалияти корхонаҳои

хурд; имтиёз, ҳаққи мустасно; **права и ~а** - ҳуқуқ ва имтиёз; **~о абсолютное** – афзалияти мутлақ (том); **~о сравнительное** – бартари киёсӣ (муқоисавӣ); **закон сравнительного ~а** – қонуни афзалияти (бартари) киёсӣ

Прейскурант – нархнома

Премияльн||ый – муқофотӣ, муқофот; **~ая оплата труда** – ҷоизапулӣ, подошпулӣ, муқофоти пулии иловагӣ бар музди меҳнат; муқофотпулӣ ба ивази меҳнати пурсамара; **~ые деньги** – пули муқофот; муқофотпулӣ, муқофоти пулӣ

Премировани||е – муқофот додан, ҷоиза додан, подош додан; **система ~я** – тартиби додани муқофот

Премировать – муқофот додан, муқофотонидан

Премироваться – муқофот гирифтани, муқофотонида шудани

Премия||я – муқофот, ҷоиза, подош; **~я за перевыполнение бизнес-плана** – ҷоизаи барзиёд иҷрошудани нақшаи соҳибқорӣ; **присудить ~ю** - ҷоиза додан

Премьер-министр – сарвазир, нахуствазир, садри аъзам

Преобразовани||е – азнавсозӣ, дигаргунсозӣ, аз нав ташкил додан, аз нав сохтан; тағйир, дигаргунӣ; тағйироти куллӣ, ислоҳот, тасҳеҳ; **экономическое ~е** - ислоҳоти (дигаргунсозихои) иқтисодӣ; **социальные ~я** – ислоҳоти иҷтимоӣ

Преобразовательн||ый – ислоҳотӣ, дигаргунсозанда; **~ые мероприятия** – тадбирҳои дигаргунсозанда

Преодоление – баргараф намудани, рафъ кардани, аз миён бардоштан, барҳам задани, гузаштани; **~ трудностей** – рафъи душвориҳо

Преподавание – омӯзиш, таълим додан, тадрис, сабақдиҳӣ

Преподаватель – муаллим, омӯзгор, мударрис, устод, сабақомӯз

Препятстви||е – монеа, мамоният, сад, банд

Прерогатив||а – хукуқи махсус (мустасно), имтиёз (барои ягон ташкилоти давлатӣ ё шахси мансабдор);

~ы власти – хукуқи мустаснои ҳокимият

Прерывность – номураатбаӣ, номуназзамӣ, номуттасилӣ

Прерывный – номуттасил; **~характер производства** – номуттасилии кори истеҳсолот

Пресса – матбуот; **научная ~** – матбуоти илмӣ// мухбирон, кормандони матбуот, аҳли матбуот

Престиж – обрӯ, эътибор, нуфуз, ҳайсиат

Престижн||ый – бонуфуз, бозътибор; **~ые профессии** – касбҳои бозътибор; **~ая цена** – нархи нуфуз (нархи моли сифагаш ниҳоят баланд; ки хусусияти аломатҳои нотакрор дорад. Ин нархи молҳои нодирест, ки маҳсули ширкатҳои бонуфуз мебошанд)

Преступлени||е – ҷиноят; **государственное ~е** – ҷинояти давлатӣ; айб, гуноҳ; **это ~е** – гуноҳ аст, ин ҷиноят аст

Преступник – ҷинояткор

Преступн||ый – ҷиноятӣ, ҷинояткорона, ҷиноӣ; **~ые действия** – кирдору амали ҷинояткорона

Претворение – татбиқ кардан, ба амал баровардан, амалӣ кардан; **~ в жизни** – ба ҳаёт татбиқ кардан

Претендент – довталаб, муддаӣ, даъвогар, хоҳишманд, талабгор

Претензи||я – даъво, талаб, иддао; **предъявить ~ю** – даъво кардан, талаб кардан//шикоят, арз, эътироз; **изложить ~и в письменном виде** – шикоятҳои худро ҳатӣ баён кардан

Претерпеть – дигаргун шудан; **~ существенные изменения** – дучори тағйироти ба назар намоён шудан; тоқат (тоб) овардан, таҳаммул кардан, мубтало (гирифтор) шудан, дучор шудан

Преференция – бартарӣ, имтиёз, имтиёзи тичоратӣ, преференсия (имтиёзҳо, сабуқиҳое, ки аз рӯи қарордоди байни давлатҳо барои ташаккули тичорати мутақобила дода мешаванд)

Переференциальные акции – сахмияҳои имтиёзнок

Переференциальные пошлины – боҷи имтиёзнок

Преходящий – гузаранда, гузарон, зудгузар, фонӣ, бебақо; ~ее явление – воқеаи гузаранда

Прибавить – илова (изофа, ҳамроҳ, зам) кардан; ~ пять сомонов – панҷ сомонӣ илова кардан; зиёд кардан, афзудан, изофа кардан; ~ зарплату – музди корро зиёд кардан; бар илова навиштан; чамъ кардан; ~ три к пяти – се бо панҷ чамъ кардан

Прибавка – илова (изофа, ҳамроҳ) кардан; зиёд кардан, тезтар кардан; зиёдтар шудан, дарозтар шудан; илова, изофа, афзоиш, зам; ~ к зарплате – иловаи музди кор

Прибавочный – илова, изофа, бар илова, изофӣ, барзиёд; ~ая плата – иловамузд, музди илова; ~ая стоимость – арзиши изофа; ~ый продукт – маҳсулоти илова

Приблизительно – тақрибан, тахминан, қариб

Приблизительность – тақрибӣ (тахминӣ) будан

Приблизительный – тахминӣ, тақрибӣ; ~ подсчет – ҳисоби тахминӣ

Приблизить – наздик кардан, наздик (пеш) овардан; ~ срок сдачи экзамена – мӯҳлати имтиҳонро наздик кардан

Прибор – асбоб, лавозим, дастгоҳ, сомонолот; **нагревательный** ~ – асбоби гармкунанда; **измерительные** ~ы – асбобҳои андозагирӣ; **письменный** ~ – лавозими хатнависӣ

Прибыль – фоида, нафъ, манфиат, суд; ~ предприятия – фоидаи корхона; **приносить** ~ – фоида

додан, фоида овардан (бардоштан), ~ балансовая – фоидаи тавозунӣ; ~ экономическая – фоидаи иқтисодӣ; ~ бухгалтерская – фоидаи ҳисобдорӣ; ~ остаточная – фоидаи бақиявӣ; ~ от реализации (продажи) товаров – фоида аз фуруши молҳо; ~ монополия – фоидаи инҳисорӣ; ~ ожидаемая – фоидаи интизорӣ; ~ корпораций – фоидаи иттиҳодияҳо; ~ максимальная – ҳадди аксари фоида; ~, полученная от прочей деятельности – фоида аз ҳисоби дигар фаъолиятҳо ба даст омада

Прибыльно – фоидабахш, фоидаовар, сердаромад, судманд

Прибыли и убытки – фоида ва зиён (зарар)

Прибыльность – фоиданокӣ, манфиатнокӣ, судмандӣ

Прибыльн||ый – фоиданок, бoманфиат, муфид, фоидаовар, сернафъ, судбахш; ~ое предприятие – корхонаи фоидаовар

Приватизация – хусусигардонӣ, хусусӣ кардан (гузаштани ҳуқуқи моликият аз ҷониби давлат ба шахсони хусусӣ)

Приведенные затраты – хароҷоти ба як асоси ҳисобӣ овардашуда

Привес – фарбеҳ шудан, гӯшт гирифтан; **увеличение ~а скота** – фарбеҳ шудани чорво

Привилегированн||ость – имтиёздор, боимтиёз, дорои имтиёз будан, соҳибимтиёз, имтиёзнокӣ; ~ое учебное заведение – донишкадаи дорои имтиёз; ~ые акции – саҳмияҳои имтиёздор; ~ая ставка – меъёри имтиёздор

Привелиги||я – имтиёз, тарҷеҳ; сабуқӣ, бартарӣ; **пользоваться ~ей** – имтиёз доштан

Привлечение – ҷалб кардан, кашидан; ~ иностранного капитала – ҷалби сармои хориҷӣ

Привоз – овардан, расондан, ворид кардан; ~
товаров – овардани молҳо; чизи овардашуда, воридот;
~**ной** – оварда, овардашуда

Пригодность – шоиста, лоик, короям будан

Приготовить – тайёр (омода, хозир, таҳия, муҳайё)
кардан; фароҳам овардан; иҷро кардан; тартиб додан

Приготовиться – тайёри дидан, тайёр (омода,
хозир, муҳайё) шудан; ~**отвечать** ба ҷавоб додан хозир
шудан; ~**к зачетам** - ба санчиш омода шудан

Придерживаться – тарафдор будан, риоя кардан; ~
особого мнения – фикри алоҳида доштан; ~**темы** –
мавзӯро риоя кардан; даст гирифтан, доштан, дошта
истодан

Придума||ть – фикр карда ёфтан, ҳаёл карда
баровардан, эҷод кардан; бофтан, сохтан

Приезд – омадан, расидан, ворид шудан

Прием – қабул кардан, даровардан, гирифтан; ~
заявлений – қабули аризаҳо; мулоқот, пазирой,
истикбол, мулоқоти расмӣ, маҷлиси қабул; усул, услуб,
равиш, тарз, тариқа, роҳ; **искусный** ~ - тарзи моҳирона,
усули моҳирона; **обычный** ~ - тарзи маъмул; ~**ы**
экономического анализа – усулҳои таҳлили иқтисодӣ

Приемлем||ый - мақбул, маъкул, ҷоиз, қобили
қабул; ~**ое предложение** – пешниҳоди маъкул

Признак – аломат, нишона, асар, ишора

Приказ – фармон, амр

Прикладн||ой – амалӣ, қорбурдӣ, татбиқӣ,
таҷрибавӣ, дастӣ; ~**ые науки** – илмҳои амалӣ; илмҳои
таҷрибавӣ

Прилав||ок – пештахта, раф; **работники** ~**ка** –
фурушандагон, молфурушон, фурушгарон, савдогарон

Приложение – замима, изофа, илова; замима
кардан, илова намудан

Применение – татбиқ, истеъмол (истифода) кардан, татбиқ кардан, ба кор бурдан, кор фармудан; **~е маркетинга** – татбиқи бозоршиносӣ (бозорёбӣ)

Применяемая технология – технологияи истифодашаванда

Пример – мисол, намуна, ибрат; **решить ~** – мисол хал кардан; **для ~а** – барои ибрат, ҳамчун намуна

Примеривание – андоза кардан; чен кардан; **~ сапоги** – музаро пушида дидан (санчидан)

Примерно – тахмин, тақрибан; аъло, бо тарзи ибратбахш, намунавор; масъалан, чунончи

Примечание – эзоҳ, шарҳ, қайд, ҳошия; **сделать ~е** – эзоҳ додан; **снабдить книгу ~ями** – ба китоб эзоҳ илова кардан, дар ҳошияи китоб тавзеҳот овардан

Принадлежность – лавозим, асбоб, афзор, олат, чиҳоз, сомон, сомонолот; тааллуқ, мансубият, алоқа, нисбат, узвият; **~ к группе** – ба гурӯҳе мансуб будан (тааллуқ будан)

Принцип – асос, усул, шарт, бунёд; **~ мирного сосуществования** – шарти ҳамзистии осоишта; **~ы кредитования** – шартҳои қарз гирифтан; **~ платежеспособности** – шарти қобили пардохт будан; **~ получаемых выгод** – усули ба даст овардани манфиат; **«Принципы политической экономии и налогообложение» (Книга Д. Рикардо)** – «Асосҳои иқтисоди сиёсӣ ва андозбандӣ» (Китоби Д. Рикардо); **этикод**, ақида, нуктаи назар, қавл, қоидаи ахлоқ; **~ы планирования** – шартҳои нақшагирӣ; **~ перехода к рыночной экономике** – шартҳои гузариш ба иқтисоди бозорӣ

Принципиально – ақидатан, аз рӯи ақида, муътақидан; асосан, умуман; **~ новое решение проблемы** – тарзи усулан нави ҳалли масъала; **~ новый этап** – марҳилаи ба куллӣ нав

Принятие – қабул, қабул шудан, пазириш, гирифтан; ~ **законов и решений** – қабули қонуну қарорҳо; ~ **Конституции Республики Таджикистан** – қабули Қонуни Асосии Ҷумҳурии Тоҷикистон; ~ **закона РТ «О собственности»** - қабули қонуни ҶТ «Дар бораи моликият», қабули Қонуни моликияти ҶТ; ~ **решения** – қабул қардани қарор

Принять – гирифтан, қабул қардан, пазируфтан; ба зиммаи (ба ўҳдаи) худ гирифтан, ба ихтиёри худ гирифтан, мутасаддӣ шудан; ~ **на работу** – ба кор қабул қардан; ~ **решение** – қарор қабул қардан, ба як қароре омадан

Приобретения – харидорӣ, ба даст овардан, ҳосил қардан; ~ **информации** – ба даст овардани иттилоот; ~ **суверенитета и независимости** - ба даст овардани истиклолият ва соҳибихтиёрӣ; ~ **преимущество** – ба даст овардани бартарӣ; ~ **имущество** – ба даст овардани молу мулк; ~ **ресурсов** – ба даст овардани сарватҳо; ~ **товаров** – харидории амвол

Приоритет – бартарӣ, афзалият, авлавият

Приостановить – боздоштан, таваккуф қунондан, мавқуф гузоштан

Приплата – изофапулӣ, пули изофа додан, аз қиматаш зиёд пул додан; пули ба иловаи нарх додашуда

Приработок – даромади фаръӣ, дастмузди иловагӣ, иловакорӣ

Природа – табиат, мавҷудот; **явления** ~**ы** - ҳодисаҳои табиат; **законы** ~**ы** - қонунҳои табиат; моҳият, ҳосият, хусусият, сифат, фитрат; ҳислат, табъ, сират, тинат; асл, сиришт

Природно-климатические условия – шароити табииву иқлимӣ

Природный – табиӣ, табиат; ~**ые ресурсы** – захираҳои табиӣ; ~**ые богатства** - сарватҳои табиӣ;

модарзод, фитрӣ, сириштӣ; **~ый талант** – истеъдоди фитрӣ (модарзод); **~ый недостаток** – нуқси табиӣ, иллати модарзод

Прирост – афзоиш, зиёдатӣ; **~ населения** – афзоиши аҳоли; **~ промышленного производства** – афзоиши истеҳсоли саноатӣ; **~ национального дохода** – афзоиши даромади миллӣ; **~ продукции** – афзоиши маҳсулот; **абсолютный ~** – афзоиши мутлақ; **~ капитала** – афзоиши сармоя; **~ные издержки** – хароҷоти афзоишёфта

Присуждение – додан; **~ ученой степени** – додани унвони илмӣ

Приток капитала – вуруди сармоя; воридшавии сармоя

Приторговать – нархталони кардан, муомила кардан

Приторговаться – нархро фаҳмидан, нарху наворо муайян кардан

Приурочить – баробар (мувофиқ, мутобиқ, рост) кардан

Приусадебный – назди ҳавлӣ, пеши ҳавлӣ, наздиҳавлигӣ; **~ участок** – қитъаи назди ҳавлӣ

Приход – омадан, расидан, ворид шудан, дохил шудан; даромад, дахл, мадохил, воридот; **графы ~ и расхода** – моддаҳои дахлу харҷ; **записать на ~** – ба дафтари даромад навиштан

Приходи||ый – даромад, дахл, мадохил, воридот; **~ая книга** – дафтари даромад; **~ый ордер** – санади воридоти хазина; **~ая накладная** – борхати воридотӣ

Приходно-расходн||ый – дахлу харҷ; **~ая книга** – дафтари дахлу харҷ

Причина – сабаб, боис, вачҳ

Причислить – ба ҳисоб гузарондан, интиқол додан

Проанализировать – таҳлил кардан, таҳқиқ намудан, фикру мулоҳиза кардан

Проб||а – намуна; озмоиш, санчиш, имтиҳон; чошнӣ; иёр, маҳак; **золото низкой ~ы** - тиллои маҳаки паст, тиллои иёри паст

Пробег – дав, гашт; мусобиқа; масофаи роҳ, дар ҳаракат будан; **суточный ~ паровоза** – масофаи шабонарӯзии гашти қатораҳо

Пробка – пӯк, пӯки шиша

Проблем||а - масъала, масъалаи ҳалталаб, мушкила; **экономические ~ы** - масъалаҳои иқтисодӣ

Проведение – гузарондан, кашидан, ба амал гузарондан; **~ решения в жизнь** - дар амал татбиқ кардани қарор

Проверенный – тафтишшуда, санчидашуда; санчида, озмуда, ботаҷриба

Проверить – тафтиш кардан, санчидан, озмудан; **~ отчетность** - ҳисоботро тафтиш кардан; **~ исполнение** – иҷрои қарорро тафтиш кардан

Проверка – тафтиш, санчиш, озмоиш, имтиҳон; **~ документов** – тафтиши ҳуҷҷатҳо; **~ выполнения плана прибыли** – тафтиши иҷроиши нақшаи фоида

Проводник – роҳбалад, роҳнамо

Прогноз – пешгӯӣ, пешбинӣ, ояндабинӣ; **~ потребности в товарах** – пешбиниҳои эҳтиёҷот ба молҳо

Прогнозирование – ояндабинӣ, пешгӯӣ кардан, дурнамо; **~ спроса** – ояндабиниҳои талабот; **~ рынка** – ояндабиниҳои бозор

Прогнозируемый чистый денежный поток – ояндабиниҳои миқдори муайяни маблағҳои холис

Проголосовать – овоз додан

Программа – барнома; **~ экономического развития Республики Таджикистан на период до 2015 года** – барномаи рушди иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи то соли 2015; **~ государственных расходов на оборону** – барномаи хароҷоти давлатӣ барои мудофия; **~ для бедных** – барнома барои камбизоатон; ~

снижения уровня бедности в Республики Таджикистан – барномаи паст кардани сатҳи камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон; **~ы сбережений** – барномаи пасандозҳо; **~ маркетинга** – барномаи бозоршиносӣ; **антикризисная ~** – барномаи зидди бӯҳрон; **~ выборочного обследования** – барномаи таҳқиқи интихобӣ; **продовольственная ~** – барномаи озуқаворӣ

Программирование – барномасозӣ, барномарезӣ

Программировать – барнома сохтан (тартиб додан), ба барнома дохил намудан

Программист – барномасоз

Программно-целевой подход – равиши барнома-вию мақсаднок

Программное обеспечение – таъмини барномавӣ

Прогресс – пешрафт, тараққӣ, рушд, пешравӣ, тараққиёт, инкишоф; **технический ~** – пешрафти техникӣ

Прогрессивный – афзоянда, дараҷа ба дараҷа афзуншаванда; **~ая оплата труда** – музди кори ба тадриҷ афзоянда; мутараққӣ, пешқадам, пешоҳанг, пешрав, тараққипарвар, тараққиҳох; **~ые взгляды** – ақидаҳои мутараққӣ; **~ое человечество** – инсонияти тараққипарвар; **~ые налоги** – андозҳои ба тадриҷ афзоянда; **~ые формы продажи товаров** – шаклҳои пешқадами фуруши мол

Продавец – фурушанда; **~ книг** – китобфуруш; **~ слотка** – майдафуруш; **~ вина** – шаробфуруш, майфуруш; **~ спиртных напитков** – майфуруш; **~ воды** – обфуруш

Продажа – фуруш; **~а цветов** – фуруши гулҳо, гулфурушӣ; савдо; **оптовая ~а** – яклухтфурушӣ, умдафурушӣ, фуруши яклухт; **розничная ~а** – чаканафурушӣ; **поступить в ~у** – ба фуруш омадан; **~а товаров** – фуруши молҳо; **~а частным лицам** – фуруш ба алоҳиди алоҳида; **~ предметов потребления** – фуруши

чизҳои истеъмоли; ~ поштучно – донафурушӣ; ~ активов – фуруши дорихо

Продажн||ый – фурушӣ, фуруш, байъ; ~ая цена – нархи фуруш; фурухташаванда, фурушӣ, фурухтанӣ; ~ая вещь – чизи фурушӣ (фурухташаванда)

Продать – фурухтан, ба фуруш расондан; ~ в кредит – ба насия фурухтан; ~ оптом – яклухт фурухтан; ~ себе в убыток – бо зарар фурухтан; ~ с молотка – савдои «Ки зиёд?» фурухтан; ~ с аукциона – дар музояда фурухтан, савдои музояда

Продвижен||ие – ба пеш рондан, пешкаш, пешбарӣ, пеш бурдан, равона кардан; ~ие продукции на рынок – пешкаши маҳсулот ба бозор; ~ие товара – пешбари намудани мол

Продление – тамдид, дароз кардан, тӯлкашӣ, давом додан; ~ срока – тамдиди мӯҳлат, дароз кардани мӯҳлат

Продмаг – мағозаи хӯрокворӣ

Продналог – андози озуқа (ки дар соли 1921 ба ҷои таксимоти озуқа ҷорӣ гардида, баъдҳо ба андози яғонаи кишоварзӣ мубаддал шуд)

Продовольственный – озуқа, озуқаворӣ, хӯрокворӣ; ~ магазин – мағозаи хӯрокворӣ; ~ый фонд – фонди озуқаворӣ

Продовольствие – хӯрокворӣ, хӯрок, озуқаворӣ, озуқа, ғизо, хӯрду хӯрок; **обеспечить город ~м** – шаҳро аз маводи озуқа таъмин кардан

Продолжение – идома додан, давом додан; давом доштан, идома ёфтан; тӯл кашидан; давом, имтидод, идома, бақия; в ~ учебного года – дар давоми соли таҳсил

Продолжительность – давом, давомнокӣ, давомот, тӯл, муддат; ~ поездки – муддати сафар; ~ опыта – тӯли таҷриба

Продразверстка - тақсимоти озуқа (тарзи тақсимоти маҳсулоти кишоварзӣ дар давраи коммунизми харбӣ)

Продтовары - молҳои озуқа, хӯрокворӣ, озуқаворӣ, маводи ғизой

Продукт - маҳсул(от), хӯрокворӣ, хӯрданиҳо, маводи ғизой, тӯша; **молочные ~ы** - маҳсулоти шир; масолеҳ, ашё, ашёи хом; **~ для производства вина** - масолеҳи истеҳсоли машрубот, масолеҳи майхобонӣ; **~ы питания** - маводи ғизой, озуқаворӣ

Продуктивность - маҳсулноқӣ, сермаҳсулӣ; **~ сельского хозяйства** - маҳсулноқии кишоварзӣ

Продуктивный - маҳсулноқ, ҳосилноқ, сермаҳсул, самаранок; **~ труд** - меҳнати сермаҳсул; маҳсулдеҳ, маҳсулдиҳанда, сермаҳсул, пурҳосил; **~ скот** - ҳайвоноти сермаҳсул, чорвои маҳсулдеҳ

Продуктообмен - табодули маҳсулот (мубодилаи бевоситаи маҳсулот ба маҳсулот дар байни корхонаҳои саноатӣ ва кишоварзӣ)

Продукция - маҳсулот, модда, ашё; **~ завода** - маҳсулоти корхона; **готовая ~** - маҳсулоти тайёр; **~ и предприятия массового питания** - маҳсулоти муассисаҳои хӯроқи омма

Проект - лоиҳа, нақша, тарҳ; **~ договора** - лоиҳаи шартнома; **~ Закона РТ «О торговле»** - лоиҳаи қонуни ҚТ «Дар бораи савдо», лоиҳаи қонуни савдо дар ҚТ

Проекты «Под ключ» - лоиҳаи «Бо қулфу калид», сохтмони комилан омода

Проектно-сметная документация - асноди лоиҳа-кашиву харҷномавӣ, ҳуҷҷатҳои лоиҳа ва бароварди маҳраҷ

Прожиточный - харҷи зиндагӣ, рӯзгузаронӣ, умргузаронӣ, ризку рӯзӣ; **~ые средства** - воситаи ризку рӯзӣ; **~ый минимум** - ҳадди ақали харҷи зиндагӣ, камтарин маблағ барои рӯзгузаронӣ, қути лоямут

Произвести подсчет - ҳисоб кардан, ҷамъбаст кардан

Производитель||ь – тавлидгар, истеҳсолгар, тавлидкунанда, истеҳсолкунанда; ~ **и местные** – тавлидгарони маҳаллӣ

Производительность - ҳосилнокӣ, маҳсулнокӣ, маҳсулдиҳӣ, самаранокӣ, самарабахшӣ; ~ **труда** - ҳосилнокии меҳнат; ~ **предприятия** - маҳсулдиҳии корхона; ~ **затрат** – ғоиданокии хароҷот; ~ **рабочей недели, часы** – ҳосилнокии ҳафтаи корӣ, соатҳо

Производительный - ҳосилдиҳанда, маҳсулдеҳ, сермаҳсул, самаранок, самарабахш; ~**ый труд** – кори сермаҳсул (самарабахш); ~**ые силы** - қувваҳои истеҳсолкунанда

Производный спрос – талаботи такрорӣ, ҳосилаи талабот

Производствен||ый - истеҳсолот, истеҳсолӣ; ~**ый план** – нақшай истеҳсолот; ~**ая маркетинг** – бозорёбии истеҳсолӣ, ~**ая маркетинговая философия** – фалсафаи бозорёбии истеҳсолӣ; ~**ая практика** - таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ; ~**ые отношения** - муносибатҳои истеҳсолӣ; ~**ая мощность** – иқтидори истеҳсолӣ; ~**ые запасы** - захираҳои истеҳсолӣ; ~**ые издержки** – хароҷоти тавлидотӣ; ~**ая функция** – вазифаи истеҳсолӣ; ~**ые ресурсы** - захираҳои истеҳсолӣ; ~**ые решение** - қарорҳои истеҳсолӣ; ~**ые факторы** - омилҳои истеҳсолӣ; ~**ая структура** – зерсохтори истеҳсолӣ

Производств||о - тавлид; тавлидот, истеҳсолот, истеҳсол; **орудия ~а** – олоти истеҳсолот; **средства ~а** - воситаҳои истеҳсолот; **способ ~а** - усули истеҳсолот, тарзи истеҳсолот; ~**о стали** - истеҳсоли пӯлод; корхона; **руководитель ~а** – сардори истеҳсолот, роҳбари корхона; **учиться без отрыва от ~а** - аз истеҳсолот ҷудо нашуда хондан; саноат, соҳа; **текстильное ~о** - саноати бофандагӣ; **сталолитейное ~о** - саноати пӯлодгудозӣ

Происхождение – пайдоиш, ба вучуд омадан

Прокат – киро, кироя; **плата за ~** - пули киро(я), киро(я)пулӣ

Прокомментировать - шарҳ додан, тафсир кардан, эзоҳ додан

Прокурор – додситон, прокурор; **генеральный ~** - додситони кул(л)

Прокурорски||ий – додситон, додситонӣ, прокурорӣ; **~ие обязанности** - вазифаҳои додситон; **~ий надзор** - назораги додситонӣ

Пролонгация – тамдиди мӯхлат, дароз намудани мӯхлати амали қарордод

Промежуточный - фосилавӣ

Промежуточные продукты – маснуоти иловагӣ

Промтоварный - молҳои саноатӣ; **~ магазин** – мағозаи молҳои саноатӣ

Промтовары - молҳои саноатӣ, маҳсулоти саноатӣ, маводи гайрихӯроки

Промфинплан (промышленно-финансовый план) – нақшаи саноативу молиявӣ; **годовой ~ предприятия** – нақшаи солонаи саноативу молиявии корхона

Промыс||ел – касб, ҳунар, пеша, шугл, касбукор; **кузнечный ~ел** – пешаи оҳангарӣ; **промыслы** - муассисаҳои саноатӣ, конҳо; **горные ~лы** - корхонаҳои истихроҷи маъдан

Промышленник – корхонадор, корманди корхонаи саноатӣ, сонъ, соҳиби корхонаи саноатӣ, мутахассиси соҳаи саноат

Промышленность – саноат; **тяжелая ~** - саноати вазнин; **легкая ~** саноати сабук; **добывающая ~** - саноати истихроҷи маъдан

Промышленн||ый – саноатӣ, саноат, **~ое производство чего-л.** - истеҳсоли саноати чизе; **~ый район** – минтақаи саноатӣ; **~ое строительство** – сохтмони саноатӣ; **~ый капитал** – сармояи саноатӣ; **~ый**

маркетинг – бозорёбии саноатӣ; **~ый потребитель** – истеъмолгари саноатӣ; **~о развитие страны** – мамлакатҳои тараққикардаи саноатӣ, кишварҳои пешрафтаи саноатӣ

Проницательный – мумайиз

Пронумеровать – шуморбандӣ, шумора гузоштан, рақам мондан; **~ страницы** – ба варақаҳо рақам мондан; саҳифаҳои шуморабандӣ кардан

Пропаганда – тарғиб(от), таблиғ(от); **научно-техническая ~** – тарғиботи илмиву техникӣ; **~ достижений науки** – таблиғи комёбиҳои илм; **~ передового опыта** – тарғиби таҷрибаи пешқадам

Пропорционально – мутаносибона, ботаносуб; мутаносибан; **прямо ~** – мутаносиби роста; **обратно ~** – мутаносиби чаппа

Пропорциональный налог – андози мутаносиб

Пропуск – гузарондан(и), роҳ додан(и), иҷозат додан(и); гузарнома, иҷозатнома, рухсатнома; **выдать ~** – гузарнома (иҷозатнома) додан; **предъявить ~** – гузарнома нишон додан

Пропускная способность магазина – қобилияти хизматрасонии мағоза (фурушгоҳ)

Проректор – ноиби раиси донишқада (донишгоҳ), ноиби раис, ҷонишини сарвари донишгоҳ (донишқада)

Прост||ой – сода, одӣ, осон; **~ая задача** – масъалаи одӣ; якҷинса, якхела, номураккаб; **~ое число** – адади сода

Простота – содагӣ

Просчет – шумурдан, ҳисоб кардан; иштибоҳи ҳисоб, ҳисоби ғалат, ҳисобу китоби нодуруст, саҳв, ғалат, хато; **~ в планировании** – иштибоҳ дар нақшагириӣ; **выявить ~** – саҳвро пайдо кардан

Протекционизм – ҳимоятгарой, протекционистӣ (дар мамлакатҳои хориҷӣ ҳимоя кардани соҳаҳои кишоварзӣ ва саноати худӣ бо роҳи боҷи зиёд

гирифтан аз молҳои воридоти аз хориҷа овардашаванда; сиёсати давлатӣ, ки барои ҳимоя намудани соҳаҳои иқтисодиёти миллӣ, аз рақобати оштинопазири хориҷӣ, равона карда шудааст), ҳимоятгарии саноати ватанӣ

Протекция - ҳимоят, ҳимоятгарӣ, тарафгирӣ

Противоположное мнение - афкори (ақидаи) муҳолиф

Противоположность - тазод, муҳолифат, ҳамзид, танокуз

Противоречие - зиддият, муҳолифат, ихтилоф; **внутренние** ~я - зиддиятҳои дохилӣ

Протокол - суратмаҷлис, протокол; ~ **заседания** деканата - суратмаҷлиси ҷаласаи садорат

Профессионал - кордон, корозмуда, хирфаи соҳибхитисос; ~**ая** **подготовка кадров для рынка** - омодагории кормандони соҳибхитисос барои бозор; ~**ное обучение** - омӯзиши касбӣ

Профессионально - **квалификационный состав работников** - ҳайати тахассусию касбии кормандон

Профессионально-техническое училище - хунаристон

Профессия - касб, ҳунар, пеша, ихтисос, тахассус, шуғл; **свободная** ~я - пешаи озод; **выбор** ~и - интихоби касб

Профессор - профессор

Профилирующий - асосӣ, махсус, соҳавӣ; ~**ие дисциплины** - илмҳои махсус, илмҳои соҳавӣ

Профсоюз - иттифоқи касаба

Профтехобразование - омӯзиши касбҳои техникаӣ

Процедура - ойн, расму қоида, тартиб, русумот, маросим; ~ **подписания договора** - маросими имзои қарордод

Процент - дарсад, фоиз, фисад; **выполнить бизнес-план на сто** ~ов - нақшаи соҳибқориро сад фоиз иҷро

кардан; в ~ ах к итогу – фоиз нисбат ба нишондиҳандаи чамъбасти; в ~ах к прошлому году – фоиз нисбат ба нишондиҳандаи соли гузашта; ~ные ставки – меъёри фоиз; ~ы сложные - фоизҳои мураккаб; ~ы чистые - фоизҳои холис; ~ые отношения - фоизҳои таъғирёбанда; ~ые платежи - фоизҳои пардохт

Проценты за кредит -- фоизи пардохти қарзи бонк

Процесс - раванд, чараён, рафт; ~ развития – чараёни инкишоф; ~ маркетинга – раванди бозоршиносӣ; в ~е работы – дар рафти қор; производственный ~ - раванди истеҳсолот; ~ контроля – раванди назорат; учебно-воспитательный ~ - чараёни таълиму тарбия

Проч||ий - дигар, ғайр, боқимонда, соир, пойдор; ~ие расходы – харҷоти дигар; ~ие доходы – даромадҳои дигар

– **Прочие расходы** - харҷҳо ё харҷҳои дигар

Прочность – устуворӣ, маҳкамӣ, пойдорӣ

Прошедш||ий - гузашта; ~ие годы - солҳои гузашта

Прошлогодн||ий – порсола, соли гузашта

Прошл||ый - гузашта, пеш, пешина; ~ый год – гузашта, порсол

Пряж||а – нах, ришта, калоба

Прямая продажа – фуруши бевосита (муствақим)

Прямая котировка валюты – нархгузориҳои муствақими арз (асъор)

Прямая эластичность спроса – талаботи чандирии муствақим, чандирии бевоситаи талабот (дараҷаи ҳассосиятҳои талабот ба ягон мол дар алоқамандӣ бо тағйирёбии нархи он талаботи чандирии муствақим номида мешавад)

Прямой – муствақим, рост; бевосита, яқсара, хатти рост; ~ маркетинг – бозорёбии муствақим; ~ почтовый маркетинг – бозорёбии алоқавии муствақим

Прямота – ростгуй, росткор, хақгуй, кушоду
равшан, ошкор

Прямые инвестиции - сармоягузории мустақим

Прямые инвестиции за рубежом - сармоягузории
мустақим дар хориҷа

Психоаналитик - равонков

Психолог - равоншинос

Психология - равоншиносӣ, рӯҳия, рӯҳиёт, вазъи
рӯҳӣ

Психологическое ценообразование – нархгузории
равонӣ

Публикация – нашр, чоп, интишор

Публичный – ошкор

Пуд – пуд (воҳиди ченак, баробари 16 кило)

Пул – (шакли махсуси картель, ки фоидаи ҳар як
иштирокдори он ба фонди умумӣ ворид гардида,
баъдан дар асоси таносуби муайяншуда таксим
мегардад)

Путёвка – сафария, сафархат

Пункт – нуқта, маҳал, ҷой; модда, банд; ~
пребывания - маҳал(л)и будубош

Путь - роҳ, ҷода; тараф, сӯй, ҷониб, ҷиҳат; тарз,
тариқ, васила

Путеводитель – роҳнома

Путешествование – ҷаҳонгардӣ, саёҳат

Пятилетка – панҷсола

Пять фундаментальных экономических проблем –
панҷ масоили умдаи иқтисодӣ

**Пять вопросов, на которые каждая экономика
должна дать ответ** – панҷ саволе, ки бояд ҳар як
иқтисод ба он посух диҳад

Пятилетний прогноз – дурнамои панҷсола,
лешбинии панҷсола

Р

Работ||а - кор, фаъолият, ранҷ; **физическая ~** - кори чисмонӣ; **умственная ~** - кори фикрӣ; **приняться за ~у** - ба кор шуруъ кардан; **окончить ~у** - корро тамом кардан; **хизмат; поступить на ~у** - ба кор даромадан; **асар, осор; печатные ~ы** - асарҳои чопӣ; **мол, ашё; изящная ~а** - кори хуб; **грубая ~а** - кори бад; **единица ~ы** - воҳиди кор

Работать - кор кардан; **~ в две смены** - дар ду баст кор кардан; **омӯхтан, тадқиқ кардан; кор кардан**

Работник - корманд; **квалифицированный ~** - корманди боихтисос; **научный ~** - корманди илм

Работодатель - корфармо

Работоспособность - коршоямӣ, қобилияти корӣ

Работоспособн||ый - корӣ; **~ый человек** - одами пуркор; **быть ~ым** - корӣ будан

Рабоч||ий - коргар; **~ие и крестьяне** - коргарону деҳқонон; **~ие и служащие** - коргар(он) ва хидматгар(он); **~ий класс** - синфи коргар; **~ее движение** - ҳаракати коргарӣ; **меҳнатқаш; ~ий народ** - аҳли меҳнат; **~ий день** - рӯзи кор; **~ая неделя** - ҳафтаи кор; **~ее время** - вақти кор; **~ее место** - ҷойи кор; **~ий костюм** - либоси корӣ, корҷома, **~ая одежда** - корҷома; **~ие руки** - дастони корӣ; **~ая сила** - қувваи коргарӣ; **наём ~ей силы** - киро кардани коргарон; **в ~ем порядке** - дар рафти кор

Равновеси||е - баробарвазнӣ, мувозинат, таносуб; **~е сил** - баробарии қувваҳо, мувозинати қувваҳо; **устойчивое ~е** - мувозинати устувор; **сохранить ~е в бюджет** - таносуби бучетро риоя кардан; **~е спроса и предложения** - мувозинати талабот ва пешниҳодот (тақазо ва арза)

Равновесная цена – нархи мувозинат (баробар)

Равномерно - мунтазам, баробар, ба як андоза; ~
распределить обязанности - вазифаҳоро баробар тақсим
кардан

Равномерность - мунтазамноқӣ

Равномерный - мунтазам, якхела, якзайл; ~**ая**
скорость - суръати мунтазам; ~**ая амортизация** -
истехлоки мунтазам

Равноценность - баробарарзишӣ

Равный - мусовӣ, баробар, ҳамсон

Радикально - қатъиян, ба таври кулӣ; ~ **изменить**
своё отношение к чему-л. - муносибати худро бо чизе
қатъиян дигар кардан

Радикальные изменения - тағйироти кулӣ

Радикальность - қатъият, қатъӣ будан; ~ **мер** -
қатъӣ будани тадбирҳо

Радиус - шӯъо; доира, худуд

Раз - бор, мартаба, қарат, дафъа; **один** ~ - як бор,
як мартаба; **сто** ~ - сад бор; **несколько** ~ - якчанд бор;
много ~ - борҳо; **а последний** ~ - даъфаи охирин

Разбазаривание - исрофкорӣ, барбоддихӣ; ~
средств - исрофи маблағҳо

Разбазарить - исроф кардан, барбод додан, беҳуда
сарф кардан; ~ **деньги** - пулро исроф кардан

Развес *ниг.* **развешивание**; ~ **продуктов** -
баркашидани хӯроқворӣ

Развесной - барқаш; ~ **сахар** - қанди барқашида

Развешивание - барқашӣ, барқашида, тақсимсозӣ;
овезиш, овезон кардан, овехтан; ~ **таблиц** - овехтани
ҷадвалҳо

Развивающийся - дар ҳоли рушд, таракқи-
кардаистода; ~**иеся страны** - мамлакатҳои дар ҳоли
рушд (таракқикардаистода); мамлакатҳои рӯ ба
инкишоф, мамлакатҳои суст таракқикарда (рӯ ба
таракқинихода); ~**ий маркетинг** - бозоршиноси ривоч-
ёбанда

Развитие - пешрафт, тараққӣёт, рушд, тақомул, инқишоф; инқишоф додан; тараққӣ додан, тақмилдиҳӣ; тараққӣ қардан, муқараққӣ; ~ **культуры** - инқишофи фарҳанг, тараққӣ додани маданият; ~ **промышленности** - инқишофи саноат, рушди саноат; ~ **страны** - кишварҳои муқараққӣ

Развит|ой - муқараққӣ, рушдѐфта, инқишофѐфта; ~**ая промышленность** - саноати муқараққӣ, саноати рушдѐфта

Развить - тараққӣ додан; ривоч додан; ~ **промышленность** - саноатро ривоч додан; муқаммал, васеъ қардан, тақмил додан; ~ **план** - нақшаро васеъ қардан

Развоз - қашондан, ба ҳар ҷо расондан; ~ **товаров** - қашондани мол

Развозка *ниг.* развоз; ~ **грузов** - ба ҳар тараф қашондани бор; ароба

Развози|ой - сайёр; ~**ая торговля** - савдои сайёр

Разгосударствление - гайридавлатӣ қардан

Разгрузи|ться - аз бор холи шудан, аз бор ҳалос шудан, бори ҳудро фаровардан

Раздел - фасл, боб, қисм; ~ **книги** - фасли китоб; ҳад, ҳудуд; тақсимот, ҷудосозӣ, тақсим қардан

Разделение - тақсим(от), тақсим қардан, ҷудо сохтан; тақсимшавӣ, ҷудошавӣ; **международное** ~ **труда** - тақсимоти байналмилалии меҳнат; ~ **труда** - тақсимоти қор

Разливи|ой - резиш; рехтафуруш; ~**ое молоко** - шири рехтафуруш; ~**ое вино** - майи рехтафуруш

Различи|е - фарқ, тафовут

Различи|ый - мухталиф, гуногун, ҳар хел, ҳар гуна; ~**ые взгляды** - ақидаҳои мухталиф; ~**ые области знания** - соҳаҳои гуногуни дониш

Размежевание - марзбандӣ, таъйинии ҳудуд, аз ҳам ҷудо қардан, ҳудудбандӣ, тақсимот; ~ **участков** -

таксимоти худуди қитъаҳо; ~ сил - таксимшавии қувваҳо; **национальное ~** - таксимоти миллӣ

Размежевать - таксим кардан; худуди чизеро муайян кардан; ~ **работу учреждений** - худуди кори корхонаро муайян кардан

Размен - майда кардан, хурд кардан; ~ **денег** - майдасозии пул

Размени||ый - майда; ~**ая монета** - пули майда, танга

Размер - андоза, микдор, ҳачм; ~ **обуви** - андозаи пойафзол; ~ **зарплаты** - андозаи маош

Размещение - ҷойгиронӣ, ҷойгирӣ, ҷойгузорӣ, ҷобачосозӣ, марзбандӣ; ~ **производительных сил** - ҷойгирии қувваҳои истехсолкунанда; ~ **по регионам** - ҷойгирӣ дар минтақаҳо

Размножение - таксир, нусхабардорӣ

Размышление - мулоҳиза

Разниц||а - фарқ, тафовут; бақия: ~**а между старым и новым окладом** - фарқи маоши кӯҳнаву нав

Разность - фарқият, тафовут; ҳосили тарҳ

Разнообразить - гуногун кардан, шаклҳои гуногун додан

Разнородн||ые товары - молҳои ҳархела; ~**ый** - гуногунтаркиб; ~**ый рынок** - бозори гуногунтаркиб

Разн||ый - гуногун, мухталиф, ҳар хел; дигар; рангоранг; ~**ые вопросы** - масъалаҳои гуногун; ~**ые расходы** - хароҷоти гуногун; ~**ая эластичность** - чандирии гуногун

Разоритель - муфлисқунанда

Разработать - тарҳрезӣ кардан; омода сохтан, таҳия намудан; мукамал кардан, такмил додан; ~ **план** - нақшаро таҳия намудан; нақшаро кор карда баромадан

Разработка - таҳия, омода сохтан, тарҳрезӣ, такмил; ~ **управленческих решений** - таҳияи тадбирҳои идорӣ

Разрешение - иҷозатнома, рухсатнома; рухсат, иҷозат; ҳаллу фасл; ~ **е вопроса** - ҳалли масъала; ~ **е противоречий** - бартарафсозии муҳолифат

Разрыв - кандан, қатъ кардан, қатъшавӣ; фарк, тафовут

Разряд - дараҷа; **высший** ~ - дараҷаи олии; **токарь второго** ~ **а** - харроти дараҷаи дувум

Разукрупнение - хурдсозӣ, хурдкунӣ; хурдшавӣ; ~ **бригады** - хурдшавии бригада

Разумно - хирадмандона, оқилона, дурандешона; ~ **поступать** - оқилона рафтор кардан

Разумный - хирадманд, дурандеш, боақл; бофаҳм, хушфаҳм, бофаросат; маъқул, оқилона; ~ **ые доводы** - далелҳои маъқул; ~ **ая конкуренция** - рақобати солим; ~ **ая деятельность человека** - фаъолияти хирадмандонаи инсон

Разъяснение - эзоҳдиҳӣ, шарҳдиҳӣ; баёнгардӣ, равшангардӣ, возеҳшавӣ; эзоҳ, эзоҳот, баёнот, шарҳ, шарҳу баён; **официальное** ~ - баёноти расмӣ

Район - ноҳия, минтақа, маҳалла, мавзъ; доира; **промышленный** ~ - ноҳияи саноатӣ; **рабочий** ~ - маҳаллаи коргарнишин; ~ **обследования** - маҳалли таҳқиқот; дар ҳудуди, дар доираи; в ~ **е Нурекского гидроэлектростанции** - дар ҳудуди Нерӯгоҳи барқи обии Нурак

Районное потребительское общество (РайПО) - ҷамъияти матлуботи ноҳия

Районирование - ноҳиябандӣ, минтақабандӣ

Рамк||а - чорчӯба, ҳудуд, доира

Ранг - дараҷа, мартаба, рутба

Рантье - судхӯр, фоидахӯр

Раньше - пеш аз мӯхлат, пеш аз муддат, пештар, барвақттар; **выполнить бизнес - план ~ срока** - нақшаи сохибқорино (бозаргониро) пеш аз мӯхлат иҷро кардан

Расизм - наҷодпарастӣ

Распад - заволёбӣ, пошхӯрд

Расписание - ҷадвал, тартибот; **~ занятий** - ҷадвали дарсӣ

Расписк||а - забонхат, дастхат; **~а в получении денег** - забонхати гирифтани пул; **дать ~у** - забонхат додан; гузаронидан; навиштан; **~а счетов по книгам** - ба дафтарҳои қайд гузаронидани ҳисобот

Расплат||а - ҳисоббаробарӣ, ҳисобро баробар кардан, пардохтан, ҳисобу китоб кардан; **я полностью ~ился с долгами** - ман қарзҳоро пурра адо кардам

Распологаемый доход (это личный доход за вычетом налогов с граждан) - даромади дар даст доштаи шаҳрвандон (ин даромади шахсӣ ба истиснои андоз аз шаҳрвандон)

Распоряд||ок - тартиб, тартибот

Распоряжени||е - фармоиш, амр, дастур; **отдать ~е** - фармоиш додан; **до особого ~я** - то фармоиши махсус

Распределение - тақсимот, тақсимбандӣ, тақсим; **~ доходов** - тақсимооти даромадҳо; **~ прибилы** - тақсимооти фоида; **~ ресурсов** - тақсимооти захираҳо

Распродажа - фурӯхтан, фурӯш, фурӯхта тамома кардан; **~ имущества** - фурӯхтани молу мулк; **~ по сниженным ценам** - арзонфурӯшӣ

Расселение - ҷойгир кардан, ҷо ба ҷо кардан

Рассрочка - мӯхлатдиҳӣ, ба мӯхлатҳо ҷудо кардан, бо тарзи насия фурӯхтани мол

Расстановка - ҷойгузорӣ, гузоштан; **~ кадров** - ҷойгузориҳои кадрҳо

Растояни||е - масофа, байн; **короткое ~е** - масофаи кӯтоҳ

Рассуждн||е - мухокима, мулохиза, андеша; **правильное ~е** - мухокимаи дуруст; **~я** - баҳсу мунозира; **без ~й** - бечуну чаро

Рассчита||ть - ҳисоб кардан, шумурдан, шумурда муайян кардан, ба ҳисоб гирифтан; **~ть стоимость чего-л.** - арзиши чизеро ҳисоб кардан, пешбинӣ кардан, ба ҳисоб гирифтан, дар назар доштан

Рассчитаться - ҳисобро баробар кардан, ҳисоби кардан, пул додан; **~ с долгами** - қарзхоро додан; **~ с работы** - аз кор рафтан, аз кор сабуқдӯш шудан, аз кор холи шудан

Растительн||ый - растанӣ, наботот; **~ый мир** - олами наботот; **~ое масло** - равғани растанӣ

Растрат||а - исроф, талаф, талафкорӣ, камомад; **возместить ~у** - товони камомадро додан

Расторжение договора - бекор кардани шартнома, лағви шартнома, аз эътибор соқит кардани шартнома

Растущая - афзоянда, рӯзафзун; пешрафта, пешқадам, тараққиёбанда; **~ ая отрасль** - соҳаи тараққиёбанда; **~ экономика** - иқтисоди афзоянда (инкишофёбанда)

Расфасовка - бастабандӣ, коғазпеч; **~ товаров** - бастабандии мол; коғазпеч кардани мол

Расфасовать - бастабандӣ кардан; **~ мясо** - гӯштро бастабандӣ кардан

Расфасовщик - бастабанд, молпечон (коргаре, ки молро бастабандӣ мекунад)

Расхищение - дуздӣ, ягмогарӣ, тороч, ба ягмо бурдан, дуздидан; **~ имущества** - торочи молу мулк (амвол)

Расход - харч, сарф, масраф, баромад; **непредвиденные ~ы** - хароҷоти ғайричашмдошт (тасодуфӣ); **сократить ~ы** - хароҷотро кам кардан; **покрыть ~ы** - хароҷотро чуброн кардан, ҷои хароҷотро пур кардан; сарф, истеъмол; қисми махорич, ҳисоби хароҷот;

записать в ~ - ба ҳисоби харочот даровардан; **~ы населения** - харочоти аҳоли; **~ы транспортные** - харочоти нақлиётӣ; **~ по командировке** - харочоти сафари хидматӣ, масрафи сафархарчӣ; **~ы на маркетинг** - харочоти бозоршиносӣ; **~ы на социально-культурные и бытовые услуги** - харочоти хадамоти иҷтимоӣ-маданияву маишӣ; **~ы на содержание и эксплуатации оборудования** - харҷҳо оиди нигоҳ доштан ва истифодаи тичҳизот

Расходный - харочот, баромад; **~ая книга** - дафтари харочот; **~ая накладная** - борхати баромад, борхат барои берун бурдани масолех, мавод, ашёи хом; **~ый ордер** - санади харочоти хазина

Расходование - сарф, масраф, харҷ; **~ средств** - харҷ кардани маблағ, харҷи маблағ

Расходовать - сарф кардан, харҷ кардан; **~ деньги** - пул харҷ кардан; **истеъмол кардан**; **~ электроэнергию** - нерӯи барқро истеъмол кардан

Расценк||а - нархгузорӣ, баҳогузорӣ, нархмонӣ; баҳо, нарх, қимат, арзиш

Расчет - ҳисоб, ҳисобу китоб, баровард; **ошибка в ~е** - сахв дар ҳисоб; **ҳисоббаробарӣ**, адои қарз, пардохт, додан; **система взаимных ~ов** - тартиби ҳисобу китоби тарафайн; **дать ~** - ҳисобу китоб карда ҷавоб додан; **взять ~** - ҳисобу китоб карда ҷавоб гирифтани; сарфа, сарфакорӣ; **в ~е на душу населения** - ба ҳар сари аҳоли; **за наличный ~** - бо пули нақд; **~ по имущественному и личному страхованию** - ҳисоббаробарӣ аз рӯи суғуртаи (бимаи) амвол ва шахсӣ; **~ с покупателями и заказчиками** - ҳисобу китоб бо харидорон ва супоришдиҳандагон; **~ы по выданным авансам** - ҳисоббаробарӣ аз рӯи маблағҳои пешпардохти додашуда; **~ по авансам полученным** - ҳисоббаробарӣ аз рӯи маблағҳои пешпардохти гирифташуда; **~ с бюджетом** - ҳисоббаробарӣ бо бучет; **~ы с**

подотчетными лицами - ҳасоббаробарӣ бо шахсони ҳисобдеҳ; **~ы с персоналом по прочим операциям** - ҳисоббаробарӣ бо кормандон аз рӯи амалиёти гуногун; **~ы с учредителями** - ҳисоббаробарӣ бо муассисон; **~ы по претензиям** - ҳисоббаробарӣ аз рӯи даъвоҳо; **~ы в порядке инкассо** - ҳисоббаробарӣ бо тартиби инкассо; **~ы плановыми платёжами** - ҳисоббаробарӣ аз рӯи пардохти нақшавӣ; **~ы с разными дебиторами и кредиторами** - ҳисоббаробарӣ бо ҳаргуна дебитор (бидеҳкор) ва кредиторҳо (қарздиҳандагон); **~ы по доходам** - ҳисоббаробарӣ аз рӯи даромад

Расчетливо - сарфақорона, эҳтиётқорона, бо сарфа, бо эҳтиёт

Расчетливый - босарфа, сарфақор; боандеша, бомулоҳиза, дурандеш, эҳтиётқор, мулоҳизақор; **~ хозяин** - хоҷагидори сарфақор; **~ шаг** - икдоми дурандешона

Расчетный - ҳисобу китоб, ҳисобсозӣ, ҳисобӣ, ҳисоббарор; **~ая таблица** - ҷадвали ҳисоб; ҳисоб; **~ая ведомость** - варақаи музди қор; **~ая книжка** - дафтари пардохт; ҳисоботӣ; **~ый период** - давраи ҳисоботӣ; **~ые вычисления** - натиҷаи ҳисоб; **~ый счет** - суратҳисоб, ҳисобнома; **~ый уровень рентабельности** - сатҳи фоиданокии ҳисобӣ

Расчетно-платёжная ведомость - варақаи ҳисобу пардохт;

Расчленять - аз ҳам ҷудо кардан; ба қисмҳо (ба ҷузъҳо) ҷудо кардан

Расширение – васеъшавӣ, тавсеа; **~ие производства** - васеъшавии истеҳсолот, тавсеаи истеҳсолот; **~ие рынка** – васеъшавии бозор

Расшифровка – рамзкушоӣ, шарҳ додан

Ратифицировать - тасдиқ кардан; **~ договор** - созишнома ро тасдиқ кардан (ба тасвиб расондан)

Раунд - давр

Рафинированный - тозашуда; пок; ~ое масло - равгани пок; нозук; ~ый вкус - таъи нозук

Рацион - микдор, таркиби хӯрок (реча ё меъёри мавод)

Рационализатор - навоар, такмилгар, такмилдиханда

Рационализация - навоарӣ; такмилдихӣ, такмил-ёбӣ; ~ процессов производства - такмили равандҳои истеҳсолот

Рационально - оқилона, дуруст, сарфакорона; ~ использовать средства - маблағҳоро дуруст истифода бурдан

Рациональный - оқилона, дуруст, маъқул, сарфакорона; ~ое предложение - таклифи оқилона; ~ое использование рабочей силы - истифодаи оқилонаи қувваи коргарӣ; ~ые числа - ададҳои дуруст (ратсионалӣ)

Реагировать - мутассир шудан, эътино кардан; парво кардан

Реакция - вокуниш, ақсуламал; ~ покупателя - вокуниши харидор

Реализация - фуруш, фуруҳтан, ба пул мубаддал кардан; ~ продукции - фуруши маҳсулот; амалсозӣ, баамалбарорӣ, татбиқ; ~ плана - амалсозии нақша; ~ прочих активов - фуруши дороиҳои дигар

Реализовать - фуруҳтан, ба пул мубаддал кардан; ~ товар - молро фуруҳтан

Реально - ҳақиқӣ, воқеӣ

Реальный - ҳақиқӣ, воқеӣ; ~ый план - нақшаи воқеӣ; ~ая заработная плата - музди ҳақиқии кор; ~ый доход - даромади ҳақиқӣ; ~ый срок - мӯҳлати воқеӣ; ~ая действительность - воқеияти ҳақиқӣ; амалӣ, иҷрошаванда; ~ый ВВП - ММД воқеӣ; ~ые инвестиции - сармоягузори ҳақиқӣ

Реанимация - бозёбӣ, ҳисоварӣ, боз ба ҳуш овардан, эҳғарӣ

Ревальвация – азнавбаҳоидиҳӣ, ревалватсия (1. баланд шудани қурби расмии воҳиди пули миллӣ дар муқоиса бо пули давлати бегона ва воҳиди пули байналмилалӣ; 2. тағйир додани нарх бо роҳи баланд бардоштани мазмуни тиллоии воҳиди пули миллӣ)

Ревизионная комиссия - комиссияи тафтиш, ҳайати тафтишотӣ

Ревизия - тафтиш, бозрасӣ, ҳисобрасӣ; **внезапная** ~ - тафтиши ногаҳонӣ; **плановая** ~ - тафтиши нақшавӣ

Революция - инқилоб; **научно-техническая** ~ - инқилоби илмиву техникӣ

Регион - ноҳия, минтақа, ҳавза; **страны** ~а - мамлакатҳои минтақа

Региональная экономика и анализ - иқтисоди минтақа ва таҳлил

Региональ||ое – минтақавӣ; **~ое размежевание** - марзбандиҳои минтақавӣ; **~ые налоги** – андозҳои минтақавӣ (маҳаллӣ)

Регистр - рӯйхат, феҳрист, дафтари сабт; **~ журналов** - рӯйхати маҷалаҳо

Регистратура - сабтгоҳ, дафтари сабт

Регистрация - сабт, сабти ном, номнавис кардан, кайд кардан, ба рӯйхат гирифтан, рӯйхат кардан, ба дафтар гузарондан

Регламент - дастур, тартиб, тартиби бурдани ҷаласа

Регресс - таназзул, пастравӣ

Регрессия - иртиҷоӣ, ақибравӣ, пасравӣ

Регулирование - танзим; **~ государственной торговли** - танзими савдои давлатӣ; **~ внешней торговли** - танзими савдои берунӣ **~ цены** - танзими нарх; **государственные ~ цен** - танзими давлатии нарх

Регулируемые цены - нархҳои танзимшаванда

Регулирующие счета - ҳисобҳои танзимқунанда

Редактор - муҳаррир, дабир; ~ **главный** - сармуҳаррир, сардабир

Редакция - таҳрир; ~ **я проекта резолюции** - таҳрири лоиҳаи қарор; нашри нав, нашри дигар; ҳайати таҳририя

Редкий - нодир, камёфт

Редколлегия - ҳайати таҳририя

Реестр - феҳрист, рӯйхат, номгӯй; дафтари сабт; ~ **платежное требование** - талабномаи пардохт

Режим - низом, тартиб, реча, тартибот, соҳти давлатӣ; тарзи ҳаёт, тарзи зиндагонӣ, қоида; ~ **дня** - тартиботи рӯз; қоида, усул; ~ **безопасности** - қоидаи амният (беҳатарӣ); ~ **экономии** - усули сарфакорӣ; ~ **наибольшего благоприятствования** - тартиб(от) и мусоиди ҳадди аксар (неқӯаҳволӣ)

Резерв - захира, эҳтиёт; **экономические ~ы** - захираҳои иқтисодӣ; **продовольственные ~ы** - захираҳои озуқаворӣ; **трудовые ~ы** - захираҳои меҳнатӣ; ~ **по сомнительным долгам** - захираҳо аз рӯи қарзҳои шубҳанок; ~ **предстоящих расходов и платежей** - манбаи хароҷот ва пардохтҳои оянда

Резервный - эҳтиётӣ, захиравӣ; ~ **ый фонд** - ҳазинаи эҳтиётӣ; ~ **ый капитал** - сармояи эҳтиётӣ; ~ **ая норма банк** - меъёри захиравии бонк

Резолюция - қатънома, тасмимнома, хулоса, натиҷа, қарор, қарордод; пайнавишт, амри хаттӣ, амрия

Резонанс - бозтоб, таъсир, инъикос

Результат - натиҷа, самара; ~ **конкурса** - натиҷаи озмун; **положительный ~** - натиҷаи мусбат

Результативность - натиҷабахшӣ, самарабахшӣ

Результативный - самарабахш; ~ **ый показатель** - нишондиҳандаи натиҷавӣ

Реинвестирование - сармоягузории такрорӣ

Реинвестиция - сармоягузории муҷаддад, сармоягузории такрорӣ

Рейс – рейс

Рейтинг – эътибор, рейтинг, дараҷабандӣ, гурӯҳбандӣ (шӯхрат, мавқеъ)

Рейтинговая оценка – баҳодиҳии рейтингӣ

Реквизиты - мушаххасот, мусодирахо (маълумоти ҳатмӣ дар асноди ҳуқуқӣ, ки бе он муомила безъибор шуморида мешавад); **бухгалтерские** ~ - мусодирахои (маълумоти мушаххас ё худ нишондиҳандаҳои зарурии) ҳисобдорӣ

Реквизиция - мусодира, бо роҳи маҷбурӣ ва пулакӣ гирифтани амволи давлатӣ аз дасти шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ

Реклам||а - таблиғот, эълон, намоиши молу мавод барои фуруш; реклом (иттилоот дар бораи молҳо, ҳадамот ва ғ. бо мақсади огоҳ сохтани харидорон ва пайдо намудани талабот ба онҳо дар бозор); ~ **а новых товаров** - рекломи молҳои нав; **печатная** ~ **а** - рекломи чопӣ; **бюро** ~ **ы** - дафтари реклом; ~ **а и стимулирование сбыта** - рекломи ҳавасмандсозии хариду фуруш; ~ **а в прессе** - реклом дар матбуот

Рекламация - эътироз, даъво

Рекламирование - таблиғотнигорӣ, рекломнигорӣ

Рекламист - таблиғотнигор, рекломнигор

Рекламн||ый - реклом, эълон: ~ **ая компания** - муассисаи рекломнигорӣ; ~ **ое агентство** – агентии рекломнигорӣ (таблиғотӣ); ~ **ый девиз** - шиори рекламавӣ

Рекомендация - тавсия, тавсиянома, муаррифнома

Рекомендовать - тавсия кардан (додан): муаррифӣ кардан; маслиҳат додан: салоҳ дидан

Рекомендательное письмо – муаррифнома, тавсиянома, мактуби пешниҳодӣ

Реконструкция (*процесс коренного переустройства действующего производства на базе технического и организационного совершенствования, комплексного обновления, модернизации основных фондов*) - таҷдид, навсозӣ, бозсозӣ, таъмир (*ҷараёни бозсозии қатъии истеҳсолоти амалқунанда дар заминаи ташаккули ғайолияти ташкилию техникӣ буда, дорои навғониҳои комплексӣ ва муҷаҳҳазсозии фондиҳои асосӣ мебошад*) ; ~ города - таҷдиди шаҳр; ~ предприятия - таҷдиди сохтори корхона

Ректор - раис, роҳбар, ректор; ~ института - раиси донишқада; ~ университета - раиси донишгоҳ

Ректорат – раёсат, ректорат

Ремесленник - косиб, ҳунарманд, пешавар

Ремесленный - касбу ҳунар, косибӣ; ~ ый труд - меҳнати косибӣ

Ремесло - касб, ҳунар, пеша

Ремонт - таъмир, тармим: **капитальный** ~ - тармими асосӣ; **текущий** ~ - тармими ҷорӣ; ~ зданий - таъмири бино

Ремонтный - тармим, тармимӣ; ~ые работы - тармимкорӣ, таъмиргарӣ

Ренессанс (эпохи возрождения) – Эҳё (давраи эҳё – асрҳои XIII – XV, ки 300 сол давом кард)

Реновация – навсозӣ, реноватсия

Рента - иҷора, кироя, рента (1. вожаи иқтисодӣ; 2. даромади муайяни сармоя, амвол, қитъаи замин, ки ғайолияти соҳибқориро талаб намекунад; 3. воми бемӯҳлати давлатӣ дар мамлакатҳои мутараққӣ, ки соҳиби он даромади доимӣ дорад); **государственная** ~ - рентаи давлатӣ

Рентабельность - даромадноқӣ, ғоиданоқӣ, судмандӣ, манфиатноқӣ; [(сумма балансовой прибыли : сумма себестоимость продукции) x 100] – ғоиданоқии маҳсулот [(маблағи ғоида : маблағи арзиши аслии

маҳсулот) x 100] ; ~ производства [(сумма балансовой прибыли : сумма основных производственных фондов + сумма нормируемых оборотных средств) x 100] –
фоиданокии истехсолот [(маблағи фоида : маблағи фондҳои асосии истехсоли + маблағи меъёри воситаҳои гардон) x 100]

Рентабельный - даромаднок, фоидаовар, манфиатнок, судманд: ~ое предприятие - корхонаи фоидаовар

Рентинг - рентинг (1. иҷораи кӯтоҳмуддат буда, мӯҳлати истифодаи он, аз якчанд рӯз то якчанд моҳро дар бар мегирад; 2. иҷораи кӯтоҳмуддати мошин ва таҷҳизот бе ҳуқуқи харидани он. Андозаи иҷорапулӣ дар рентинг назар ба лизинг баландтар аст)

Рентный - рента; ~ доход - даромад аз рента

Республика ² ҷумҳурӣ; ~ Таджикистан - Ҷумҳурии Тоҷикистон

Республиканский - ҷумҳуриявӣ, ҷумҳурӣ; ~ий потребительский союз - Иттифоқи матлуботи Ҷумҳурии Тоҷикистон («Иттифоқи Тоҷикматлубот»)

Реставрация - барқарорсозӣ

Ресторан - тарабхона, ресторан

Ресурсы (*факторы производства*) - сарчашма, сарват, манбаъ, захира, боигарӣ (*омилҳои истехсолот*); **природные** ~ - сарватҳои табиӣ; маблағ, пул, роҳ, илоч, чора, имконият; **основные виды** ~ **ов** - навъҳои асосии захираҳо: а) **денежные** ~ы- воситаҳои пулӣ; б) **материальные** ~ы - захираҳои моддӣ; в) **местные** ~ы - захираҳои маҳаллӣ; г) **товарные** ~ы - сарчашмаҳои (сарватҳои) молӣ; д) **трудовые** ~ы - захираҳои меҳнатӣ; е) **финансовые** ~ы - воситаҳои молиявӣ

Реферат - фишурда, реферат (хулосаи кори илмӣ ё ягон масоили таълимӣ)

Референдум - ҳамапурсӣ, райъпурсӣ (овоздиҳии умумии тамоми интихобкунандагон оид ба ягон

масъалаи муҳими давлатӣ); всеобщий ~ - раъйпурсии умумӣ

Рефинансирование – маблағгузории такрорӣ, бозтамвил

Реформа - ислохот; **денежная ~** - ислохоти пул; **экономическая ~** - ислохоти иқтисодӣ; **проводить ~ы** – ислохот гузаронидан; **школьная ~** - ислохоти мактаб

Реформист - ислохотгалаб

Реформатор - ислохотгалаб

Рецензирование - тақризнависӣ; ~ **научной статьи**
~ тақризи мақолаи илмӣ

Рецензент - тақризнавис, муқарриз

Рецензия - тақриз

Речь - суҳанронӣ, нутқ

Решение - қарор, тасмим, ҳулоса

Резспорт - содироти дубора, содироти дигарбора;
~ **товаров** – содироти дубораи мол, содироти дигарбораи мол

Реимпорт – воридоти дубора, воридоти такрорӣ; ~
товаров – воридоти дубораи мол, воридоти такрорӣи мол

Реинвестиции – сармоягузории такрорӣ

Риал - риёл (воҳиди пули миллии мамлакатҳои Эрон, Арабистони Саудӣ, Қатар, Яман, Уммон)

Риель – риел (воҳиди пули милли Камбоҷа)

Риск - хавф, хатар; таваккал; **идти на ~** - таваккал кардан; ~ **коммерческий** – хавфи тиҷоратӣ; ~ **падения активов** – хавфи камшавии дороиҳо; ~ **изменения процентных ставок** – хавфи тағйирёбии мизони (меъёри) фоизҳо

Рисковать - таваккал кардан; хавфро ба зиммаи худ гирифтан

Рисковый - хатарнок, хавфнок, таваккалӣ; ~ **капитал** - сармояи таваккалқорӣ

Ритм - вазн, усул; назм; строгий ~ в работе - назми қатъии кор

Ритмичность - ҳамоҳангӣ, мунтазамӣ, мавзунӣ, мунтазамнокӣ; ~ работы - мунтазамии кор; ~ый - муттасил; ~ость выпуска - мунтазамии истеҳсол

Ритуал - маросим, ойин, расму русум

Родина - ватан, меҳан

Розница - савдои чакана, чаканафуруш, чузъи-фуруш, хурдафуруш майдафуруш; продавать в ~ у - чузъӣ фурухтан, хурдафурушӣ

Розничный - чакана; ~ая торговля - савдои чакана; ~ая цена - нархи чакана; ~ый торговец - чаканафуруш; ~ая продажа - чаканафурушӣ; ~ая наценка - илованархи чакана; ~ый товароборот - гардиши чаканаи мол

Роль - нақш

Роскошь - шукӯх, ҳашамат, бодабдаба, бошукӯхӣ, карруфар

Рост - афзоиш, инкишоф, болоравӣ; ~ населения - афзоиши аҳоли; ~ городов - инкишофи шаҳрҳо; ~ покупательной способности - афзоиши қобилияти харидорӣ; ~ благосостояния трудящихся - афзоиши неқӯаҳволии меҳнатқашон; ~ товарных цен - болоравии нархи мол

Ростовщик - судхӯр

Роялти - роялти (усули ҳисобу китоби такрории харидор пас аз истифодаи иҷозатнома, ки ба фоиз аз маблағи фуруш монанд аст)

Рубеж - ҳад, ҳудуд, сарҳад

Рубль - рубл (воҳиди пули миллии Федератсияи Русия)

Руководитель - роҳбар, сардор, сарпараст, роҳнамо; ~ курса - роҳбари гурӯҳ; ~ кружка - роҳбари маҳфил; ~ студенческого научного кружка - роҳбари маҳфили илмии донишҷуён

Руководить - роҳбарӣ кардан, дастур додан; идора кардан; ~ **учреждением** - ба идора сардорӣ кардан, сардори корхона будан

Руководство - роҳбарӣ, роҳбарият, роҳнамоӣ, раёсат; **оперативное** ~ - роҳбарии амалӣ; **под непосредственным** ~м - таҳти роҳбарии бевосита; раҳнамо; ~ **к действию** - раҳнамои амал; ҳайати роҳбарӣ, роҳбарият, роҳбарон; ~ **института** - роҳбарияти институт, (пажӯшишгоҳ, донишкада)

Руководствовать *ниг.* **руководить**

Руководствоваться - ба сифати дастур қабул кардан, аз рӯи дастур кор кардан; ~ **правилами** - мувофиқи қоида амал кардан

Руководящий - роҳбарӣ, роҳбарикунанда; ~**ие кадры** - кадрҳои роҳбарикунанда; ~**ие органы** - мақомоти роҳбарикунанда (роҳбарӣ)

Рукописный - дастнавис, китоби дастнавис; ~ **отдел библиотеки** - осори хаттии китобхона; дастхат; ~ **текст** - матни дастнавис

Рукопись - дастнавис, дастхат, нусхаи дастнавис; **машинописная** ~ - нусхаи мошиннависи дастхат, нусхаи асл

Рупия - рупия (воҳиди пули миллии Ҳиндустон)

Рутинность - кӯҳнапарастӣ

Рутинный - кӯҳна, карахт, беҳаракат, мутаассиб; ~**ые примеры** - усулҳои кӯҳна

Рынок - бозор; **внешний** ~ - бозори хориҷӣ; **внутренний** ~ - бозори дохилӣ; **мировой** ~ - бозори ҷаҳонӣ; ~ **иностранной валюты** - бозори арзи хориҷӣ; ~ **ресурсов (факторов) производства** - бозори сарчашмаҳои (омилҳои) истеҳсолот; ~ **производителя** - бозори истеҳсолгар; ~ **ценных бумаг** - бозори коғазҳои қиматнок (баҳодор); ~ **труда** - бозори меҳнат; ~ **земли** - бозори замин; ~ **сбыта** - бозори фуруш; ~ **продавца** (*рынок товара, на котором существует постоянный*

дефицит) - бозори фурушанда (бозори моле, ки дар он камчини мол доимо мушоҳида мешавад); ~ **покупателя** - бозори харидор; ~ **продовольственных товаров** - бозори маводи озуқаворӣ; ~ **потребительских товаров и услуг** - бозори маводи истеъмол ва хадамот; ~ **средств производства** - бозори воситаҳои тавлидот; ~ **туристических услуг** - бозори хадамоти сайёҳӣ; ~ **конкретного товара** - бозори моли мушаххас; ~ **инвестиций** - бозори сармоягузорӣ; ~ **жилья** - бозори манзил; ~ **денег, валюты и ценных бумаг** - бозори пул, арз ва қоғазҳои баҳодор; ~ **ценных бумаг и биржевое дело** - бозори қоғазҳои баҳодор ва фаволияти биржавӣ; ~ **товаров народного потребления** - бозори молҳои истеъмолии халқ; ~ **конкурента** - бозори рақиб ~ **чистой конкуренции** - бозори рақобати озод; ~ **абсолютной конкуренции** - бозори рақобати мутлақ; ~ **монополистической конкуренции** - бозори рақобати инҳисорӣ; ~ **товаров производственного назначения** - бозори молҳои таъиноти истеҳсолидошта; ~ **чистой монополии (рынок единственного производителя - продавца, получающего на рынке сверхприбыль)** - бозори инҳисории холис (бозори ягонаи истеҳсолгар-фурушанда, ки дар бозор фоидаи барзиёд ба даст меорад)

Рыночный - бозор; ~**ая политика** - сиёсати бозаргонӣ, сиёсати бозорӣ; ~**ая система** - низоми бозаргонӣ, низоми бозорӣ; ~**ая экономика** - иқтисоди бозорӣ; ~**ый период** - даврони бозаргонӣ; ~**ый социализм** - сотсиализми бозорӣ; ~**ый спрос** - талаботи (тақозои) бозорӣ; ~**ая стоимость** - арзиши бозорӣ; ~**ая конкуренция** - рақобати бозорӣ; ~**ая организация** - сохтори бозорӣ; ~**ые операции** - амалиёти бозорӣ; ~**ая форма хозяйствования** - шакли бозории иқтисод, шакли бозории хоҷагидорӣ; ~**ые фонды** - хазинаҳои бозорӣ; ~**ые возможности** - имкониятҳои бозорӣ; ~**ые факторы** - омилҳои бозорӣ; ~**ая ситуация** - ҳолати бозор, вазъи

бозор; ~ая оценка - арзёбии бозор, баҳои бозор; ~ое равновесие - мувозинати бозорӣ; ~ый риск - хатфи бозорӣ; ~ый цикл товара - силсилаи бозорни мол, бозорбоб, бозоргир, бозоргузар; ~ая нища - қойи муносиб дар бозор; маскуни бозор; ~ое окно - равшанӣ бозор

Рычаг - фишанг, омил; экономические ~и - фишангҳои иқтисодӣ

Рэкет - рэкет (бо роҳи дӯғу пӯписа (зӯрӣ) тарсонда пул ситондан)

Ряд - қатор, як қатор, якчанд, бисёр; ~ крупных ученых - як қатор олимони машхур; целый ~ обстоятельств - якчанд сабаб, тартиб, навбат

С

С правом совещательного голоса - ба ҳаққи раӣи машваратӣ, бо ҳуқуқи овози машваратӣ

Саботаж - коршиканӣ

Саботажник - коршикан

Садоводств||о - боғдорӣ, боғпарварӣ

Садово-огородный - боғдориву полизӣ, боғу полиз

Сайт - сайт

Сальдо - бақия, салдо

Самоанализ - худтахлилӣ

Самообман - худфиребӣ

Самообразование - худомӯзӣ; заняться ~м - бо худомӯзӣ машғул шудан

Самообслуживани||е - худхизматрасонӣ; магазин работает по прогрессивному методу ~я - мағоза бо усули пешқадами худхизматрасонӣ кор мекунад; студенческая столовая переведена на ~ - ошхонаи донишгоҳ (донишкада) бо усули худхизматрасонӣ кор мекунад

Самоокупаемость - худтаъминӣ, худкифой, худбасой (тарзи идорасозии корхона, ки харочот бо даромадҳои дохилии он рӯпӯш карда мешавад)

Самооценка - худбаҳодихӣ, ба худ баҳо додан

Самосознание - худшиносӣ, хештаншиносӣ, худогоҳӣ

Самостоятельно - мустақилона, ба ихтиёри худ, ба сари худ

Самостоятельность - истиқлол, соҳибихтиёрӣ, мустақилӣ, мухторият; **политическая** ~ - истиқлоли сиёсӣ; **хозяйственная** ~ - соҳибихтиёрии хоҷагӣ; **проявить** ~ - мустақилӣ нишон додан

Самостоятельн||ый - мустақил, соҳибихтиёр; **~ое государство** - давлати мустақил; **~ая жизнь** - ҳаёти мустақил, алоҳида; **~ый раздел науки** - соҳаи алоҳидаи илм; **собиққадам, бочуръат**; ба худ хос; **~ое произведение** - асари мустақилона

Самоуправление - худидорӣ; **местное** ~ - худидории маҳаллӣ; **хукуқи худидорӣ**

Самофинансирование - худмаблағгузорӣ

Санация - санатсия (маҷмӯи чорабиниҳои давлат бо мақсади беҳтар намудани вазъи молиявии корхонаҳо ё бонкҳо амалӣ мегардонад)

Санитария - беҳдошт, беҳдорӣ (маҷмӯи чорабиниҳои тандурустии ҷамъиятӣ); **производственная** ~ - беҳдошти истеҳсоли

Санитарные свидетельства - шаҳодатномаи санитарӣ (беҳдошти)

Санитарно - гигиеническ||ий - беҳдошт; **~ое состояние** - ҳолати беҳдошт

Санкци||я - раводид, ҷазо, иҷозат, руҳсат, тасдиқ, тасвиб; чораҳои ҷазодихӣ, ҷаримаситонӣ (чорабиниҳои маҷбури, ки дар ҳолатҳои риоя накардани шартҳои умумии созишномаҳои хоҷагӣ (корхона, муассиса)

мувофиқи асноди ҳуқуқии мамлакат аз тарафи ин ё он иштирокдори созишнома истифода мегарданд)

Сантехника - лавозимоти беҳдошт

Сахарница - қанддон

Сахаристый - қанддор

Сбалансировать - мувозина (баробар) кардан

Сбережени||е - пасандоз кардан, амонатгузорӣ;
трудовые ~я - пасандозҳои меҳнати

Сберегательн||ый - амонатгузорӣ, амонатӣ; **~ый банк** - бонки амонатгузорӣ; **~ый вклад** - пасандози амонатӣ; **~ое учреждение** - муассисаи амонатгузорӣ; **~ый сертификат** - тасдиқномаи пасандоз (амонатӣ)

Сберкасса - хазинаи пасандоз, хазинаи амонатгузорӣ

Сбыт - фурӯш; **~овая скидка** - тахфифи хариду фурӯш; **~овая маркетинговая философия** - фалсафаи хариду фурӯши бозоргонӣ

Сбор информации - ҷамъовариҳои иттилоот

Сборы - хироч

Сведени||е - хабар, маълумот, огоҳӣ, ахбор(от)

Сверка - муқоиса

Сверхдоходность - даромаднокии зиёд, судовариҳои барзиёд

Сверхпланов||ый - зиёда аз нақша; **~ая продукция** - маҳсулоти зиёда аз нақша; **~ая прибыль** - фоидаи аз нақша зиёд

Сверхприбыль - фоидаи барзиёд, фоидаи фавқул-ода

Сверхурочн||ый - изофа, зиёда аз вақти муқаррарӣ; **~ая работа** - изофакорӣ; **~ые** - музди изофакорӣ; **получит ~ые** - музди изофакориро гирифтад

Сверхштатн||ый - изофабаст, зиёда аз баст (зиёда аз ҷадвали мансабҳо), аз баст берун; **~ая должность** - вазифаи берун аз баст (вазифаи берун аз ҷадвали мансабҳо)

Свидитель - гувоҳ, шохид

Свидетельство - шаҳодатнома, гувоҳнома

Свобода - озодӣ, хуррият; ~ **граждан** - озодии шаҳрвандон; ~ **слова** - озодии сухан; ~ **совести** - озодии вичдон; ~ **печати** - озодии матбуот; **политические ~ы** - озодии сиёсӣ; ~ **шествий** - озодии раҳпаймоӣ; ~ **предпринимательства** - соҳибқориҳои озод; ~ **торговли** - савдои озод, озодии савдо; ~ **личности** - озодии шахсият

Свободно - озодона, мустақилона; **васеъ**, фарох; **бе такя**; ~ **конвертируемая валюта (СКВ)** - арзи мубодилаи (ё табодули) озод (арзи миллие, ки ба дигар арзҳои хориҷӣ ба таври озод ва бе маҳдудият иваз карда мешавад)

Свободн||ый - озод; ~**ые цены** - нархҳои озод; озодона, мустақилона; ~**ый народ** - халқи озод; ~**ый выбор** - интихоби мустақилона; бемамониат; ~**ая торговля** - савдои озод; (яъне, савдое, ки дар он ягон монеа ва маҳдудият вуҷуд надорад); ~**ый счет** - ҳисоби озод; ~**ый обмен мнениями** - мубодилаи озоди афкор; ~**ый проезд** - рафтани бемамониат; **васеъ**, фарох; ~**ый костюм** - костюми **васеъ**; ~**ый выбор товара** - интихоби озоди мол; ~**ая экономическая зона** - минтақаи озоди иқтисодӣ; ~**ая зона предпринимательства** - минтақаи озоди соҳибқорӣ; ~**ая зона торговли** - минтақаи озоди савдо; ~**ая рыночная экономика** - иқтисоди бозори озод

Свод - маҷмӯа, маҷмӯъ; ~ **законов** - маҷмӯи қонунҳо, қонуннома; ~ **статистических данных** - маҷмӯи нишондиҳандаҳои оморӣ

Сводка - ахбор(от), маълумот, иттилоот; **статистическая ~** - маълумоти оморӣ

Сводн||ый - ҷамъбасти, умумӣ, ~**ые данные** - маълумоти ҷамъбасти; ~**ый план торга** - нақшаи умумии ташкилоти савдо; ~**ая оферта** - офертаи озод

Свойств||о - хусусият, хосият, сифат

SWOT (SWOT: ссыла, слабость, возможность и угроза) – анализ – таҳлили пуркуватӣ, заифӣ, имконият ва хавфи фаъолияти корхона

Связи - равобит

Связь||ь - алоқа, робита, пайвастагӣ, иртибот; ~ **логическая** - робитаи мантиқӣ; **деловые ~и** - робитаҳои корӣ; **внешние экономические ~и** - робитаҳои иқтисодӣ хориҷӣ; **прямые ~и** - робитаи бевосита (мустақим)

Сговор - созиш, маслиҳати пинҳонӣ

Сгущённое молоко - ширқием

Сдвиг - тағйирот, такон, таҳаввул, пешрафт; ~ **кривая спроса налево** - кӯчиши хатти қачи талабот (тақозо) ба тарафи чап

Сдела||ть – кардан, гирифтан; ~**ть выбор** - интихоб кардан, чудо кардан; ~**ть долги** - қарз гирифтан; ~**ть замечание** - танбеҳ додан; ~**ть наблюдения** - мушоҳида кардан; ~**ть предложение** - пешниҳод кардан

Сделк||а - муомила, аҳд, додугирифт, хариду-фуруш, шарту шароит; **торговая ~а** - муомилаи савдо (амалиёти) тичоратӣ, хариду фуруш; **финансовая ~** - муомилаи пулӣ, амалиёти пулӣ; **заключить ~у** - муомила намудан, хариду фуруш кардан; **расторгнуть ~у** - шарту шароитро вайрон кардан; **созиш; политическая ~а** - созиши сиёсӣ

Сдельно - корбайъ, ба таври корбайъ, аз рӯи корбайъ; **работать ~** - бо усули корбайъ кор кардан, музди корбайъ

Сдельн||ый - корбайъ; ~**ая оплата труда** - музди кори корбайъ

Себестоимость - арзиши асли; ~ **промышленной продукции** - арзиши аслии маҳсулоти саноатӣ; ~ **продукции:** - арзиши аслии маҳсулот: а) ~ **фабрично-заводская** - арзиши аслии умумии корхона; б) ~ **общецеховые** - арзиши аслии умумии коргоҳ; в) ~

полная (коммерческая) - арзиши аслии пурра (тичоратӣ); **~ реализованной продукции** – арзиши аслии маҳсулоти фурӯхташуда;

Сегмент рынка (группа потребителей, одинаково реагирующее на один и тот же набор побудительных стимулов маркетинга) – банду басти бозор (гурӯҳи истеъмолагароне, ки ба ҳамон як номгӯи омилҳои ҳавасмандии бозорёбӣ ҳиссиёти яххела зоҳир менамоянд)

Сегментирование рынка – бандубаст(куни)и бозор

Сезон - фасл, мавсим, ҳангом; **весенний ~** - фасли баҳор; **бархатный ~** - фасли тирамоҳ; **туристический ~** - мавсими сайёҳӣ

Сезонный - фаслӣ; мавсимӣ, фасл, мавсим; **~ые работы** - корҳои мавсимӣ; **~ый товар** - моли мавсимӣ; **~ая цена** - нархи мавсимӣ; **~ые товарные запасы** - захираҳои молҳои мавсимӣ

Сезонность производства – мавсими истеҳсолот

Секрет - сир, роз; **~ производства** - сирри истеҳсолот; **в этом ~ успеха** - сирри муваффақият дар ин аст; **замок с ~ом** - қулфи хиладор; **~и эффективной работы** - сирри фаъолияти пурсамар (самаранок)

Секретариат - котибот, дабирхона, ҳайати котибот

Секретарь - котиб, дабир, муншӣ; **ответственный ~ь** - котиби масъул; **ученый ~ь** - котиби илмӣ; **государственный ~ь** - котиби давлатӣ (вазири корҳои хориҷӣ дар ИМА); **генеральный ~** - дабири кул(л), муншии умумӣ

Секретно - махфӣ, пинҳонӣ, ниҳонӣ, маҳрамона; **совершенно ~** - комилан махфӣ

Сектор - баҳш, шӯба, соҳа; **~ национальной экономики** – баҳши иқтисоди миллӣ; **аграрный ~** - соҳаи кишоварзӣ

Секция - шӯба, қисм, китъа

Селло - деҳа, русто, кишлок

Сельмаг (сельский магазин) - мағозаи деҳа

Сельпо - (сельское потребительское общество) - чамъияти матлуботи деҳа

Сельск||ий - деҳотӣ, кишлокӣ; деҳа, кишлок; ~ий хукумат - хукумати маҳаллӣ; ~ий житель - деҳнишин, сокини деҳа; ~ое хозяйство - кишоварзӣ, хочагии кишлок

Селскохозяйственн||ый - кишоварзӣ, хочагии кишлок; ~ые машины - мошинҳои кишоварзӣ; ~ая выставка - намоишгоҳи (ё намоиши фуруши) маҳсулоти кишоварзӣ

Семейн||ый - оиладор, зану бачадор; ~ый человек - одами оиладор; оила, оилавӣ; ~ая жизнь - зиндагии оилавӣ; ~ый совет - маслиҳати оилавӣ

Семестр - нимсолаи хониш (нимаи соли таҳсил дар мактабҳои оӣ); **первый** ~ - нимсолаи якуми хониш

Семинар - машғулияти амалӣ, дарси амалӣ

Семичасовой - ҳафтсоата, ҳафтсоатӣ; ~ **рабочий день** - рӯзи кори ҳафтсоата

Семь||я - оила, хонавода, хонадон

Сенат - сенат (палатаи болоии қонунбарор дар парламенти ИМА ва дар баъзе мамлакатҳои дигар)

Сенсац||я - ҳангома, хабари ҳангомасоз

Сервер - сервер

Сервировка - ороиш, орогани дастархон; ороиши дастархон; асбоби ороиши дастархон

Сервис||ное - хизматрасонӣ, ҳадамот, хизматрасонии баъди фурухтани мол; ~ное обслуживание легковых машин - хизматрасонии пас аз фуруши мошинҳои сабукрав

Серия - силсила; ~ **книг для детей** - силсилаи китобҳо барои бачагон; серия; **опытная ~ станков** - силсилаи дастгоҳҳои таҷрибавӣ; **номер и ~ паспорта** - силсилаи рақамҳои шиноснома

Сертификат соответствия (*документ, подтверждающей обеспечение необходимой уверенности в том, что*

должным образом идентифицированная продукция соответствует конкретному стандарту или другому нормативному документу) – тасдиқномаи мутобиқат, когази курбдор, сертификати мутобиқат; шаҳодатномаи пулӣ (барои он ҳуҷҷати боваринок ва тасдиққунандаи зарурӣ ҳисобида мешавад, ки он бевосита метавонад ҳаммонандии мувофиқи маҳсулотро бо стандартҳои мушаххас ё худ дигар ҳуҷҷатҳои меъёрӣ, комилан ҷавобгӯ он бошад) ; ~ **о происхождении товара** – тасдиқномаи баромади (пайдоиши, макони) мол; ~ **о качестве товара** - тасдиқномаи сифати мол; сифатномаи санҷиши мол

Сессия - иҷлосия; ~ **Маджлиси Оли РТ** - иҷлосияи Маҷлиси Олии ҚТ; **внеочередная** ~ - иҷлосияи ғайринавбатӣ; **закрытая** ~ - иҷлосияи баста; **открытая** ~ - иҷлосияи боз (кушода)

Сетка - ҷадвал; **тарифная** ~ - ҷадвали таърифавӣ

Сеть - шабака; **железнодорожная** ~ - шабакаи роҳҳои оҳан; **торговая** ~ - шабакаи савдо; ~ **дорог** - шабакаи роҳҳо; **газовая** ~ - шабакаи газ; ~ **овой график** - ҷадвали шабака

Силла - нерӯ, қувва, тавоноӣ, иқтидор, қудрат, зӯр; ~ **ы** - қувваҳо; **производительные** ~ **ы** - қувваҳои истеҳсолқунанда; **лошадиная** ~ **а** - қувваи асп

Сильный - пурзӯр, пурқувват, қавӣ; **бойкот** - тавоно, муктадир; ~ **ое государство** - давлати тавоно; ~ **ые люди** - одамони бонуфуз; ~ **ый пол** - мард (он); ~ **ая рука** - пуштибони бозътимод; ~ **ая сторона** - ҷиҳати мусбат

Символ - рамз, намод, аломат, нишона; **голубь** ~ **мира** - кабутар рамзи сулҳ аст; ~ **ника** - мафҳуми рамзӣ

Симпатия - таваҷҷӯҳ

Синоним - муродиф

Синтез - таҷзия, услуби поягии таҳқиқот, муқобили таҳлил меистад

Синтетический - таҷзиявӣ, таҷзия; ~ий метод исследования - усули таҷзиявии таҳқиқ

Система - низом, тартиб, услуб, усул, ~а в работе - тартиби кор; ~а воспитания - усули тарбия; экономическая ~а - низоми иқтисодӣ; ~а налогов - низоми андоз; ~ коммерческих банков - низоми бонкҳои тиҷоратӣ; политическая ~а - низоми сиёсӣ; ~а маркетинга - низоми бозоршиносӣ; ~а кредитования - низоми қарздиҳӣ; ~а плановых расчетов - низоми ҳисобҳои нақшавӣ; ~а зарплаты - тартиби музди кор; ~а экономических показателей - низоми нишондиҳандаҳои иқтисодӣ

Систематический - мураттаб, мунтазам, муттасид, доимӣ, пай дар пай, пайгирона; ~ое выполнение плана - иҷрои муттасили нақша

Системный подход – рафтори (муомилаи) низомнок

Ситуация - вазъ, вазъият, ҳолат, шароит; благоприятная ~ - шароити мусоид; политическая ~ - вазъи сиёсӣ

Скатерть – суфра, дастархон

Скидка - таҳфиф, кам кардани нарх; торговая ~ка - таҳфифи савдо; ~ки с цен – таҳфифи нарх, арзон кардани нарх; ~ на товары народного потребления - таҳфифи нархи молҳои истеъмолии халқ

Склад - анбор, захира; складская форма товаро-движения - шакли анбории ҳаракати молҳо; ~ская – анборӣ; ~ской товарооборот - гардиши анбории мол

Скользкая фиксация цен - нархҳои муқаррарии лағжанда

Скорость – суръат; ~ обращения денег - суръати гардиши пул; ~ обновления – суръати навсозӣ (навкунӣ)

Скорректировать - тасҳех (ислох) кардан; ~ план - нақшаро ислох кардан

Скотобойня - саллоҳхона

Скрепка - гира

Скупка - харид, харидан; ~ **вещей** - харидани мол

Скрытый - махфӣ; ~ **налог** - андози махфӣ, андози

пинҳонӣ

Скрытно - махфиёна

Следование - пайравӣ кардан

Следователь - муфаттиш, бозпурс

Слияни||е - пайвастан, ҳамроҳ кардан; ~**е предпри-**
ятий - муттаҳид шудани корхонаҳо; ҷойи ҳамомад

Сличение - муқоиса

Словарный - луғат, луғавӣ; ~ **состав таджикского**
языка - таркиби луғавии забони тоҷикӣ

Словарь - фарҳанг, луғат, китоби луғат, комус;
русско - таджикский ~ - луғати русӣ - тоҷикӣ;
тольковый ~ - луғати тафсири; **энциклопедический** ~ -
луғати донишномавӣ; **карманный** ~ - луғати кисагӣ,
луғати ҷайбӣ; калимаҳо

Словник - воҷанома, луғатнома

Сложные проценты - фоизи мураккаб

Служащ||ий - ходим, корманд, хидматгар; **рабочие**
и ~ие - коргарону ходимон, коргарону хидматгарон

Служб||а - хидмат, кор; идора, ҷои хидмат,
хадамот; умур; ~**а маркетинга** - хадамоти бозоршиносӣ

Служебная командировка - сафари хидмати

Случайность - тасодуф

Слушатель||ь - шунаванда; талаба, шогирд

Смен||а - баст, навбат; табдил, тағйир; **предприятия**
работает в одну ~у - корхона дар як баст кор мекунад; ~
вторая - басти дувум

Сменност||ь - бастнокӣ; **график ~и** - ҷадвали
(тартиби, речаи) бастҳо

Смет||а - баровард, харҷнома, смета; ~**а расходов** -
харҷнома, сурати харочот; **составить** ~ - бароварди
харҷоти чизеро тартиб додан; **утвердить** ~**у** -
харҷномаро (номгӯи харҷотро) тасдиқ кардан

Смешение - омехтан

Смысл - маънӣ, маъно, мафҳум; мақсад, ният, фоида, манфиат, нафъ; ақл, хирад

Снабжены||е - таъмин, таъмин кардан; таъминот, таҷҳизот; мол, ашё; ~е **сельского хозяйства машинами** - бо мошинҳо таъмин кардани кишоварзӣ; **органи ~я** - мақомоти таъмин; **топливное ~е** - таъмини сӯзишворӣ; **продовольственное ~е** - таъмини озуқа, таъмини хӯрокворӣ

Снабжённый оборудованием - муҷаҳҳаз

Снабженческий - таъминот, таъминотӣ

Снижение - коҳиш, кам кардан, поин овардан; ~цен - поин овардани нархҳо

Снизить - паст (суст, кам) кардан; ~ **себестоимость** - арзиши аслиро паст кардан; ~ **цены** - нархҳоро паст кардан; ~ **требования** - талаботро суст кардан; ~ **скорость** - суръатро суст кардан; фаровардан; ~ **в должности** - ба кори паст фаровардан

Снова - муҷаддадан

Сносить - пӯшида даррондан, пӯшида кӯҳна кардан; ~ сапоги - мӯзаро пӯшида даррондан

Сноск||а - эзоҳи поварақ, зернавишт, ҳошиянавис; **сделать ~у** - зери поварақ эзоҳ додан

Сношени||е - алоқа, робита, муносибат, иртибот; **деловое ~е** - ҳамкорӣ; **дипломатические ~я** - муносибатҳои дипломатӣ

Снятие - рафъ

«Снятие сливок» - «қаймоқгирӣ»; - **метод ~ в ценообразовании** - нархгузорӣ бо усули «қаймоқгирӣ»

Соавтор - ҳаммуаллиф

Соавторство - ҳаммуаллифӣ

Собеседник - ҳамсӯҳбат, анис

Соблюдать - риоя кардан, ба ҷо овардан; ~ **закон** - ба қонун риоя кардан; строго ~ **дисциплину** - ба интизом қатъӣ риоя кардан; ба назар гирифтан, нигоҳ

доштан; ~ интересы дела - манфиати корро ба назар гирифтан

Соблюдение - риюя, нигоҳдорӣ

Собрание - ҷаласа, маҷлис, ҷамъомад; **общее** ~ - маҷлиси умумӣ; ҷамъшудагон, ҷамъомадагон; маҷмӯа; ~ **законов** - маҷмӯаи қонунҳо; маҳфил

Собственник - молик, соҳиб, соҳибмулк, моликиятдор, мулкдор, соҳиби мулк

Собственност||**ь** - моликият, дорой, мулк, милк; **земельная** ~ - мулк; **государственная** ~**ь** - моликияти давлатӣ; ~ **общественных организаций** - моликияти ташкилотҳои ҷамъиятӣ; ~**ь совместных предприятий** - моликияти корхонаҳои муштарак; **частная** ~**ь** - моликияти хусусӣ; **личная** ~**ь** - моликияти шахсӣ; **коллективная** ~**ь** - моликияти дастаҷамъӣ; **кооперативная** ~**ь** - моликияти таовунӣ (кооперативӣ); **интеллектуальная** ~ - моликияти ақлӣ, моликияти зеҳнӣ

Собственн||**ый** - хусусӣ, хос, шахсӣ, худӣ; **уйти с работы по ~ому желанию** - бо ихтиёри худ аз кор озод шудан (сабуқдӯш шудан); аслий, холис; ~**ая стоимость изделия** - арзиши аслии чиз; ҳақиқӣ; ~**ая продукция** - маҳсулоти истеҳсоли худӣ; ~**ые средства** - воситаҳои худӣ; ~**ые оборотные средства** - воситаҳои гардони худӣ; ~**ые основные средства** - воситаҳои худӣ; ~**ые основные фонды торговли** - фондҳои асосии савдо; ~**ый капитал** - сармояи холиси худӣ

Совершенствование - такмил, такомул; ~ **работы государственного аппарата** - такмили мақомоти давлатӣ; ~ **службы быта и массового питания** - такмили хидмати маишӣ ва хӯроки омма; ~ **методики преподавания** - такмили усули таълим

Совершенствовать - мукамал кардан, такмил додан; ~ **свои знания** - донишҳои худро такмил додан; ~ **формы и методы руководства экономикой** - такмил додани шаклу усулҳои идораи иқтисод

Совершить - ичро кардан, ба амал баровардан, бастан; ~ **торговую сделку** - муомилаи тиҷоратӣ кардан

Совет - шӯро; ~ **безопасности Республики Таджикистан** - Шӯрои амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон; **маслиҳат**, **машварат**, **насихат**, **панд**; ~ **директоров** - шӯрои мудирон (директорон)

Советник - мушовир, маслиҳатгар, роӣзан; ~ **посольства** - мушовири сафоратхона; ~ **президента РТ** - мушовири раиси ҷумҳури ҚТ; **военный** ~ - мушовири ҳарбӣ

Совещание - чаласа, машварат, мушовира, маҷлиси машваратӣ; **производственное** ~ - маҷлиси истехсолӣ; **устроить** ~ - маҷлиси машваратӣ барпо кардан (оростан)

Совешательный - машваратӣ; ~ **голос** - раӣи машваратӣ

Совместитель - корманди бо хифзи мақом, корманде, ки дар як вақт дар ду ё якчанд муассиса кор мекунад, ҳамкор

Совместительств||о - дар ду ё якчанд ҷой кор кардан; **работать по ~ у** - бо хифзи мақом кор кардан, дар айни ҳол дар ду ҷой кор кардан, ҳамкор

Совместный - муштарак, якҷоя; ~**ое предприятие** - корхонаи муштарак; ~**ое предпринимательство** - соҳибқории муштарак; ~**ая обработка земли** - коркарди муштаракӣ замин

Совмещение - мувофиқсозӣ, мутобиқсозӣ, якҷоянамоӣ

Совокупность - ҷамъ, маҷмӯъ; ~ **данных** - маҷмӯи маълумот

Совокупный доход - даромади умумӣ

Соглашение - созиш, мувофиқатнома, созишнома, паймон; ~ **трудовое** - созишномаи меҳнат; **торговое** ~**е** - созишномаи тиҷоратӣ; ~ **заклучить** - созишнома бастан; **нарушить** ~**е** - созишномаро вайрон кардан

Содействи||е - кӯмак, мадад, мусоидат, ёрдам, ёрмандӣ, ёрӣ; **оказать ~** - кӯмак кардан; **комитет ~** - кумитаи ёрмандӣ

Содействовать - ёрӣ кардан, ёрдам додан, кӯмак кардан, ёрмандӣ расондан; **~ выполнению плана товарооборота** - ба иҷрои нақшаи гардиши мол ёрӣ додан

Содержание - мундариҷа, мазмун, мӯҳтаво, маъно, мавзӯ, феҳрист; таркиб; **~ книг** - мундариҷаи китоб

Содержательность - пурмазмунӣ, пурмӯҳтавоӣ, пурмаъноӣ; **~ доклада** - пурмазмунии маъруза

Содержательн||ый - пурмазмун, пурмӯҳтаво, пурмаъно, бамаънӣ; **~ая книга** - китоби пурмазмун; **~ый разговор** - суҳбаги пурмаъно; **~ый человек** - одами бамаънӣ

Содержащий сахар - қанддор

Содоклад - маърузаи иловагӣ; **выступить с ~ ом** - маърузаи иловагӣ кардан

Содокладчик - маърузагарӣ иловагӣ

Содружеств||о - иттиҳод; **Содружество Независимых Государств (СНГ)** - Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил (ИДМ)

Соединенные Штаты Америки - Иёлати Муттаҳидаи Амрико

Создание - эҷод, бунёд, офариниш, ба вучуд овардан, таъсис, таъсис додан; **~ крупного производства** - ба вучуд овардани истехсолоти калон; **~ малых предприятий** - бунёди корхонаҳои хурд; **~ предприятия** - таъсиси корхона

Созидательн||ый - бунёдкорона, барпоқунанда, эҷодқунанда, эҷодкорона; **~ая деятельность** - фаъолияти эҷодкорона; **~ый труд** - меҳнати бунёдкорона

Созыв - даъват, даъват кардан; ~ заседания - барпо кардани чаласа; **сессия** Маджлиси Оли РТ пятого ~а - ичлосияи Маджлиси Оли ҚТ даъвати панҷум

Соизмеримость - қиёсшавандагӣ, муқоисашавандагӣ, қобили қиёс, қобили муқоиса будан; ~ **двух отрезков ткани** - қобили қиёс будани ду порча матоъ; ~ **понятий** - муқоисашавандагии мафҳумҳо

Соискание - саъй (чаҳд, кӯшиш) кардан (барои гирифтани ном, унвон ё муқофоте дар мусобиқа); **диссертация на ~** ученой степени кандидата (доктора) **экономических наук** - рисола барои дарёфти дараҷаи илмии номзади (доктори) илми иқтисод

Соискатель - унвонҷӯй, довталаби дараҷаи илмӣ

Сократить - кӯтоҳ кардан, ихтисор кардан, кам кардан; ~ **доклад** - маърузаро кӯтоҳ кардан; ~ **численность работников** - шумораи қормандонро ихтисор кардан; ~ **рабочий день** - рӯзи қориро кӯтоҳ кардан; ~ **административно - хозяйственный аппарат** - мақомоти маъмурии хоҷагиро кам кардан; ~ **расходы** - хароҷотро кам кардан

Соло - вексель, вексели одӣ, вексели муқаррарӣ

Сом - сом (воҳиди пули миллии Ҷумҳурии Қирғизистон)

Сомнительный - шубҳаомез, шубҳаангез, шубҳанок; ~ые **данные** - маълумоти шубҳаомез; ~ **ая личность** - шахси шубҳанок

Сомони - сомонӣ (воҳиди пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон)

Соображение - фикр, мулоҳиза, андеша; **ценное** ~е - фикри пурбаҳо, мулоҳизаи пухта; **на основе экономических** ~й - дар асоси мулоҳизаҳои иқтисодӣ; **высказать свои** ~я - фикри худро баён кардан

Сообщение - хабар, маълумот, ахбор, иттилоия, пайғом; хабар додан, маълум кардан, хабаррасонӣ; ~ **новейших данных** - хабар додани навтарин маълумот;

выслушать интересное ~ - иттилооти шавқовар гӯш кардан; **робита, алоқа; железнодорожное** ~ - алоқаи роҳи оҳан

Сообществ||о - иттиҳод, ҷамъият, гурӯҳ; **Европейское экономическое** ~о (ЕЭС) - Иттиҳоди иқтисодии Аврупо; **Совет Европейского сообщества** - Шурои Иттиҳоди Аврупо

Сооружени||е - иншоот; **промышленные** ~я - иншооти саноатӣ

Соответственно - мутаносибан, мувофиқан

Соответстви||е - мувофиқат, муносибат, таносуб; **в ~и с законом** - мувофиқи қонун; **в ~и с современными требованиями** - мувофиқи тақозои замон; **~ие товаров спросу** - мувофиқати молҳо ба талабот; **~ие нормативам** - мувофиқат ба меъёрҳо

Соотношение - таносуб; **~ сил** - таносуби қувваҳо

Соперник - рақиб, ҳариф

Соперничество - рақобат

Сопоставим||ый - муқоисавӣ, муқоисашаванда, қиёсшаванда, қиёсӣ; **~ые понятия** - мафҳумҳои муқоисашаванда; **~ые цены** - нархҳои қиёсӣ (муқоисавӣ)

Сопоставление - муқоиса, қиёс, татбиқ; **~ данных** - муқоисаи маълумот

Сопроводительн||ый - ҳамроҳ, ҳамрав, пайваст; **~ое письмо** - номаи пайваст, мактуби ҳамрав

Сорт - навъ, дараҷа

Сортность - навъноқӣ

Состав - ҳайат; таркиб

Составител||ь - мураттиб, тартибдиҳанда, муаллиф; **~и словаря** - мураттибони луғат

Составление - мураттаб сохтан, тартиб додан, таълиф; **~ плана** - нақшакашӣ, тартиб додани нақша; **~ учебника** - таълифи китоби дарсӣ; **~ словаря** - тартибдиҳии луғат (вожанома); **~ программы** - мураттаб сохтани барнома, барномасозӣ; **~ методическое**

указание - мураттаб сохтани тавсияҳои равишомӯзӣ; ~
каталога - мураттаб сохтани феҳрист

Составляющие - гаркиб, ҷузъиёт, матраҳсозӣ; ~
маркетинга - ҷузъиёти бозоршиносӣ

Состояни||е - вазъ, авзоъ, ҳолат, ҳол, аҳвол; ~е
бюджета - вазъияти буҷет; кайфият; мулк, молу мулк,
давлат

Сотрудник - корманд; **научный** ~ - корманди илм
Сотрудиичеств||о - ҳамкорӣ; метод ~а - усули
ҳамкорӣ; **область** ~а - соҳаи ҳамкорӣ; **условия** ~а -
шароити ҳамкорӣ; **формы** ~а - шаклҳои ҳамкорӣ; **меж-**
дународное ~о - ҳамкориҳои байналмилалӣ; **плодотворное**
/о **ученых** - ҳамкориҳои самарабахши олимон;
промышленное ~о - ҳамкориҳои саноатӣ.

Социально - экономическ||ий - иҷтимоиву иқтисодӣ;
~ое **развитие** - инкишофи иҷтимоиву иқтисодӣ;
~ые **науки** - илмҳои иҷтимоиву иқтисодӣ; ~ая **политика**
- сиёсати иҷтимоиву иқтисодӣ; ~ие **явления** - падида-
ҳои иҷтимоиву иқтисодӣ; ~ий **комплекс** - муҷтамаъи
иҷтимоиву иқтисодӣ; ~ое **прогнозирование** - ояндаби-
нии иҷтимоиву иқтисодӣ

Социальн||ый - иҷтимоӣ; ~ый **комплекс** -
муҷтамаъи иҷтимоӣ; ~ое **обеспечение** - таъминоти
иҷтимоӣ; ~ая **основа** - бунёди иҷтимоӣ; ~ое **положение** -
вазъи иҷтимоӣ; ~ая **свобода** - озодии иҷтимоӣ; ~ый
строй - соҳти иҷтимоӣ; ~ая **защита населения** - ҳифзи
иҷтимоии аҳоли; ~ые **преобразования** - дигаргун-
созиҳои иҷтимоӣ; ~ый **прогресс** - пешрафти иҷтимоӣ;
~ые **противоречия** - зиддиятҳои иҷтимоӣ; ~ое **развитие** -
рушди иҷтимоӣ; ~ая **среда** - муҳити иҷтимоӣ; ~ое
страхование - бимаи (сугуртаи) иҷтимоӣ; ~ая **структура**
общества - таркиби иҷтимоии ҷомеа; ~ое **планирование**
- нақшагирии иҷтимоӣ; ~ые **условия** - шароити
иҷтимоӣ

Социолог - ҷомеашинос

Социология - чомеашиносӣ

Союз - иттифоқ, иттиҳод

Спад - таназзул, пастравӣ; **экономический** ~ - таназзули иқтисодӣ

Спекулянт - ҳаннот, чаллоб

Спекуляция - ҳаннотӣ, чаллобӣ; ~ **биржевая** - ҳаннотӣ дар биржа

Специализация - ихтисосӣ кардан, махсусгардонӣ; ~ **розничных торговых предприятий** - махсусгардонии корхонаҳои чаканафурушӣ; ~ **производства** - махсусгардонии истеҳсолот

Специализированный - махсус, ихтисосӣ, тахассусӣ; ~ **ый магазин обуви** - мағозаи махсуси пойафзол; ~ **ые биржы** - биржаҳои махсус

Специалист - мутахассис, коршинос, короғоҳ

Специальность - ихтисос, тахассус; **приобрести** ~ - ихтисос пайдо кардан; **работать по** ~и - аз рӯи ихтисос кор кардан

Специальный - махсус, хос, алоҳида; ~ **ое образование** - маълумоти махсус; ~ **ая премия** - ҷоизаи махсус; ~ **ые счета в банке** - ҳисобҳои махсуси дар бонк мавҷудбуда; ~ **ые фонды** - фондҳои махсус; ~ **ый сайт** - сайти махсус; ~ **ый агент** - агенти махсус; ~ **ые условия** - шароитҳои махсус

Специфика - хусусият, хислати хос; ~ **производства** - хусусияти истеҳсолот

Спецификация - таснифот; номгӯӣ, рӯйхат, супоришнома

Спецовка - корчома

Спецодежда - либоси махсус

Списание - аз ҳисоб баровардан, баровардан

Списатель - аз ҳисоб баровардан, сарфашуда ҳисобидан; ~ **ть задолженность** - қарзро аз ҳисоб баровардан; хорич кардан, баровардан, соқит кардан

Списки рассылки – фехристи ба ҳар тараф фиристодан

Список - рӯйхат, номгӯй, фехрист; нусха

Списочная численность – шумораи кормандон мувофиқи рӯйхат

Списывание - аз ҳисоб бароварда шудан

Спланировать - нақша тартиб додан, нақша кашидан; **~ работу** - корро ба нақша даровардан

Сплошной – саросар, муттасил, пайваста

Спонсор - сарпараст, ҳомӣ, кӯмакрасон

Спонсорство – сарпарастӣ, хомигарӣ, кӯмакрасонӣ

Способ - тарз, равиш, роҳ, услуб, тарик; **~ изготовления** - тарзи таҳия; **~ производства** - тарзи истеҳсолот; **~ употребления** - роҳи истифодабарӣ; **новым ~ом** - бо тарзи нав

Способность - қобилият, тавоноӣ, кудрат; **покупательная ~ь** - қобилияти харидорӣ; **от каждого по ~и** - аз ҳар кас мувофиқи қобилияташ; **~ к предпринимательству** - қобилияти соҳибкорӣ; қобилият, истеъдод, ҳунар

Способн||ый - қобил, мохир; **~ый к труду гражданин** - шаҳрванди қобили меҳнат; қобилиятдор, боистеъдод, боҳунар

Спот - спот (моли нақд, ки аз анбор интиқол мегардад. Ин вожа дар савдои биржавӣ бештар истифода мешавад)

Справедливо - одилона, боадолат, боинсофона, аз рӯи инсоф, инсофан; **действовать ~** - аз рӯи инсоф рафтор кардан; **решать ~** - одилона ҳал кардан

Справедливость - адолат

Справк||а - маълумот, тасдиқнома, маълумотнома; **обратиться за ~ой** - маълумот пурсидан; **получить ~у** - маълумот гирифттан; **~ с места работы** - маълумотнома аз ҷойи кор

Справочник – маълумотнома, роҳнамо; ~ **телефонный** - маълумотномаи телефон

Справочное бюро - маълумотхона, ҷойи маълумотдиҳӣ, дафтари маълумот

Спрос - талабот, тақозо; ~ **и предложение** - талабот ва пешниҳодот; арза ва тақозо; ~ **на нефть** - тақозои нафт; **пользоваться** ~ом - харидор доштан, бозоргир будан; ~ **народнохозяйственный** - талаботи хоҷагии халқ; ~ **на деньги** - талабот бо пул; **отраслевой** ~ы - талаботи соҳавӣ; **платежный** ~ - талаботи пардохт; **реальный** ~ - талаботи воқеӣ; **отложенный** ~ - талаботи мавқуфгузошта; **неудовлетворенный** ~ - талаботи қонеънагардида; **формирующийся** ~ - талаботи фароҳамоянда, тақозои ташаккулёбанда; **первичный** ~ - талаботи ибтидоӣ; **повторный** ~ - талаботи такрорёбанда, талаботи дубора; **факторы формирования** ~ - омилҳои фароҳамоеи талабот; **информационная база** ~а - пояи иттилоотии талабот; **прогнозирование** ~ - пешгӯии талабот; **структура** ~ - таркиби талабот; **товарно - групповой** ~ - талаботи гурӯҳиву молӣ

Спутник – моҳвора, радиф

Сравнени||е - муқоиса, қиёс; муқоиса кардан

Сравнительн||ый - муқоисавӣ, қиёсӣ; ~**ая степень** - дараҷаи қиёсӣ; ~**ые данные** - маълумоти қиёсӣ; нисбӣ; ~**ые успехи** - қомеъбиҳои нисбӣ

Среда – муҳит, муҳити зист; **окружающая** ~ - муҳити зист

Среднегодов||ой - ба ҳисоби миёна дар як сол; ~**ая выработка на 1-го работника** – таълиди миёнаи солона ба 1 нафар корманд

Среднемесячн||ый - ба ҳисоби миёна дар як моҳ; ~ **заработок** - музди миёна дар як моҳ, музди миёнаи якмоҳа

Среднесписочная численность работников - шумораи миёнаи рӯяхатии кормандон

Среднечасовая выработка одного работника
тавлиди миёнаи соатӣ ба ҳар як корманд

Среднеявочная численность работников - шумораи
миёнаи кормандони ба кор ҳозиршаванда

Средн||ий - миёна; **~ая величина** - воҳиди миёна;
~ая прибыль - фоидаи миёна; **~ая стоимость** - арзиши
миёна; **~ий заработок** - музди кори миёна; **~ая скорость**
- суръати миёна; **~ие цифры** - рақамҳои миёна; **~ие**
предприятия - корхонаҳои миёна; **~ая продолжитель-**
ность рабочего дня, час - давомнокии миёнаи рӯзи кори;
~ая склонность к потреблению [(ССП = потребление :
распалагаемый доход) x 100] - ҳудуди рағбат ба
истемол [(ҲРИ = истеъмол : даромади мавҷудбуда) x
100]

Средств||о - восита, васила, тариқ, чора, роҳ,
тадбир; **радикальное ~о** - тадбири қатъӣ; **~а** - воситаҳо;
~а производства - воситаҳои истеҳсолот; **транспортные**
~а - воситаҳои нақлиёт; **~а труда** - воситаҳои меҳнат; **~а**
маркетинга - воситаҳои бозоршиносӣ; **~а распределения**
рекламы - воситаҳои паҳши реклом; пул, маблағ;
отпустить ~а на строительство - барои сохтмон пул
чудо кардан; **экономить ~а** - маблағро сарфа кардан

Срок - мӯҳлат, вақт, муддат, замон; **~ окупаемости**
капиталовложений - мӯҳлати ҷуброни (талофии)
сармоягузорӣ; **~ поставки** - мӯҳлати таҳвил; **~**
страхования - мӯҳлати бима; **~ обучения в университете**
- мӯҳлати таҳсил дар донишгоҳ; **раньше ~** - пеш аз
мӯҳлат; **~ давности** - мӯҳлати даъво; **~ эксплуатации**
автомобиля - мӯҳлати истифодаи автомобил; **продлить**
~ - мӯҳлатро дароз кардан; **~ кредита** - мӯҳлати қарз

Срочно - фаврӣ, фавран, ба таври таъҷилӣ

Срочность - мӯҳлатнок, бомӯҳлат

Срочн||ый - таъҷилӣ, фаврӣ, зуд; **~ые вклады** -
пасандозҳои мӯҳлатнок; **~ый депозит** - амонати
мӯҳлатнок; **~ая сделка** - муомилаи (амалиёти)

муҳлатнок; ~ая работа - кори таъчилӣ; бомуҳлат, муҳлатнок; ~ая ссуда - қарзи бомуҳлат

Ссуд||а - қарз (маблагҳои пулие, ки қарздиҳанда ба як муҳлати муайян бо шартӣ баргардонидани он бо фоиз ба муштариёнаш медиҳад); **безвозвратная ~а** - қарзи бебозгашт; **беспроцентная ~а** - қарзи бефоиз; **долгосрочная ~а** - қарзи дарозмуҳлат; **краткосрочная ~а** - қарзи кӯтоҳмуддат; **братъ ~у** - қарз гирифтани; **выплатить ~у** - қарз додан; **~ный процент** - фоизи қарз

Стабилизация - тасбит, устуворӣ, устуворсозӣ, устуворшавӣ; **~ цен** - устуворшавии нархҳо; **~ положения в регионе** - устуворшавии вазъияти минтақа; **~ капитала** - устуворшавии сармоя

Стабильность - субот, устуворӣ, мустаҳкамӣ, бардавомӣ; **политическая ~** - суботи сиёсӣ; **мир и ~** - сулҳу субот

Стабильн||ый - собит, устувор; **~ые цены** - нархҳои устувор

Ставка - мизон, меъёр, андоза, ҳисоб, корона, нарх, миқдори маош, маблагҳои моҳона, меъёр; **высокая ~** - маоши калон; **~ пошлины** - андозаи боч; **~ налога на прибыль** - меъёри фоизи андоз аз фоида; **~ дисконта** - андозаи дисконт; **~ процента** - андозаи фоиз; **учетная ~** - нархи баҳра; **~ аренды** - андозаи ичора, ичорапулӣ

Стагнация - стагнатсия, шахшавӣ, рукуд, мунҷамидӣ (шах шудан ё дар як сатҳ қарор гирифтани иқтисод, истеҳсолот, савдо)

Стагфляция - таварруми гилолуд (дар иқтисод вазъе мебошад, ки тибқи он шахшавӣ бо вусъати ҷараёни беқурбгардии пулҳои қоғазӣ ҳамоҳанг мегардад), рукуд

Стаж - собиқа; **трудовой ~** - собиқаи кор, собиқаи меҳнат

Стажер - коромӯз

Стажировка - коромӯзӣ, такмили ихтисос

Стандарт – костинг (система калькулирования себестоимости продукции путем утверждения целевых или плановых значений (стандартов)) - костинги стандартӣ (низомӣ харҷномавӣ арзиши аслии маҳсулот буда бо роҳи тасдиқ намудани моҳияти стандартҳои мақсаднок ё худ нақшавӣ фаҳмида мешавад)

Стандартизация - стандартӣ кардан, стандартӣ сохтан, қолибӣ намудан; ~ метрология и управление качеством продукции - стандартӣ кардани андозагирӣ ва идорасозии сифати маҳсулот

Стандартизированная продукция - маҳсулоти стандартӣ

Стандартность - қолибӣ будан, якхела, стандартӣ будан; ~ оборудования - якхела будани таҷҳизот

Стандартный - қолибӣ, стандартӣ; ~ая одежда - либоси стандартӣ; ~ая цена – нархи стандартӣ

Статистик - оморгар, оморшинос

Статистика - омор (илмест барои таҳлилу таҳқиқи ҷиҳатҳои миқдории ривочи истеҳсолоту ҷамъият ва таносубу тағйироти онҳо); **сельскохозяйственная** ~ - омори кишоварзӣ; ҳисобгирӣ, ба ҳисоб гирифтан

Статистический - оморӣ; ~ие данные - маълумоти оморӣ; ~ое управление – идораи омор; ~ий ежегодник - омори солона; ~ие исследования - таҳқиқоти оморӣ; ~ая таблица - ҷадвали оморӣ

Статус - мақом, вазъият, ҳолат

Статья - мақола; ~я договора - моддаи аҳднома; ~и дохода - моддаҳои даромад; ~и затрат – моддаҳои хароҷот; **разнести ~и расхода** - моддаҳои хароҷотро ҷобачо карда навиштан; ~и издержек - моддаҳои хароҷот; ~и бухгалтерского баланса - моддаҳои тавозуни ҳисобдорӣ; **журнальная ~я** - мақолаи мачалла; модда;

Степень||ь - дараҷа, унвон; **ученая** ~ь - дараҷаи илмӣ; ~ **кандидата наук** - унвони номзади илм; **присудить ученую** ~ - дараҷаи илмӣ додан; мартаба

Стиль - сабк, услуб, тарз; роҳ, тарик; ~ь **в работе** - тарзи кор, тарзи корбурд; ~ **жизни** - тарзи ҳаёт

Стимул - ангеза, омил, сабаб, боис; **материальный** ~ - омили моддӣ; **моральный** ~ - омили маънавий; **экономический** ~ы - омилҳои иқтисодӣ.

Стимулирование||е - ҳавасмандӣ, ҳавасманд кардан; **экономическое** ~е - ҳавасмандии иқтисодӣ; **система экономического** ~я - тартиби ҳавасмандсозии иқтисодӣ; ~ **сбыта** - ҳавасмандсозии хариду фурӯш; ~е **продажи** - ҳавасмандии фурӯш

Стимулирующий спрос - талаботи ҳавасмандгардонӣ; ~ющий **маркетинг** - бозоршиносии ҳавасмандгардон; ~ющие **услуги** - ҳадамоти ҳавасмандқунанда

Стимулировать - ҳавасманд кардан, ҳавас пайдо қунондан, сабаб шудан; ~ **развитие легкой промышленности** - сабаби инкишофи саноати сабук шудан

Стипендия - ротиба, кӯмакхарҷӣ, идрор

Стоимостный - арзиш, қимат, арзишӣ; ~ые **показатели** - нишондиҳандаҳои пулӣ

Стоимость - арзиш; **прибавочная** ~ - арзиши изофа; **абсолютная прибавочная** ~ - арзиши изофаи мутлак; **меновая** ~ - арзиши мубодилавӣ; ~ **основных фондов** - арзиши фондҳои асосӣ; ~ **производственная** - арзиши истеҳсолӣ; баҳо, қимат, нарх; ~ **книги** - нархи китоб; **действительная** ~ - баҳои асли; ~ **чистых активов** - арзиши активҳои холис, арзиши доройҳои холис; ~ **перевозки 1 т груза** - арзиши кашонидани 1 т бор

Столб - сутун

Столица - пойтахт, марказ; **Душанбе** ~ **нашей Республики** - Душанбе пойтахти ҷумҳурии мо

Столичный - пойтахт, марказ; ~ый **город** - пойтахт; ~ый **житель** - сокини пойтахт

Столовая – ошхона

Сторож – посбон

Страка матрицы – қатори (сатри) матритса

Стран||а - кишвар, сарзамин, диёр; мамлакат;
зарубежные ~ы - мамлакатҳои хориҷӣ

Страниц||а - саҳифа, саҳфа

Стратегическ||ий - стратегӣ, муҳим; **~ое управление** – идоракунии стратегӣ; **~ое планирование** – нақшагирии стратегӣ; **~ий контроль** – назорати стратегӣ

Стратегия организации (*конкретная программа организации, в соответствие с которой осуществляется его деятельность, дальнейшее совершенствование и управление*) - стратегия (барномаи мушаххасест, ки тавассути он фаъолияти минбаъдаи ташаккулёбӣ ва идоракунии ташкилот амалан татбиқ қада мешавад); **~ маркетинга** – стратегияи бозоршиносӣ; **~ ценообразования** – стратегияи нархгузорӣ

Страхователи - суғуртакунандагон

Страхование - бима, суғурта; **~ имущества** - бимаи амвол; **социальное ~** - бимаи иҷтимоӣ; **государственное ~** - бимаи давлатӣ

Страховка - бима қардан; таъмин қардан, таъминот, пешгирӣ, пешакӣ ҳимоя қардан; **~ договора** - шартномаи суғурта; пули суғурта, ҳаққи суғурта

Страхов||ой - бима, суғурта; **~ой полис** - санади бима, биманома; **~ой взнос** - ҳаққи бима; **~ой риск** – хавфи бима; **~ая компания** – ширкати бима; **~ой случай** – мавриди бима; **~ой тариф** – нархи бима; **~ая сумма** – маблағи бима; **~ая выплата** – пардохтани суғурта, бима; **~ые агенты** – агенти суғурта, бима; **~ые брокеры** – далолони суғурта; **~ые документы** – ҳуҷҷатҳои суғурта, бимавӣ

Страховщики – бимагар, суғуртакунанда

Строительство - сохтмон, бинокорӣ

Строй - сохт, низом

Стройка - сохтмон

Стройматериалы - масолеҳи бинокорӣ

Строка - сатр

Структура - сохтор, сохт, таркиб; ~ **народного хозяйства** - сохтори хоҷагии халқ; ~ **маркетинга** - сохтори бозоршиносӣ; ~ **образования** - сохтори маориф; **организационная** ~ - сохтори ташкилӣ; ~ **металла** - таркиби филизот; ~ **товарооборота** - таркиби гардиши мол; ~ **товарооборота массового питания** - таркиби гардиши молҳои хӯроки омма; ~ **экономических издержек** - таркиби хароҷоти иқтисодӣ; ~ **управления маркетингом** - сохтори идораи бозоршиносӣ; ~ **реализации продукции** - таркиби маҳсулоти фурӯхташуда

Структури||ый - сохтор, таркиб, таркибӣ; ~**ый анализ** - таҳлили таркибӣ; ~**ые изменения** - тағйироти таркибӣ

Студент - донишҷӯ, донишомӯз; ~ **ТГУК (Таджикского государственного университета коммерции)** - донишҷӯи Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон (ДТТ)

Субвенция - кӯмаки нақдии ройгон, субвенсия

Субсидировать - ёрии моддӣ (маблағ) додан

Субсиди||я - ёрии моддӣ, ёрии пулӣ, мусоида, кӯмаки молиявӣ; **получить** ~ю - ёрии пулӣ гирифтан

Субституция - табдил, таъвиз

Субсчет - ҳисоби иловагӣ, зерҳисоб

Субъект - субъект, одам, шахс, кас, ашхос

Субъективн||ый - зеҳнӣ, шахсӣ, хусусӣ; ~**ое мнение** - фикри шахсӣ

Субординация в деловых отношениях - мартаба дар муносибатҳои корӣ

Суверенитет - соҳибхитиёрӣ, мустақилият; мустақилӣ дар ҳуқуқи ҳокимият; **защита** ~а - муҳофизати

хукуки ҳокимият; ~ **потребителя** - мустақилияти истеъмолгар

Суверен||ое право - хукуки соҳибхитёрӣ, хукуки ҳокимияти мустақилона

Сугубо - махсус, махсусан, комилан; ~ **личное мнение** - фикри комилан шахсӣ

Суд - додгоҳ, маҳкама; **Верховный** ~ **РТ** - Додгоҳи Олии ҚТ; **Высший экономический** ~ Додгоҳи Олии иқтисодӣ; **реформа** ~а - ислоҳоти додгоҳӣ; **арбитражный** ~ - додгоҳи ҳақамият; **хукм**, қазоват, муҳокима; **внести на ~ общественности** - ба муҳокимаи мардум гузоштан

Судебно - бухгалтерская экспертиза - тадқиқи додгоҳиву ҳисобдорӣ

Судья - додрас

Судопроизводство - додрасӣ

Суждение - фикр, муҳокима, ақида, мулоҳиза, раъй

Сум - сӯм (воҳиди пули миллии Ўзбекистон)

Сумм||а - ҳосили чамъ; чамъ, чамбулчамъ; маблағ, маблағи пул; **неизрасходованные** ~ы - маблағҳои сарфнашуда; **крупная** ~а - маблағи калон; **в ~е** - ҳамагӣ, якҷоя; ~а **товарооборота на 1 кв.м. торговой площади** - маблағи гардиши мол ба ҳар як мураббаъ метри майдони савдо; ~ **налога на прибыль** - маблағи андози ғоида; ~а **кредита** – маблағи кредит; ~а **баланса** – маблағи тавозун; ~ы **не сходятся** – маблағҳо тафовутдоранд; ~а **арендной платы** – маблағи пули иҷора, маблағи иҷорапулӣ; ~а **ежемесячного авансового платежа** – маблағи ҳисоби пешпардохти ҳармоҳа; ~а **амортизационных отчислений** – маблағи пардохти истеҳлоқӣ

Суммарн||ый - чамъбастӣ, умумӣ, чамъ; ~ые **показатели** - нишондиҳандаҳои умумӣ

Супермаркет - супермаркет, абармағоза, абарбозор, мағозаи калон, мағозаи бузург (номи фурушгоҳи мол дар давлатҳои хориҷӣ)

Суточн||ый - шабонарӯз, шабонарӯзӣ, рӯзмарра;
~ый **заработок** - музди шабонарӯзӣ; ~ые - харчи шабонарӯзӣ, пули харчи рӯзмарра

Суть - моҳият, асл, мағз; ~ **дела** - асли кор; ~ **проблемы** - моҳияти масъала

Существенно - асосан, ба таври асосӣ, моҳиятан

Существенность - муҳим будан, муҳимӣ, аҳамият доштан

Существенн||ый - аслӣ, асосӣ, муҳим; ~ая **поправка закона** - ислоҳи муҳими қонун; ~ое **различие** - фарқи асосӣ

Существ||о - моҳият, асл; ~о **вопроса** - моҳияти масъала; ~ **дела** - моҳияти кор; **говорить по ~у** - дар бораи моҳияти масъала гап задан; **по ~у** - дар ҳақиқат, ҳақиқатан, аслан

Существовани||е - ҳаёт, зиндагӣ, ҳастӣ; **борба за ~е** - мубориза барои ҳаёт; **человеческое ~е** - ҳастии инсон; **средства к ~ю** - воситаҳои зиндагӣ

Сущност||ь - моҳият, ҷавҳар, асл; **в ~и** - дар ҳақиқат, ҳақиқатан, аслан

Сфера - соҳа, ҳудуд; ~ **деятельности** - соҳаи фаъолият; ~ **производства** - соҳаи истеҳсолот

Сформированный - муташаккил

Сформулировать - мухтасар ифода кардан; ~ **решение** - қарорро мухтасар ифода кардан

Сформулироваться - мухтасар ифода ёфтан

Схема - нақша, тарҳ; ~ **учебника** - тарҳи китоби дарсӣ

Счет - ҳисоб, шумор; **вести ~ денгам** - пулро шумурда харҷ кардан; **правила ~а** - қоидаҳои ҳисоб; **лицевой ~** - ҳисобномаи шахсӣ, ҳисобнома; **текущий ~** - ҳисоби ҷорӣ; **закреть ~** - ҳисобро (ҳисобномаро) бастан; **открыть ~** - дар бонк ҳисоб (ҳисобнома) кушодан; **оплатить ~** - пули ҳисобро додан; **расчетный ~** - суратҳисоб; **специальный ~** - ҳисоби (ҳисобномаи)

махсус; ~ - **фактура** - борхат, варакаи бордо; ~ - **спецификация** - борхати таснифотӣ (номгӯӣ)

Счетчик - шуморгар

Счетовод - муҳосиб, ҳисобдор

Съезд - анчуман

Сырьё - ашёи хом, маҳсулоти хом; **промышленное**

~ё - ашёи хоми саноат; **сельскохозяйственное** ~ё - ашёи хоми кишоварзӣ; **стратегическое** ~ё - ашёи хоми стратегӣ; **обработка** ~я - коркарди ашёи хом; ~ё и **материалы** - ашёи хом ва маводҳо

Сыревой - ашёи хом; ~ые ресурсы - захираҳои ашёи хом; ~ая база - анбори ашёи хом

Сэкономить - сарфа кардан; ~ топливо - сӯзишвориро сарфа кардан; ~ электроэнергию - неруи барқро сарфа кардан

Т

Табель - ҷадвал, дафтари ҳозирӯи ғоиб, табел

Табельный - табел, табелӣ; ~ая система учета - усули табелии ҳисобгирӣ

Таблица - ҷадвал; ~ умножения - ҷадвали зарб

Табличный - ҷадвал, ҷадвалӣ

Тайна - сир, роз; ~ вкладов - сирри пасандозҳо; ~ **предпринимательская** - сирри соҳибкорӣ

Тайно - махфиёна

Таможенник - гумрукӣ, корманди соҳаи гумрук

Таможенный - гумрукӣ, гумрук; ~ые документы - ҳуҷҷатҳои гумрукӣ; ~ ая декларация - изҳорномаи гумрукӣ; ~ая зона - минтақаи гумрукӣ, мавзеи гумрукӣ; ~ая квалификация товаров - таснифи гумрукии мол; ~ая пошлина - боҷи гумрукӣ; ~ый осмотр - назорати гумрукӣ; ~ые барьеры - монеаҳои гумрукӣ; ~ая граница - марзи гумрукӣ; ~ые сборы - хирочи гумрукӣ; ~ая служба при Правительстве РТ - хадамоти гумрукии

назди Хукумати ҚТ; ~ый союз – Иттиҳоди гумрукӣ;
~ая тариф – таърифаи гумрукӣ

Таможня - гумрук, идораи гумрук

Танге - танга (воҳиди пули миллии Қазокистон)

Тендер - тендер

Танътема - тантема (мукофоти иловагӣ, ки онро маҷлиси сахмиядорон барои роҳбарони ҷамъиятҳои сахомӣ дар шакли ғоиз аз маблағи ғоида муайян менамояд)

Тара - борҷома, зарфи холӣ, зарф; **деревянная** ~ - зарфи ҷубин

Тариф - таърифа; **железнодорожный** ~ - таърифаи роҳи оҳан; **почтовый** ~ - таърифаи алоқа; ~ы - таърифаҳо ё бочу хирочи гумрукӣ (андозҳои, ки дар ҳолати воридоти мол аз хориҷи кишвар гузошта мешавад ва он пурра ба бучети давлатӣ дохил мешавад); ~ы на услуги – таърифаи хадамотӣ; ~ы на железнодорожные перевозки – таърифаи боркашонии роҳи оҳан

Тарификация - таърифагузорӣ, таърифабандӣ; ~ **заработной платы** - таърифабандии музди кор

Тарифный - таърифавӣ, таърифа; ~ая **сетка** - ҷадвали таърифӣ

Твёрдая - қатъӣ; ~ая **оферта** – офертаи қатъӣ; ~ая **фиксация цен** – нархи муқаррарии қатъӣ

Тезис - мулоҳиза, фишурда; ~ы **доклада** - фишурдаи баромад (маъруза)

Текст - матн; **подлинный** ~ - матни асли; ~ **книги** - матни китоб; ~ **доклада** - матни маъруза

Текстильный - бофандагӣ; ~ое **объединение** - иттиҳодияи бофандагӣ; ~ая **промышленность** - саноати бофандагӣ

Текущее - нопойдорӣ, ғайри собит будан, ҷоригардӣ

Текущ||ий - чорӣ; в ~ем году - дар соли чорӣ, имсол, соли равон, соли кунунӣ, ~ий момент - лаҳзаи ҳозира; ~ая политика - сиёсати ҳозира; ~ие дела - масъалаҳои чорӣ; ~ий ремонт - таъмири чорӣ; ~ий счет - ҳисоби чорӣ; ~ие активы - дороиҳои чорӣ; ~ая деятельность - фаъолияти чорӣ; ~ее исследование - таҳқиқоти чорӣ

Телеграмма - телеграм, барқия

Телеграмма - молния - барқия

Телеграф - телеграф

Телефон - телефон; ~ий маркетинг - бозоршиносии телефонӣ

Тем||а - мавзӯ; ~ доклада - мавзӯи маъруза; отклониться от ~ы - аз мавзӯ дур шудан

Тематика - мавзӯҳо, феҳрист; современная ~ - мавзӯҳои ҳозиразамон

Тематическ||ий - мавзӯӣ, мавзӯ; ~ая выставка - намоиши мавзӯӣ

Темп - суръат; рост ~ов производства - суръати инкишофи истеҳсолот; в ~е - бо суръат, тез; ~ прироста товарооборота - суръати афзоиши ғардиши мол

Тенденци||я - тамоюл, ғароиш, майл, самт; ~я рынка - майли бозор; самти бозор

Тенев||ой - соягӣ, паси пардагӣ, махфӣ, пинҳонӣ, зерипардагӣ, ниҳонӣ; ~ая экономика - иқтисоди пасипардагӣ, иқтисоди соягӣ, иқтисоди ниҳонӣ, иқтисоди пинҳонӣ

Теорема - назария, қазия

Теоретик - назариядон, назарияшинос

Теоретически - аз рӯи назария, назариявӣ

Теоретическ||ий - назариявӣ, назарӣ, назария; ~ие исследование - таҳқиқоти назариявӣ; ~ий вывод; - хулосаи назариявӣ; тақрибӣ, тахминӣ; ~ие расчеты - ҳисоби тақрибӣ; ~ая производительность машины - ҳосилнокии тақрибии мошин

Теори||я - назария; ~я «свободы торговли» - назарияи «озодии савдо»; ~я экономического анализа - назарияи таҳлили иқтисодӣ; ~я маркетинга - назарияи бозоршиносӣ; ~я познания - назарияи маърифат; **неразрывность ~и и практики** - ҷудонопазирии назария ва амалия; ~я вероятностей - назарияи эҳтимолият; ақида, мулоҳиза;

Теплиц||а - гармхона; **выращивать овощи в ~е** - дар гармхона сабзавот парваридан

Теплоемкость - гармигунҷоиш

Термин - истилоҳ; **экономический ~** - истилоҳи иқтисодӣ; **технический ~** - истилоҳи техникӣ; **финансовый ~** - истилоҳи молиявӣ; **ботанические ~ы** - истилоҳоти наботот; **рыночные ~ы** - истилоҳи бозаргонӣ

Терминологический - истилоҳот, истилоҳӣ; **~ий словарь** - луғати истилоҳот

Терминология - истилоҳот; **научная ~** - истилоҳоти илмӣ

Термометр - ҳароратсанҷ; **ртутный ~** - ҳароратсанҷи симобӣ

Территориальн||ый - арзӣ, марзӣ, худудӣ; арз, марз, худуд, қаламрав; ~ая **неприкосновенность страны** - дахлнопазирии марзи мамлакат; ~ая **целостность** - тамомияти арзӣ; ~ое **распределение** - марзбандӣ; таксимоти худудӣ

Территория - марз, масоҳат, қаламрав, сарзамин, хок; ~ **государства** - масоҳати давлат; ~ **Таджикистана** - қаламрави Тоҷикистон; ~ **завода** - худуди корхона

Тест - санҷиш, имтиҳон, озмуна; санҷишнома дар асоси саволҳои аниқи хаттӣ

Тетрадь - дафтар; ~ **экономических показателей** - дафтари нишондиҳандаҳои иқтисодӣ

Техник||а - техника, фан; **развитие ~и** - таракқиёти техника; **передавая ~а** - техникаи пешқадам; **сельскохо-**

зайствeнная ~а - техникаи кишoварзӣ; усул, равиш, тарз, маҳорат; **~ шахматной игры** - усули бозии шатранч (шохмот); **~а безопасности** - техникаи беҳатарӣ; **~а общение** – тарзи муошират

Техникум - ҳунаристон

Техническ||ий – техникаӣ; **~ий прогресс** - пешрафти техникаӣ; **~ое перевооружение** – бо таҷҳизоти нав таъмин кардан, таҷдиди таҷҳизот, бо техника аз сари нав мусаллаҳ кардан; **~ая документация** – ҳуҷҷатнок кардан, бо ҳуҷҷат асоснок кардан; ҳуҷҷатҳои техникаӣ

Технолог – технолог

Технологичность – технологиянокӣ, технология-боб будан

Технология - технология; **~ торговых процессов** - технологияи равандҳои савдо (тиҷорат), тарзи коркард

Технопарки (*совокупность научно-технологических малых фирм объединенных в единую организационную систему и занимающиеся бизнесом*) – технопарки (маҷмуи ширкатҳои хурди илмию технологияи дар як низоми ягонаю ташкилӣ муттаҳид шуда ва ба фаъолияти соҳибкорӣ сару кордошта)

Течени||е - рафт, чараён, мурур, гузариш, гузаштан, равиш; **~е событий** - рафти ҳодисаҳо; **~е времени** - мурури замон; равия, майлон; **общественные ~я** - равияҳои ҷамъиятӣ

Тип - хел, навъ, шакл, намуна

Типизация - тасниф, навъбандӣ

Типов||ой - намуна(вӣ), маъмулӣ; **~ой программы** - барномаи намунавӣ, қолибӣ; **~ое строительство** - сохтмони қолабӣ; **~ой контракт** – қарордоди намунавӣ

Типография - матбаа, чопхона

Тираж - адади нашр; куръакашӣ; **массовый ~ учебников** - наشري омавии китобҳои дарсӣ

Титул - лақаб, унвон (номгуи сохтмонҳои давлатии ҚТ мувофиқи объектҳо, ки ба рӯйхати умумидавлатӣ дароварда шудааст)

Товар - мол; **~ы широкого потребления** - молҳои сермасриф; **~ предназначенный для личного потребления** - моле, ки барои қонеъ гардонидани талаботи шахсӣ пешкаш шудааст; **~ы народного потребления** - молҳои истеъмолии халқ; **~ы в рассрочку** - хариду фурӯши насияи мол, насияфурӯшӣ; **~ы повседневного спроса** - молҳои талаботи ҳаррӯза; **~ы** - **длительного пользования** - молҳои истифодаи дурудароз; **~ы (услуги)** - молҳо (хадамот)

Товарищес||о - ширкат, ширкати таовунӣ; рафоқат, ҳамроҳӣ, шарикӣ, дӯстӣ

Товарност||ь - миқдори маҳсулот; **~ь колхозного хозяйства** - миқдори маҳсулоти хоҷагиҳои ҷамоавӣ; **рост ~и животноводства** - афзоиши миқдори маҳсулоти чорводорӣ

Товарн||ый - мол, бор; **~ое обращение** - муомилоти мол; **~ый склад** - анбори мол; **~ый поезд** - қатораи боркашонӣ; **~ая станция** - истгоҳи қатораҳои боркашонӣ; **~ое хозяйство** - хоҷагии молӣ; **~ое производство** - истеҳсолоти мол; **~ый знак** - нишонаи мол; **~ая марка** - тамғаи мол; **~ые запасы** - захираҳои молӣ; **~ые запасы в днях оборота** - гардиши захираҳои молӣ ба ҳисоби рӯз; **~ое обеспечение** - таъминоти молӣ; **~ая биржа** - биржаи мол; **~ые расходы** - хароҷоти молӣ; **~ый рынок** - бозори мол; **~ый баланс** - тавозуни молӣ; **~ая конъюнктура**: - вазъи мол (бор): а) **этапы изучения ~** - марҳилаҳои омӯзиши вазъи мол; б) **источники информации ~** - манбаъҳои иттилоотии вазъи мол; **~ые потери** - талафёбии молҳо; **~но денежные отношения** - муносибатҳои моливу пулӣ; **~но** - транспортная накладная - барномаи моливу нақлиётӣ; **~ая политика** - сиёсати молӣ; **~но** - групповая структура спроса - таркиби

гурӯҳбандии талаботи мол; ~ый номенклатури
фехрасти мол; ~ый ассортимент – хелҳои (навҳои) мол;
~ый агент – агенти мол

Товаровед - молшинос

Товароведение - молшиносӣ; ~я продовольственных
и непродовольственных товаров - молшиносии
молҳои хӯрокворӣ ва ғайрихӯрокворӣ (саноатӣ)

Товароведческий - молшиносӣ, молшинос; ~ие
кадры - кормандони молшинос

Товародвижение - ҳаракати мол

Товарообмен - мубодилаи мол; увеличение ~а -
афзоиши мубодилаи мол

Товарооборочиваемость - гирдгардиши мол

Товарооборот - гардиши мол (муомилоги мол),
фуруши мол

Товароотправитель - молфирист, фиристандаи
мол, таҳвилгари мол

Товарополучатель - молгир, гирандаи мол

Товаропроводящий - молгузаронӣ; ~ая сеть -
шабакаҳои молгузаронӣ

Товаропроизводитель - истехсолкунандаи мол,
тавлидгари мол; мелкий ~ - истехсолкунандаи хурди
мол

Товароснабжения - молтаъминкунӣ

Тожественность - айният, шабоҳат; ~ вывод -
айнияти хулосаҳо

Толкование - тафсир, эзоҳ, шарҳ, маънидод,
таъбир, шарҳдиҳӣ; ~ закона - тафсири қонуни, дати
правильное ~ - тафсири дуруст додан

Толковный - бомаънӣ, бофаҳм, боақл, пӯхта; ~ый
человек - одами бофаҳм; ~ый доклад - маърузаи пӯхта;
фаҳмо, равшан, ошкор, возеҳ; тафсири, эзоҳ; ~ый
словарь - луғати тафсири

Том - ҷилд

Тонна - тонна

Тонна-километр (воҳиди гардиши бор ба ҳисоби як тонна боре, ки ба як километр масофа кашонда мешавад)

Топливо-энергетический - сӯзишвориву энергетикӣ; **~ий баланс** - тавозуни сӯзишвориву энергетикӣ; **~ие ресурсы** - захираҳои сӯзишвориву энергетикӣ

Топливо и электроэнергия – сӯзишворӣ ва нерӯи барқ

Торг I - савдо, тичорат, хариду фурӯш; муомила, созиш, савдои музояда, музоида; **продажа с ~ов** – аз музояда фурӯхтан

Торг II - идораи савдо, корхонаи савдо; «**Торгодежда**» - идораи савдои либосҳои дӯхта; **Ходжентский «Горпищеторг»** - идораи савдои хӯроквории шаҳри Хучанд; «**Райпродторг**» района Сино г. Душанбе - идораи савдои хӯроквории ноҳияи Синои шаҳри Душанбе

Торговать - фурӯхтан, савдо кардан, хариду фурӯш кардан, тичорат намудан; **~ хлебом** - нон фурӯхтан

Торговец - савдогар, тоҷир, бозаргон; **крупный ~** - савдогари калон; **~ скотом** - молфурӯш

Торговля - савдо, тичорат, хариду фурӯш; **формы ~и** - шаклҳои тичорат; **государственная ~я** - савдои давлатӣ; **кооперативная ~я** - савдои таовунӣ; **частная ~я** - савдои хусусӣ; **совместная ~я** - савдои муштарақ; **смешанная ~я** - савдои омехта; **внешняя ~я** - савдои берунӣ; **международная ~я** - савдои байналмилалӣ; **взаимная ~я** – савдои тарафайн; **объем ~н** - ҳаҷми савдои мол; **~я в кредит** - савдои мол бо усули насия; **~ скотом** – молфурӯшӣ; **~я водой** - обфурӯш

Торгово - промышленный - савдову саноат; **~ комплекс** - муҷтамаъи савдову саноат

Торгово-экономический - тичоративу иқтисодӣ; **использовать различные ~ие возможности** - имкониятҳои гуногуни тичоративу иқтисодиро

истифода бурдан; ~ие связи - робитаҳои тичоративу иктисодӣ

Торгов|ый - савдо, тичоратӣ; ~ый капитал - сармояи тичоратӣ; ~ый баланс - тавозуни савдо (таносуби ба хориҷа баровардани мол ва аз хориҷа овардани мол дар як воҳиди вақт дар мамлакат); ~ая сделка - муомилаи савдо; фурушанда; ~ый работник - корманди савдо; бозорӣ; ~ый хлеб - ғаллаи бозорӣ; ~ый дом - тичоратхона, хонаи тичоратӣ; ~ое предприятие - муассисаи савдо, корхонаи тичоратӣ; бунгоҳи бозаргонӣ; ~ый персонал - кормандони савдо; ~ый конкурент - рақибҳои тичоратӣ; ~ые термины - истилоҳоти савдо; ~ая деятельность - фаъолияти савдо

Торгпред (торговый представитель) - намояндаи тичоратӣ

Торгпредство - (торговое представительство) - намояндагии тичоратӣ

Торгфинплан - нақшаи тичоратию молиявӣ (иғ. бизнес-план)

Точк|а - нуқта, аломати нуқта; ҷой, мавқеъ; ~а безубыточности нуқтаи безарарӣ; изложить свою ~у зрения - нуқтаи назари худро баён кардан; быть в одну ~у - диққатро ба як нуқта равон кардан; ставить ~и над «и» - тамоми гапро гуфтан

Точност|ь - аниқӣ, сахехӣ, дурустӣ, дақиқӣ; ~ь веса - аниқии вазн; ~ь оценки - дурусти баҳогузорӣ; ~ь перевода - аниқ будани тарҷума

Точн|ый - аниқ, сахех, дуруст, дақиқ, муайян; ~ые веса - тарозуи дақиқ; ~ое время - вақти аниқ; ~ый перевод - тарҷумаи дуруст; ~ый учет - ҳисобу китоби аниқ; ~ый адрес - нишонии аниқ; ~ый человек - одами дақиқ; ~ая наука - илми дақиқ; ~ое исполнение профессиональных обязанностей - иҷрои аниқи ӯҳдадорӣҳои касбӣ

Традици||я - анъана, суннат, расм, одат, урфу одат, расму одат, (ойин); **трудовые ~и** - анъанаҳои корӣ; **по ~и** - мувофиқи урфу одат (ойин)

Традиционный - анъанавӣ, суннатӣ; **~ обычай** - урфу одатӣ анъанавӣ; **~ праздник** - иди анъанавӣ; **~ая экономика** - иқтисоди анъанавӣ

Трактат - рисола, асар; **философский ~** - рисолаи фалсафӣ

Трактовать - маънидод кардан, шарҳ додан; **~ законы** - қонунҳоро шарҳ додан

Трактовка - маънидод, таъбир, тавзеҳ, тафсир, эзоҳ, шарҳ; **новая ~ вопроса** - тафсири нави масъала

Транзит - транзит, гузар (мусофиркашонӣ ва молкашонӣ аз як мамлакат ба мамлақати дигар ба воситаи роҳҳои мамлақати савум; ба истгоҳҳои мобайнӣ нафароварда қашондани мол ва мусофирон)

Транзитн||ый - транзитӣ, транзит, гузар; **~ая торговля** - савдои транзит; **~ые перевозки** - боркашонии транзит; **~ый вагон** - вағони транзит; **~ая форма товародвижения** - шакли транзити ҳаракати молҳо; **~ая пошлина** - ҳаққи гузар, ҳаққи убури

Транспорт - нақлиёт; **железнодорожный ~** - нақлиёти роҳи оҳан; **автомобильный ~** - нақлиёти автомобилӣ; **грузевой ~** - аспу ароба

Транспортн||ые связи - иртиботи нақлиётӣ; **~ые расходы** - хароҷоти нақлиётӣ; **~ый налог** - андози нақлиётӣ; **~о** - экспедиторские документи - ҳуҷҷатҳои нақлиётӣ-экспедитсионӣ

Транспортабельный - қобили интиқол

Транспортирование - баробарӣ, ҳамлу нақл

Транспортировка - боркашонӣ, баробарӣ, молкашонӣ; **~ грузов** - боркашонӣ

Трансферт - трансферт, воғузори (ройгон ё бебозғашт додани маблағҳо аз бучети давлатӣ барои

мақсадҳои иҷтимоии аҳоли, табақаҳои камбизоати он, соҳаи маориф, фарҳанг, илм, тандурустӣ ва ғ.)

Трансформация - тағйирот, тағйири шакл, табдил; таворуд, таҳаввул

Траст - боварномаи амалиёт, траст, иттиҳод, фонд (боваринома барои гузаронидани ягон амалиёт дар фаъолияти хоҷагидорӣ)

Трастовые компании – ширкатҳои трастӣ

Требования - талаб; дархост, иддао; **настоятельное** ~е - талаби ҷиддӣ; **по первому** ~ю - баробари талаб кардан; **требования** - талабот, қоида; талабнома, ариза; ~е **на топливо** - талабномаи сӯзишворӣ

Трикотаж - кашбоф, маҳсулоти кашбофӣ

Трикотажный - кашбоф; ~ая **фабрика** - корхонаи кашбофӣ; ~ые **изделия** - маснуоти кашбофӣ

Триумф – музаффарият, нусрат

Труд - кор, меҳнат, заҳмат, ранҷ; **физический** ~ - кори ҷисмонӣ; **умственный** ~ - кори фикрӣ; **орудие** ~а - олоти меҳнат; **производительность** ~а - ҳосилнокии меҳнат; **разделение** ~а - тақсимои меҳнат; **вознаграждения за** ~ - подоши кор; **охрана** ~а - ҳифозати кор, муҳофизати меҳнат; **право на** ~ - ҳуқуқи меҳнат, ҳаққи кор

Трудовой - корӣ, меҳнатӣ; кор, меҳнат, заҳмат; ~ой **стаж** - собиқаи кор; ~ое **воспитание** - тарбияи меҳнатӣ; ~ая **дисциплина** - интизоми меҳнат; ~ые **доходы** - даромадҳои меҳнатӣ; ~ая **книжка** - дафтарчаи меҳнатӣ, корнома; ~ые **резервы** - захираҳои меҳнатӣ; ~ое **соглашение** - созишномаи меҳнат; ~ые **сбережения** - пасандози меҳнатӣ; ~ая **деятельность** - фаъолияти меҳнатӣ

Трудовой - рӯзи кор

Трудоёмкий - меҳнатталаб, душвор, серхарҷ; **механизация** ~их **работ** - механиконидани корҳои меҳнатталаб

Трудоёмкость||ь - меҳнатталабӣ, заҳматталабӣ, меҳнатталаб будан; ~ь **работы** - заҳматталабии кор; **снижение ~и продукции** - кам кардани меҳнатталабии маҳсулот; ~ь **продукции** -- меҳнатталабии маҳсулот

Трудоспособность||ь - қобилияти кор; **потеря ~и** - гум кардани қобилияти кор

Трудоспособный||ый - қобили кор, коршоям; ~ое **население** - аҳолии қобили кор

Трудоустройство||о - кортаъминӣ, таъмини кор; **комиссия по ~у** - комиссияи таъмини кор

Трудящийся||ийся - меҳнаткаш, заҳматкаш

Тугрик - тугрик (воҳиди пули миллии Муғулистон)

Тулуп - пӯстин

Туризм - чаҳонгардӣ, сайёҳӣ

Турист - чаҳонгард, сайёҳ

Туфли - кафш; ~ **на высоких каблуках** - кафши пошнабаланд

У

Убедительно - чиддан, боэътимод, боварибахш

Убедительность - эътимодноқӣ, боэътимодӣ; ~ **доводов** - эътимоднокии далелҳо, боварибахшии далелҳо

Убедительный||ый - қонъқунанда, боварибахш, эътимодноқ; ~ые **факты** - асосҳои боварибахш; ~ый **довод** - далели эътимодноқ; ботаъқид, боисрор; ~ая **просьба** - хоҳиши боисрор

Убеждение - эътиқод, ақида, имон

Убой скота - саллоҳӣ

Убранство - ороиш, орастағӣ; зевар

Убыль - камшавӣ; **естественный** ~ **товаров** - камшавии табиӣ молҳо

Убыт||ок - зиён, зарар; нести ~ок - зиён кашидан; торговать с ~ком - аз савдо зарар дидан; **быть в ~ке** - зиён дидан

Убыточн||ый - зиёновар, зараровар, бефоида, барзарар; **~ая продажа** - фуруши барзарар

Уведомление - огоҳ кардан; огоҳӣ додан; хабарнома, огоҳнома

Увеличение - афзоиш, афзудан, зиёд кардан, вусъат ёфтан; **~ выпуска продукции** - зиёд кардани маҳсулот; **произвести ~ капиталовложений** - маблағгузориро зиёд кардан

Уведомление – оғаҳинома, огоҳӣ

Уведомлённый – огоҳ

Увеличи||ться - зиёд шудан, афзудан; **выпуск продукции ~лся** - истеҳсоли маҳсулот зиёд шуд

Уволить - бекор кардан, аз кор озод кардан, аз кор сабукдӯш кардан

Увязк||а - мувофиқат, алоқамандӣ, вобастагӣ; **на ~у планов нужно время** - барои мувофиқати нақшаҳо вақт лозим аст

Углубление рынка – амиқии бозор

Уговор – шарт, қарор, паймон

Уголовн||ый - ҷиноӣ; **~ое дело** - ҷарвандаи ҷиноӣ; **~ый кодекс РТ** - Қонуни ҷиноии ҚТ; **~ый розыск** - ҷустори ҷиноӣ

Удельн||ый - нисбӣ, қиёсӣ; **~ый вес** - вазни хос, вазни қиёсӣ; **~ый вес промышленности в народном хозяйстве** - ҳиссаи саноат дар хоҷагии халқ; **~ые показатели** - нишондиҳандаҳои нисбӣ, намудорҳои нисбӣ; **~ый вес рабочих в общей численности работающих** – вазни қиёсии коргарон дар шумораи умумии кормандон

Удержание - нигоҳдорӣ, нигоҳдошт, нигоҳ доштан; **~ денежной суммы** - нигоҳ доштани маблағ; пули аз

маош нигоҳдошташуда; ~ из заработной платы - нигоҳдоштани пардохтҳои ҳатмӣ аз музди кор

Удешевить - арзон кардан, нархро паст кардан

Удовлетворени||е - қонеъгардонӣ; ~е потребностей - қонеъ гардонидани эҳтиёҷот; ~е спроса - қонеъгардонии талабот (тақозо)

Удовлетворительно - қаноатбахш, ба таври қаноатбахш; работа выполнена ~ - кор ба таври қаноатбахш иҷро шудааст; миёна

Удовлетворительный - қаноатбахш; ~ый ответ - ҷавоби қаноатбахш

Удовлетворить - таъмин кардан, қаноат кунондан, қонеъ гардондан; ~ завод сырьем - корхонаро бо ашёи хом таъмин кардан; ~ население овощами - аҳолиро бо сабзавот таъмин кардан

Удорожи||ть - нархро баланд кардан; ~ла перевозка товар - қимати боркашониро баланд кардан

Удостоверение - тасдиқ кардан; шаҳодатнома, гувоҳнома; ~ личности - гувоҳномаи шахсӣ

Ужасный - мудҳиш

Ужин - шом, таоми бегоҳӣ

Указ - фармон, амр; **Указ Президиума Маджлиси Оли РТ** - Фармони Рӯёсати Маҷлиси Олии ҚТ; **издавать ~ы** - фармон баровардан; **утвердить ~** - фармонро тасдиқ кардан

Указани||е - дастур, нишондод, маслиҳат; **дать ~е** - дастур додан; **получить ~е** - дастур гирифтан, дастур ёфтан; **письменное ~е** - дастурнома, дастури хаттӣ; **методическое ~** - дастури равишомӯзӣ

Указатель - аломат, нишона; рӯйхат, мундариҷа феҳрист, номгӯй

Уклад - тарз, тартиб, қоида, ойин, соҳт; ~ жизни - тарзи зиндагонӣ; **хозяйственный ~** - шакли хоҷагидорӣ

Украшение - зевар

Умеренная инфляция - беқурбгардии муътадил

Умный кн. - мумаййиз

Универмаг (универсальный магазин) - фурушгохи умумӣ, фурушгохи молҳои гуногун; **ОАО «Центральный ~»** - ҚСҚ «Фурушгохи марказӣ»

Универсальные биржи - биржаҳои умумӣ

Универсам (универсальный магазин самообслуживания) - фурушгохи умумии хизматрасонӣ

Университет - донишгоҳ; **Таджикский национальный ~ (ТНУ)** - Донишгоҳи Миллии Тоҷикистон (ДМТ); **Таджикский государственный ~ коммерции (ТГУК)** - Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон (ДДТТ);

Уникальный - беҳамто, ягона, беназир

Унификация - ҳамгунсозӣ; **~ учета** - ҳамгунсозии ҳисобгирӣ, яқсон кардани ҷараёни усулҳои ҳисобгирӣ; **~ документов** - ҳамгунсозии аснод, яқсон кардани тарзҳои ҳуҷҷатнигорӣ

Уния - иттифок, иттиҳод; **государственная ~** - иттиҳоди давлатӣ

Унция - унсия (1. воҳиди вазн, ки ба 31,10 грамм баробар аст 2. номи ҳар гуна пулҳои тиллоии давраи қадим дар Аврупо)

Упадок - таназзул, пастравӣ, сукут; **~ культуры** - таназзули фарҳанг; **~ прироста розничного товарооборота** - пастравии афзоиши гардиши чаканафурушии мол

Упаковка - бастан, бастабандӣ, борбандӣ; масолеҳи борбандӣ

Упаковочный - борбандӣ, бастабандӣ; **~ый цех** - коргоҳи бастабандӣ; **~ая бумага** - қоғазии борпечонӣ; **~ая** - хонаи борпечонӣ, ҷойи бастабандӣ; **~ый лист** - варақаи (қоғазии) бастабандӣ, борбандӣ

Упаковщик - борбанд, бастабанд

Уплата налогов - пардохти андозҳо; **~ процентов по кредиту** - пардохти фоизи қарз

Уполномоченный - вакил, ваколатдор, намоянда, муваззаф

Уполномочить - ваколат додан, вакил кардан

Упомянутый - мазкур, зикршуда

Упор - такия кардан; такия, такиягоҳ; **точка** ~а - нуқтаи такия

Упорно - бо исрор, исроркорона

Упорядочить - танзим кардан, ба тартиб овардан, ба низом овардан, ба роҳ мондан

Употреблени||е - истеъмол кардан, истеъмол шудан, корбурд; ~е соли - истеъмоли намак

Управлени||е *ниг.* менеджмент - идора, роҳбарӣ; **органы** ~я - мақомоти идора; **отрасли** ~я - соҳаҳои идорасозӣ; ~е **при заводе** - идораи коргоҳ; **межотраслевое** ~е - идораи байнисоҳавӣ; ~е **качеством торгового обслуживания** - идорасозии сифати хизматрасонӣ; ~е **торговым предприятием** - идораи корхонаи савдо; ~е **торговли** - идораи савдо; ~ие **запасами** – идораи захираҳо; ~ие **маркетингом** – идораи бозоршиносӣ; ~е **персоналом** – идораи кормандон

Управленческ||ий - идорасозӣ, маъмурият; ~ий **аппарат** - дастгоҳи маъмурият; ~ие **расходы** - хароҷоти маъмури; ~ая **информация** – иттилооти идорӣ

Управляемость - идорашавандагӣ; ~ **народного хозяйства РТ** - идорашавандагии хоҷагии халқи ҚТ

Управлять - идора (роҳбарӣ) кардан; ~ **государством** - давлатро идора кардан

Управляющ||ий - мудир, идорақунанда; идорӣ; ~ий **вычислительный комплекс** - мудирӣ мучтамаъи ҳисоббарор; роҳбар, роҳнамо, маъмур; ~ий **делами** - корпардоз

Упражнени||е - машқ, машғулият; **сборник** ~й по математике - маҷмӯаи машқҳои риёзӣ

Упразднение - барҳамдиҳӣ, лағв кардан, рафъ

Упрочение - устувор кардан

Упрощени||е - сода кардан, внести ряд ~й в решение задачи - содатар кардани ҳалли масъала

Упрощённая система налогообложения (УСН) – низоми содакардашудаи анозбандӣ (НСА)

Упущени||е - сахв, хато, кӯтоҳӣ, камбудӣ; **грубое** ~е – нуқсонҳои ҷиддӣ

Уравнение - муодила; **квадратное** ~ - муодилаи квадратӣ; ~ **параболы 2-го порядка** - муодилаи параболҳои дараҷаи дувум

Уравниловка - баробарсозӣ, баробарҳақдихӣ (қатъи назар аз микдор ва сифати қор)

Уравновешенность - мувозина(т)

Урбанизация - урбанизатсия, шаҳригардӣ (раванди дар шаҳрҳои бузург мутамаркиз шудани аҳоли ва фаъолиятҳои иқтисодӣ)

Урегулирование – танзим, низомбахшӣ, ба роҳ мондан; ~ **международных отношений** – танзими муносибатҳои байналмилалӣ

Урегулировать – танзим кардан, ба роҳ мондан; ~ **отношения** – муносибатро ба роҳ мондан

Уров||ень – сатҳ; дараҷа, савия; ~ень **знаний** - савияи дониш; ~ень **жизни трудящихся** – сатҳи зиндагонии меҳнатқашон; ~ень **оплаты труда** – сатҳи музди қор; **культурный** ~ень – сатҳи фарҳангӣ; **технический** ~ень – савияи техникӣ; **переговоры на ~не глав правительств СНГ** – гуфтушунид дар савияи сардорони Ҳукуматҳои ИДМ; ~ень **бедности** - сатҳи бенавоӣ, сатҳи камбизоатӣ; ~ень **безработицы** - сатҳи бекорӣ; ~ень **цен** - сатҳи нарх; ~ень **торговых скидок** – дараҷаи таҳфифи тиҷоратӣ; ~ень **наценки** - сатҳи нархи иловагӣ; ~ень **рентабельности** – дараҷаи ғоиданокӣ; ~ень **издержек обращения** – сатҳи хароҷоти муомилот; ~ень **издержек производства и обращения** - сатҳи хароҷоти истехсолот ва муомилот; ~ень **квалификации** – сатҳи таҳассусӣ; ~ень **транспортных расходов** – сатҳи

хароҷоти нақлиётӣ; **~ень валового дохода** – сатҳи даромади умумӣ

Уровень жизни – это степень обеспеченности населения необходимой материальной, духовной и социальной благ – сатҳи зиндагӣ – ин дараҷаи таъмини аҳоли бо неъматҳои моддӣ, маънавӣ ва иҷтимоӣ

Урожайность – ҳосилнокӣ, ҳосил, ҳосилхез, серҳосилӣ; **повышать** ~ - ҳосилнокиро баланд бардоштан; **подсчитать** ~ - ҳосилнокиро ҳисобу китоб кардан

Урожайный – ҳосил; ҳосилхез, серҳосил; **~ая земля** – замини ҳосилхез; **~ые сорта лимона** – хелҳои серҳосили лимон

Уроженец – фарзанд, зода; ~ г. Душанбе – зодаи ш. Душанбе

Урок – дарс; ~ **экономики предприятия** – дарси иқтисоди корхонаҳо; дарси ибрат, сабақ; ~и **прошедшего** – сабақҳои гузашта

Усвоение – омӯзиш, аз худ кардан, фаро гирифтан

Усвоить – омӯхтан, ёд гирифтан; ~ **образ жизни** – тарзи ҳаётро омӯхтан; ~ **местные нравы** – урфу одатҳои маҳаллиро омӯхтан

Усиление – тақвият, зиёд кардан; тақвият ёфтан; пурзуршавӣ, шиддат, шиддатгирӣ; ~ **налогового контроля** - тақвияти назорати андоз

Усили|е – кӯшиш, саъй, саъю кӯшиш, чидду чаҳд; **прилагать** ~я – саъю кӯшиш кардан

Ускорени|е – суръат додан, суръатафзоӣ, тезондан

Услови|е – шарт, шароит, талабот; ~я **платежа** – шартҳои пардохт; **поставить** ~е – шарт мондан; **каковы ваши** ~я – талаботи шумо чист?; моддаи қарордод, шарт, аҳд; **нарушить** ~е – шартро вайрон кардан, аҳд шикастан; ~я **труда** - шароити меҳнат (кор)

Условно – ба шарти, шартан; ~ **я согласен** – шартан ман розӣ; шартӣ аст; ~е – шартӣ; ~ -

постоянные - шартиву доимӣ; ~ - **переменный** – шартиву таъғирёбанда

Условные обозначения – аломатҳои шартӣ

Условность||ь – шартӣ будан; тахминӣ будан; ~ь **адреса** – тахминӣ будани нишонӣ

Услуг||а – хадамот, хидмат, ёрӣ, мадад, ёрдам, ёрмандӣ; ~и – хидматрасонӣ; **коммунальные** ~и – хизматрасонии рифоҳӣ; ~а **Интернета** – хадамоти интернетӣ

Усовершенствование – мукаммал кардан, такмилдиҳӣ, мукаммалгардӣ, такмилёбӣ

Усовершенствовать – мукаммал кардан, такмил додан

Усовершенствоваться – мукаммал шудан, такмил ёфтан

Успех – муваффақият, пешрафт, барор, комёбӣ; **добиться** ~а – муваффақият ба даст даровардан; **полный** ~ - муваффақияти комил; **делать** ~и в рыночной экономике – дар иқтисоди бозорӣ пешрав будан; макбул; **Учебник «Международная торговля»** пользуется ~ом – китоби дарсии «Тичорати байналмилалӣ» макбули ҳамагон гардидааст

Успешно – бомуваффақият

Успешность – бомуваффақият будан; барорнокӣ

Устав – оиннома, маромнома; ~ **железных дорог** – оинномаи роҳи оҳан

Уставн||ый – оиннома, оинномавӣ; ~ые **задачи предприятия** – вазифаҳои корхона аз рӯи оиннома; ~ые **положения** – нуктаҳои оиннома; ~ые **предписания** дастури оиннома; ~ые **требования** – талаботи оиннома; ~ые **задачи** – вазифаҳои оинномавӣ; ~ый **капитал** – сармояи аввалия, сармояи оинномавӣ; ~ый **фонд** – фонди аввалия, фонди оинномавӣ; бунёдӣ, таъсис

Установить – муайян кардан, муқаррар кардан; ~
цену – нархро муқаррар кардан; ~ **факты** – далелҳоро
муайян кардан

Установк||а – мақсад, манзур, мақсуд; **взять ~у на
повышение качества** – баланд бардоштани сифати
маҳсулотро ба худ мақсад қарор додан; нишондод,
дастур

Установлени||е – барпо (муайян) кардан; ~**е норм
выработки** – муайян кардани меъёри истеҳсол; ~**е норм
времены** – муайян кардани меъёри вақт; ~**е норм
обслуживания** – муайян кардани меъёри хизматрасонӣ

Установленный - муқаррар

Устаревший – кӯҳна, кӯҳнашуда, аз даҳон монда; ~
метод – усули кӯҳнашуда

Устойчиво – устуворона, мустаҳкам, маҳкам,
пойдорона, бо матонат

Устойчив||ый – устувор, пойдор, маҳкам, матин,
собит; ~**ое равновесие** – мувозинати устувор; ~**ая
валюта** – арзи собит; ~**ый рынок** – бозори устувор; ~**ые
пассиви** – пассивҳои устувор

Устранение - рафъ, баргарафсозӣ

Устройство – сохт, таркиб, дастгоҳ, тартибот;
государственное ~ - сохти давлатӣ; **механизм, дастгоҳ,
мошин, сохт; регулирующее ~** - механизми танзим

Утвержда||ть – тасдиқ кардан; ~**ет соответствующее
положения и инструкции** - муқаррароту дастурул-
амалро тасдиқ кардан; ~ **штаты и должностные оклады
сотрудников** – вазоифу дастмузди расмии кормандонро
тасдиқ кардан

Утверждаться – тасдиқ карда шудан; мустаҳкам
карда шудан

Утверждение – тасдиқ, тасвиб, таъйин кардан;
тасдиқ гирифтан; ~ **в должности** – таъйин кардан ба
мансаб; ~ **бизнес-плана** - тасдиқи нақшаи соҳибкорӣ;

внести на ~ - ба тасдиқ пешниҳод кардан; фикр, исбот;
правильное ~ - фикри дуруст

Утвержденный - мукаррар, тасдиқшуда

Утечка - хуруҷ, бурунрафт; **~ газа** - хуруҷи газ; **~ информации** - хуруҷи иттилоот

Утилизация отходов - истифодаи партовҳо

Уточнение - саҳеҳ кардан, ислоҳ; **внести ~** - ислоҳ даровардан

Ухудшение качества продукции - пастшавии сифати маҳсулот

Уценённый - арзон; **~ые товары** - молҳои арзон

Уценка - арзонсозии нарх, арзон кардан; **~ товаров** - арзонсозии нархи молҳо

Участие - иштирок; шарикӣ, саҳмдорӣ

Участок - қитъа; **земельный ~** - қитъаи замин; қисм, пора; доира, соҳа; **~ работы** - соҳаи кор

Учащийся - хонанда, омӯзанда; шогирд, мактабхон; талаба, толиба

Учебла - хониш, омӯзиш, таҳсил; **экономическая ~а** - омӯзиши иқтисодӣ

Учебник - китоби дарсӣ

Учебно-воспитательный - таълимиву тарбиявӣ, таълиму тарбия

Учебно-производственный - таълимиву истеҳсолӣ

Учебный - дарсӣ, таълими; **~ый год** - соли таҳсил; **~ые пособия** - дастурҳои таълимӣ; **~ая программа** - барномаи таълим; **~ая мастерская** - устохонаи таълимӣ; **~ое заведение** - муассисаи таълимӣ; **закрытое ~ое заведение** - муассисаи таълимии маҳдуд; **открытое ~ое заведение** - муассисаи таълимии номаҳдуд

Учение - илм, назария, таълимот, афкор, таълим, сабақгирӣ; **марксистско-ленинское ~е** - таълимоти марксистиву ленинӣ; **~е Мальтуса** - таълимоти Малтус; таҳсил, омӯзиш

Ученик – шогирд, пайрав; **ученики** А. Смига и Д. Рикардо – шогирдони А. Смит ва Д. Рикардо; мактабхон, талаба

Ученость – донишмандӣ, хирадмандӣ, олимӣ

Учен||ый – донишманд, олим, пажӯҳишгар; **известный ~ый** – олими машхур, олими маъруф; **~ая степень** – дараҷаи илмӣ; **~ое звание** – унвони илмӣ

Учет – ҳисобгирӣ; **~спроса** – ҳисобгирии талабот, тақозо; **~товаров** – ҳисобгирии молҳо

Учётчик – муҳосиб, ҳисобгар

Учетн||ый – ҳисобот, ҳисобгирӣ; **~ая карточка** – варақаи ҳисобгирӣ; **ҳисоби бонк**; **~ая ставка банка** – мизони ҳисоби бонк

Учитель – муаллим, омӯзгор, устод, мударрис

Учить – хондан, омӯхтан, аз худ кардан; насиҳат додан; хидоят намудан; ҷазо додан, адаби касеро додан; **~экономику** – иқтисодро омӯхтан, аз ёд кардан, аз бар кардан; омӯзондан, таълим додан

Учредитель – муассис; **совет ~ей** – шӯрои муассисон; **съезд ~ей** – анҷумани муассисон

Учредительные документы – ҳуҷжатҳои таъсисӣ

Учредительский – ...и таъсис

Учредить – барпо (ташқил, таъсис) кардан, муқаррар кардан; **~комиссию** – комиссияи ташқил кардан; **~контроль над производством** – аз болои истеҳсолот назорат муқаррар кардан; **~должность экономист** – **менеджера** – вазифаи иқтисоддон – менечерро барқарор кардан

Учреждени||е – идора, муассиса, ташқилот; **государственное ~** – идораи давлатӣ; **научные ~я** – муассисоти илмӣ

Ущемление – маҳдуд кардан; поймол кардан; **~прав потребителей** – маҳдуд кардани ҳуқуқи муштариён

Ущерб – зиён, зарар, офат; **без ~а** – бе зарар, бе зиён; **причинить ~** – зарар расонидан, зиён овардан

Уют – озоиш, роҳат

Уютность – бароҳатӣ, бароҳат будан, роҳатбахш

Уязвим||ый – осебпазир, нозук; ~ое место – ҷойи осебпазир, ҷойи нозук

Уяснить – фаҳмидан, аниқ кардан, равшан кардан; ~ свои задачи – вазифаҳои худро аниқ кардан; ~ значение слова – маънии калимаро дарёфтан

Ф

Фабрика – корхона; **бумажная** ~ - корхонаи когазбарорӣ; **кондитерская** ~ - корхонаи қаннодӣ; **прядильная** ~ - корхонаи ресандагӣ; **ткацкая** ~ - корхонаи бофандагӣ; ~ **кухня** – муассисаи таомпазӣ

Фабрично-заводская себестоимость – арзиши аслии корхона

Фаза – давра, марҳала; **первая** ~ **развития** – марҳалаи аввали инкишоф

Файл – парвона

Факс – дурнигар

Факт – ҳақиқат, амри воқеъ, воқеият

Фактически||ий – воқеӣ, ҳақиқӣ, амалӣ; ~ие данные – маълумотҳои воқеӣ; ~ий материал – масолеҳи (маводи) воқеӣ; ~ая себестоимость – арзиши аслии воқеӣ; ~ий пробег автомобиля – масофаи тайкардаи автомобил

Фактор – омил, сабаб, ангеза; **важный** ~ - омил муҳим; ~ **фирмы** – омилҳои ширкат; ~ы **производства** (т.е. *труд, капитал, земля, предпринимательский способность*) – омилҳои истеҳсолот (*яъне, меҳнат, сармоя, замин, қобилияти соҳибкорӣ*); ~ы **спроса** – омилҳои тақозо

Факторинг – факторинг (бо нархи арзон аз ҷониби бонк харидани талабҳои пардохтии корхона ва сипас тавассути ин амал рӯёндани маблағи қарз);

Факторинговые компании (компании предназначенные для выполнения комиссионно-посреднических услуг, оказываемых компанией предприятиям малого бизнеса в процессе осуществления последними расчетов за товары и услуги, как правило, сопровождаемое кредитовании их оборотных капиталов) – ширкатҳои факторингӣ (чунин ширкатест, ки барои иҷрои ҳадамоти комиссиянӣ миёнаравӣ ба манфиати корхонаҳои хурди соҳибкорӣ дар раванди татбиқи ҳисобу китобҳо аз тарафи охири доир ба молу ҳадамот, чун қоида, сармояҳои гардони онҳо бо маблағҳо таъмин карда мешаванд)

Фактура - фактура, молнома (рӯйхати молҳои, ки ба фуруш бароварда мешаванд)

Факультативно – факультативӣ, ихтиёрӣ

Факультативные занятия – машғулиятҳои ихтиёрӣ

Факультет – факултет, факулта; ~ **экономики и менеджмента** – факултети иқтисод ва менеҷмент; ~ **технология и маркетинга** – факултети технология ва бозоршиносӣ; ~ **коммерции и технологии** – факултети тиҷорат ва технология; ~ **международных экономических отношений** – факултети муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ

Фальсификация – тақаллуб, сохтакорӣ, қаллобӣ; ~ **серебра** – нуқраи қалбақӣ; ~ **бухучета** – ҳисобдорӣ сохтакорона

Фальшив||ый – сунъӣ, қалб, қалбақӣ, сохта; ~ **ые финансовые отчеты** – ҳисоботҳои молиявӣ қалбақӣ (сохта); ~ **ые документы** – ҳуҷҷатҳои қалбақӣ; ~ **ая справка** – аризаи қалбақӣ;

Фамилия – номи хонаводагӣ

Фармацевти||ка – дорусозӣ; ~ **ческая промышленность** - саноати дорусозӣ

Фарфоровая посуда - зарфи чинӣ

Фасовка товаров – бастабандии молҳо

Фасон – фасон (тарзи дӯхти либос); **новый ~ обуви** – фасони нави пойафзол; шакл, услуб, гарз

Федерация – Федератсия (давлати иборат аз якчанд ҷумҳуриҳои муттаҳидшудаи мустақил); **Российская ~** – Федератсияи Русия; номи баъзе иттиҳоду ташкилотҳои байналмилалӣ; **Всемирная ~ профсоюзов** – Федератсияи ҷаҳонии иттифоқҳои касаба; **Всемирная ~ демократической молодежи** – Федератсияи ҷаҳонии ҷавонони демократ

Фермер – фермер, соҳиби ферма

Фермерский – фермер, фермерӣ; **~ое хозяйство** – хоҷагии фермерӣ

Фетишизм – будпарастӣ; **товарный ~** – парастии мол

Физический – ҷисмонӣ; **~ое лицо** – шахси воқеӣ; **~ый труд** – кори ҷисмонӣ, меҳнати ҷисмонӣ; **~ое распределение** – тақсимоти ҷисмонӣ; **~ий износ основных фондов** – фарсоиши ҷисмонии фондҳои асосӣ;

Физиократи – физиократҳо (*пайравони таълимоти иқтисоди сиёсии асри 18, ки замин ва зироатро ягона манбаи сарват, меҳнати кишоварзро ягона меҳнати самарабахш мешумориданд*)

Фикс – маблағи аниқ муайяншудаи мукофот

Фиксировать – қайд кардан, сабт кардан

Фиксированные валютные курсы – қурби собитии арз

Фиксируемая фиксация цен – нархҳои собитии муқаррарӣ

Фиктивный – қалбакӣ, сохта, бардуруғ; **~ые сведения** – маълумоти бардуруғ; **~ые права** – ҳуқуқҳои қалбакӣ

Филиал – бахш, шӯъба; **~ Национального банка Таджикистана** – шӯъбаи Бонки миллии Тоҷикистон; **~ Таджикского государственного университета коммер-**

ции – шӯъбаи Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон

Философи||я – фалсафа; **история** ~и - таърихи фалсафа; ~я **Востока** – фалсафаи Шарқ; ақида, дид, назар; ~я **маркетинга** – фалсафаи бозоршиносӣ; ~я **бизнеса** – фалсафаи бозаргонӣ, фалсафаи соҳибкорӣ

Фильтр - пола

Финансирование – маблағдиҳӣ, таҳвил, бо пул таъмин намудан; маблағ чудо кардан, маблағгузорӣ; **институциональное** ~ - маблағгузориҳои ниҳодӣ

Финансировать – маблағ чудо кардан; ~ **предприятие** – ба корхона маблағ чудо кардан

Финансист – молияшинос, молиядон, мутахассиси соҳаи молия

Финасово - промышленн||ый – молиявию саноатӣ; ~ая **холдинговая компания «Сафар»** - ширкати молиявию саноатӣ ва холдингии «Сафар»

Финансов||ый – молиявӣ, пулӣ; ~ая **политика** – сиёсати молиявӣ; ~ый **вопрос** - масъалаи молиявӣ; ~ая **деятельность** – фаъолияти молиявӣ; ~ый **капитал** – сармояи молиявӣ; ~ая **олигархия** – олигархияи молиявӣ; ~ые **балансы** – тавозуни молиявӣ; ~ый **менеджмент** – менечменти молиявӣ; ~ый **менеджер** – менечери молиявӣ; ~ые **ресурсы** – манбаъҳои (сарчашмаҳои) молиявӣ; ~ые **средства** – воситаҳои молиявӣ; ~ые **ограничения** - маҳдудиятҳои молиявӣ; ~ый **план** – нақшаи молиявӣ; ~ое **планирование** – нақшагирии молиявӣ; ~ое **прогнозирование** – ояндабинии (пешгӯии) молиявӣ; ~ые **показатели** – нишондиҳандаҳои молиявӣ; ~ая **стратегия** – стратегияи молиявӣ; ~ый **рынок** – бозори молиявӣ; ~ое **состояние** – вазъи молиявӣ; ~ая **устойчивость** - устувории молиявӣ; ~ая **неустойчивость** – ноустувории молиявӣ; ~ые **отношения** – муносибатҳои молиявӣ; ~ые **резервы** – захираҳои молиявӣ; ~ый **прибыль** – фоидаи молиявӣ; ~ые **результаты и использование прибыли** –

натичаҳои молиявӣ ва истифодаи фоида; **~ый анализ** – таҳлили молиявӣ; **~ый отчет** – ҳисоботи молиявӣ; **~ые потоки** – миқдори пулӣ

Финанс||ы – молия, маблағ; **государственные ~ы** – молияи давлатӣ; **Министерство ~ов РТ** – Вазорати молияи ҚТ; **~ы торговли** – молияи савдо; **~ы предприятия** – молияи корхона; **~ы и кредит** – молия ва қарз; **~ы, денежное обращение и кредит** – молия, муомилоти пулӣ ва қарз

Финотдел (финансовый отдел) – шӯъбаи молия

Финплан (финансовый план) – нақшаи молиявӣ

Фирм||а – ширкат, ташкилот, фирма; **~енная марка** – тамғаи ширкат; **~енный заказ** – супориши ширкат; **~енный бланк** – варақаи расмӣ, варақаи махсуси нишонадори ширкат; **~енный знак** – нишони ширкат (ташкилот)

Фирменный стиль – роҳу равиши ширкат (ташкилот)

Фискальн||ый – хазинаи давлатӣ, бучетӣ; **~ые доходы** – даромадҳои бучетӣ; **~ая функция** – вазифаи хазинавӣ; **~ый метод** – усули хазинавии давлатӣ; **~ая политика** – сиёсати бучетӣ

Флаг – парчам, ливо; **государственный ~ РТ** – Парчами давлатии ҚТ; **поднять ~** – парчам афрохтан; **спустить ~** – парчам фаровардан

Флеш – пайкона

Фонд – захира, бунёд, сандуқ, фонд; **~ культуры** – бунёди фарҳанг; **золотой ~** – захираи тилло; **~ промышленной переработки** – фонди коркарди истеҳсолӣ; **~ промышленного потребления** – фонди истеъмолоти саноатӣ; **~ содействия занятости** – сандуқи кӯмак ба шуғли аҳоли; **~ заработной платы** – фонди музди кор; **~ накопления** – фонди ғункунӣ; **~ потребления** – фонди истеъмолот; **~ финансирования развития промышленности** – бунёди бо пул таъмин намудани инкишофи

саноат; ~ стабилизации экономики – хазинаи устувор-
созии иқтисод

Фонды и резервы – захираҳо ва имкониятҳо

Фондов||ый – фонд, бунёд, захиравӣ, молиявӣ; ~ая
биржа – биржаи молиявӣ

Фондовооруженность – бо фондҳо мусаллаҳшавӣ

Фондоёмкость – гунҷоиши фондҳо; ~ в торговле –
гунҷоиши фондҳо дар савдо; ~ь продукции –
гунҷоишталабии маҳсулот

Фондоотдача – боздеҳи фондҳо; ~ в торговле –
боздеҳи фондҳо дар савдо

Форвард – сделка – муомилаи форвардӣ, аҳди
форвардӣ (мӯҳлати муайяне, ки дар созишномаи
биржавӣ зикр гардидааст)

Форинт – форинт (воҳиди пули миллии Маҷорис-
тон, ки ба 100 филлер баробар аст)

Форм||а – шакл, намуна, намуд; ~а и содержание –
шакл ва мазмун; ~а управления – шакли идорасозӣ; ~а
организации труда – шакли ташкили меҳнат; ~
государственной собственности – шакли моликияти
давлатӣ; ~ торговли – шакли савдо; государственная ~
торговли – шакли савдои давлатӣ; кооперативная ~
торговли – шакли савдои таовунӣ; частная ~ торговли –
шакли савдои хусусӣ; ~ы уклонения от налогов –
шаклҳои саркашӣ аз додани андоз; ~ы контроля –
шаклҳои назорат

Формация – суратбандӣ, сохт

Форменн||ый – расмӣ, ҳақиқӣ

Формировани||е – ташкил, фароҳаморӣ, ташаккул;
~ рынка – ташаккули бозор; ~е спроса – ташаккули
талабот, тақозо; ~е товарных ресурсов – ташаккули
сарватҳои молӣ; ~е политики – ташаккули сиёсӣ; новые
~я – қисмҳои нав

Формировать – ташкил кардан; тарбия кардан; ~
нового человека – одами навро тарбия кардан; ~
правительство – ҳайати ҳукуматро ташкил додан

Формовой – қолибӣ; ~ хлеб – нони қолибӣ

Формовщик – қолибгар

Формула – формула

Формулирование – тасвият; ~ основных положений
новой теории – тасвияти қоидаҳои асосии назарияи нав

Форс-мажор – форс мажор (вазъият ё ҳолате, ки ба
тарзи фавқулода рух медиҳад. Истилоҳи махсусе, ки дар
қарордоди хариду фурӯши мол истифода мешавад.
Маънии он ўҳдадориҳо дар мавриди сӯхтор, чанг,
заминларза ва ғ. аст, ки рӯй додани чунин ҳолат ба
ичрои созишнома таъсир мекунад); ~ые обстоятельства
– ҳолатҳои фавқулода

Фостис – фостис (таъмини ба вучуд овардани
талабот, тақозо ва ҳавасмандгардонии фурӯши мол, ки
онро дар илми бозоршиносӣ истифода мебаранд)

Франк – франк (воҳиди пули миллии Фаронса)

Франчайзинг (*смешанная форма крупного и малого
предпринимательства, система взаимовыгодных парт-
нерских отношений*) – франчайзинг (*шакли омехтаи
соҳибқории хурду калон буда, низоми бо ҳам алоқаманди
муносибатҳои шарикона мебошад*)

Франчайзер – крупное предприятие (*корпорация,
фирма*) заключающее договор франчайзинга с
франчайзи – франчайзер – корхонаи калон (корпорат-
сия, ширкат), созишномаи франчайзингиро бо
франчайзи ба тасвиб мерасонад

Франшиза (*лицензия*) – франшиза (парвона) – як
навъи ташкили соҳибқорӣ, ки ҳуқуқи фурӯштани моли
дар бозор эътирофшударо бо соҳибқори фардӣ
медиҳад. Хизматрасонӣ аз ҷониби ширкати нисбатан
бузург ҳам маънии ин вожаро дорад

Фрахт – киропулӣ, пули киро (пардохт ба манфиати соҳиби воситаи нақлиёт барои иҷрои хизматрасонӣ дар кашондани борҳо ва мусофирон)

Фрахтовать – киро кардан; ~ **судно** – киштии боркашро киро кардан

Фрукт – мева, ҳосил, самар, бор; **свежие ~ы** - меваи тар; **~овый сок** - афшураи мева, оби мева; **~овый** - мевадор; **~овый сад** – боғи мева, мевазор; **продающий ~ы** – мевафуруш; **продавец ~ов** – мевафуруш; **продажа ~ов** – мевафурушӣ; **~ы** – мевачот; **сезон созревания ~ов** – мавсими мевапаз

Фундамент – зербино, таҳкурсӣ, пойдевор; асос, бунёд; ~ **рыночной экономики** – бунёди иқтисоди бозорӣ

Фундаментальн||ый – маҳкам, мустаҳкам, устувор, пойдор; асосӣ, бунёдӣ; **~ое исследование** – таҳқиқоти бунёдӣ

Функциональн||ый – вазифа, вазифавӣ; **~ая структура** – таркиби вазифавӣ; **~ые скидки** – тахфифи вазифавӣ

Функци||я – вазифа, кор, ӯҳдадорӣ; **~и маркетинга** – вазифаҳои бозоршиносӣ; **~я предложения от цены** – вазифаи пешниҳодот аз нарх; **~я равновесной цены** – вазифаи нархи мувозинатӣ; **~я полезности** – қори судмандӣ

Фунт – фунт (воҳиди пули миллии кишварҳои Миср, Ирландия, Сурия, Судон, Лубнон)

Фунт-стерлингов – фунт - стерлинг (воҳиди пули миллии Британияи Кабир)

Фунт I – фунт (воҳиди ченак, баробари 409,5 гом)

Фунт II – фунт (воҳиди пули миллии як қатор мамлакатҳои ҷаҳон)

Фьючерсные сделки – аҳди фьючерсӣ, аҳди пешхарид (амали дар оянда бо мол таъмин намудани харидорон. Аҳду паймонест, ки он дар биржаҳои

молиявӣ ва молӣ бо мақсади пардохти арзиши қарордод танҳо пас аз бастанӣ созишнома ва дар асоси парҳақи фючерсӣ дар муҳлати оянда истифода мегардад)

Фын – фин (пули майдаи Ҷумҳурии Мардумии Чин, ки ба 1/100 юан ва 1/10 сзю баробар аст)

Х

Хайринг – хайринг (1. иҷораи миёнамуҳлат, ки давраи истифодаи он, аз якҷанд моҳ то як солро дар бар мегирад; 2. иҷрои амвол дар як муддати миёна)

Хаос – харҷу марҷ, нобасомонӣ, бесарусомонӣ, бетартибӣ; **экономический** ~ - харҷу марҷи иқтисодӣ

Характеристика - тавсиф, таъриф, баҳо; таърифнома, тавсифнома; **~а с места работы** – тавсифномаи ҷойи кор; **~а с места учебы** – тавсифномаи ҷойи таҳсил (донишгоҳ, донишкада, коллеҷ ва ғ.)

Хеджирование – хедҷ кардан (амалиёти махсус дар бозор, ки ду маънии асосӣ дорад: 1. шакли сугурта намудани парҳақи ё фоида дар аҳдномаи фючерсӣ; 2. чорабинихо, ки фурӯшандагон ва харидорони мол барои дифои манфиати худашон аз тағйироти парҳ ва сахмияҳо, меандешанд)

Химизация – кимиёвӣ кардан (истифодаи комёбиҳои илми кимиё дар хоҷагии халқи мамлакат); **~ сельского хозяйства** – кимиёвӣ кардани кишоварзӣ

Хищенище – дуздӣ, ғорат, ба яғмо бурдан; **раскрыт** ~ - дуздиро фош кардан

Хлебобулочный – нону булка; **~ые изделия** – анвои нону булка

Хлебопекарный – нонвойхона, нонпазхона

Хлебопечение – нонпазӣ

Хлебопродукты – анвои нону кулча

Хлопок – пунба, пахта

Хлопков||ый – пахта, пунба, пахтагӣ, пахтагин; ~
масло – равгани пахта

Ход – рафт, равиш

Хоздоговор – қарордоди хочагӣ

Хозрасчет – худкифой, дахлу харчи мустакилона; ~
в торговле – худкифои савдо

Хозрасчѐт||ый – худкифой; ~ое объединение –
иттиҳодияи худкифо; ~ые предприятия – корхонаҳои
худкифо; ~ый доход – даромади хочагӣ; ~ое отношение
– муносибати хочагидорӣ; ~ый учет – ҳисобгирии
хоцагӣ; ~ая хозяйственная самостоятельность –
мустакилияти томи хочагидорӣ; ~ый механизм –
тарзҳои хочагидорӣ; ~ая деятельность – фаъолияти
хоцагӣ; ~ый магазин – мағозаи асбобҳои рӯзгор; ~ые
товары – молҳои рӯзгор; ~ый инвентарь – асбобу
анҷоми рӯзгор; ~ое строительство – созандагии
иктисодӣ; ~ая сделка – амалиѐти хочагидорӣ

Хозяйств||о – хочагӣ, иктисод; товарное ~о –
хоцагии молӣ; натуральное ~о – хоцагии маснуотӣ;
народное ~о – хоцагии халқ; сельское ~о – кишоварзӣ;
лесное ~о – ҷангалдорӣ, ҷангалпарварӣ; коллективное
~о – хоцагии дастҷамъӣ; домашнее ~о – хонадорӣ,
рӯзгордорӣ, хоцагии хонавода(гӣ); коммунальное ~о –
хоцагии рифоҳӣ; подсобное ~о – хоцагии ёрирасон;
система ~а – низоми хочагӣ

Хозяйственны||е – хочагидорӣ

Холдинг – холдинг

Холдинговая компания – ширкати холдингӣ

Холодильник – яхдон

Ходовой – роиҷ (дар бораи моле, ки талаботи зиёд
дорад)

Ходов||ой товар – моли бозоргир; ~ые товары –
моли сермасриф

Хранени||е – нигоҳдорӣ; сдать вещи на ~е –
чизхоро барои нигоҳдорӣ супурдан; камера ~я ручного

багажа – бағочхона, камераи нигоҳдории бори дастӣ; ~е грузов – молнигоҳдорӣ; ~е товарных запасов – нигоҳ доштани захираҳои молӣ

Хранилище – анбор, маҳзан, ганҷхона; **картофело** ~ - анбори картошка; **овоще**~ - анбори сабзавот; ~ **книг** – маҳзани китоб

Хранимый - маҳфуз

Хранить – нигоҳ доштан, муҳофизат кардан; ~ **денги в сберегательной кассе** - пулро дар хазинаи амонатӣ нигоҳ доштан; ~ **продукты в прохладном месте** – озукавориро дар ҷойи салқин нигоҳ доштан; **риоя кардан**; ~ **обычай старины** – расму одатҳои кӯҳнаро риоя кардан

Хронология – тартиби замонӣ, солнома

Хронометраж – хронометраж (андоза кардани сарфи вақт барои коре); ~ **трудовых процессов** – хронометражи равандҳои меҳнат

Ц

Цвет – ранг

Цвети||ые – ранга; ~ые **металлы** - филизоти ранга

Целев||ой – ҳадафманд, мақсаддор, мақсаднок, бомақсад; ~ая **установка доклада** - мақсади маъруза; ~ые **методы планирования** – усулҳои мақсадноки нақшагирӣ; ~ой **рынок** – бозори мақсаднок; ~ой **маркетинг** – бозоршиносии мақсаднок; ~ое **финансирование и поступление** – маблағгузориҳои мақсаднок ва интиқоли онҳо; ~ое **исследование** – таҳқиқоти мақсаднок

Целенаправленность – мақсаддор, мақсаднок будан; ~ **в работе** – мақсаднок будани фаъолият

Целесообразность - мувофиқи мақсад будан; ~ **действие** - мувофиқи мақсад будани амалиёт

Целесообразный – ба мақсад мувофик, матлуб;
~ое мероприятие – чорабини матлуб

Целостность – томӣ, тамомият, пуррагӣ, комилӣ, яклухтӣ; ~ государства – яклухтии мамлакат; **территориальная** ~ - тамомияти арзӣ, тақсимопазирии худуд

Целостность – том будан, комилӣ, яклухтӣ; нести ответственность за ~ имущества – ба комилан нигоҳ дошта шудани амвол масъул будан

Целый – пурра, яклухт; тамом, ҳама, пур; **подать мясо ~ым куском** – гуштро яклухт додан; ~ое число – адади том; ~ая величина – бузургии том; в ~ом – куллан, умуман, бакуллӣ

Цель – мақсад, ҳадаф, ният, мурод, матлаб; **высшая ~ь** – мақсади олий; ~ь и задачи фонда...-ҳадаф ва вазифаҳои бунёди... (ҳазинаи...); ~ь национальной экономики – мақсад ва вазифаҳои иқтисоди миллӣ; ~ь маркетинга – ҳадафҳои бозоршиносӣ; ~ь торговли – мақсади савдо; ~и ценообразования – мақсадҳои нархгузорӣ; **какова ваша ~?** - матлаби шумо чист?

Цены – нарх, баҳо, қимат, арзиш; **оптовые ~ы** – нархи яклухт; **розничные ~ы** – нархи чакана; **высокие ~ы** – нархи баланд; **низкие ~ы** – нархи паст; **политика ~ы** – сиёсати нархгузорӣ; **целевая ~а** - нархи ҳадафманд; ~а лидера – нархи сарварон; ~а убыточного лидера – нархи сарвари зиёновар; ~а покупателя – нархи харидор; ~а массовых закупок – нархи хариди сершумор; ~овые ряды – қатори нархҳо; ~а товара – нархи мол; ~а других товаров – нархи молҳои боқимонда; ~а равновесия – нархи мувозинат; ~ая политика предприятия – сиёсати нархи корхона; ~овая эластичность спроса – нархи чандирии тақозо; ~а приобретения акций – нархи хариди саҳмия; ~ой риск - хавфи нарх; ~а земли – баҳои замин

Цена брутто – нархи умумӣ

Цена нетто – нархи холис

Ценник – нархнома; ~ **товаров** – нархномаи молҳо

Ценност||ь – нарх, арзиш, қимат, баҳо; **определить** ~ **ткани** – нархи матоъро муайян кардан; арзандагӣ, муҳимӣ, аҳамият; **его работа имеет большую ~ь для науки** – кори ӯ барои илм аҳамияти калон дорад; чизҳои қиматбаҳо; сарват; **хранение ~ей** – нигоҳдорӣи дороиҳо, нигоҳдориҳои чизҳои қиматбаҳо; **культурные ~и** – сарватҳои фарҳанг; ~ **в акции** – баҳои саҳмия

Ценн||ый – баҳодор, қиматдор, қиматнок, арзишдор; ~ **ые бумаги** – қоғазҳои қиматнок (вексел, вомбарг ва ғ.); қиматбаҳо, арзанда; муҳим, зарур; ~ **ый работник** – коргари муҳим; ~ **ое открытие** – кашфиёти муҳим

Ценообразование – нархгузорӣ

Центнер – сентнер

Центр – марказ; **административный ~** – маркази маъмури; **областной ~** – маркази вилоят; **промышленный ~** – маркази саноатӣ; **торговый ~** – маркази тиҷоратӣ; ~ **бизнес образования** – маркази маълумоти соҳибкорӣ

Центральн||ый – марказӣ; марказ; ~ **ая улица** – кӯчаи марказӣ; ~ **ый район** – ноҳияи марказӣ; **Центральная Азия** – Осиёи Марказӣ; асосӣ, муҳим; ~ **ый вопрос** – масъалаи асосӣ; ~ **ый банк** – бонки марказӣ

Цепн||ый – занҷирӣ, занҷир; **метод ~ой постановки** – усули гузориши занҷирӣ

Цех – коргоҳ; **хлебный ~** – коргоҳи нонпазӣ

Цивилизаци||я – тамаддун

Цивилизационн||ый – мутамаддин; ~ **ые государства** – давлатҳои мутамаддин

Цикл – давра, доира; **производственный ~** – давраи истеҳсолот; силсила; ~ **лекций** – силсилаи машғулиятҳои назариявӣ

Циркуляр – дастурнома, бахшнома

Цитировать – иқтибос овардан, нақли қавл кардан

Цитата - иқтибос

Цитрусоводство – ситруспарварӣ (парвариши лимону афлесун)

Цифр||а – рақам, адал; **римские ~ы** – рақамҳои румӣ; **арабские ~ы** – рақамҳои арабӣ; **астрономические ~ы** – рақамҳои азим; **контрольные ~ы** – рақамҳои қиёсӣ

Ч

Чартер – чартер (шартнома дар байни шахсони алоҳида, ташкилот ва соҳибони ҳавопаймо оид ба кашондани молҳо ба ягон манзили муайян бо пардохти музди мушаххас)

Час – соат, як соат, вақт; **приёмные ~ы** – соатҳои қабул; **~ обеда** – вақти танаффуси нисфирӯзӣ; **танаффус**; **~ отдыха** – вақти истироҳат

Частично – қисман, як миқдор, як андоза, чузъан; **моя работа ~ уже выполнена** – кори ман як миқдор иҷро шуд; **~ вы правы** – шумо қисман ҳақ ҳастед; **~ конвертируемая валюта** – арзи нимтабдил, арзи қисман бадалшаванда (арзи миллие, ки он фақат ба як қатор арзҳои хориҷӣ иваз карда мешавад)

Частичн||ый – нопурра, як андоза, чузъӣ; **~ая обработка сырья** – коркарди нопурраи ашёи хом; **~ое улучшение** – беҳбудии чузъӣ

Частн||ый - хусусӣ; **~ая собственность** - моликияти хусусӣ; **~ая торговля** – савдои хусусӣ; **~ное предприятие** – корхонаи хусусӣ; **~ый сектор** – баҳши хусусӣ; **~ая потребность** – талаботи шахсӣ; **~ые биржи** – биржаҳои хусусӣ

Частота – чандомад, басомад, зудӣ

Часть – қисм, баҳш, чузъ, ҳисса; **учебная ~ь** – баҳши таълим; **хозяйственная ~ь** - баҳши хоҷагӣ

Чек – чак; (хучҷати маҳсусе, ки дар он бонк ба таври хаттӣ ба ягон шахс дар бобати додани як маблағи

муайяни пул супориш медиҳад); ~ на деньги – чаки пулӣ; ~овые бланки – варақаҳои чак

Человек – одам, инсон, кас, шахс, фард; деловой ~ - одами кордон; рабочий ~ - коргар; известный ~ - одами машҳур; умный ~ - одами боақл; ученый ~ - аҳли илм, донишманд; честный ~ - одами бовичдон; нафар

Человечество – одамият, инсоният

Человеко-дней – як рӯзи кор, рӯзи кор

Человеко-час – як соати корӣ

Человеческ||ий – одам, инсон, одамӣ, инсонӣ; ~ое общество – ҷамъияти инсонӣ; ~ий труд – меҳнати инсон; ~ий капитал – сармоияи инсонӣ

Через – аз, аз миёни, аз байни, аз болои; аз он тарафи, аз паси; ~ - ба воситаи; баъд аз, ба фосилаи

Черновик – сиёҳнавис, мусаввада

Черн||ый – сиёҳ; ~ые металлы – филизоти сиёҳ; ~ый рынок – бозори сиёҳ; ~ый чай – чойи фомил; ~ая зависть - ҳасад

Черт||а – хат, раҳ, ҳудуд, доира, сарҳад; ~ы – хислат, чиҳати маҳсус

Чертеж – нақша, тарҳ

Честн||ый – бовичдон, поквичдон, софдил, боинсоф, покҳисоб; ~ый человек – одами бовичдон; ~ое отношение к делу – муносибати софдилона ба кор; ~ый заработок – бозёфти ҳалол; нек; ~ое имя – номи нек

Чест||ь – вичдон, шарафу номус; шараф, шаън, ифтихор; ~ь страны – ифтихори мамлакат

Чёткий – равшан, возеҳ, сареҳ

Чехарда – зуд - зуд иваз шудан, харчу марҷ; министерская ~ - зуд - зуд иваз шудани вазирон

Чин – рутба, мансаб, мартаба; высокий ~ - рутбаи оӣ; амалдор, мансабдор

Численность – адад, шумора, теъдод, миқдор; ~ населения - шумораи аҳоли; ~ сельского населения – шумораи аҳолии деҳот; ~ работников торговли –

шумораи кормандони савдо; ~ **торговой сети** – микдори шабакаҳои савдо

Числительный – шумора; **порядков** – ~ые – шумораи тартибӣ; **количественно** – ~ые – шумораи микдорӣ; **дробно** – ~ые – шумораи касрӣ

Числи – ба ҳисоб рафтан, ҳисоб ёфтан, шумурда шудан; ~**ться в списке** – дар рӯйхат будан

Числ – адад, шумор, рақам, таърихи рӯз

Числов – адад, ададӣ; ~**ая величина** – бузургии ададӣ; рақамӣ; ~**ые данные** – маълумоти рақамӣ

Чист – соф, холис; ~**ая прибыль** – фоидаи соф; ~ **доход** – даромади соф; ~**ые издержки обращения** – хароҷоти софи муомилотӣ; ~**ый экспорт товаров и услуг** – содироти холиси молҳо ва ҳадамот; ~**ый ВВП**; ММД холис; ~**ая монополия** – инҳисори холис; ~**ая конкуренция** – рақобати холис

Член – узв; ~ **профсоюза** – узви иттифоқи касаба; ~ **корреспондент** – узви вобаста

Членский – узвият, аъзоӣ; ~**ие взносы** – ҳаққи узвият

Членство – узвият

Чрезвычайно – фавқулода

Чрезвычайный – фавқулода; гайриодӣ; ~**ые меры** – тадбирҳои фавқулода; ~**ая прибыль** – фоидаи фавқулода

Чувство ответственности (**ответственность**) – масъулиятшиносӣ

Чувствующий ответственность – масъулиятшинос

Чугун – чӯян; **выплавка** ~ – гудозиши чӯян

Чудо (**чудеса**) – мӯъҷиза; **проявить чудо**; **показать** (**творить**) **чудеса** – мӯъҷиза нишон додан

Чудотворный – мӯъҷизаофар(ин), мӯъҷизасоз

Шаг – икдом, кадам; **дипломатический** ~ - икдоми дипломатӣ; **решительный** ~ - икдоми қатъӣ; **конкретный** ~ - икдоми мушаххас; **первые** ~и – қадамҳои нахустин

Шанс – имконият, фурсат, иқбол; ~ы на успех – имконияти муваффақият

Шантаж – таҳдид, найранг

Шарлатан – фиребгар, қаллоб

Шариковая ручка – қалами худкор

Шёлк – абрешим, шоҳӣ; **натуральный** ~ - шоҳии асил; **искусственный** ~ - шоҳии сунъӣ

Шёлков|ый – абрешимӣ, шоҳибофӣ, абрешимин, абрешим; ~ый комбинат – корхонаи шоҳибофӣ; «Шелковый путь» - «Роҳи абрешим»

Шерст|ь – пашм; ~янные ткани – матоҳои пашмин

Шеф – сардор, мудир, саркор; ~ повар – сарошпаз, сардори ошпазҳо; мудирҳои ошхона

Шилинг – шилинг (воҳиди пули миллии Швейцария)

Ширина – бар, арз, паҳно, фароҳӣ, вусъат; ~ ткани – бари матоъ; ~ дороги – бари роҳ

Широк|ий – васеъ, сербар; ~ая ткань – матои сербар; ~ое пальто – палтои васеъ; гуногун; ~ий ассортимент – анвои гуногун; товары ~ого потребления – молҳои сермасриф

Шифоньер – чевон

Шифр – рамз, тугро, аломати қайди ягон чиз

Шифт - навбат

Шкала – ҷадвали; миқёс, ҷадвали қиёсӣ; ~ заработной платы – ҷадвали қиёсии музди кор; ~ предложения – ҷадвали арза; ~ спроса – ҷадвали тақозо

Школы экономической теории – мактаби назарияи иқтисодӣ

Штамп – мӯҳр, тамга

Штат – ҳайат, штат, чадвали вазифа, чадвали мансаб; иёлат; **зачислить в ~** - ба штат дохил кардан

Штатный – штатӣ; **~ое расписание** – чадвали вазифа, чадвали мансаб; **~ая должность** – вазифа аз рӯи штат, вазифа аз рӯи (гибқи) чадвали мансаб

Штраф – ҷарима, ҷурмона; **наложить ~** - ҷарима андохтан; **заплатить ~** - ҷарима додан

Штриховое кодирование – рамзнависи хаттӣ

Штучный (*о товаре*) – дона-дона, донагӣ, донабайъ, донашумор; **~ая цена** - нархи донафурушӣ

Шуба - пӯстин

Шулер – қаллоб, ҳуққабоз

Шум – мағал, гавго, ҳаёхуй, овоза, садо

Э

Эволюция – таҳаввул(от), инкишофи тадричӣ, такомули тадричӣ (шакли тараққиёт, ки тағйироти миқдорӣ тадричан барои тағйироти сифатӣ замина тайёр мекунад)

Эквивалент – муодил, ҳамчанд, баробар, ҳамарзиш; **денги – всеобщий ~** - пул муодили хамаи молҳост; **~ный** - мусовӣ

Экзамен – имтиҳон, озмоиш, санҷиш; **государственные ~ы** - имтиҳонҳои давлатӣ

Экзаменатор – имтиҳонгиранда

Экземпляр – нусха

Экология – муҳити зист, муҳитшиносӣ; **~ и безопасность жизнедеятельности** - муҳити зист ва беҳатарии ҳаёт

Экономика – иқтисод; **~а промышленности** иқтисоди саноат; **~ сельского хозяйства** – иқтисоди

кишоварзӣ; ~а страны – иқтисоди мамлакат; национальная ~ - иқтисоди миллӣ; руководства ~ой – роҳбарии иқтисод; ~а и социология труда – иқтисод ва иҷтимоӣети меҳнат; ~ недвижимости – иқтисоди амволи ғайриманқул; ~а предприятия торговли и массового питания – иқтисоди корхонаҳои савдо ва хӯроки ӯмма; ~а промышленного предприятия – иқтисоди корхонаҳои саноатӣ; ~ заготовительного предприятия – иқтисоди корхонаҳои таҳияи маҳсулоти кишоварзӣ; ~а страхового дела – иқтисоди фаъолияти бима (суғуртавӣ); ~а банковского дела – иқтисоди бонкдорӣ; ~ малого бизнеса – иқтисоди соҳибқорӣи хурд; ~а отраслей деятельности потребительской кооперации – иқтисоди соҳаҳои кооператсияи матлубот; ~а таможенного дела – иқтисоди гумрук; подпольная ~а – иқтисоди ниҳонӣ (махфӣ, пинҳонӣ), иқтисоди ғайриқонуӣ

Экономико-математическ||ие методы в торговле – усулҳои иқтисодиву риёзӣ дар савдо; ~ий модель – модели иқтисодиву риёзӣ

Экономическ||ий – иқтисодӣ; ~ий уклад – соҳти иқтисодӣ, шакли хочагӣ; ~ кризис – бӯҳрони иқтисодӣ; ~ая география – ҷуғрофияи иқтисодӣ; ~ие исследования – таҳқиқоти иқтисодӣ; ~ое стимулирование – хавасмандгардони иқтисодӣ; ~ая реформа – ислоҳоти иқтисодӣ; внешние ~ие связи – робитаҳои иқтисоди берунӣ; ~ая система – низоми иқтисодӣ; ~ий комплекс – мучтамаъи иқтисодӣ; ~ий план – нақшаи иқтисодӣ; ~ая программа – барномаи иқтисодӣ; ~ое развитие – пешрафти иқтисодӣ, рушди иқтисодӣ; ~ая свобода – озодии иқтисодӣ; ~ая самостоятельность – мустақилияти иқтисодӣ; ~ие нормативы – меъёрҳои иқтисодӣ; ~ие категории – категорияи (мафҳуми) иқтисодӣ; ~ая наука – илми иқтисод; ~ие принципы – шартҳои (принсипҳои) иқтисодӣ; ~ая интеграция -

ҳамкори иқтисодӣ, ҳамгиروي иқтисодӣ; ~ая модель – роҳи иқтисодӣ, амсилаи иқтисодӣ; ~ая политика – сиёсати иқтисодӣ; ~ая прибыль – фоидаи иқтисодӣ; ~ая рента – рентаи иқтисодӣ; ~ая теория – назарияи иқтисодӣ; ~ая эффективность – самаранокии иқтисодӣ; ~ая эффект – самараи иқтисодӣ; ~ие издержки – хароҷоти иқтисодӣ; ~ий анализ – таҳлили иқтисодӣ; ~ий потенциал – иқтидорӣ иқтисодӣ; ~ие законы – қонунҳои иқтисодӣ; ~ая информация – иттилооти иқтисодӣ; ~ое учение – афкори иқтисодӣ; ~ая среда – муҳити иқтисодӣ; ~ие показатели – нишондиҳандаҳои иқтисодӣ; ~ие последствия интеграции – оқибатҳои иқтисодии ҳамгирӣ; ~ие положения – вазъи иқтисодӣ; ~ий район – ноҳияи иқтисодӣ; ~ие условия – шароити иқтисодӣ; ~ая нестабильность – бесуботии иқтисодӣ; ~и активная ... - иқтисоди фаъл...; ~ая зона – минтақаи иқтисодӣ; ~ий цикл: – марҳилаҳои иқтисодӣ:

- кризис – бӯҳрон;
- оживление – ҷоннокшавӣ;
- подъём – инкишоф;
- спад - таназул

Экономист – иқтисоддон, иқтисодшинос

Экономить – сарфа кардан; ~ топливо – сӯзишвориро сарфа кардан

Экономичность – босарфагӣ, камхарҷӣ, сарфанокӣ

Экономия – сарфа, сарфакорӣ, сарфачӯӣ; режим ~и – тартиби сарфакорӣ; ~ издержек обращения – сарфай хароҷоти муомилот

Экономно – сарфакорона, боэҳтиёт

Эксклюзивное распределение – тақсимоти хос

Экстенсивность – паҳно, афзояндагӣ

Экстенсивный – густурда, васеъ, паҳновар, афзоянда; ~ые факторы – омилҳои афзоянда

Экстренный – фаврӣ, фавқулода

Эксперимент – таҷриба, санҷиш, озмун, озмоиш

Эксперт – коршинос; таҳқиқгар, мумаййиз

Экспертиз||а – санчиш, таҳқиқ

Эксплуатация – истифода, баҳрабардорӣ; истисмор

Экспорт – содирот; (фурӯш ва кашондани молу хадамот ба мамлакати дигари хориҷа) ~ **хлеба** – содироти ғалла; **товар идет на ~** – мол ба хориҷа содир мешавад; ~ **капитала** – содироти сармоя

Экспортн||ый – содиротӣ, содирот; ~**ая база** – асоси содирот; ~**ая торговля** – савдои содиротӣ; ~**ая стоимость товара** – арзиши содиротии мол

Экстремизм – мочарочӯӣ

Эластичн||ый – чандир; ~**ый спрос** – талаботи чандир

Эластичность – чандирӣ; ~ **спроса** – чандирии талабот (тақозо); ~ **спроса по цене** – чандирии тақозо аз рӯи нарх; ~ **предложения** – чандирии пешниҳодот (арза)

Электроника – электроника

Электронная почта – алоқаи электронӣ

Элемент – унсур, ҷузъ, қисм, таркиб, рукн; ~**ы налога** (*объект, субъект, ставка, налоговая база и др.*) – унсурҳои андоз (*объект, субъект, мизон (меъёр), заминаи (асоси) андозбандӣ ва дигарҳо*)

Эмалированная посуда – зарфи сирдор

Эмбарго – таҳрим ё манъ кардани вуруди молу хизматрасонӣ, эмбарго (манъи воридот ва содироти молҳо аз рӯи номгуӣ махсус бо мақсади расонидани фишори иқтисодӣ ва сиёсӣ ба ягон давлатӣ дигар)

Эмблема – аломат, нишон, тамға

Эмиссия – барориш, эмиссия (интишори пул ва коғазҳои қиматнок барои муомилот, ки ин вазифаро бонки милли (марказӣ) ба ӯҳда дорад); ~ **ценных бумаг** – барориши коғазҳои қиматнок; ~ **денег** – барориши пул

Эмигрант – муҳоҷир; **трудовой** ~ – муҳоҷири меҳнатӣ; **трудовые ~ы** – муҳоҷирони меҳнатӣ

Эмитент – бароришгар, эътимод, ношир

Энергия – нерӯ, кувва; электроэнергия – нерӯи барқ

Энерговооруженность – таъмини нерӯ, бо энергия таъмин будан; ~ труда – таъмини меҳнат бо нерӯ

Энергоресурсы – захираҳои энергетикӣ

Энтузиазм – рӯҳбаландӣ, шӯру иштиёқ, шавқу завқ

Энциклопедия – донишнома, қомус

Эпоха – давра, аҳд

Эра – таърих, сана, замона, давра

Эргономика (*наука, занимающаяся изучением взаимной адаптации человека и машин*) – эргономика (*илм дар бораи омӯзиши боҳаммутобиқшавии инсон ва машин мебошад*)

Эстет – зебописанд, зебопараст

Эстетизм – зебопарастӣ, зебоипарастӣ

Эстетик – зебошинос, зебоишиносӣ

Эстетика – зебоишиносӣ, зебоипсандӣ, зебопарастӣ

Этаж – ошёна; третий ~ – ошёнаи савум

Этап – марҳала, давра; ~ внедрения – давраи татбиқ; ~ зрелости – давраи камол; ~ роста – давраи раванқ; ~ спада – давраи таназзул

Этика – илми ахлоқ, одоб

Этикетка – барчасп

Этический кодекс предпринимателя – қонуни ахлоқии соҳибкор (ҳуччатеҷ, ки дар он шарту қоидаҳои муайян зикр гардидаанд ва ҳар соҳибкор бояд онхоро дар фаъолияташ истифода барад ва мувофиқи онҳо амал намояд)

Эффект – самара, натиҷа, суд, таъсир; экономический ~ (абсолютный показатель, характеризующий результат деятельности в ... - самараи иқтисодӣ (нишондиҳандаи мутлақе, ки натиҷаи фаъолияти ... тавсиф менамояд); ~ ожидаемой динамики снижения цен – асари пӯёии чашмдошти коҳиши нарх; ~ ожидаемой

динамики роста цен – асари пуёии чашмдошти болоравии нарх; ~ престижного спроса – асари талаботи (тақозои) бонуфуз; ~ «цена – показатель качества; - асари «нарх - нишондиҳандаи сифат»

Эффективност||ь - самарабахшӣ, самаранокӣ; ~ **труд** – самаранокии меҳнат; ~ **капитальных вложений** – самарабахшии маблағгузори асосӣ; ~ **производства** – самаранокии истеҳсолот; ~ **торговли** – самарабахшии савдо; ~ **массового питания** – самарабахшии хӯроки омма; ~ **предприятий** – самарабахшии корхона; ~ **экономическая** (относительный показатель, характеризующий соотношение полученного эффекта с затратами или ресурсами) – самаранокии иқтисод, самарабахшии иқтисод (нишондиҳандаи нисбӣ буда, он таносуби самаранокии ба даст оварда шударо нисбат ба харочот ё худ захираҳо меноманд); ~ **иностранной валюты** – самарабахшии арзи хориҷӣ

Эффективн||ый – пурсамар, босамар, самаранок, бонатича, самарабахш; ~ **ое распределение ресурсов** – тақсимои самаранокӣ захираҳо

Ю

Юань - юан (воҳиди пули миллии Ҷумҳурии Мардумии Чин)

Юбилейные монеты – тангаҳои ҷашнӣ

Юридическое лицо – шахси ҳуқуқӣ

Юбилей – ҷашни солгард, солҷашн

Ювелир – заргар, ҷавохирфурӯш, ҷавҳаршинос

Ювелири||ый – заргарӣ, заргар, ҷавохирот; ~ **ый магазин** - мағозаи (фурӯшгоҳи) ҷавохирот; ~ **ые изделия** - зевар

Юридическ||ий – ҳуқуқӣ, ҳуқуқ; ~ **факультет** – факултети ҳуқуқшиносӣ; ~ **ое лицо** – шахси ҳуқуқӣ; ~ **ая помощь** – кӯмаки ҳуқуқӣ, ёрии ҳуқуқӣ

Юрисдикция – салоҳияти ҳуқуқӣ, ихтиёроти конунӣ, доираи ҳуқук

Юрисконсулт – мушовири ҳуқуқӣ

Юрист – ҳуқуқшинос, ҳуқуқдон

Юстиция – адлия, додгустарӣ; **Министерство ~и РТ** – Вазорати адлияи ҚТ

Я

Явка – ҳозир шудан, омадан; **~ на работу** – ба кор ҳозир шудан; **~ обязательна** – омадан хатмист

Явление – ходиса, падида, зухӯрот, воқеа; **~е редкое** – падидаи нодир; **~е общественное** – падидаи ҷамъиятӣ; **~е социальное** – падидаи иҷтимоӣ

Явная ложь – дурӯғи маҳз

Явная ошибка – ҳатойи ошқоро

Явное недовольство – норозигии ошқоро

Явный – ошқоро, қатъӣ, маҳз; **~ая ложь** – дурӯғи маҳз, **~ые издержки** – харочоти маҳз, харочоти аён

Яркий – тобон, пурнур, равшан; **~ пример** – намунаи равшан

Ярлик – барҷасп, ярлик

Ярмарка – бозор, фурушгоҳ; **~и международные** – бозорҳои байналмилалӣ

Я целиком согласен – ман комилан мувофиқам

Я вам должен – ман аз Шумо қарздор

Ясный – равшан, соф, ошқор, возеҳ; **~ая перспектива** – ҷашмандози равшан, **~ое небо** – осмони соф

Японская концепция маркетинга – консепсияи бозоршиносии Ҷопон

Ящик – қуттӣ; **~ из под чая** – қуттии чай; **~ почтовый** – қутти пушида; **~ избирательный** – қуттии интихоботӣ

Сафиувло Ҳабибов
Ҳамидуллохон Факеров
Муҳаммадназар Ҷамшедов

ЛУҒАТИ ИСТИЛОҲОТИ ИҚТИСОДИ (РУСӢ-ТОҶИКӢ)

Муҳаррири техники К Эгамбердиев
Таррохи компютер: Аҳмади Фатҳулло
Мусахҳеҳ: Бахтиёр Ҳусейнов

БИ 3976

*Ба чоп 25.08.2009 имзо шуд.
Андозаи 84 x 108 1/16. Коғози матбаавии № 2. Чопи офсетӣ.
Ҷузъи чопи шартӣ 18,6. Ҷузъи наширӣ ҳисобӣ 14,0.
Адади нашр 500. Супориши № 1325.*

Муассисаи нашриявии «Ирфон»-и Вазорати
фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734018,
ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев, 17.

E.mail: irfon - company @ mail.ru

Китоб дар матбааи ҚДММ «Шуҷонён» чоп шудааст.
ш. Душанбе, хиёбони «Дӯстии халқҳо», 47.
Тел: 227-61-47.

35 com.

ISBN 978-99947-0-006-6

9 789994 700066